॥ श्रीजिनाय नमः ॥

॥ श्रीधम्मिलचरित्रं भाषांतरोपेतं ॥

(तृतीयो भागः)

छपावी प्रसिद्ध करनार—पंडित श्रावक हीरालाल हंसराज (जामनगरवाळा)

वीरसंवत्—२४४०. विक्रमसंवत—१९७१. सने—१९१४.

किं. रु.–३–८–०

☞ श्रीजैनभास्करोदय प्रेस. जामनगर.

Serving JinShasan
049535
gyanmandir@kobatirth.org

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ श्रीजिनाय नमः ॥

॥ अथ श्रीधम्मिल्लचरित्रं भाषांतरोपेतं प्रारभ्यते ॥

(तृतीयो भागः)

(मूलकर्त्ता—श्रीजयशेखरसूरिः)

भाषांतरकर्त्ता— श्रावक मनसुखलाल हीरालाल हंसराज. (जामनगरवाळा)

ततस्ता ददिरे तस्या । विषं विषयगृध्नवः ॥ आचरंति न किं पापं । विषयार्त्ता हि योषितः ॥
॥ ७ ॥ अथासमाप्तभोगेच्छा । रौद्रध्यानवशंवदा ॥ मृत्वा सा नरकं तुर्यं । प्राप पापभरेरिता ॥८॥
ततोऽप्युध्धृत्य संसार–मनंतं सा भ्रमिष्यति ॥ सहिष्यते च दुःखानि । दुःसहानि पदे पदे ॥ ९ ॥

पछी तेओए विषयमां लालचु बनीने ते कनकवतीने झेर आप्युं, केमके विषयांध स्त्रीओ शुं पाप आचरती नथी? ॥ ७ ॥ हवे भोगोनी इच्छा समाप्त नहि थवाथी रौद्रध्यानमां पडेली ते कनकवती पापोना समुहथी प्रेराइथकी मरीने चोथी नरके गइ. ॥ ८ ॥ त्यांथी पण निकळीने ते

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

भगवान् गुणवर्मापि । गुरोरागमितागमः ॥ विजहार महीपीठे । निःसंगो वायुवच्चिरं ॥ १० ॥ स
ह्नस्तपतपःकर्म—क्षालिताखिलकल्मषः ॥ मखभुग्भवनं भेजे । कृतकालः समाधिना ॥ ११ ॥ तत-
श्च्युतः सुतत्वेना—वतीर्य विमले कुले ॥ स प्राप्तचरणप्रौढि–र्गता लोकोत्तरं पदं ॥ १२ ॥ इति नि-
शम्य कथां गुणवर्मणः । सुरसरिज्जलनिर्मलकर्मणः ॥ विषयविप्लवविभ्रमभंजनाद् । भवत सौख्य-
भुवः सततं जनाः ॥ १३ ॥ इति श्रीगुणवर्मकथा ॥

अनंतो संसार भमशे, अने पगले पगले विकट दुःखो सहन करशे. ॥ ९ ॥ हवे ते भगवान् गु-
णवर्मा मुनि पण गुरुपासे आगमोना जाणकार थइने वायुनीपेठे संगरहित घणा काळसुधि पृ-
थ्वीपर विहार करवा लाग्या. ॥१०॥ आकरा तपथी सर्व कर्मोरूपी पाप धोइने समाधिपूर्वक काळ
करीने ते देवलोकमां गया. ॥ ११ ॥ पछी त्यांथी चवीने निर्मल कुलमां अवतरीने चारित्रनी प्रौ-
ढता मेळवीने ते मोक्षे जशे. ॥ १२ ॥ एवी रीते देवगंगासरखा निर्मल आचरणवाला गुणवर्मा-
नी कथा सांभळीने हे लोको! तमो विषयोनी खराबीनो भंग भांगीने हमेशां सुखोना स्थानरूप
थाओ? ॥ १३ ॥ एवी रीते श्रीगुणवर्मा कुमारनी कथा संपूर्ण थइ. ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

श्रुत्वेति धम्मिलः स्माह । साधो साधु वदन्नसि ॥ मयापि सेहिरे क्लेश—राशयो विषयाशया ॥ १४ ॥ वद त्वया कथं दुःखं । सोढं प्रौढपराक्रम ॥ मुनिपृष्टेनेति पृष्टे । सहासं धम्मिलोऽभ्यधात् ॥ १५ ॥ इह दुःखं न यः प्राप्तो । दुःखं हर्तुं न यः क्षमः ॥ दुःखे श्रुते न यो दुःखी । दुःखं किं तस्य कथ्यते ॥ १६ ॥ वत्स दुःखमहं प्राप्तो । दुःखं हर्तुमहं क्षमः ॥ दुःखे श्रुते सदुःखोऽस्मि । तद्दुःखं मे निवेदय ॥ १७ ॥ इत्युक्ते मुनिनाथेन । करुणाकरचेतसा ॥ स स्वं विश्वं जगौ वृ-

---

ते सांभळीने धम्मिल बोल्यो के हे मुनिराज! आपे बरोबर कह्युं छे, में पण विषयोनी आशाथी जथ्थाबंध दुःखो सहन कर्यां छे. ॥ १४ ॥ हे महापराक्रमी! तें केवी रीते दुःख सहन कर्युं छे? एम ते मुनिए पूछवाथी धम्मिल हास्यसहित बोल्यो के, ॥ १५ ॥ जे आ जगतमां दुःख पाम्यो नथी, तेमज जे दुःख हरवाने समर्थ नथी, तथा (परंतु) दुःख सांभळवाथी जे दुःखी थतो नथी, तेनी आगळ दुःख शुं कहेवुं? ॥ १६ ॥ (त्यारे मुनिए कह्युं के) हे वत्स! में दुःख वेठयुं छे, तेम दुःख हरवाने पण हुं समर्थ छुं, वळी (परंतु) दुःख सांभळीने हुं दुःखी थउं छुं, माटे ते (तारुं) दुःख मने निवेदन कर? ॥ १७ ॥ दयाळु मनवाळा मुनिराजे एम कहेवाथी ध-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

त्तं । वेश्यापरिजवावधि ॥ १८ ॥ अथ दंतांशुनिर्धौतां । मुनिर्वाचमुपाददे ॥ सेहे कष्टं मयाऽनिष्टं । यत्तदुत्तम संशृणु ॥ १७ ॥ अस्वपामिव पाथोधि—स्त्विषामिव दिनाधिपः ॥ अवंती नाम निःशेष—श्रियां जनपदः पदं ॥ १८ ॥ पुरी तत्रास्त्युज्जयिनी । जयिनी मरुतां पुरः ॥ त्रिवर्गसाधनफला । पुष्णंती शर्मकेवलं ॥ १९ ॥ मंत्रपूर्वं प्रतापाग्नौ । हुत्वा माषानिव द्विषः ॥ कृतेतिशांतिकस्तत्र । जितशत्रुरभून्नृपः ॥ २० ॥ करे करं प्रयच्छंतो । यस्य पौरुषधारिणः ॥ पुरंध्रय इवाजवन् । पा

म्मिल्ले वेश्याए पराभव कर्यो त्यांसुधी पोतानुं समस्त वृत्तांत कही संजळाव्युं. ॥ १८ ॥ हवे ते मुनिराज पोताना दांतोना किरणोथी धोएली वाणी बोल्या के, हे उत्तम! में जे विकट कष्ट सहन कर्युं छे ते तुं सांजळ? ॥ १७ ॥ जळनो जेम महासागर तथा तेजनो जेम सूर्य तेम सर्व लक्ष्मीना स्थानसरखो अवंती नामे देश छे. ॥ १८ ॥ त्यां देवनगरीने जीतनारी त्रणे वर्गो साधवाना फळवाळी अने केवळ सुखनेज पोषनारी उज्जयिनी नामे नगरी छे. ॥ १९ ॥ मंत्रपूर्वक (विचारपूर्वक) अमदनीपेठे शत्रुउने प्रतापरूपी अग्निमां होमीने उपद्रवनी शांति करनारो त्यां जितशत्रु नामे राजा हतो. ॥ २० ॥ ते बळवान राजाना हाथमां कर आपता एवा अन्य राजाउने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ल्लनीयाः परे नृपाः ॥ २१ ॥ तस्यामोघरथः क्षात्र—सारः सारथ्यमाप्तवान् ॥ हरिणेवार्जुनो येन ।
सांयुगीनो नृपोऽजनि ॥ २२ ॥ वधूर्विधूतदोषाऽभूत । तस्य नाम्ना यशोमती ॥ सा गृहालंकृतिस्त-
स्याः । पुनः शीलमलंकृतिः ॥ २३ ॥ तयोरगलदत्ताख्यः । समये तनयोऽजनि ॥ पिता तस्मिन्
शिशावेव । जगाम यमसद्मनि ॥ २४ ॥ शोकेन हृदसंमाता । मातास्य व्यलपत्तरां ॥ किमेतद् दृ-
ढघातित्वं । हा धातः कातरे जने ॥ २५ ॥ स्वयं संयोज्य मिथुनं । स्वयमेव विभिंदतः ॥ पुराण-

---

अंतःपुरनी स्त्रीजनीपेठे तेने पाळवा पडता हता. ॥ २१ ॥ ते राजानो अमोघरथ नामे एक उ-
त्तम क्षत्री सारथी हतो, के जे सारथीवडे विष्णुवडे जेम अर्जुन तेम राजा रणसंग्राममां जय पा-
मतो हतो. ॥ २२ ॥ ते सारथिने दोषरहित यशोमती नामे स्त्री हती. ते स्त्री घरने शोभावनारी
हती, अने तेणीने शील शोभावतुं हतुं. ॥ २३ ॥ तेउने योग्य समये अगलदत्त नामे पुत्र थ-
यो, परंतु हजु तो ते बालक हतो तेवामांज तेनो पिता मृत्यु पाम्यो. ॥ २४ ॥ त्यारे हृदयमां न-
हि समाता शोकवडे तेनी माता विलाप करवा लागी के हे विधाता! आ कायर मनुष्यपर तें
आवो कारी घा केम कर्यो? ॥ २५ ॥ वळी हे विधाता! आप पुराणपुरुष छतां पण पोतेज जोडुं

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स्यापि ते धातः । किमेतद्बालचापलं ॥ २६ ॥ अंगना रंगनाशाय । प्रायेण पथिकेष्विति ॥ कि-
मायतपथारूढ । न मां नाथ सहाग्रहीः ॥ २७ ॥ प्राणेऽभ्योऽपि प्रियासीति । मिथ्या मामवदस्तदा
॥ प्राणानादाय मुक्त्वा मां । गतोऽसि कथमन्यथा ॥ २८ ॥ जननीं वीक्ष्य दुःखार्त्ता—मपि बाल-
श्चिखेल सः ॥ परहर्षविषादेशु । बालका हि बहिर्मुखाः ॥ २९ ॥ मुंचन्नगलदत्तोथ । बाल्यं व्य-
क्तमना मनाक् ॥ निपत्य पादयोर्मातुः । वंदंत्या इत्युवाच सः ॥ ३० ॥ तव वर्षासरःप्राये । नि-

मेळवीने पोतेज तेने जे भांगी नाखो छो, एवी बालकजेवी चेष्टा शुं आपने योग्य छे? ॥ २६॥
वळी हे नाथ! प्रायें करीने पंथीजनने (साथे रहेली) स्त्रीओ तेओना रंगने नाश करनारी कहे-
वाय छे, परंतु आप तो ज्यारे लांबी मुसाफरीये चाल्या तो पछी मने साथे शामाटे न लेइ गया?
॥ २७ ॥ तुं मने प्राणोथी पण प्रिय छो एम मने ते वखते फोकटज आप कहेता हता, जो एम
न होत तो मने छोडीने तथा प्राणो लेइने आप शामाटे चाल्या गया? ॥ २८ ॥ एवी रीते पो-
तानी माताने दुःखी जोइने पण ते बाळक तो गम्मत करवा लाग्यो, केमके परना हर्ष अथवा
शोकमाटे बालको बेदरकार रहे छे. ॥ २९ ॥ पछी ते अगलदत्त बाल्यपणुं वीत्याबाद जरा समज-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

त्यमंब किमंबके ॥ किं च ते गैरिकग्रस्त—गोधूमान्न तनुस्तनुः ॥ ३१ ॥ जगौ यशोमती वस्त्रां—
चलेनोन्मृष्टलोचना ॥ अस्तोकशोकसंकीर्ण—गलप्रस्खलदक्षरं ॥ ३२ ॥ वत्स नृणां स्फुटेद्दुःख—
पूर्णं हृदयपल्वलं ॥ यदि तन्निर्गमोपायो । न स्यादश्रुछलाद् दृशोः ॥ ३३ ॥ प्रौढेऽप्यश्रुपयःपूरे ।
दीप्यमानेव मे तनुः ॥ दग्धा भर्तृवियोगोर्वा—ग्निना पुष्टिं दधाति किं ॥ ३४ ॥ देहछाया विभूषा

णो थवाथी रडती माताने पगे पडी बोल्यो के, ॥ ३० ॥ हे माता! तमारी बन्ने आंखो हमेशां व·
र्षाकाळना तळावजेवी केम छे? तेमज तारुं शरीर पण गेरु लागेला घउं सरखुं केम दुर्बल छे?
॥ ३१ ॥ त्यारे यशोमती वस्त्रना छेडाथी आंखो लुछीने अत्यंत शोकथी भराइ गयेल गळांमांथी
लथडता अक्षरोथी बोली के, ॥ ३२ ॥ हे वत्स! जो आंखोना अश्रुना मिषथी दुःखने निकळवा·
नो उपाय न होय तो दुःखोथी भरेलुं माणसोनुं हृदयरूपी खाबोचीउं फुटी जाय. ॥ ३३ ॥ जो
के आंसुउरूपी जलनो समुद्र घणो छे, तो पण मारुं बळतुं शरीर जाणे स्वामिना वियोगरूपी व·
डवानलथी दग्ध थयुं होय नहि तेम शीरीते पुष्ट थइ शके? ॥ ३४ ॥ वळी स्वामिना मृत्युबाद
शरीरनी शोभा, आभूषण, (घरनी) मालीकी, अभिमानपणुं तथा सुख ए पांच वस्तुउ होती

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

च । स्वामित्वमभिमानिता ॥ सुखं च पंच नारीणां । न संत्यसति वल्लभे ॥ ३५ ॥ तत्रापि वत्स
बालोऽसि । दिधेति त्वत्पितुः पदं ॥ चलप्रेमा ददौ भूमा-निहाभ्येत्य प्रहारिणे ॥ ३६ ॥ दधाति
सोऽधुना बाढं । नवं प्राप्य पदं मदं ॥ विभवस्य ज्वरस्येव । प्रथमोष्मा मि दुस्सहः ॥ ३७ ॥ यदा
दव इवाग्रेऽसा-वेति हेतीः प्रपंचयन् ॥ तदा मे गलनो नेत्रे । धीर घूमांधिते इव ॥ ३८ ॥ अ-
स्फुटिष्यन्महाजात । कलिका कापि चेत्तव ॥ न संपद्भ्रमरीयं त-दत्रास्थास्यत्करीरके ॥ ३९ ॥ यो-

नथी. ॥ ३५ ॥ तेमां पण हे वत्स! तुं उमर अने बुद्धि बन्नेथी बालक छो, अने तेथी प्रेम उ-
तरी जवाथी तारा पितानी पदवी राजाए अहीं आवीने प्रतिहारने आपी छे. ॥ ३६ ॥ आज काल
ते प्रतिहार नवीन पदवी पामीने अत्यंत मद धारण करे छे, केमके ज्वरनीपेठे वैभवनी शरुआ-
तनी उष्णता दुःखे सहन थइ शके तेवी होय छे. ॥ ३७ ॥ वळी दावानलनीपेठे रोफ देखाड-
तो (ज्वाला विस्तारतो) ते ज्यारे नजीक आवे छे त्यारे हे धीर! मारी आंखो जाणे धूमांधित
थइ होय नहि तेम गळ्या करे छे. ॥ ३८ ॥ वळी हे पुत्र! जो तारी कळी कइंक पण खीली हो-
त तो आ संपदारूपी भमरी कंथेरसरखा ते प्रतिहारप्रते विश्राम करत नहि. ॥ ३९ ॥ स्त्रीजन्ममां

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

षिज्जन्मनि सुप्रापं । न वैधव्यं दुनोति मां ॥ दुनोति यत्पदं भर्तु—रन्यत्र त्वयि स यपि ॥ ४० ॥
क्षमा यतित्वे शृंगारो—ऽगारिणां त्वभिमानिता ॥ प्रवृष्टिर्बीजे हिमो मावे । निदावेऽरिष्टकृत्पुनः ॥
॥ ४१ ॥ वीक्ष्य वह्नेः पितुस्तेजो । परावृतं दिवाकृता ॥ धूमेनापि घनीभूया—च्छाद्यते तस्य मंडलं
॥ ४२ ॥ प्रारंभे गर्भगंडोला । बाल्ये विण्मूत्रगर्त्तशूकराः ॥ तारुण्ये च मदाभ्रौंडाः । प्रायः पुत्राः सह-
स्रशः ॥ ४३ ॥ मातृकुक्षिदरीसिंहा । बाल्ये बंधुदृशां सुधा ॥ यौवने कुलधौरेया । छित्रा एव सु-

---

सुलभ एवा विधवापणामाटे मने दुःख थतुं नथी, परंतु तुं जनां मारा स्वामिनी पदवी जे बीजाने
हाथ गइ छे तेथी मने घणुं दुःख थाय छे. ॥ ४० ॥ क्षमा मुनिपणाने शोभावनारी छे. गृहस्थो-
ने अभिमान शोभावनारुं छे, बीजने वृष्टि शोभावनारी छे, तथा माघमासने हिम शोभावनारुं छे,
परंतु उनाळामां पडेलुं हिम नुकशानकारक छे. ॥ ४१ ॥ पोताना पिता अग्निनुं तेज सूर्ये लोपे-
लुं जोइने शुं धूमाडो एकठो थइने सूर्यना मंडलने आछादित करतो नथी? ॥ ४२ ॥ प्रारंभमां
गर्भना कीडासरखा, बाल्यपणामां विष्टामूत्रमां खरडाता डुकरसरखा तथा यौवनवयमां मदोन्मत्त थ-
येला एवा प्रायें करीने हजारो पुत्रो होय छे. ॥ ४३ ॥ परंतु माताना उदररूपी गुफामां सिंहसर-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ताः पुनः ॥ ४४ ॥ परापत्पृच्छकाः प्रायः । पृथ्व्यां संति परःशताः ॥ विरला एव दृश्यंते । परापद्वं-
जना जनाः ॥ ४५ ॥ शोकांधकारितं सद्यो । विद्योतयिषसे यदि ॥ कुलदीप मुखं मातु-स्तदाक-
र्णय तत्परः ॥ ४६ ॥

इह ते सहते नव्या—धिकारी न कलाग्रहं ॥ संहते हंन दीपस्य । प्रभां किं शलभाः क-
चित् ॥ ४७ ॥ कोशांब्यामस्ति वप्तुस्ते । सतीर्थ्यो रसिकः सखा ॥ नाम्ना दृढप्रहारीति । रीतिज्ञः

खा, बाल्यपणामां स्वजनोनी दृष्टिमां अमृतसरखा, तथा यौवनवयमां कुटुंबनो भार उपाडनारा तो
कोइ वीरलाज पुत्रो नीवडे छे. ॥ ४४ ॥ वळी प्रायें परनुं दुःख पूछनारा तो सेंकडोगमे
माणसो आ दुनियामां छे, परंतु परनुं दुःख नाश करनारा तो वीरलाज देखाय छे. ॥ ४५ ॥ व-
ळी हे कुलदीपक पुत्र! शोकरूपी अंधकारथी झंखवाणुं थयेलुं आ तारी मातानुं मुख जो तुं तेज-
स्वी करवाने इछतो हो तो तुं सावधान थइने सांभळ? ॥ ४६ ॥

अहीं नवो अधिकारी तारा कलाभ्यासने सहन करशे नहि, केमके पतंगीयां शुं क्यांय दी-
पकनी कांति सहन करी शके छे? ॥ ४७ ॥ हवे कोशांबी नगरीमां शास्त्र अने शस्त्रोनी कळामां

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

शास्त्रशास्त्रयोः ॥ ४८ ॥ तमुपेत्य कलाभ्यासं । कुरु वत्स गुणाकर ॥ पालयस्व पदं चंद्र । इव आ-
मकलः पुनः ॥ ४९ ॥ मातुः शिक्षामिमां मूर्ध्नि । नीत्वा रत्नवतंसतां ॥ तद्दत्तशंबलालंबी । कौशां-
बीमाप स क्रमात ॥ ५० ॥ पितृमित्राय तत्राथ—मुत्सुकः समगच्छत ॥ तेनापि पृच्छता शुद्धिं । सो
ऽवदयत कथंचन ॥ ५१ ॥ ततः स्वांके निवेश्यैन—माश्लिष्य च जगाद सः ॥ वत्स महाकुलस्या-
पि । किं दशेयमभूत्तव ॥ ५२ ॥ पितृशोकान्नवीभूतात् । किरन्नश्रूण्यसावपि ॥ पितुर्मृत्युमुदित्वोचे

प्रवीण तारा पितानो सहाध्यायी तथा हुशियार दृढप्रहारी नामे मित्र वसे छे. ॥ ४८ ॥ माटे हे
गुणवान पुत्र! तेनी पासे जइने तुं कलाभ्यास कर? अने पछी चंद्रनीपेठे कलावान थइने ता-
री पदवीनुं पालन कर? ॥ ४९ ॥ एवी रीतनी मातानी शिखामणने रत्नना मुकुटनीपेठे मस्तके
चडावीने तेणीए आपेलुं भातुं लेइने ते अनुक्रमे कोशांबी नगरीमां गयो, ॥ ५० ॥ तथा उत्सु-
क बनेलो एवो ते अगलदत्त त्यां पोताना पिताना मित्रने मल्यो, त्यारे तेणे पण खबरअंतर पू-
छतां केटलीक मुश्केलीए तेने ओळखी कहाड्यो. ॥ ५१ ॥ पछी तेणे तेने पोताना खोळामां बे-
साडीने तथा भेटीने कह्युं के हे वत्स! तारी कुलीननी पण आवी दशा केम थइ? ॥ ५२ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

। स्वस्यागमनकारणं ॥ ५३ ॥ रुदन्नुदश्रुदुःखेन । गद्गदोक्तिर्जगाद सः ॥ दृक्सुधामत्र हा मित्र । क्व मया दृश्यसे पुनः ॥ ५४ ॥ अकस्मादश्मवृष्टयेव । तवाऽकल्याणवार्त्तया ॥ श्रवणाध्वगया स-द्यो । हृदयं स्फुटतीव मे ॥ ५५ ॥ वत्स त्वमपि विह्वाय—वदनो मा रुदः सदा ॥ अक्षीणशक्तिदे-वेंद्रे—ष्वपि दैवं विचिंतय ॥ ५६ ॥ कलाकुलीनतारूप—विद्यावीर्यादयो गुणाः ॥ दैवदावानलस्या-ग्रे । यांति जीर्णतृणोपमां ॥ ५७ ॥ निरस्य शोकमभ्यस्य । कला इह कुलोद्वह ॥ त्वमेव नवतां

त्यारे ताजा थयेला पिताना शोकथी तेणे पण आंसु खेरवतांथकां पोताना पितानुं मरण कहीने पोताना आववानुं कारण कह्युं. ॥ ५३ ॥ त्यारे ते दृढप्रहारी पण दुःखथी रुदतोथको आंखोमां आंसु लावीने गद्गद कंठे बोल्यो के आंखोमां अमृतनी नहेरसरखा हे मित्र! हवे फरीने तुं मने क्यां देखाइश? ॥ ५४ ॥ अचानक पत्थरना वरसादनीपेठे तारां मृत्युनी वात कर्णगोचर थवाथी मारुं तो जाणे हृदय फाटी जाय छे. ॥ ५५ ॥ हवे हे वत्स! तुं पण हमेशां निरानंद मुखवाळो थइने रुम नहि, महाशक्तिवाळा देवेंद्रोनां दैवनो पण तुं विचार कर? ॥ ५६ ॥ कला, कुलीन-पणुं, रूप, विद्या तथा वीर्य आदिक गुणो पण कर्मरूपी दावानलपासे जीर्ण घाससरखी दशा पा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

प्राप्त । इवामोघरथो भव ॥ ५८ ॥ एवं तद्वाक्यपीयूष—पानध्वस्ताध्वजश्रमः ॥ सततं स ततोऽध्ये-तुं । प्रावर्त्तत शुभेऽहनि ॥ ५९ ॥ अस्मै सुतधिया सोऽपि । कलानत्वमुपादिशत् ॥ योग्यशिष्येषु गोपायन् । नाम्नायं पापभाग्गुरुः ॥ ६० ॥ सकुंतलाभा सद्बाण—स्फुरदद्भुतविग्रहा ॥ अस्य यूनो धनुर्वेद–विद्या बाढं प्रियाभवत् ॥ ६१ ॥ नवोपात्तकलाभ्यास–कौतुकी स सदा ययौ ॥ प्रातः प्रात-रनाबाधः । स्वगुरोर्गृहनिष्कुटं ॥ ६२ ॥ नालस्य धाम्नि सद्वृते । सूर्यालोकाधिकस्वरे ॥ शुचिपक्षा-

---

मे छे. ॥ ५७ ॥ हवे हे कुलीन! शोक छोडीने तथा अहीं कलानो अभ्यास करीने तुं पोतेज नवा अमोघरथसरखो था? ॥ ५८ ॥ एवी रीतना तेना वचनरूपी अमृतपानथी मार्गनो थाक दूर थवाथी तेणे शुभ दिवसे निरंतर कलाभ्यासनो प्रारंभ कर्यो. ॥ ५९ ॥ ते दृढप्रहारीए पण तेने पुत्रमाफक लेखीने कलाभ्यास कराव्यो, केमके योग्य शिष्योप्रते पण कला छुपावनारो गुरु महा-पापी कहेवाय छे. ॥ ६० ॥ भालांनी कलाना लाभवाळी (चोटलानी शोभावाळी) उत्तम बाण-थी स्फुरायमान थता अद्भुत संग्रामवाळी (शरीरवाळी) एवी धनुर्वेदनी विद्या ते युवानने स्त्री-सरखी प्रिय थइ पडी. ॥ ६१ ॥ नवो कलाभ्यास करवामां उत्सुक बनेलो ते अगलदत्त हमेशां

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

श्रिते तिष्ठ—त्यब्जे श्रीः पुंसि भारती ॥ ६३ ॥ अथान्यदा तदासन्न—वेश्मवातायनस्थिता ॥ तम-
भ्यासपरं काचि—न्मदिराक्षी निरैक्षत ॥ ६४ ॥ सोऽभ्यासवशतो बाह्यं । वेध्यं विध्यन्नवंध्यधीः ॥
विव्याध वस्तुतो वीर—श्चलं सूक्ष्मं च तन्मनः ॥ ६५ ॥ परिज्ञापयितुं स्वं सा । पुष्पवृष्टिमिवामरी ॥
फलोत्पलादिनिक्षेपं । तस्योपरि विनिर्ममे ॥ ६६ ॥ सोऽपि तां सुभगां पश्य—न्ननुरागं दधौ हृदि

कइं पण बाधाविना प्रभाते उठीने पोताना गुरुने घेर जतो. ॥ ६२ ॥ उद्योगना स्थानरूप (नालना स्थानरूप) उत्तम आचरणवाळा (गोळाकार) गुरुने जोइ आनंदित थनारा (सूर्यने जोइ विकस्वर थनारा) तथा पवित्र पत्रवाळा (पांदडीवाळा) कमळसरखा पुरुषमां लक्ष्मी अने सरस्वती रहे छे. ॥ ६३ ॥ हवे एक वखते तेनी नजीकना घरना झरुखामां बेठेली कोइक युवतीए अभ्यासमां तत्पर एवा ते अगलदत्तने जोयो. ॥ ६४ ॥ ते महाबुद्धिवान अगलदत्त अभ्यासने लीधे बाह्य लक्ष्यने तो विंधतो हतो, परंतु ते सुभटे मुख्यत्वे तो तेणीनुं चंचल अने सूक्ष्म मन वींधी नाख्युं. ॥ ६५ ॥ हवे ते युवती पोतानो अभिप्राय जणाववामाटे देवी जेम पुष्पवृष्टिने तेम तेनातरफ फल कमल आदिक फेंकवा लागी. ॥ ६६ ॥ त्यारे ते अगलदत्त पण ते मनोहर

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ न पुनः प्रकटीचक्रे । गुरुशंका गरीयसी ॥ ६७ ॥ एवं चाचिंतयन्नारी-विलासवशगं नरं ॥ विद्या सापत्न्यनीतेव । सेवते न कदाचन ॥ ६८ ॥ अहो धैर्यं पुरंध्रीणां । यदज्ञाततन्त्रे जने ॥ प्रक्रामंति पदं दातुं । तरण्य इव वारिधौ ॥ ६९ ॥ चेतस्तरौ गुरुपदप्रणयांबुसिक्ते । विद्याफलान्यविकलानि कथं प्रथंते ॥ सोऽयं सलीललललनाकलनातिगोक्ति—वात्याविवर्त्तविवशः परिधूयसे चेत ॥ ७० ॥ तस्थौ तमोमयी यत्र । कामिनी दर्शयामिनी ॥ हृदि दीपा क्षणात्तत्र । कला युक्तं क-

स्त्रीने जोइने हृदयमां अनुराग धरवा लाग्यो, परंतु तेणे ते प्रकट कर्यो नहि, केमके गुरुनो डर जबरो होय छे. ॥ ६७ ॥ वळी ते एम विचारवा लाग्यो के स्त्रीना विलासने वश थयेला पुरुषने विद्या सपत्नीपणाथी म्हरती होय नहि तेम कदापि पण तेने सेवती नथी. ॥ ६८ ॥ अहो! स्त्रीनुं केवुं धैर्य छे! के जेओ समुद्रमां जेम होडीओ तेम अजाण्या पुरुषमां पण पोतानो पगपेसारो करी दे छे, ॥ ६९ ॥ जो विलासी स्त्रीजनां न कळी शकाय एवां वचनरूपी वायुना वंटोळीयाना झपाटाथी मनरूपी वृक्ष अति कंपायमान थाय तो गुरुना चरणनी कृपारूपी जलथी सींचाया छतां पण ते वृक्ष विद्यारूपी मनोहर फलोने शीरीते विस्तारी शके? ॥ ७० ॥ जेना हृदयमां अमावा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

लावतः ॥ ७१ ॥ इत्युपेक्ष्यैव तां तस्य । प्रातः श्रमविधायिनः ॥ आविरासीध्दृदि न्यासी—कृतज्ञा-
त्रा कदापि सा ॥ ७२ ॥ रक्ताशोकतरोः शाखां । समालंब्य पुरः स्थितां ॥ वद कासि किमेतासि
। त्वं तन्वीति स तां जगौ ॥ ७३ ॥ अवदातोदयद्दंत—द्युतिदंभस्य दंभतः ॥ वरस्रजं क्षिपंतीव ।
स्नेहयोग्यं जगाद सा ॥ ७४ ॥ अहमेतद्गृहाध्यक्ष—यक्षदत्तस्य नंदिनी ॥ नामतः श्यामदत्तेति ।
त्वामपश्यं गवाक्षगा ॥ ७५ ॥ त्वां बाणवर्षिणं वीक्ष्य । स्पर्द्धिष्णुरिव मन्मथः ॥ मंथरांगीं स्वबाण-

---

स्यानी रात्रिसरखी अंधकारमय स्त्री रहेली छे त्यां कलावाननी (चंद्रनी) कला जे क्षणवारमां न-
ष्ट थाय छे ते युक्तज छे. ॥७१॥ एम विचारी तेणीनी उपेक्षा करीने अभ्यास करता एवा ते अ-
गलदत्तनी पासे एक दिवस प्रभातमां हृदयमां प्रेम धरनारी ते युवती प्रगट थइ. ॥ ७२ ॥ लाल
अशोकवृक्षनी माळी पकडीने सामे उभेली ते स्त्रीने अगलदत्ते कह्युं के हे तन्वि! तुं कोण छे?
तथा केम आवी छे? ॥ ७३ ॥ दांतोनी प्रकट थती श्वेत कांतिनी हारना मिषथी जाणे तेने वर-
माळा पहेरावती होय नहि तेम ते स्नेहाळ वचन बोली के, ॥ ७४ ॥ हुं आ घरना मालीक य-
क्षदत्तनी श्यामदत्ता नामनी पुत्री छुं, तथा झरुखामां बेशीने में तने जोयो छे. ॥ ७५ ॥ बाणो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

नां । मंक्षु लक्षीचकार मां ॥ ७६ ॥ तत्प्रहाराकुलाऽनन्य—शरणा त्वां प्रपेदुषी ॥ तद्दोष्मन्नबलां क्रोडी—कृत्य मां रक्ष मारतः ॥ ७७ ॥ इत्युक्त्वागलदत्तस्य । पादयोर्निपपात सा ॥ कथंचन समुद्भाप्य । तेनेति प्रत्यबोध्यत ॥ ७८ ॥ सुधावेणिसदृग्वाणि । यदन्नाणि त्वया मम ॥ प्रबलप्रेमपाथोधेः । स वीचीनिचयः खलु ॥ ७९ ॥ ध्यानाद्रूपातिगात्सुभ्रु । निर्वृतिं योगिनो विदुः ॥ अहं तां तव रूपस्थ—ध्यानादेवाप्नुवं ध्रुवं ॥ ८० ॥ परं गैरेयगौरांगि । स्थातुर्गुरुकुले मम ॥ न हि नामां-

---

ने फेंकता एवा तने जोइने जाणे स्पर्धावाळो थयो होय नहि तेम कामदेव मने कंपित शरीरवाळीने पोताना बाणोथी मारवा लाग्यो छे. ॥ ७६ ॥ तेना प्रहारोथी व्याकुल थयेली तथा निराधार एवी हुं तारे शरणे आवेली छुं, माटे हे वीर! मने अबलाने आलिंगन देइने कामदेवथी मारुं रक्षण कर? ॥ ७७ ॥ एम कहीने ते अगलदत्तने पगे पडी. त्यारे ते पण केटलेक प्रयासे तेणीने उठाडीने प्रतिबोधवा लाग्यो के, ॥ ७८ ॥ हे अमृतनी नहेरसरखी वाणीवाळी! तें जे मने कह्युं ते खरेखर अत्यंत प्रीतिरूपी समुद्रना मोजांना समुहसरखुं छे. ॥ ७९ ॥ वली हे सुभ्रु! योगीओ रूपातीत ध्यानथी निवृत्ति कहे छे, हुं तो तारां रूपस्थ ध्यानथीज खरेखर ते निवृ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

गनासंग—रंगः संगतिमंगति ॥ ८१ ॥ वीरपुत्रोऽपि वीरोऽपि । बिभेम्येष गुरोः पुरः ॥ गुरुक्षेत्र
गतः सूरो—ऽप्युदास्तेऽखिलकर्मसु ॥ ८२ ॥ हसित्वा स्माह सा स्वामिन् । कामित्वं तव कीदृशं ॥
यः स्त्रीभिः प्रार्थितो धत्ते । गुर्वादिभ्यो भयं हृदि ॥ ८३ ॥ भेजे तल्पं गुरोरेव । शशी किं न क-
लारसी ॥ व्यमृशन्न तु निःशंकः । कलंकमपि भाविनं ॥ ८४ ॥ सोऽप्यूचे सत्यमेवैतत् । त्वरां मा-
स कृथाः पुनः ॥ सहादास्येऽरविंदास्ये । त्वामवंतीं व्रजन्नहं ॥ ८५ ॥ एकचितां कथंचित्तां । प्रत्या-

---

त्ति पाम्यो छुं. ॥ ८० ॥ परंतु हे गौरांगि! हुं ज्यांसुधी अहीं गुरुकुलमां रह्यो छुं त्यांसुधी स्त्रीना
संगनो रंग मारेमाटे योग्य गणाय नहि. ॥ ८१ ॥ हुं सुभटनो पुत्र अने सुभट छुं, छतां पण गु
रुथी डरुं छुं. केमके गुरुना क्षेत्रमां गयेलो सूर्य पण सर्व कार्योमां उदासीन थाय छे. ॥ ८२ ॥
त्यारे ते हसीने बोली के हे स्वामी! त्यारे तमारुं कामीपणुं ते केवुं? के जे स्त्रीए प्रार्थना कर्या
छतां हृदयमां गुरुआदिकनो भय धारण करे छे. ॥ ८३ ॥ कलाना रसिक चंद्रे पण शुं गुरुनीज
शय्या नथी भोगवी? अने तेम करवामां तेणे निःशंक थइने थनारा कलंकनो पण विचार क-
र्यो नथी. ॥ ८४ ॥ त्यारे अगलदत्ते पण कह्युं के हे कमलमुखी! ए वात सत्यज छे, परंतु तुं उ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

य्य शपथैरसौ ॥ तत्सौंदर्योदधौ मीन—न्मनाः स्वस्थानमीयिवान् ॥ ८६ ॥ तामुत्कीर्णामिव स्यूता—मिव लीनामिवान्वहं ॥ वहन् हृदि व्यलंघिष्ट । कतिचिद्वासरानयं ॥ ८७ ॥ धाम विद्यामयं बि-भ्र—दुध्धृत्तमिव वर्ष्मणः ॥ अन्यदा सुगुरोः पादौ । प्रणम्येति व्यजिज्ञपत ॥ ८८ ॥ अनुमन्यस्व मां राज्ञः । पुरः स्फारयितुं कलां ॥ कला अगुप्तरूपा हि । रूपाजीवा इव श्रिये ॥ ८९ ॥ अनु-

तावळ कर नहि, ज्यारे हुं उज्जयिनी जइश त्यारे तने साथे लेतो जइश. ॥ ८५ ॥ एवी रीते एक मनवाळी एवी तेणीने सोगनपूर्वक केटलेक प्रयासे प्रतीति करावीने तेणीना सौंदर्यरूपी स-मुद्रमां मत्स्यसरखां मनवाळो ते अगलदत्त पोताने स्थानके गयो. ॥ ८६ ॥ जाणे कोतरेली, सी-वेली अथवा लीन थयेली होय नहि एम हमेशां तेणीने हृदयमां धारण करता एवा ते अगल-दत्ते केटलाक दिवसो व्यतीत कर्या. ॥ ८७ ॥ शरीरमांथी जाणे उधरी कहाड्युं होय नहि एवां विद्यामय तेजने धारण करतो एवो ते अगलदत्त एक दिवसे गुरुने चरणे नमीने विनंति करवा लाग्यो के, ॥ ८८ ॥ हे गुरु! हवे मारी कला राजापासे देखाडवामाटे मने आज्ञा आपो? के-मके वेश्यानीपेठे प्रसिद्धिमां आवेली कला लक्ष्मी देनारी थाय छे. ॥ ८९ ॥ पछी गुरुए अनुज्ञा

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ज्ञातोऽथ गुरुणा । पुरस्कृत्य तमेव सः ॥ गतः सदसि नृनाथ—मनमन्नमनोचितं ॥ ८० ॥ कोऽ-
यमैदंयुगीनेषु । जनेषु परमागमाक् ॥ इति पृष्टो नृपेणोचे । तत्कुलाद्यं कलागुरुः ॥ ८१ ॥ कां-
चित्कलामिलाभर्तु—र्दर्शयेति गुरोर्गिरा ॥ सोऽबध्नान्मल्लवद्वीर—वरः परिकरं दृढं ॥ ८२ ॥ प्रश-
स्तलस्तकन्यस्त—हस्तः स धनुषो गुणं ॥ ध्वनयंस्तत्प्रनिध्वानैः । सभारंध्राण्यदिध्वनत् ॥ ८३ ॥ सं-
स्थानपूर्वमिश्वास—मुक्तेष्वासशरव्यकं ॥ अविध्यच्चापलं चेतो । योगीव सुगुरोर्गिरा ॥ ८४ ॥ शा-

---

देवाथी तेनेज आगामी करीने ते राजसभामां गयो, तथा ते नमवालायक राजाने नम्यो. ॥८०॥ क-
आ काळना मनुष्योमां उत्कृष्ट भाग्यशालीसरखो आ वली कोण छे.? एम राजाए पूछ्याथी कलागुरुए ते अगलदत्तनुं कुल आदिक निवेदन कर्युं ॥ ८१ ॥ हवे राजाने तारी कइंक कला दे-
खाड? एम गुरुए कहेवाथी ते महासुभटे मल्लनीपेठे मजबूत काछो बांध्यो. ॥ ८२ ॥ मनोहर कामठांपर हाथ राखीने धनुषनी दोरीनो अवाज करतोथको ते तेना पडघाउथी सभानां द्वारोने पण अवाज कराववा लाग्यो. ॥ ८३ ॥ गुरुना वचनथी बरोबर चींत्रीने धनुषमांथी छोडेलां बाणथी योगी जेम मनने तेम तेणे तुरत एंधाणने वींधी नाख्युं. ॥ ८४ ॥ पछी ते आकाशमां स-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

णोत्तीर्णामसिलतां—मसौ वियति नर्त्तयन् ॥ अनभ्रविद्युदारेक—मकांडे निर्ममे नृणां ॥ ८५ ॥
चकासे चतुरश्चक्रं । चालयन्नेकपाणिना ॥ चिरं चरटचक्रस्य । चालनां सूचयन्निव ॥ ८६ ॥ सोऽ-
दभ्रं भ्रमयन् लोहं । मुद्गरं वेगतोऽभितः ॥ अभूतपूर्वं पार्षद्यानां । भयक्षोभमशिक्षयत् ॥८७॥ दंभ-
तांडवयंश्चक्रे । दृष्टॄणामिति संभ्रमं ॥ युगपज्जगतीं जग्धुं । यमः किमयमाययौ ॥ ८८ ॥ तयोल्ल-
लास शस्त्रे स । मुक्तामुक्तोभयात्मके ॥ यथासन् जरसीवेभा । निर्मदाः सुभटाः परे ॥ ८९ ॥ ये-

जेली तलवार नचावतोथको अकाळे वादळांविना पण लोकोने विजळीना चमकाराजेवुं देखाडवा लाग्यो. ॥ ८५ ॥ पछी ते चतुर सुभट एक हाथे चक्र भमावतोथको घणा काळसुधी जाणे कुं-भारना चक्रनुं चालवुं सूचवतो होय नहि तेम शोभवा लाग्यो. ॥ ८६ ॥ वळी ते अटकावरहित लोखंडनुं मुद्गर वेगथी चारे बाजु भमावतोथको सभासदोने अगाउ कदी न थयेलो एवो भय-नो क्षोभ उपजाववा लाग्यो. ॥ ८७ ॥ पछी ते दंभ उगाळतोथको जोनाराओने एवो भय पमा-डवा लाग्यो के शुं एकी वखते जगतने खावामाटे आ यम आवेलो छे? ॥ ८८ ॥ पछी ते मु-केलां अने नहि मुकेलां एम बन्ने प्रकारनां शस्त्रोमां एवी तो स्फुर्ति देखाडवा लाग्यो के जेथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.		Jun Gun Aaradhak Trust

षां वपुः शिलासार-सारैरिव विधिर्व्यधात ॥ तत्रामन्यत मल्लांस्तान् । स गोमयमयानिव ॥ १७०० ॥ तृणायापि न मन्यंते । ये योधानायुधोत्कटान् ॥ सोऽजैषीत्तानिभानोजः—खानिः खानीव सुव्रतः ॥१॥ स्वां कलां लालयत्येवं । तस्मिन् विस्मितचेतसः ॥ मूर्धानं धूनयामासु—र्गुणक्रीताः सभासदः ॥ २ ॥ स्तुतिनिंदाविधौ वंध्य—मनसोऽथ मुनेरिव ॥ मुखमेष महीपस्य । पश्यतिस्म पुनः पुनः ॥ ३ ॥ भूपोऽवग्भद्र मे चित्रं । नानया कलया तव ॥ चेष्टंते बहवोऽप्येवं । प्रायेणोदरपूर्त्तये

घमपणमां जेम हाथीउ तेम अन्य सुभटो मदरहित थइ गया. ॥ ९९ ॥ जेउनुं शरीर विधाताए पत्थरना सारवडे बनाव्युं छे, ते मल्लोने पण ते गणना बनावेला मानतो हतो. ॥ १७०० ॥ जे हाथीउ हथियारबंध योधाउने पण तृणसमान मानता हता. ते हाथीउने पण मुनि जेम इंद्रिउने तेम बळनी खाणसरखो ते अगलदत्त जीतवा लाग्यो. ॥ १ ॥ एवी रीते ते ज्यारे पोतानी कला देखाडवा लाग्यो त्यारे तेना गुणोथी विस्मय पामेला सभासदो मस्तक धुणाववा लाग्या. ॥ २ ॥ परंतु मुनिनीपेठे स्तुति अने निंदाथी रहित मनवाळा राजानुं मुख ते फरी फरीने जोवा लाग्यो. ॥ ३ ॥ त्यारे राजा बोल्यो के हे भद्र! मने तारी आ कलाथी आश्चर्य थतुं नथी,

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ४ ॥ धनेन धीर कार्यं चे—त्तद्याचस्व यथारुचि ॥ आशाभंगं न कस्यापि । कुर्मो जैना दयालवः ॥ ५ ॥ सोऽप्यूचे किमहं भिक्षु—र्यत्वत्तः कामये धनं ॥ धनश्रेणीस्तृणीयंति । यशस्कामा हि मानिनः ॥ ६ ॥ प्रियालापेऽपि दारिद्र्यं । यस्य किं वा स दास्यति ॥ वृथा फलाशा पांथानां । छायासंशयिनि द्रुमे ॥ ७ ॥ दत्तं वा प्रियवाग्हीनं । दानं कांक्षति कः सुधीः ॥ कुंताग्रस्थसिताभ्रेणां—जनं किं स्याद् दृशोर्मुदे ॥ ८ ॥ भूपोऽवग् निष्कला युक्तं । माद्यंति कलया तव ॥ स्वयं कला-

केमके प्रायें करीने घणा माणसो उदरपूर्तिमाटे आवी चेष्टा करे छे. ॥ ४ ॥ वळी हे धीर! जो तारे धननुं प्रयोजन होय तो तुं तारी मरजीमुजब मागी ले, केमके अमो जैनो दयालु होवाथी कोइनी पण आशानो भंग करता नथी. ॥ ५ ॥ त्यारे अगलदत्त पण बोल्यो के शुं हुं भिक्षुक छुं? के तमारा पासेथी धन मागुं, केमके यशनी इच्छावाळा मानी माणसो धननी श्रेणिने तृणसमान गणे छे. ॥ ६ ॥ वळी मिष्ट वचन बोलवामां पण जेने कृपणता छे ते वळी शुं आपशे? केमके जे वृक्ष छाया पण देइ शकतुं नथी, तेनी पासेथी पंथीजनए फलनी आशा करवी फोकट छे. ॥ ७ ॥ अथवा मिष्ट वचनविना आपेलां दानने कयो सुबुद्धि माणस लेवानी इच्छा करे? केमके

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

सु निष्णाताः । कथमस्मादृशाः पुनः ॥ ए ॥ किं तवाजीविकामात्र–कलया कलयानया ॥ ममो-
त्तमकलाभ्यासं । शृणु लोकद्वये हितं ॥ १० ॥

इहैव पुरि कौशांब्यां । हरिषेणोऽभवन्नृपः ॥ पद्मेव पद्मनाभस्य । प्रेयसी तस्य धारिणी ॥
॥ ११ ॥ सुबुद्धिः सचिवस्तस्य । मतिव्रततिमंडपः ॥ सिंहला स्नेहलालाप–सारणिस्तस्य वल्लभा ॥
॥ १२ ॥ आनंद स्वजनानंद—कारणं तनयस्तयोः ॥ सस्वजे प्राप्ततारुण्यो । व्याधिना त्वग्विरोधि

भालांनी अणीपर रहेला सुरमावडे आंखमां अंजन करवाथी शुं हर्ष थाय छे? ॥ ७ ॥ राजा बो-
ल्यो के तारी कलाथी कलाविनाना माणसो जे खुश थाय छे ते युक्तज छे, परंतु पोतेज कला-
ओमां निपुण एवा अमो केम खुशी थइये? ॥ ए ॥ फक्त आजीविकामाटे मनोहर एवी आ ता-
री कलावडे शुं थवानुं छे? बन्ने लोकोमां हितकारी एवो मारो उत्तम कलाभ्यास तुं सांभळ?॥१०॥

आज कोशांबी नगरीमां हरिषेण नामे राजा हतो, तेने विष्णुने जेम लक्ष्मी तेम धारिणी
नामे राणी हती. ॥ ११ ॥ ते राजाने बुद्धिरूपी वेलडीना मंडपसरखो सुबुद्धि नामे मंत्री हतो,
तथा ते मंत्रीनी स्नेहयुक्त वचनोनी नहेरसरखी सिंहला नामे स्त्री हती. ॥ १२ ॥ तेओने स्वजनो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ना ॥ १३ ॥ विवत्सुमत्र सततं । विज्ञाय व्याधिनायकं ॥ अशुश्रुवद्वपुस्तस्य । तद्भृत्यः स्वयथुः स्वयं ॥ १४ ॥ आविर्बभूव दौर्गंध्यं । तस्यांगे तत्प्रसृत्वरं ॥ न येन सविधे स्थातुं । कोऽपीष्टे मक्षिकां विना ॥ १५ ॥ चिरं चिकित्स्यमानोऽपि । नासौ नीरोगतां गतः ॥ बठरः पठ्यमानोऽपि । विनेयो वैदुषीमिव ॥ १६ ॥ गृहापवरकं नासौ । दुःसाध्यव्याधिबाधितः ॥ जहौ जराजर्जरितो । भोगीव तरुकोटरं ॥ १७ ॥ अन्यदा मंत्रिणः क्षोणी—नेतुः सदसि तस्थुषः ॥ जवनो यवनद्वीपा—

ने आनंद करनारो आनंद नामे पुत्र हतो, परंतु ज्यारे ते युवान थयो त्यारे तेना शरीरमां चामडीनो रोग दाखल थयो. ॥ १३ ॥ ते रोगना नायकने हमेशां तेना शरीरमां वसवानी इच्छावाळो जाणीने तेना नोकर सोजाए पोते तेनुं शरीर स्थूल करवा मांड्युं. ॥ १४ ॥ पछी ते रोगने लीधे तेना शरीरमां एवी दुर्गंधी विस्तार पामी के जेथी मक्षिकाविना कोइ पण तेनी पासे बेशी शकतुं नहि. ॥ १५ ॥ घणा काळसुधी तेने माटे औषधो कर्या परंतु भणतो एवो पण बुद्धिविनानो शिष्य जेम विद्वताने तेम ते नीरोगी थयो नहि. ॥ १६ ॥ अने तेथी घडपणथी निर्बल थयेलो सर्प जेम वृक्षनुं बिल तेम असाध्य व्याधिथी पीडित थयेला ते मंत्रिपुत्रे घरनो ओरडो

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

द्धीमान् दूतः समाययौ ॥ १८ ॥ दूतः स्वस्वामिनः कार्यं । राज्ञे तस्मै निवेद्य सः ॥ उत्तस्थौ ल-
ब्धसन्मानः । सदसः सह मंत्रिणा ॥ १९ ॥ दूतं समग्रराजन्य—शुद्धिप्रापणलम्पकं ॥ चकार भूरि-
सत्कार-पात्रं मंत्री स्ववेश्मनि ॥ २० ॥ ददृशे तत्र दुर्गंध—देहो गेहोदरे स्थितः ॥ उत्थून इव
मंडूकः । कूपांतस्तेन मंत्रिसूः ॥ २१ ॥ कोऽयमंतः परो लक्ष-मक्षिकाहृदयंगमः ॥ इति पृष्टोऽमुना
मंत्री । प्रोचे बाष्पायतेक्षणः ॥ २२ ॥ किं वच्मि मंदभाग्योऽहं । यौवनेऽसौ ममांगजः ॥ फलस्य

ठेल्यो नहि ॥ १७ ॥ एक वखते ज्यारे मंत्री राजसभामां बेठो छे, तेवामां यवनद्वीपथी एक वे-
गवाळो बुद्धिवान दूत त्यां आव्यो. ॥ १८ ॥ ते दूत पोताना राजानुं कार्य ते राजाने कहीने त-
था आदरमान मेळवीने मंत्रीसहित सभामांथी उठ्यो. ॥ १९ ॥ सर्व राजाओनी खबरअंतर जा-
णनारा ते दूतने मंत्रीए पोताने घेर लेइ जइने तेनो घणो आदरसत्कार कर्यो. ॥ २० ॥ त्यां ते-
णे उरमामां रहेलो दुर्गंध शरीरवाळो ते मंत्रिपुत्र कुवामां रहेला देडकांनीपेठे उछळतो जोयो.
॥ २१ ॥ लाखो गमे माखोने प्रिय थइ पडेलो आ कोण छे? एम ते दूते पूछवाथी मंत्री आं-
खोमां आंसु लावी बोल्यो के, ॥ २२ ॥ शुं कहुं? हुं मंद भाग्यवाळो छुं, केमके फळसमये जेम

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

कान्ते शाखीव । प्लुष्टः कुष्टदवाग्निना ॥ २३ ॥ अहं वैद्यप्रतीकारा—नस्याऽनद्दपानचीकरं ॥ शशाम नाम नो तैस्तु । घृतैरिव धनंजयः ॥ २४ ॥ स दृष्टभूरिभूखंडः । पृष्टानेकबहुश्रुतः ॥ भक्तिक्रीतोऽभ्यधात्तस्य । सत्यप्रत्ययमौषधं ॥ २५ ॥ अयं जात्यकिशोरस्य । यदि क्षिप्येत शोणिते ॥ तत्त्वग्दोषेण मुच्येत । मलेनेव कृताप्लवः ॥ २६ ॥ इत्युदित्वा गते दूते । व्यमृशन्मंत्रिपुंगवः ॥ लेभे व्याधिप्रतीकार । एष ईषत्करो मया ॥ २७ ॥ पुत्रमित्रकलत्रेभ्यो–ऽप्यविश्वस्तेन भूभुजा ॥ यः किशो·

वृक्ष तेम यौवनवयमां आ मारो पुत्र कुष्टरूपी दावानलथी व्याप्त थयो छे. ॥ २३ ॥ में तेनामाटे वैद्योमारफते घणा उपायो कर्या, परंतु घृतथी जेम अग्नि तेम तेथी आनो रोग शांत थयो नहि. ॥ २४ ॥ जोएल छे घणो पृथ्वीभाग जेणे तथा पूछेल छे अनेक बहुश्रुतोने जेणे एवा ते दूते मंत्रीनी भक्तिथी खुश थइने तेने खरी खातरीनुं औषध बताव्युं के, ॥ २५ ॥ जो आ तारा पुत्रने जातिवंत घोडाना वछेरना रुधिरमां झबोळवामां आवे तो स्नान करनारनो जेम मेल तेम आनो आ कुष्ट रोग नाश पामे. ॥ २६ ॥ एम कहीने ते दूत गयाबाद मंत्रीए विचार्युं के, आ तो मने सहेलो रोगनो उपाय हाथ आव्यो छे. ॥ २७ ॥ पुत्र, मित्र अने स्त्रीनो पण विश्वास नहि

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

रो ममावासे । न्यासे मुक्तोऽस्ति सद्गुणः ॥ २८ ॥ रक्तधारास्ततः पुष्ट–शरीरादापगा इव ॥ नृय-
स्योऽप्युद्भविष्यंति । राज्यश्रीकेलिशैलतः ॥ २९ ॥ तासु स्नातो लघूल्लाघो । भविता मे कुमारकः
॥ पीनांगश्च किशोरोऽपि । वृष्ययोगाभियोगतः ॥ ३० ॥ मंत्रिणाथ किशोरस्य । शिरावेधो व्य-
धीयत ॥ प्रवहद्भिस्ततोऽसृग्भिः । क्षणात्कुंडमपूर्यत ॥ ३१ ॥ कौपं नालमिवोद्भिन्नं । मंत्रिणा धम-
नीमुखं ॥ यत्नतः संवृतमपि । न तस्थौ रुधिरं वमत् ॥ ३२ ॥ क्षणान्निश्च्योतितालक्त–पक्ष्मवत्पांडुतां

रखता एवा राजाए जे उत्तम लक्षणवाळो वछेरो मारे घेर थापण राख्यो छे, ॥ २८ ॥ राजलक्ष्मी-
ने क्रीडा करवाना पर्वतसरखा अने पुष्ट शरीरवाळा ते वछेरामांथी नदीनीपेठे रुधिरनी घणी धा-
रा निकळशे, ॥ २९ ॥ अने तेमां स्नान करवाथी मारो पुत्र तुरत निरोगी थशे, अने घा रुझा-
वनारी औषधी आदिकना प्रयोगथी ते वछेरो पण पाछो पुष्ट शरीरवाळो थशे. ॥ ३० ॥ पछी ते
मंत्रिए ते वछेरानी नाडी फोडी, अने तेमांथी निकळतां लोहीथी क्षणवारमां कुंडी भराइ गइ. ॥
॥ ३१ ॥ पछी खुल्ली थयेली कुवानी सरवाणीनीपेठे मंत्रीए तेनी नाडीनुं मुख जो के यत्नपूर्वक
बंध कर्युं, तो पण तेमांथी निकलतुं रुधिर बंध थयुं नहि. ॥ ३२ ॥ क्षणवारमां नीचोवी लीधेला

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

गतः ॥ बालाश्वस्तत्यजे प्राणै—ररक्ते कोऽवतिष्ठते ॥ ३३ ॥ कोऽपि द्वेषी नरेंद्राय । तत्स्वरूपं न्यरूपयत ॥ खलैर्हि पूरितो लोको । मत्कुणैरिव मंचकः ॥ ३४ ॥ कल्पाग्निमिव कोपेन । नयन् हीनोपमां नृपः ॥ आरक्षै राक्षसक्रूरै—र्महामात्यमबंधयत् ॥ ३५ ॥ कषाया इव पुण्यौघं । गृहसारं विलुंट्य ते ॥ सकुटुंबं निजघ्नुस्तं । मारैर्नरकदारुणैः ॥ ३६ ॥ गुप्तगात्रो निलीयास्था—दानंदो रक्तकुंडके ॥ क्लीबः स्वं धीवरात्त्रातु—कामः कूर्म इवांभसि ॥ ३७ ॥ ततोऽपि निशि निर्गत्य । धौ-

उछळताना फोतरांनीपेठे फिक्को पडी गयेलो ते वछेरो प्राणरहित थयो, केमके अरक्तपासे कोण रहे? ॥ ३३ ॥ त्यारे कोइक द्वेषी माणसे राजाने ते वृत्तांत निवेदन कर्यो, केमके मांकडोथी जेम मांचो तेम आ जगत खलोथी भरेलुं छे. ॥ ३४ ॥ पछी कल्पांतकाळना अग्निनीपेठे कोपथी नीचनी उपमाने प्राप्त थयेला राजाए राक्षससरखा निर्दय पोलीसमारफते ते महामंत्रीने बंधाव्यो. ॥ ३५ ॥ पछी कषायो जेम पुण्यना समुहने तेम तेओए तेना घरनी सर्व मिल्कत लुंटीने नरकसरखा भयंकर मारथी तेने कुटुंबसहित मारी नाख्यो. ॥ ३६ ॥ ते वखते ते असमर्थ आनंद मछीमारथी बचवानी इच्छावाळो काचबो जेम जलमां तेम रुधिरनी कुंडीमां पोताना अंगोपांग गो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तांगः क्वापि वारिणि ॥ स्वमालोकत सद्भायं । निर्मोकमिव पन्नगं ॥ ३८ ॥ केनाप्यलक्षितः पर्ण-
वाटं निश्येव सोऽगमत् ॥ तत्स्वामिना च कल्याण । कोऽसि त्वमिति जाषितः ॥ ३९ ॥ दीनास्ये-
नादितः स्वीयो-दंते तेन निवेदिते ॥ कृपालुर्मंत्रिपुत्रं स । रहः स्वगृहमानयत ॥ ४० ॥ सुपर्णा-
दुरगः सिंहा—न्मृगश्चौरादिवाध्वगः ॥ गुप्तचारी नृपाद्भीत—स्तस्थौ तत्र सुखेन सः ॥ ४१ ॥ पु-

---

पवीने बुपाइ रह्यो हतो. ॥ ३७ ॥ पछी रात्रिए तेमांथी निकलीने क्यांक जळमां पोतानुं शरीर
धोयाबाद ते पोताने कांचळीविनाना सर्पनीपेठे नीरोगी शरीरवालो जोवा लाग्यो. ॥ ३८ ॥ पछी
त्यांथी कोइनी नजरे पड्याविना गुप्त रीते रात्रिनी अंदरज ते एक खलावाममां गयो, त्यारे ते
खलावामना मालिके तेने पूछ्युं के हे कल्याण! तुं कोण छे? ॥ ३९ ॥ त्यारे तेणे पण दयाम-
णे चहेरे पोतानो वृत्तांत पहेलेथी तेनी आगल निवेदन कर्यो, त्यारे ते दया लावीने ते मंत्रि-
पुत्रने गुप्त रीते पोताने घेर तेडी लाव्यो. ॥ ४० ॥ गरुडथी जेम सर्प, सिंहथी जेम हरिण तथा
चोरथी जेम पंथी तेम राजाथी डरेलो ते मंत्रिपुत्र त्यां सुखेथी गुप्तपणे रह्यो. ॥ ४१ ॥ हवे ए-
क दिवसे पवित्र शरीरवाळा, धर्मरूपी रथनी धुरासरखा, दुर्गतिमां जवाने अटकाववामाटे मजबूत

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.　Jun Gun Aaradhak Trust

एयांगावन्यदा धर्म—रथस्यैकधुराविव ॥ प्रवेशं दुर्गतौ वातुं । सुश्लिष्टावररी इव ॥ ४२ ॥ अलिप्तौ पापपूरेण । संसृतेः पुलिनाविव ॥ साधू सत्तपसाधूत—मोहौ तद्गृहमीयतुः ॥ ४३ ॥ युग्मं ॥ भृंगयन्नुत्तमांगं स्वं । मंत्रिसूस्तत्पदांबुजे ॥ किं वत्स विमनस्कोऽसि । मुनिभ्यामित्यभाष्यत ॥ ४४ ॥ उदश्रुणाखिन्ने मूला—न्निजदुःखेऽमुनोदिते ॥ अयब्रूतां यती धर्म–शिक्षां दुःखांतकारिणीं ॥४५॥ माधुर्यं लवणे सारं । रंभायां सुस्वरः खरे ॥ पावित्र्यं वर्चसो गेहे । स्वादु पानीयमूषरे ॥ ४६ ॥

जोगळसरखा, ॥ ४२ ॥ पापोना समुद्रथी नहि लेपायेला, संसारना किनाराजेवा तथा उत्तम तपथी मोहने नाश करनारा एवा बे साधुउ तेने घेर आव्या. ॥ ४३ ॥ त्यारे ते मंत्रिपुत्र ते मुनिना चरणकमलप्रते पोताना मस्तकने भ्रमररूप करवा लाग्यो, त्यारे तेउए तेने पूछ्युं के हे वत्स! तुं उदास मनवालो केम देखाय छे? ॥ ४४ ॥ त्यारे तेणे आंखोमां आंसु लावीने मूळथी पोतानुं दुःख कही संजलाव्युं, त्यारे ते मुनिउए तेने दुःखनो नाश करनारो धर्मोपदेश आप्यो के, ॥ ४५ ॥ जेम लवणमां मीठाश, केळमां कठिनता, खरमां सुस्वर, चमारना घरमां पवित्रता, खारी जमीनमां मीठुं पाणी, ॥ ४६ ॥ राखमां चीकाश, मषीमां सफेदाइ तथा अग्निमां जेम

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स्नेहो भस्मनि वैशद्यं । मष्यां शैत्यमिवानले ॥ सौम्य क्वापि सुखं नास्ति । व्यापकापद्भरे भवे ॥ ॥ ४७ ॥ ये संयोगास्तनुमता—माद्यमुन्मादकारणं ॥ तेषां निष्ठावियोगो हि । व्यापाराणां विपद्यते ॥ ४८ ॥ यत्सर्वबंधुसंहारा—दारात्त्वग्मात्रसारता ॥ तस्य चिंतय वैरस्यं । स्वदेहस्यायतौ ध्रुवं ॥ ॥ ४९ ॥ दिनानामिव जंतूनां । वृद्धिर्हानिश्च निश्चिता ॥ आसात्तिं विप्रकृष्टिं च । याति पुण्यविवस्वति ॥ ५० ॥ कैः कैर्युक्तो विभक्तो वा । भवेद्देही न देहिभिः ॥ पुलिंद इव चिन्वानः । फलानि तरुभिर्वने ॥ ५१ ॥ तत्त्यक्त्वा स्वजनव्रात—मनैकांतिकमध्रुवं ॥ आत्यंतिकं ध्रुवं धर्म—मेवैकं

शीतलता नथी तेम हे सौम्य! दुःखथी भरेला आ संसारमां क्यांय पण सुख नथी. ॥ ४७ ॥ प्राणीओने जे संयोगो प्रथम हर्ष करनारा थाय छे, ते व्यापारोनो खरेखर निश्चयथी वियोग थाय छे. ॥ ४८ ॥ वळी तुं विचार के जे सर्व स्वजनोना नाशथी फक्त तारुं शरीर शोभीतुं थयुं छे, ते तारुं शरीर भविष्यकाळमां खरेखर नाश पामशे. ॥ ४९ ॥ पुण्यरूपी सूर्य उगते तथा आथमते छते दिवसोनी पेठे प्राणिओनी वृद्धि अने हानि निश्चित थयेली छे. ॥ ५० ॥ वननी अंदर फळ एकठां करतो भिल्ल जेम वृक्षो साथे तेम आ संसारमां प्राणी कया कया प्राणिओ साथे संयोग-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स्वजनीकुरु ॥ ५२ ॥

स द्विधा श्रमणश्राद्ध—व्रतभेदाज्जिनैः स्मृतः ॥ तत्राद्यो ध्रियते धीरै—र्जीवैः क्लीबैस्तथेतरः ॥ ५३ ॥ आनंदः स्फुरदानंद–मंदीभूतमनोऽव्यथः ॥ अथ तत्प्रथमं भेजे । श्राद्धधर्मं स धीरधीः ॥ ॥ ५४ ॥ बद्धमर्त्यभवायुष्कः । पूर्वं भद्रकभावतः ॥ पश्चात्प्रपालितश्राद्ध—धर्मः काले व्यपादि सः ॥ ५५ ॥ पुरेऽत्र हरिषेणस्य । राज्ञः सोऽहं सुतोऽभवं ॥ जितशत्रुरिति ख्यातः । पुण्यैः किं नाम

वियोगवाळो नथी थतो? ॥ ५१ ॥ माटे अनेकांत अने चपळ एवा स्वजनोना समुहने छोडीने फक्त एक आत्यंतिक अने निश्चल एवा धर्मनेज पोताना स्वजनरूप कर? ॥ ५२ ॥

ते धर्म साधु अने श्रावकना व्रतना भेदथी बे प्रकारनो जिनेश्वरोए कहेलो छे, तेमां पहेलो धीर मनुष्यो तथा बीजो कायर मनुष्यो धारण करे छे. ॥ ५३ ॥ हवे आनंद थवाथी मंद थयेल छे मननुं दुःख जेनुं एवा ते बुद्धिवान आनंदे प्रथम श्रावकधर्म अंगीकार कर्यो. ॥ ५४ ॥ पूर्वे भद्रकपरिणामथी मनुष्यभवनुं आयुष्य बांधीने पाछलथी श्रावकधर्म पाळीने केटलेक काळे ते मरण पाम्यो. ॥ ५५ ॥ ते आनंदनो जीव आ हुं आ नगरमां हरिषेण राजानो जितशत्रु नामनो

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

दुर्घटं ॥ ५६ ॥ दृष्ट्वान्यदा मुनिद्वंद्वं । मध्येपुरविचारिणं ॥ गवाक्षगोऽहम्व्यूढ—मोहः प्राग्भवम-
स्मरं ॥ ५७ ॥ तदादि हृदि मन्येऽहं । कलासु सकलास्वपि ॥ वल्लीषु कल्पवल्लीव—देकां पुण्यकलां
कलां ॥ ५८ ॥ वास्तुविद्योर्णनाभेषु । सुगृहासु च साग्रहा ॥ हंसे गतं वचः कीरे । नीरे च तर-
णं तिमौ ॥ ५९ ॥ हुडे युद्धज्ञता काल—ज्ञानं च खरकुर्कुटे ॥ प्रचलाकिनि नृत्यं च । पंचमोद्गा-
रिता पिके ॥ ६० ॥ एवं कला किल क्वापि । क्वापि दृष्टा पशुष्वपि ॥ न पुनः सफलं पुण्यं । वि-

---

पुत्र थयो छुं, केमके पुण्यथी शुं प्राप्त थतुं नथी? ॥ ५६ ॥ एक दिवसे नगरनी अंदर विचरतुं मुनिनुं जोडलुं जोइने गवाक्षमां बेठेलो हुं मोह दूर थवाथी पूर्वभवने याद करवा लाग्यो. ॥५७॥ अने त्यारथी हुं मारा मनमां एम मानुं छुं के वेलडीओमां जेम कल्पवेली तेम सघली कलाओ-मां एक पुण्यकलाज श्रेष्ठ छे. ॥ ५८ ॥ करोळीयामां जेम वास्तुविद्या, सुघरीओमां विशेष प्रकारनी ते विद्या, हंसमां गति, पोपटमां वचन, मत्स्यमां जल तरवानी कळा ॥ ५९ ॥ तेतरमां युद्धज्ञान, खर तथा कुकडामां काळज्ञान, मयूरमां नृत्य तथा कोकिलमां पंचमराग, ॥ ६० ॥ एवी रीते को-इ कोइ पशुमां पण कोक कोक कला जोवामां आवे छे, परंतु पुण्यविना लक्ष्मी, सुख के कीर्ति

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

ना श्रीसुखकीर्त्तयः ॥ ६१ ॥ त्रिभिर्विशेषकं ॥ शिरःशून्याः कलाः सर्वा । एकां धर्मकलां विना ॥
ततो वीर प्रशंसंति । संतस्तामेव केवलं ॥ ६२ ॥ एवं राज्ञि वदत्येव । नागरा दुःखसागराः ॥ समं
समाजमाजग्मुः । सारोपायनपाणयः ॥ ६३ ॥ विज्ञं विज्ञपयामासु–स्ते नत्वा नरनायकं ॥ त्वां या-
चंते प्रभो स्थानं । पौराश्चौरार्त्तिवर्जितं ॥ ६४ ॥ आत्मनीव सचैतन्ये । त्वयि मध्यस्थितेऽप्यहो ॥
लुप्तमेतत्पुरं चौर–चरटैः करटैरिव ॥ ६५ ॥ आरंभभीरव इव । स्तेनास्ते नाथ पत्तने । स्वभावसि-

सफल थतां नथी. ॥ ६१ ॥ एक धर्मकलाविना सघळी कलाउ मस्तकरहित छे, माटे हे वीर! सं-
त पुरुषो केवल ते धर्मकलानेज वखाणे छे. ॥ ६२ ॥ जेवामां राजा एम बोले छे तेवामां अत्यंत
दुःखी थयेला नगरना लोको एकठा थइने हाथमां मनोहर भेटणासहित राजसभामां आव्या,॥
॥ ६३ ॥ तथा ते विद्वान राजाने नमीने विनंति करवा लाग्या के हे स्वामी! नगरना लोको आ-
पनीपासे चोरना उपद्रवविनाना स्थाननी मागणी करे छे. ॥ ६४ ॥ चेतनाशक्तिवाळा आत्मानी-
पेठे आप अंदर रह्या छतां पण नास्तिकोसरखा चोरोए आ नगर लुंटीने विनष्ट कर्युं छे. ॥ ६५ ॥
वळी हे स्वामी! आपना आ नगरमां जाणे आरंभथी डरता होय नहि तेम ते चोरो अमारी तै-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ध्यान् गृह्णंति । दारांश्च विज्ञवांश्च नः ॥ ६६ ॥ क्रूरचौरकृतैश्छिद्रैः । सांप्रतं सदनेषु नः ॥ प्रवेश-
निर्गमौ जातौ । सुकरौ सर्पसंपदां ॥ ६७ ॥ अंगसंगतभूषायै । स्तेनैर्नस्तनया अपि ॥ वध्यंते हंत-
कस्तूरी—कृते गंधमृगा इव ॥ ६८ ॥ तथा तव पुरे चौरा । विलसंतिस्म निर्भरं ॥ यथा दैगंबरी
दीक्षा । न चिराद्भाविनी नृणां ॥ ६९ ॥ या मंडनं मुमुक्षूणा—मपरिग्रहता मता ॥ अनिच्छूनाम-
पि स्तेनैः । सा नः संप्रति ढौकिता ॥ ७० ॥ सद्मान्यासन्नसद्मानी—ति सोढं देव नागरैः ॥ म-

---

यार स्त्रीजनने तथा धनने लेइ जाय छे. ॥ ६६ ॥ वळी अमारां घरोमां हमणां ते क्रूर चोरोए क-
रेलां छिद्रोथी सर्पोने आववानुं तथा लक्ष्मीने जावानुं सहेलुं थइ पडेलुं छे. ॥ ६७ ॥ वळी कस्तू-
रीमाटे जेम हरिणोने तेम शरीरपर पहेरेलां आभूषणोमाटे ते चोरो अमारां संतानोने पण मा-
री नाखे छे. ॥ ६८ ॥ आपना आ नगरमां ते चोरो एवी तो चालाकी वापरी रह्या छे के जेथी
माणसोने हवे थोडा समयमांज दिगंबरी दीक्षा प्राप्त थशे. ॥ ६९ ॥ जे अपरिग्रहपणुं मुमुक्षु सा-
धुजनने शोभावनारुं छे, ते अपरिग्रहपणुं नहि इच्छता एवा पण अमोने हालमां ते चोरोए आपे-
लुं छे. ॥ ७० ॥ हे स्वामी! घरो जे ऋद्धिरहित थयां ते तो अमोए सहन कर्युं, परंतु मनुष्योनी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.		Jun Gun Aaradhak Trust

र्यद्धानिस्त्विहाऽनिष्टा । दृष्टा पूत्कुर्महे ततः ॥ ७१ ॥ तत श्रुत्वा पृथिवीपालो । भीष्मभालोऽन्यधा-त्क्रुधा ॥ रे रे दक्षास्तलारक्षाः । केयं भो वः प्रमत्तता ॥ ७२ ॥ भवत्सु दीप्यमानेषु । दिवाकरक-रेष्विव ॥ क्रूरचौरतमःपूरः । पौरलोकं रुणद्धि किं ॥ ७३ ॥ दत्ताः सप्ताहमध्ये त—दानयध्वं मलि-म्लुचान् ॥ यूयमेवाथवा चौराः । किं चौराणां खनिः पृथक् ॥ ७४ ॥ इति राज्ञोदिते सर्वे । ते त-त्रार्थे निरौजसः ॥ अधःपुष्पाः पुष्पिणीव । बभूवुर्न्यग्मुखा ह्रिया ॥ ७५ ॥ अथाप्तावसरः प्रोचे—

जे हानि थाय छे ते अमोने दुःखदायक देखाय छे, अने तेथी अमो आपनीपासे पोकार करी-ये छीये. ॥ ७१ ॥ ते सांभळीने क्रोधथी भयंकर ललाटवाळो राजा बोल्यो के अरे हुशियार पो-लीस अमलदारो! आ तमारी गफलती ते केवी? ॥ ७२ ॥ सूर्यना किरणोसरखा तमो देदीप्य-मान होवा छतां पण क्रूर चोरोरूपी अंधकारनो समुह नगरना लोकोने केम हेरान करे छे? ॥ ॥ ७३ ॥ माटे तमो सावधान रहीने सात दिवसनी अंदर ते चोरोने लावो? अथवा तमोज चो-रो ठरशो, केमके चोरोनी शुं कइ जुदी खाण होय छे? ॥ ७४ ॥ राजाए एम कहेवाथी ते कार्य करवामां असमर्थ एवा ते पोलीस अमलदारो नीचां पुष्पोवाळां वृक्षोनीपेठे लज्जाथी नीचा मुख-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ऽगलदत्तो नरेश्वरं ॥ ह्रीभारनतमूर्धानो । विमुच्यंताममी भटो ॥ ७६ ॥ यद्यादिशसि नूनेत—
श्चेतसा प्रगुणेन मां ॥ तदाहमंतः सप्ताह—मानये चौरनायकं ॥ ७७ ॥ दुःकरं सुकरं वेति । न
चिंता दिप्ततेजसां ॥ विद्युद्गोलः पतन्नद्रौ । तृणे वा न हि भिन्नधीः ॥ ७८ ॥

अथ प्राप्य नृपादेशं । चौरप्राप्तिपरायणः ॥ गंजाप्रपापुरद्यूत—सत्रशालासु सोऽभ्रमत ॥७९॥
ये दर्शं दर्शं जनव्रातं । साचीकृतविलोचनः ॥ ईक्षांचक्रे चिरं चौर—लक्षणानि विचक्षणः ॥ ८० ॥

वाळा थया. ॥ ७५ ॥ हवे ते समये अवसर मलवाथी अगलदत्ते राजाने कह्युं के हे स्वामी! ल-
ज्जाना भारथी नमेलां मस्तकवाळा आ पोलीस अमलदारोने आ कार्यथी मुक्त करो? ॥ ७६ ॥
वळी हे स्वामी! जो आप खरा दिलथी मने फरमावो तो हुं ते चोरोना नायकने सात दिवसनी
अंदर लावी आपुं. ॥ ७७ ॥ आ कठीन छे के सहेलुं छे, एवी चिंता महापराक्रमीजनने होती न-
थी, केमके पर्वत अथवा घासपर पडता वीजळीना गोळानो कइं जुदो प्रकार होतो नथी. ॥७८॥

हवे राजानुं फरमान मेलवीने चोरनी शोधमाटे तैयार थयेलो ते अगलदत्त मदिराशाला,
परब, नगरमां रहेलां जुगारखानां तथा सदाव्रतना स्थानोमां भमवा लाग्यो. ॥ ७९ ॥ वळी तीरछी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

भौतिका भागवता—श्चरका लिंगिनस्तथा ॥ कापालिकाः कार्पटिकाः । सोऽजूत्तेषु विशेषदृक् ॥
॥ ८१ ॥ चौरं पश्यन्ननालस्य—मतीये षम् दिनानि सः ॥ न तु तं प्राप संताप—पूरितश्चेत्यचिंतय-
त ॥ ८२ ॥ एकतो भूपतेरग्रे । प्रतिज्ञातं सुदुष्करं ॥ अन्यतस्त्वरितं यांति । जंघाला इव वासराः
॥ ८३ ॥ चौरश्चेन्नप्स्यते नासौ । नव्यं चौरेण तन्मया ॥ जनदृग्परिहारार्थं । दिवागतिनिषेधतः
॥ ८४ ॥ गंतव्यं वा विदेशेषु । वस्तव्यं वा वने क्वचित् ॥ न तूत्सृष्टप्रतिज्ञेन । स्थेयमत्र पुरे म-

आंखोथी लोकोना समुहने जोतो जोतो ते हुशियार अगलदत्त घणा वखतसुधी चोरना लक्षणो
जोवा लाग्यो. ॥ ८० ॥ वळी ते भौतिक, भागवत, चरक, लिंगी, कापालिक तथा कापडीजने
विशेष प्रकारे जोवा लाग्यो. ॥ ८१ ॥ एवी रीते खूब हुशियारीथी चोरनी तपास करतां छ दिव-
सो तो व्यतीत थया, परंतु चोर न मलवाथी ते खेदित थइने विचारवा लाग्यो के, ॥ ८२ ॥
एक तो राजानीपासे जेमाटे प्रतिज्ञा करी छे ते कार्य दुष्कर छे, अने बीजी बाजु दिवसो एकदम
उतावळथी चाल्या जाय छे. ॥ ८३ ॥ वळी जो आ चोर नहि मले तो माणसोनी नजर चूकाव-
वामाटे दिवसे गमन नहि करवाथी मारेज चोर थवुं पडशे. ॥ ८४ ॥ अथवा परदेशमां जवुं प-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

या ॥ ८५ ॥ एवं चिंतासरिद्वीचि—वर्द्धितस्वांतचापलः ॥ सप्तमेऽह्नि विकालेऽसौ । निरगान्नगराद् बहिः ॥ ८६ ॥ स्थितः स तस्करं लिप्सु—र्मलपीवरचीवरः ॥ मरुचलद्दलश्रेणे—स्तत्र चूततरोस्तले ॥ ८७ ॥ वामहस्तस्फुरद्दंडो । वांछन्निव यमोपमां ॥ दंडोर्ध्वे चीरिकां बिभ्र—द्ध्वजवद्दुरितौकसि ॥ ८८ ॥ जपमालापरावर्त्तं । कुर्वन् दक्षिणपाणिना ॥ अमुष्यंत क्षितौ हंत । कतीति गणयन्निव ॥ ॥ ८९ ॥ बध्धुं नरतिमीन् जाल—मिव कंथां वहन् गले ॥ अव्यक्तं चालयन्नोष्ठौ । चौर्यविद्यां ज-

---

डशे, अथवा तो कोइ वनमां जइ वसवुं पडशे, केमके प्रतिज्ञाभंग थवाथी माराथी अहीं रही शकाशे नहि. ॥ ८५ ॥ एवी रीते चिंतारूपी नदीना मोजांथी वृद्धि पामेल छे हृदयनी चपलता जेनी एवो ते अगलदत्त सातमे दिवसे संध्याकाळे नगरनी बहार गयो. ॥ ८६ ॥ त्यां ते मलयुक्त कपडां पहेरीने पवनथी चालती छे पांदडांनी श्रेणि जेनी एवा एक आंबाना वृक्षनीचे चोरने मेळववानी इच्छाथी बेठो. ॥ ८७ ॥ एवामां तेणे जाणे यमनी उपमा इच्छतो होय नहि तेम डाबा हाथमां पकडेला दंडवाळो, अने पापना घरपर रहेली धजानीपेठे दंडपर लटकेलां चींथरांवाळो, ॥ ८८ ॥ अरे आ पृथ्वीपर में केटलाने लुंट्या छे? एम जाणे गणतो होय नहि तेम ज-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

पन्निव ॥ ७० ॥ भून्यस्तनयनो मार्गं । दुर्गतेः स्पृहयन्निव ॥ परिव्राम् ददृशे तेना—ऽऽगच्छन् जीर्णवनात्तदा ॥ ७१ ॥ चतुर्भिः कलापकं ॥ उद्बद्धपिंडिकं दीर्घ—जंघमारक्तलोचनं ॥ स्तब्धकेशं वक्रनाशं । निश्चिक्ये तं स तस्करं ॥ ७२ ॥ सोऽपि स्वोपधिमालंब्य । शाखायां तस्य शाखिनः ॥ निविष्टो विष्टरीकृत्य । च्युतपत्राणि भूतले ॥ ७३ ॥ भग्नपोतमिव क्षीण—सर्वस्वमिव दुःखिनं ॥ नि-

मणे हाथे जपमाला फेरवतो, ॥ ८९ ॥ मनुष्यरूपी मत्स्योने बांधवानी जाणे जाळ होय नहि तेवी कंथाने गळामां धारण करनारो, तथा जाणे चोरी करवानी विद्या जपतो होय नहि तेम शब्दविना होठ फफडावतो, ॥ ७० ॥ तथा अधोगतिनो मार्ग चहातो होय नहि तेम जमीनपर दृष्टि राखनारो एवो एक परिव्राजक जोगी तेणे जीर्णवनमांथी आवतो जोयो. ॥ ७१ ॥ उंची पेनीवाळो, लांबी जंघावालो, लाल आंखोवालो, स्तब्ध केशोवालो तथा वांका नाकवालो एवो तेने आवतो जोइने अगलदत्ते निश्चय कर्यो के खरेखर आ चोर छे. ॥ ७२ ॥ पछी ते परिव्राजक पोतानां उपकरण ते वृक्षनी माळमां टांगीने पृथ्वीपर पडेलां पांदडांनुं आसन बिछावीने तेपर बेठो. ॥ ७३ ॥ जाणे वहाण भांगी जवाथी समुद्र तरीने निकळ्यो होय नहि एवा, तथा पोतानी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

रीदृयाऽगलदत्तं सो—ऽवतंसो मायिनां जगौ ॥ ९४ ॥ वत्स विज्ञायतेयं ते । व्यक्तं वक्ति दरिद्रत
॥ तदाशु वद विश्वस्तः । कस्त्वं कौतस्कुतोऽसि वा ॥ ९५ ॥ जगादागलदत्तोऽथ । पटुः कपटनाट-
के ॥ ब्रूते परमकारुण्यं । प्रश्नो प्रश्नोऽयमेव ते ॥ ९६ ॥ अहमुज्जयिनीवासी । बाल्योच्छिन्नपरिच्छ-
दः ॥ सर्वात्मना श्रिया त्यक्तः । कुलपुत्रोऽस्मि दुर्भगः ॥ ९७ ॥ लग्नदारिद्र्यदावत्वा—दव्यवस्थं भु-
वि भ्रमन् ॥ न्यग्नालयमिहायात—स्त्वां कारुण्यैकसागरं ॥ ९८ ॥ निश्चितं त्वयि निध्याते । दारिद्र्यं

सर्व मिल्कत जाणे नाश पामी होय नहि एवा ते दुःखी अगलदत्तने जोइने ते कपटीनो शिरो-
मणि बोल्यो के, ॥ ९४ ॥ हे वत्स! आ तारो दयामणो चहेरो प्रगटरीते तारुं दरिद्रपणुं सूचवे
छे, माटे तुं मारापर भरुसो राखीने जलदी कहे के तुं कोण अने क्यांनो रहेवासी छे? ॥ ९५ ॥
त्यारे कपटनाटकमां चतुर एवो ते अगलदत्त बोल्यो के हे भगवन्! आपनो आ प्रश्नज आपनुं
अति दयालुपणुं सूचवे छे. ॥ ९६ ॥ हुं उज्जयिनी नगरीनो रहेवासी छुं, मारी बाल्यावस्थामांज
मारो सर्व परिवार नाश पाम्यो छे, तेमज हुं बिलकुल धनविनानो अने दुर्भागी कुलीननो पुत्र
छुं. ॥ ९७ ॥ दारिद्र्यरूपी दावानल मारी पाछल लाग्याथी हुं कइं पण ठरठेकाणाविना आ पृथ्वी-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

शांतमेव मे ॥ शाम्यत्येव पयोराशिः । कुंभजन्मन्युदित्वरे ॥ ९९ ॥ द्रागथो लिंगिनालिंगि । सौ-
म्य सम्यग् वदन्नसि ॥ मयि प्रसन्ने सन्नेव । भावि तेऽतिघनं धनं ॥ १८०० ॥ एवं तयोर्निगदतोः ।
कालरूपेन भास्करः ॥ अयं हि तारकश्रीणां । हर्तेत्यस्तमनीयत ॥ १ ॥ गते सूरे जगज्जग्धुं ।
परितः प्रवितस्तरे ॥ असज्जनजनस्वांत–मलीमसतमं तमः ॥ २ ॥ कंथाकोणादथाकृष्या—युधानि

पर भम्या करुं छुं, एवामां अहीं दयाना सागर एवा आपनां मने दर्शन थयां छे. ॥ ९८ ॥ ख-
रेखर आपनुं ध्यान धरवाथीज हवे मारुं दारिद्र्य तो हुं दूर गयेलुं मानुं छुं, केमके ज्यारे वडवान-
ल उदय पामे त्यारे समुद्र शांतज पडी जाय छे. ॥ ९९ ॥ हवे ते परिव्राजके तेने तुरत आ-
लिंगन देइने कह्युं के हे सौम्य! तुं जे कहे छे ते बरोबर छे, वली हे उत्तम दृष्टिवाळा! हुं ता-
रापर जो प्रसन्न थयो तो तने घणुं धन प्राप्त थशे. ॥ १८०० ॥ एवी रीते तेओ जेवामां वातो क-
रे छे, तेवामां आ पण ताराओनी लक्ष्मीने हरनार छे, एम सूचवीने कालराजाए सूर्यने अस्त प-
माड्यो. ॥ १ ॥ हवे सूर्य ज्यारे चाल्यो गयो त्यारे दुर्जन मनुष्यना अंतःकरणसरखो अति मली-
न अंधकार चोफेर विस्तार पाम्यो. ॥ २ ॥ पछी ते परिव्राजके पोतानी कंथाना गजवामांथी ह-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

रथिकांगजं ॥ परिव्राट् स्माह वत्साऽवां । गच्छावोऽस्याः पुरोंतरा ॥ ३॥ अद्य चौरो मयापीति । प्रीतिभाजाऽविशत्पुरीं ॥ स स्तेनोऽगलदत्तेनो-पेतः प्रेतेशभीषणः ॥ ४ ॥ श्रीवत्सानुकृतिक्षात्रं । कस्यापि श्रीमतो गृहे ॥ स दत्वा तन्मुखे वीर-ममुंचद्वंचनाचणः ॥ ५ ॥ बिलेनाखुरिव क्षात्र-वर्मनांतः प्रविश्य सः ॥ भूयसीः स्वर्णरत्नादि-पेटाः प्राचीकटद् बहिः ॥ ६ ॥ तमाशु हंतुकामोऽपि । कोपमश्लथयङ्ख्थी ॥ निःकृपस्यास्य पश्यामि । निष्ठामिति लसन्मतिः ॥ ७ ॥ वाहीकानानये याव-

---

थियारो कहाडीने अगलदत्तने कह्युं के हे वत्स! चाल हवे आपणे आ नगरनी अंदर जइये. ॥ ३ ॥ आजे हवे मने चोर मळ्यो छे, एम खुशी थता ते अगलदत्तसहित यमसरखा ते भयंकर परिव्राजके नगरनी अंदर प्रवेश कर्यो. ॥ ४ ॥ पछी ते धूर्तशिरोमणि परिव्राजके कोइक श्रीमंतना घरमां श्रीवत्ससरखुं चोखंडुं बाकोरुं पाडीने त्यां ते बाकोरांना मुख आगल अगलदत्तने बेसाड्यो. ॥ ५ ॥ पछी बिलमां जेम उंदर तेम ते बाकोरांवाटे अंदर जइने तेणे स्वर्ण तथा जवाहीरनी घणीक पेटीओ बहार कहाडी. ॥ ६ ॥ ते वखतेज अगलदत्त तेने मारवानी इछावाळो थया छतां आ निर्दयनुं रहेठाण आदिक मारे जोवुं जोइये, एवी बुद्धि थवाथी तेणे पोतानो

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

त्तावच्चिंत्यमिदं त्वया ॥ इत्यवस्थाप्य तं तत्र । स्वयं चौरश्चचाल सः ॥ ८ ॥ लोभयित्वोध्धुरस्कंधान् । धीवंध्यान् वृषभानिव ॥ क्वापि देवकुले सुप्ता—नानैषीद्दुर्विधान्नरान् ॥ ९ ॥ तैरुपात्ताखिलं लो-प्त्र—भारं लोभवशंवदैः ॥ स पुरान्निर्ययौ चंडः । करंभादिव पन्नगः ॥ १० ॥ क्व यात्येष क्व वा धत्ते । धनं कोऽस्य परिच्छदः ॥ इति बोध्धुं रथी नाथ—मिव भृत्यस्तमन्वगात् ॥ ११ ॥ गतो जी-

---

क्रोध शिथिल कर्यो. ॥ ७ ॥ हवे हुं जेटलामां मजुरोने बोलावी लावुं त्यांसुधी तारे आनी खबर राखवी, एम कही अगलदत्तने त्यां बेसाडी ते परिव्राजक पोते त्यांथी चालतो थयो. ॥ ८ ॥ प-छी ते कोइक देवमंदिरमां सुतेला मजबूत बांधावाळा बलदसरखा निर्बुध्धि तथा निर्भागी एवा पु-रुषोने ललचावीने त्यां तेडी लाव्यो. ॥ ९ ॥ लोभने वश थयेला एवा ते पुरुषोपासे चोरीनो ते सघळो माल उपडावीने करंभीयामांथी जेम सर्प तेम ते नगरमांथी बहार निकली गयो. ॥ ॥ १० ॥ हवे आ क्यां जाय छे? अथवा आ धन ते क्यां राखे छे? तेनो परिवार कोण छे? ते सघळुं जाणवामाटे शेठनी पाछल जेम नोकर तेम अगलदत्त तेनी पाछल गयो. ॥ ११ ॥ पछी ते चोरोनो सरदार जीर्ण वनमां जइने ते मजुरोने कहेवा लाग्यो के अरे! शुं आजे रात्रि स्थिर

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun.Gun Aaradhak Trust

एवं वनं चौर—चक्री वैवधिकान् जगौ ॥ नोः किमद्य स्थिरीभूया—ऽवतीर्णेयं विभावरी ॥ १२ ॥
अद्यापि पुष्कला रात्रि—स्तदिह स्वपित क्षणं ॥ पदं वदंति निःशेष—रुजां रजनिजागरं ॥ १३ ॥
इति बंधोरिवास्योक्त्या । वाहीका विप्रतारिताः ॥ मुक्तभारा वटस्याधो । लंबपादा अशेरत ॥
॥ १४ ॥ नास्ति जागरिणो भीति—रिति नीतिं स्मरन्नथ ॥ रथिकः सुस्थिरं काष्टं । अस्तरे स्वे प्रत-
स्तरे ॥ १५ ॥ अप्रमत्तः स्वयं पश्य—न्नस्य चौरस्य चेष्टितं ॥ न्यग्रोधस्कंधमाश्रित्य । करवालकरः
स्थितः ॥ १६ ॥ चौरः सुप्त्वा क्षणं विश्वान् । विश्वासयितुमुत्थितः ॥ निद्रामुद्रितचैतन्यान् । वाही-

---

थइनेज उतरी छे! ॥ १२ ॥ हजु घणी रात बाकी छे, माटे क्षणवार अहीं सूइ जाउ? केमके
रातनो उजागरो सर्व रोगोना कारणरूप छे. ॥ १३ ॥
एवी रीते जेम भाइना तेम तेना वचनथी ठगायेला ते मजुरो भार उतारीने वडनीचे लां-
बा पग करीने सूइ गया. ॥ १४ ॥ जागताने डर नथी, एवी नीतिने याद करीने ते अगलदत्त
पोताना बीछानापर पोताने बदले एक लांबुं काष्ट मेली राख्युं. ॥ १५ ॥ अने पोते सावधानपणे
चोरनी हीलचाल तपासतोथको हाथमां तलवार लेइने वडना थडनी पाछल छुपाइ बेठो. ॥१६॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

कानसिनावधीत ॥ १७ ॥ तस्करो मस्करीव्रय । चक्रे यान् दुर्नयानयं ॥ कार्या मयाद्य तद्बु-
द्धि—रिति ध्यायति सारथौ ॥ १८ ॥ नृशंसः स तदास्तीर्ण—श्रस्तरेऽसिमवाहयत् ॥ आस्फल्य
प्राप मोघत्व—मसिर्दारुणि दारुणे ॥ १९ ॥ ततः सोऽत्याकुलीभूतः । कृपाणं नर्त्तयन् करे ॥ वान-
रो वृश्चिकग्रस्त—इव बभ्राम सर्वतः ॥ २० ॥ लब्ध एवासि रे दास । क्व यासि मम पश्यतः ॥ यो-
ऽध्वा वैवधिकैः क्षुण्णः । स ते दर्श्योऽधुना मया ॥ २१ ॥ उपन्निस्याथयौ हस्त—वशं स रथिनो य-

---

हवे सर्वने विश्वास उपजाववामाटे ते चोर पण कणवारसुधी सूतो, तथा पछी उठीने निद्राथी
चैतन्यरहित थयेला ते मजुरोने तेणे तलवारथी मारी नाख्या. ॥ १७ ॥ अरे! आ चोरे मदो-
न्मत्त थइने जे अन्यायो कर्या छे, तेनी आजे मारे खबर लेवी जोइये, एवी रीते जेवामां ते अ-
गलदत्त विचारे छे, ॥ १८ ॥ तेवामां ते दुष्ट चोरे तेना बिछानापर तलवारनो घा कर्यो, त्यारे ते-
नी तलवार ते भयंकर काष्टमां अथडाइने फोकट गइ. ॥ १९ ॥ त्यारे ते अत्यंत व्याकुल थइने
हाथमां तलवार नचावतोथको वींछुथी डंखायेला वानरनीपेठे आसपास भमवा लाग्यो. ॥ २० ॥
अरे दास! तुं हवे मळ्या छतां मारी नजर आगलथी केटलेक जइश? आ मजुरोए जे मार्ग ली-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

दा ॥ रे दुष्ट तिष्ट तिष्टेति । तदा तेनाशु हक्कितः ॥ २२ ॥ भिन्नेऽमुनाऽनृतोत्कंठे । कंठे कुंठेतरा-
सिना ॥ पपात पातकन्नरा—दिवाधस्तस्कराधमः ॥ २३ ॥ ततः कंठगतप्राणः । स प्रोचे रथिकांग-
जं ॥ मां बुद्धिधाम बुध्यस्व । चौरं नाम्ना भुजंगमं ॥ २४ ॥ वीरापीड द्विषोऽपीडे । तवाहं घातचा-
तुरीं ॥ दुर्ग्रहं भटकोटीभि—र्यन्मामेवमखंडयः ॥ २५ ॥ ईदृग्वीरावतंस त्वं । ध्रुवं सत्कारमर्हसि ॥

धो छे, तेज मार्ग मारे तने पण हमणा देखाडवो छे. ॥ २१ ॥ एम बोलतोथको जेवामां ते अ-
गलदत्तने हाथ आव्यो त्यारे तेणे तेने तुरत धमकाव्यो के अरे दुष्ट! तुं ऊभो रहे, ॥ २२ ॥
एम कही सजेली तलवारथी पापोमां उत्कंठवालुं एवुं ते चोरनुं गलुं ज्यारे तेणे कापी नाख्युं
त्यारे ते नीच चोर जाणे पापोना भारथी होय नहि तेम नीचे पड्यो. ॥ २३ ॥ पछी कंठे प्राण
आव्याथी तेणे अगलदत्तने कह्युं के हे बुद्धिवान! मने तारे भुजंगम नामे चोर जाणवो. ॥२४॥
हे वीरशिरोमणि! तारी शत्रुनी पण (मने) मारवानी चालाकीनी हुं प्रशंसा करुं छुं, केमके क्रो-
डोगमे सुभटो पण जेने पकडी शक्या नथी, एवा मने तें आवी रीते मार्यो छे. ॥ २५ ॥ एवो
तुं वीरशिरोमणि खरेखर सत्कार करवा लायक छो, अथवा हुं तने धन देवानुं वचन आपीने अ-

धनदानं प्रतित्याय । सहानीतोऽसि वा मया ॥ २६ ॥ तदेनां विज्ञ विज्ञप्तीं । मम सम्यक्प्रमाणय ॥ त्वं कृपाणं गृहाणेद—मरिमेदस्त्रिदौषधं ॥ २७ ॥ गच्छ श्मशानतोऽमुष्मा—द्वत्स पश्चिमया दिशा ॥ पुरः पश्यसि यत्सद्म । कुर्यास्तद्द्वारि शब्दितं ॥ २८ ॥ मम स्वसा ततो द्वार—मुद्घाट्य त्वामुपेष्यति ॥ दर्शयेथा इमं तस्याः । करवालं करे स्थितं ॥ २९ ॥ हृष्टाथ मुष्टिमध्या सा । त्वां मध्येसद्म नेष्यति ॥ दर्शयिष्यति चादर्श—मुखी मत्संचितं धनं ॥ ३० ॥ ततस्तां परिणीय त्वं । श्रियं

हीं लावेलो छुं. ॥ २६ ॥ माटे हे चतुर! मारी एक आ विनंति तुं सारी रीते स्वीकार? अने शत्रुजनो मद उतारवामां औषधसरखी मारी आ तलवार ग्रहण कर? ॥ २७ ॥ वळी हे वत्स! आ श्मशानथी पश्चिम दिशामां तारे जवुं, त्यां आगळ तने एक घर देखाशे, तेने बारणे जइ तारे हांक मारवी. ॥ २८ ॥ त्यारे मारी बहेन बारणुं उघाडीने तारीपासे आवशे, तेणीने आ मारी तलवार तारा हाथमां लेइने देखाडजे. ॥ २९ ॥ त्यारे ते पातळी केडवाळी मारी बहेन खुशी थइने तने घरनी अंदर लेइ जशे, अने दर्पणसरखामुखवाळी एवी ते मारुं संचेलुं धन तने देखाडशे. ॥ ३० ॥ पछी तेणीने तुं परणीने तथा सघळी लक्ष्मी लेइने जो तने रुचे तो त्यां रहेजे,

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स्वीकृत्य चाखिलां ॥ तत्र स्थेयान्निजं धामा—ऽनिगम्याद्वा यथारुचि ॥ ३१ ॥ प्राणैरेवं वदन्नेव । चौरः सपदि तत्यजे ॥ रथी तत्खड्गयादाया—ऽचलत्तदुदिताध्वना ॥ ३२ ॥ सुतनोरतनोद्बद्धं । प्राप्य तन्मंदिरं पुरः ॥ तं श्रुत्वा निर्ययौ सेंदु—वदना सदनांतरात् ॥ ३३ ॥ स वीक्ष्य तारतारुण्यां । तामरण्यनिवासिनीं ॥ आगान्नागांगनेयं किं । भुवं भित्वेति दध्यिवान् ॥ ३४ ॥ तेनाथ दर्शिते खड्गे । बुध्ध्वा बंधुवधं सुधीः ॥ सा क्षणं साक्षिणं कृत्वा—त्मानमेव शुचं दधौ ॥ ३५ ॥ निगूह्य शोकम-

अथवा पोताने घेर जजे. ॥ ३१ ॥ एम बोलतोथकोज ते चोर तुरत प्राणरहित थयो, अने अगलदत्त पण तेनी तलवार लेइने तेणे कहेला मार्गे चाल्यो. ॥ ३२ ॥ पछी तेना घर आगल आवीने तेणे तेनी बहेनने हांक मारी, ते सांभलीने चंद्रसरखा मुखवाळी ते तरुणी पण घरमांथी बहार आवी. ॥ ३३ ॥ अति तरुण वयवाळी अने वनमां रहेनारी एवी तेणीने जोइने अगलदत्त विचार्युं के शुं पृथ्वी भेदीने आ नागकन्या अहीं आवी छे? ॥ ३४ ॥ पछी तेणे तलवार देखाड्याथी ते चतुर तरुणीए पोताना बंधुनो वध थयेलो जाणीने क्षणवारसुधी पोताना आत्मानी साक्षीएज शोक धारण कर्यो. ॥ ३५ ॥ पोताना ते अतिशोकने छुपो राखीने तथा ते अगलदत्त-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

स्तोकं । पातालौकः प्रवेश्य तं ॥ प्रथयामास वितथं । स्नेहं मायेव देहिनी ॥ ३६ ॥ अहो भाग्यं ममापूर्वं । यत्त्वं दृक्सुखदोऽभवः ॥ इत्यूचुषी ददौ भक्त्या—नवमा नवमासनं ॥ ३७ ॥ तस्मिन्नासनगे पादौ प्रक्षाल्य वरवारिणा ॥ पल्यंकं वेश्मकोणे सा । विततान वितानयुक् ॥ ३८ ॥ योजितांजलिरभ्येत्य । सा तमेवं व्यजिज्ञपत ॥ पापैः स्वैरेव मे भ्राता । हतः किं तव दूषणं ॥ ३९ ॥ इयं भ्रातार्जिता लक्ष्मी—स्तत्तद्भोगनिबंधनं ॥ इदं च सदनं तस्य । देवानामपि दुर्गमं ॥ ४० ॥

ने भोंयरामां लेइ जइने ते कपटमूर्ति तेनाप्रते जूठो स्नेह विस्तारवा लागी. ॥ ३६ ॥ अहो! मारुं अपूर्व भाग्य जणाय छे, के जेथी मने आपनुं दर्शन थयुं छे, एम कहीने तेणीए अतिभक्तिथी तेने (बेसवामाटे) एक नवुं आसन आप्युं. ॥ ३७ ॥ पछी ते ज्यारे आसनपर बेठो त्यारे निर्मल जलथी तेना पग धोइने तेणीए घरना खुणामां एक छत्रीपलंग बीछाव्यो. ॥ ३८ ॥ पछी ते तेनीपासे आवी हाथ जोडीने विनंति करवा लागी के पोताना पापोथीज मारो भाइ हणायो छे, तेमां तमारो शुं दोष छे? ॥ ३९ ॥ ते ते भोगोना साधनरूप आ मारा भाइनी मेळवेली लक्ष्मी छे. अने देवोने पण दुर्गम एवुं आ तेनुं घर छे. ॥ ४० ॥ हे स्वामी! आ सघळुं हवेथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

नेतः सर्वस्वमप्येत—त्वदायत्तमतः परं ॥ प्राग् मां विवाह्य भुंक्ष्व त्व—मत्र भोगान् यथारुचि ॥४१॥
जाने तव परिम्लाने । चक्षुषी वीक्ष्य दक्षिण ॥ अल्पमप्यद्य यामिन्यां । न निद्रासुखमन्वभूः ॥
॥ ४२ ॥ पुनातु प्रथमं प्राण—प्रिय शय्यां भवानिमां ॥ क्षणं गृह्णातु विश्रामं । श्रमं हंतुं सुखद्विषं
॥ ४३ ॥ अहो अवसरज्ञत्वं । तवेत्युच्चैः पठन् शठः ॥ पल्यंके परितो दीप्र—प्रदीपे सोऽस्वपीन्मृ-
दौ ॥ ४४ ॥ त्वदंगशैत्यदं स्वामि—न्नानयामि विलेपनं ॥ इत्युक्त्वा विद्युदंभोदा—दिव सा निर्ययौ

आपनुंज छे, माटे प्रथम तमो मारीसाथे विवाह करीने अहीं इच्छामुजब भोगो भोगवो? ॥४१॥
वळी हे चतुर! तमारी आ घेराती आंखो जोइने हुं एम धारुं छुं के आजे रात्रिए तमोए जरा प-
ण निद्रासुख अनुभव्युं नथी. ॥ ४२ ॥ माटे हे प्राणनाथ! प्रथम आप आ बिछानुं पवित्र करो?
तथा सुखना द्वेषी एवा श्रमने दूर करवामाटे आप क्षणवार विश्राम ल्यो? ॥ ४३ ॥ अहो! तुं
तो भारे अवसरनी जाण लागे छे! एम मोटेथी कहीने ते चतुर अगलदत्त चोफेरथी दीपकना
अजवाळांवाला कोमळ पलंगपर सूतो. ॥ ४४ ॥ हे स्वामी! हवे आपना शरीरे ठंडक करवामाटे
हुं विलेपन लावुं, एम कहीने वादळांमांथी जेम वीजळी तेम ते त्यांथी निकली गइ. ॥ ४५ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

ततः ॥ ४५ ॥ अपश्यंस्तां पुरो नीति—चतुरः स व्यचिंतयत् ॥ जडोऽहं यद्रिपोर्गेहे । स्वपन्नस्मि स्ववेश्मवत ॥ ४६ ॥ ये गत्वा वैरिणो गेहं । विश्वसंति कुबुध्धयः ॥ निरौषधबला: सर्प—बिले ते खलु शेरते ॥ ४७ ॥ जामिः क्रूरस्य चौरस्य । क्रूरैवेयं भविष्यति ॥ न सर्पसोदरी कापि । सर्पत्वव्यभिचारिणी ॥ ४८ ॥ मुखे मधुरमंते च । कुपथ्यमिव दारुणं ॥ ये स्त्रीणां बहु मन्यंते । वचस्तेषां कुतः सुखं ॥ ४९ ॥

ध्यात्वेति मंक्षु वध्योर्वी—कल्पं तल्पं मुमोच सः ॥ तव स्वपटमास्तीर्यो—पधानद्वयमंडिते ॥५०॥

हवे तेणीने पोतानी पासे नहि जोवाथी ते नीतिचतुर अगलदत्त विचारवा लाग्यो के, अरे हुं तो शुं मूर्ख बन्यो छुं के आ शत्रुना घरमां पण पोताना घरनीपेठे सूतो छुं. ॥ ४६ ॥ जे मूर्खो वैरीने घेर जइ तेनो विश्वास करे छे, तेओ औषधना सामर्थ्यविना सर्पना बिलमां सुए छे. ॥४७॥ ते निर्दय चोरनी आ बहेन पण निर्दयज होवी जोइये, केमके सर्पनी बहेन कइं सर्पपणाथी जूदी पडती नथी. ॥ ४८ ॥ कुपथ्यनीपेठे प्रारंभमां मधुर तथा अंते भयंकर एवुं स्त्रीओनुं वचन जेओ माने छे, तेओने सुख क्यांथी होय? ॥ ४९ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

दीपपृष्टमवष्टभ्यो–दसिः स्वविदसौ स्थितः ॥ उत्कीलिता तथा ताव–त्तल्पे यंत्रशिलापतत् ॥ ५१ ॥
अघाति घातको भ्रातु–रिति प्रमुदिताशया ॥ शय्यान्यां ददती ताला—मथ बाला ननर्त्त सा ॥
॥ ५२ ॥ प्रस्थाप्य दक्षिणाशायां । बंधुमेकाकिनं मम ॥ दुर्वृत्त यन्निवृत्तोऽसि । तन्मया मृष्यते क-
थं ॥ ५३ ॥ अबलैषेति विश्वासं । यन्मयि त्वमुपेयिवान् ॥ मंतोस्तस्य फलं वीर—भगिन्यहमदर्श-

एम विचारीने तेणे वधभूमीसरखी ते शय्या तुरत छोडी दीधी, तथा वन्ने उसीकांथी शोभी-
ता एवा ते पलंगपर तेणे पोतानो डुपट्टो पाथरी राख्यो, ॥ ५० ॥ तथा पोते खुल्ली तलवारस-
हित दीपकनी पाछळ उभो, एवामां तेणीए खीली कहाडवाथी ते पलंगपर एक यंत्रशिला उपर-
थी आवी पडी. ॥ ५१ ॥ मारा भाइने मारनारने में मार्यो, एम विचारी अति खुशी थयेली ते
युवती बन्ने हाथोथी ताली देइ नाचवा लागी. ॥ ५२ ॥ मारा भाइने एकलोज दक्षिण दिशामां
(यमपुरीमां) मोकलीने अरे दुष्ट! तुं जे नीरांते बेठो छुं, ते हुं केम सहन करी शकुं? ॥ ५३ ॥
आ तो अबला छे, एम विचारीने मारापर जे तें विश्वास राख्यो, ते तारा अपराधनुं आ फल में
शूरवीरनी बहेने तने देखाडेलुं छे. ॥ ५४ ॥ एवी रीते खूब बबडती एवी ते चोरनी बहेनने ख-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

यं ॥ ५४ ॥ अनल्पमीति जल्पंतीं । खङ्गखाट्कारभीषणः ॥ जग्राह ग्राहवत्केश—पाशे तां रथि-
कांगजः ॥ ५५ ॥ अरेरे गोमुखव्याघ्रि । मानुषीरूपराक्षसि ॥ विश्वरक्षाक्षमः किं त्वं । नाहं गो-
पायितुं क्षमः ॥ ५६ ॥ लपंत्यसि यथा भ्रातु—स्तथा पंथानमीक्षसे ॥ तेनेति तर्जिता सा भू-द्भ-
यभ्रांतविलोचना ॥ ५७ ॥ अनन्यजीवनोपाया । साऽपतत्तस्य पादयोः ॥ त्वमेव शरणं देव । स-
दैन्यमिति भाषिणी ॥ ५८ ॥ वीरेषु प्राग्रेखोऽसौ । स्त्रीहत्यायामरोचकी ॥ तां जीवंतीं समादाय

ङ्गना खाट्कारथी भयंकर थयेला ते अगलदत्ते मगरनीपेठे चोटलो झालीने पकडी. ॥ ५५ ॥
अरे गायना मुखवाळी वाघण! तथा मनुष्यरूपी राक्षसी! समस्त जगतनुं रक्षण करवाने समर्थ
एवो हुं शुं मारा आत्मानुं पण रक्षण करुं तेम नथी? ॥ ५६ ॥ तुं जे आ बबडाट करे छे, तेथी
जेवा तारा भाइना हाल थया छे तेवाज तारा पण हाल थशे, एवी रीते तेणे तर्जना करवाथी
ते भयभ्रांत आंखोवाळी थइ. ॥ ५७ ॥ पछी जीववानो कोइ बीजो इलाज न मळवाथी ते तेने
पगे पडी, तथा दीनतापूर्वक कहेवा लागी के, हे देव! हवे तो आपज मारे शरणरूप छो. ॥
॥ ५८ ॥ पछी वीरशिरोमणि एवो ते अगलदत्त स्त्रीहत्यानो अनिच्छक थयोथको तेणीने जीव-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

। प्रातर्नृपसभां ययौ ॥ ६० ॥ निशावृत्तं मुखात्तस्य । निशम्य धरणीधवः ॥ तमेवं जातरोमांचः । स्तुतिव्रत इवास्तुत ॥ ६१ ॥ भुंजतेऽन्ये धनं राज्ञः । कार्यं त्वन्ये प्रकुर्वते ॥ द्रूणां पादाः पिबंत्यं- बु । शाखास्तु ददते फलं ॥ ६२ ॥ भेका भवंतु सोडेकाः । सरसीपरिशीलने ॥ एक एव पुनर्ध- त्ते । हंसस्तत्रावतंसतां ॥ ६३ ॥ ततस्तां भगिनीकृत्य । वनितामवनिप्रभुः ॥ सहितोऽगलदत्तेन । स्तेनसद्म तदा ययौ ॥ ६४ ॥ वीक्ष्य वस्तु यथाबद्धं । गर्भगेहगतं नृपः ॥ दुष्टचौरस्य दुर्वृत्त—मम-

---

तीज साथे लेइने प्रभाते राजानी सभामां आव्यो. ॥ ६० ॥ पछी तेना मुखथी रात्रिनो वृत्तांत सांभलीने रोमांचित थयेलो राजा बंदीनीपेठे तेनी स्तुति करवा लाग्यो के. ॥ ६१ ॥ राजानुं ध- न बीजा खाय छे, अने कार्य तो बीजा करे छे. केमके वृक्षोनां मूलीयां पाणी पीये छे, अने शा- खाओ फल आपे छे. ॥ ६२ ॥ तळावमां गम्मत करवामाटे देडकां भले कुध्याज करो. परंतु ते त- लावनी शोभा तो एक हंसज धारण करे छे. ॥ ६३ ॥ पछी ते चोरनी बहेनने पोतानी बहेनरूप गणीने राजा अगलदत्तसहित ते चोरने घेर गयो. ॥ ६४ ॥ त्यां ते दुष्ट चोरनां भोंयरानी अंदर राजाए शीलबंध सर्व वस्तु तपासीने पोते जैनी होवाथी तेना दुराचारमाटे विचारवा लाग्यो के,

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

र्हत महार्हतः ॥ ६५ ॥ अनेन वस्तुजातस्य । नास्य मुद्रापि भेदिता ॥ अहारि हा निजं जन्म । गृध्धिग्रस्तेन केवलं ॥ ६६ ॥ प्रस्थानमिव निर्मुक्त—मधोगतियियासुना ॥ न तत्र व्रजतानेन । सहेदं जगृहे धनं ॥ ६७ ॥ ध्यात्वेति भूभुजाहूतो । लोकः जनकस्तदागतः ॥ न्यासीकृतमिव प्राप । स्वापतेयं निजं निजं ॥ ६८ ॥ स्तुतोऽथ रथिकः पौरैः । पूजितः पृथिवीभुजा ॥ अतीये दिवसान् कांश्चित् । तत्रोत्सवमयानिव ॥ ६९ ॥

अन्यदा श्यामदत्तायाः । सखी संगमिकाभिधा ॥ प्रदोषे मुक्तदोषं त—मुपेयाय रहःस्थितं ॥

॥ ६५ ॥ आ चोरे आ सघली वस्तुजनुं सील पण तोडेलुं नथी, अरे! केवळ लोभने वश थइने तेणे पोतानो जन्म गुमाव्यो छे. ॥ ६६ ॥ नीच गतिमां जवामाटे जाणे तेणे प्रस्थान मुक्युं होय नहि तेम तेणे त्यां जतांथकां आ धन साथे लीधुं नथी. ॥ ६७ ॥ एम विचारीने राजाए बोलावेला लोको त्यां ते चोरने घेर आव्या, तथा जाणे थापण राख्युं होय नहि तेम तेजनए ते पोतपोतानुं धन लेइ लीधुं. ॥ ६८ ॥ पछी नगरना लोकोथी प्रशंसा पामेला तथा राजथी पूजायेला ते अगलदत्ते त्यां केटलाक उत्सवमय दिवसो व्यतित कर्या. ॥ ६९ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ १० ॥ तेनापि दत्तसंमाना । पृष्टाऽगमनकारणं ॥ प्रणामं श्यामदत्तायाः । विज्ञप्येति जगाद सा ॥ ११ ॥ यां विनांजो नीरजिनी । रजनी शशिनं विना ॥ श्यामा श्यामानना स्वामिं—स्त्वां विना प्राप तां दशां ॥ १२ ॥ सांप्रतं सा नयनयो—र्निर्यदश्रौघदंजतः ॥ जलांजलिमिवाशेष—सुखानां स्वछ यछति ॥ १३ ॥ अंतर्ज्वलद्वियोगाग्नि—ज्वालायोगादिवान्वहं ॥ स्फुरंति तन्मुखे शैत्य—निःस्वा निःश्वासपंक्तयः ॥ १४ ॥ त्वां वहंत्यबला नित्यं । नवनागबलं हृदा ॥ अतिज्ञारादिवाऽवाप

एक दिवसे श्यामदत्तानी संगमिका नामनी सखी संध्याकाळे दोषरहित तथा एकांते वेळा ते अगलदत्तपासे आवी. ॥ १० ॥ त्यारे तेणे पण तेणीने सन्मान आपीने आववानुं कारण पूछ्युं, त्यारे ते पण श्यामदत्तानो प्रणाम कहीने बोली के, ॥ ११ ॥ हे स्वामी! जलविना कमलिनी तथा चंद्रविना रात्री जे दशाने पामे ते दशाने ताराविना श्याम मुखवाळी ते श्यामदत्ता पामी छे. ॥ १२ ॥ वळी हे स्वछ! हाल तो ते आंखोमांथी निकलतां आंसुओना मिषथी पो सर्व सुखोने जलांजलि आपे छे. ॥ १३ ॥ हृदयमां बळता वियोगरूपी अग्निनी ज्वालाना संयोगथी होय नहि जेम तेम हमेशां तेणीना मुखमांथी उष्ण निःश्वासोनी श्रेणिओ निकळ्या क-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

। क्रमतां साधु साधुना ॥ १५ ॥ निःसपत्नमनोरत्न—स्तेनस्य तव लिप्सया ॥ निशायामपि निद्रा-
या । नावकाशं ददाति सा ॥ १६ ॥ भेजे भर्त्ता न मां भक्ता—मिति त्वदनुवृत्तितः ॥ द्विधा भ-
क्ते जनेऽन्ने च । नास्थमृजुरियर्त्ति सा ॥ १७ ॥ प्रियं विना परः कोऽपि । मास्मभून्मयि रागभूः ॥
इति तांबूलमादत्ते । त्वद्वशा रागकृन्न सा ॥ १८ ॥ कुरुते स्नेहलामालि—मालामालापतो बहिः

रे छे. ॥ १४ ॥ नवा हाथीसरखा बळवाला एवा तने हमेशां हृदयमां धारण करनारी ते अबला
जाणे अति बोजाथी होय नहि तेम हालमां जे डुबळी पडी गइ छे ते युक्तज छे. ॥ १५ ॥ ते-
णीना अमूल्य मनरूपी रत्ननो चोरसरखो एवो जे तुं, तेने पकडवानी इच्छाथी रात्रीए पण ते नि-
द्राने अवकाश आपती नथी. ॥ १६ ॥ मने भक्तने पण मारो स्वामी भोगवतो नथी, एम वि-
चारी तारुं अनुकरण करीने ते बिचारी बन्ने रीते भक्त मनुष्यमां अने भक्त एटले भोजनलायक
अनाजमां पण रुचि धरती नथी. ॥ १७ ॥ मारा प्रियतमविना माराप्रते बीजो कोइ पण रागवाळो
न थाओ, एम विचारीने तने वश थयेली ते श्यामदत्ता राग (रंग) करनारुं तांबूल पण लेती
नथी. ॥ १८ ॥ वळी ते बालिका तारा नामना मंत्रना ध्यानमां भंग पडवाना डरथी जाणे होय

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

बाला त्वदभिधामंत्र—ध्यानभंगभयादिव ॥ ७९ ॥ मंचको वंचको हंस—तूलिका शूलिकायते ॥
त्वां विनास्या दुकूलानि । कुकूलानिलवच्छुचे ॥ ८० ॥ तव स्तेनजयक्ष्माप—प्रसादप्रमुखं यशः ॥
तडागसागरक्षोभे । वह्निदिग्वायुतां गतं ॥ ८१ ॥ ईदृग्वियोगदावाग्नि—तप्तांगीं तृप्तिहेतुभिः ॥ स्वां-
कसंगमपीयूषै—स्तां तोषयितुमर्हसि ॥ ८२ ॥ प्रहिताहं तया हंत । तवेति गदितुं प्रभो ॥पासि पौ-
रानपायेभ्यः । किं मामार्त्तामुपेक्षसे ॥ ८३ ॥ श्रुत्वेत्यगलदत्तोऽवक् । किमिदं गदितं त्वया ॥ पृ-

---

नहि तेम पोतानी स्नेहयुक्त सखीउनी श्रेणिने पण बोलावती नथी. ॥ ७९ ॥ वळी ताराविना ढोलीउ तेणीने ठगारो लागे छे, हंसरोमनी शय्या शूळीजेवी लागे छे, तथा रेशमी वस्त्रो लूना उषण वायुसरखां खेदकारक थइ पड्यां छे. ॥ ८० ॥ वळी चोरनो जय तथा राजानी कृपा आदिकथी उत्पन्न थयेलो तारो यश तेणीना रागरूपी समुद्रने उगाळवामां अग्निखूणाना वायुसरखो थइ पड्यो छे. ॥ ८१ ॥ एवी रीते वियोगरूपी दावानलथी तपेलां शरीरवाळी एवी तेणीने शीतल करनारा तारा खोळाना संगरूपी अमृतथी तारे खुशी करवी जोइये. ॥ ८२ ॥ हवे हे प्रभु! तने आवी रीते कहेवामाटे तेणीए मने मोकली छे के तुं नगरना लोकोनुं तो दुःखोथी रक्षण करे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

थर्ग्देहाश्रयाः प्राणाः । श्यामदत्ता हि मे ध्रुवं ॥ ८४ ॥ भुंजानस्य शयानस्य । व्रजतस्तिष्टतोऽपि वा ॥ हृदो न दूरीभवति । श्यामा हारलतेव मे ॥ ८५ ॥ तद्भद्र वत्सले सज्जी—कृत्य तां चानय द्रुतं ॥ सोऽहमस्मि प्रतिष्ठासुः । प्रातरुज्जयिनींप्रति ॥ ८६ ॥ तयाथ बोधितोदंता । श्यामदत्ता प्रमोदिनी ॥ आदाय रथमायासी—द्दासीकृतमरुज्जवं ॥ ८७ ॥ ततः पिनद्धसर्वांग—पुलककंचुकः ॥ तामालिंग्य सुधासिंधु—स्नानं स स्वममन्यत ॥ ८८ ॥ श्यामां च शस्त्रपंक्तिं च । परमारो-

---

छे, अने मने दुःखीने शामाटे उपेक्षे छे? ॥ ८३ ॥ ते सांभळीने अगलदत्त बोल्यो के अरे! तुं आ शुं बोली? श्यामदत्ता तो खरेखर जुदा शरीरमां रहेला मारा प्राणसरखी छे. ॥ ८४ ॥ ते श्यामदत्ता तो हारनीपेठे भोजन करतां, सुतां, चालतां तथा उभतां पण मारा हृदयमांथी दूर थती नथी. ॥ ८५ ॥ माटे हे वत्सल! तुं जा? अने तेणीने तैयार करीने तुरत लाव? केमके प्रभातमां हुं उज्जयिनीतरफ जवानो छुं. ॥ ८६ ॥ हवे ते दासीए जइने ते वृत्तांत कहेवाथी श्यामदत्ता पण खुशी थइने पवनना वेगने जीतनारो रथ लेइने त्यां आवी पहोंची. ॥८७॥ पछी सर्वशरीरपर रोमांचित थयेलो ते अगलदत्त तेणीनुं आलिंगन करीने पोताने अमृतना समुद्रमां स्ना-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

पकारिणीं ॥ अथो रथोपरि न्यस्य । प्रातर्गर्जन् जुघोष सः ॥ ८९ ॥ शृण्वंतु सुभटाः सर्वे । गर्वेणाध्मातचेतसः ॥ श्यामामादाय यात्येष । कर्मसाक्षिणि साक्षिणि ॥ ९० ॥ यो युधे भुजकंडूलो । । यियासुर्यमसद्म यः ॥ यो नवांबापयस्कामः । स मां यांतं निषेधतु ॥ ९१ ॥ एवं निजभुजस्थाम । स्फोरयन् भटकोटिषु ॥ केनाप्यरुद्धप्रसरः ॥ सुरश्रोतःप्रवाहवत ॥ ९२ ॥ निर्गतो नगराद्दि— । विनिर्विशेषकं ॥ गोकंदरादिव केसरी ॥ प्रपेदे वर्त्म सोऽवंत्याः । कृत्वा दिग्देवतानतिं ॥ ९३ ॥

न करेलो मानवा लाग्यो. ॥ ८८ ॥ पछी अति कामने शांत करनारी एवी ते श्यामदत्ताने, तथा परने मारवामाटे उपयोगी एवी शस्त्रोनी श्रेणिने ते रथमां नाखीने प्रभाते जतोथको मोटेथी बोलवा लाग्यो के, ॥ ८९ ॥ गर्वथी भरेला मनवाळा हे सर्व सुभटो! तमो सांभलो? आ हुं सूर्यनी साक्षीए श्यामदत्ताने लेइ जाउं छुं. ॥ ९० ॥ युद्धमाटे जेना हाथ चळवळी रह्या होय, जे यमने घेर जवाने इछतो होय, अथवा जेने नवी माताना स्तनपाननी इछा होय ते मने जतो अटकावे. ॥ ९१ ॥ एवी रीते क्रोडोगमे सुभटोनी वच्चे पोतानुं भुजाबळ प्रगट करतोथको तथा देवगंगाना प्रवाहनीपेठे कोइथी पण न अटकावाएलो, ॥ ९२ ॥ पर्वतनी गुफामांथी जेम केसरी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

जनावसरे बंधु–वियोगात्परिदेविनीं ॥ स कापि सरसि श्यामां । सप्रश्रयमभोजयत् ॥ ७४ ॥ वि-
धाय वाजिनोस्तृप्तिं । तृप्तिं स्वस्यापि कल्पयन् ॥ भूयो रथी रथारूढो । भूयो वर्त्म व्यलंघयत् ॥
॥ ७५ ॥ स ययौ कंचन ग्रामं । दशार्णविषयांतिकं ॥ पिंडीभूतं जनव्रातं । तस्य सीम्नि ददर्श च
॥ ७६ ॥ तस्माद् द्वौ पुरुषौ पांथ—वेषो रथिकपुंगवं ॥ सरस्तीरे हयपयः–पानव्यग्रमुपेयतुः ॥७७॥
तौ कुतः पथिकायासीः । क्व गंतासीत्यपृछतां । उवाच सोऽपि कौशांब्या । गंतास्म्युज्जयिनीमहं ॥

सिंह तेम नगरमांथी निकळीने ते दिशादेवीने नमीने अवंतीने मार्गे चाल्यो. ॥ ७३ ॥ पछी भो-
जनवखते बंधुजनना वियोगथी खेद पामती एवी ते श्यामदत्ताने कोइक तळावने किनारे आग्रह-
पूर्वक तेणे जमाडी. ॥ ७४ ॥ पछी घोडाओने तृप्त करीने तथा पोते पण तृप्त थइने ते अगल-
दत्त पाछो रथपर चडीने घणो मार्ग उलंगी गयो. ॥ ७५ ॥ पछी ते दशार्ण देशनी पासे रहेला
कोइक गामपासे गयो, त्यां ते गामनी सीममां तेणे एकठा थयेला जनसमुहने जोयो. ॥ ७६॥
ते समुहमांथी पंथीना वेषवाळा बे पुरुषो तळावने किनारे घोडाने पाणी पावामां पडेला ते अ-
गलदत्तनी पासे आव्या, ॥ ७७ ॥ अने पूछवा लाग्या के हे पंथि तुं क्यांथी आवे छे? तथा

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ९८ ॥ तौ पुनः प्रोचतुर्विश्व–मान्य यद्यनुमन्यसे ॥ यूथेशं यूथवत्तत्त्वां । सार्थोऽयमनुगच्छति ॥
॥ ९९ ॥ कुंभी गंभीरवेदी ह–ग्विषोऽहिर्द्वीप्यकं पुनः ॥ अर्जुनश्चौरसेनानी—रेते दुष्ट इहा-
ध्वनि ॥ १९०० ॥ रथिके पथी नामीभ्यो । भेतव्यं मयि रक्षके ॥ इत्युदित्वा विसृष्टौ तौ । स्वयू-
थेभ्यस्तदूचतुः ॥ १ ॥ ततस्ते सकलाः प्रीति—कलाः कलकलाकुलाः ॥ यावत्प्रतस्थिरे ताव—दु-
चे कोऽप्येत्य तापसः ॥ २ ॥ आह्वः सिप्रासरिद्वारि—वारिताखिलकल्मषां ॥ पुरीमुज्जयिनीं गंतुं ।

क्यां जवानो छे? त्यारे अगलदत्ते कह्युं के हुं कोशांबीथी आवुं छुं तथा उज्जयिनी जवानो छुं. ॥ ९८ ॥ त्यारे वळी तेउए कह्युं के हे जगतमान्य! जो तुं कबुल करे तो संघपतिनी पाछल जेम संघ तेम आ सघलो सार्थ तारी पाछल चाले. ॥ ९९ ॥ केमके आ मार्गमां गंभीरवेदी हाथी, दृष्टिविष सर्प, वाघ, तथा अर्जुन नामनो लुटाराउनो सरदार, एटला विघ्न करनारा दुष्टो रहे छे. ॥ १९०० ॥ तमारे मार्गमां तेउथी मरवुं नहि, केमके हुं तमारुं रक्षण करीश, एम कहीने विसर्जन करेला तेउ बन्नेए पोताना टोळांमां आवी ते वृत्तांत सर्वने कह्यो. ॥ १ ॥ त्यारे तेउ सघळा हर्षथी कोलाहल करताथका जेवामां त्यांथी उपड्या तेवामां कोइक तापसे आवीने तेउ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

चिरादुत्कंठितोऽस्म्यहं ॥ ३ ॥ परं क्रूरकरिव्याल—द्वीपिचौराकुले पथि ॥ शक्तो न गंतुमेकाकी । नाकीव दितिजालये ॥ ४ ॥ प्रपद्ये भवतां सार्थं । न ज्ञवत्यधृतिर्यदि ॥ परबाधकरी चेष्टा । नेष्टा क्वापि तपस्विनां ॥ ५ ॥ एह्येहि मा विलंबिष्टा—स्तैरित्युक्तोऽखिलैरपि ॥ दीनास्योऽदर्शयदसौ । दीनारान् पंचविंशतिं ॥ ६ ॥ इमान् ममास्तिकः कोऽपि । देवार्चार्थमदान्मुदा ॥ तदमी किं समी-

---

ते कह्युं के, ॥ २ ॥ सिप्रा नदीना जलथी निवारण थयेल बे सर्व पापो जेमांथी एवी उज्जयि-नी नगरीप्रते जवाने हुं श्रावक घणा काळथी उत्कंठित थयेलो बुं, ॥ ३ ॥ परंतु क्रूर हाथी, सर्प वाघ तथा चोरथी व्याकुल थयेला आ मार्गमां देव जेम दैत्योना स्थानमां तेम हुं एकाकी जइ शकुं तेम नथी. ॥ ४ ॥ माटे जो तमोने कइं हरकत न होय तो हुं तमारो सथवारो लेउं, के-मके परने हरकत आवे एवी चेष्टा क्यांय पण तपस्वीउने इष्ट न होय. ॥ ५ ॥ अरे! तुं पण चालने खुशीथी, परंतु हवे विलंब न कर? एम तेउ सघळाए कह्याथी ते तापसे दयामणे चहेरे पोतापासे रहेली पचीस सोनामहोरो तेउने देखाडी, ॥ ६ ॥ अने बोल्यो के कोइक आस्तिके देवपूजामाटे मने आ सोनामहोरो हर्षथी आपी बे, माटे आ साची बे के खोटी ते मने जोइ

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

चीना । हीना वेति जगाद सः ॥ ७ ॥ ते प्रोचुर्मुग्ध केनापि । विप्रलब्धोऽसि मायिना ॥ इमान् कूटानपि प्राप्य । यद्बाल इव नृत्यसि ॥ ८ ॥ स दुःखं कृत्रिमं तत्र । दधानोऽथ धरातले ॥ विलु- लोठ कृताक्रंद—ममंदं ताडयन्नुरः ॥ ९ ॥ ततः प्रसृतकारुण्यैः । स तैरालापि तापसः ॥ शुचालं संति दीनारा । नूयांसो नस्तवैव ते ॥ १० ॥ सार्थं सार्थं स विज्ञाय । न्यायहीनो वहन्मुदं ॥ च- चाल तैः सह व्याल । इव नित्यं दुराशयः ॥ ११ ॥ निध्याय तं रथी दध्यौ । क्रूरं कृतधियां वरः

आपो? ॥ ७ ॥ त्यारे (ते जोइने) तेत्र बोल्या के अरे मुग्ध! कोइक कपटीए तने ठग्यो छे, के जेथी आ खोटी महोरो मेळवीने पण तुं बाळकनीपेठे नाचे छे. ॥ ८ ॥ त्यारे दुःखी थयानो ढोंग करीने ते पृथ्वीपर लोटी पड्यो, तथा घणुं रुदन करतोथको छाती कुटवा लाग्यो. ॥ ९ ॥ त्यारे दया आववाथी तेत्रए ते तापसने कह्युं के हवे तुं शोक कर नहि, अमारीपासे घणी सो- नामहोरो छे, अने ते सघळी तारीज छे. ॥ १० ॥ हवे ते सार्थने धनवाळो जाणीने ते लुच्चो ता- पस हर्ष पामतोथको सर्पनीपेठे हमेशां दुष्ट आशयवाळो थयोथको तेत्रनीसाथे चालवा लाग्यो. ॥ ११ ॥ हवे बुद्धिवानोमां श्रेष्ट एवा ते अगलदत्त ते तापसने क्रूर जाणीने विचार्युं के, आसथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ विश्वासो मे तृणछन्न—कूपस्येवास्य नोचितः ॥ १२ ॥ समर्थः सार्थमादाय । बुधः सज्जीकृतायु-
धः ॥ स भूयसीमलंघिष्ट । भुवं दिवमिवार्यमा ॥ १३ ॥ मध्यंदिने दिनाधीश—तापार्त्तास्ते मृगा इव
॥ पांथाः पुरः सरित्तीर—तरुछायाः सिषेविरे ॥ १४ ॥ तापसः पथिकानूचे । भवद्भिर्मयि सक्रुपैः ॥
नाद्य पाकक्रमः कार्यो । विवाहामंत्रितैरिव ॥ १५ ॥

अस्ति नद्यास्तटेऽमुष्या । गोमहिष्यादिसंकुलः ॥ ग्रामोऽध्वचारिणां दुग्ध—दधिसत्र इव ध्रुवः

ढवायेला कुवानीपेठे मारे आ तापसनो विश्वास करवो उचित नथी. ॥ १२ ॥ पछी ते समर्थ त-
था हुशियार अगलदत्त हथियारो सज्ज करीने ते सार्थने लेइने सूर्य जेम आकाशने तेम घणी
भूमीने उलंगी गयो. ॥ १३ ॥ हवे मध्याह्न काळे सूर्यना तापथी खेद पामेला ते पंथीओ हरि-
णोनीपेठे आगळ आवेली एक नदीने किनारे वृक्षनी छायामां बेठा. ॥ १४ ॥ त्यारे ते तापसे
ते पंथिओने कीधुं के आज तो मारापर महेरबानी करीने जाणे तमो विवाहमां नोतरेला हो न-
हि तेम तमारे रसोइ करवानी तकलीफ उठाववी नहि. ॥ १५ ॥

केमके आ नदीने किनारे गायो अने भेंसोथी भरेलुं एक गाम छे, के जे गाम वटेमार्गु-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ १६ ॥ प्रयागंप्रति पुण्यार्थी । पुराऽवंतीपुराद्व्रजन् ॥ ग्रामेऽत्र लोकहर्षाय । वर्षावासं व्यधामहं ॥ १७ ॥ चिरं परिचिता भक्ता । भक्तमापत्प्रमत्र मे ॥ ग्राम्या दास्यंति तेनात्र । भोजयिष्यामि वः सुखं ॥ १८ ॥ इत्युक्त्वा ग्राममध्यं स । जगध्ध्वंसनधीर्गतः ॥ विषसंपृक्तभक्तेन । क्रूरः पात्राण्यपूरयत् ॥ १९ ॥ शिरसा सरसाहार—पूर्णपात्राण्युदस्य सः ॥ सार्थमध्यमितो भोक्तुं । सार्थिकानुदतिष्टपत ॥ २० ॥ तैरीतिज्ञैः पथि प्रीति—वशतः शयिता रथे ॥ भोक्तुमामंत्रितः स्पष्ट—माचष्ट र-

---

जमाटे दूधदहींना निश्चल सदाव्रतसरखुं छे. ॥ १६ ॥ आगाउ पुण्यमाटे हुं अवंती नगरीथी ज्यारे प्रयाग जतो हतो, त्यारे आ गामना लोकोने खुशी करवामाटे में अहीं चतुर्मास कर्युं हतुं. ॥ ॥ १७ ॥ तेथी मारा घणा काळना परिचयवाळा अने भक्त एवा आ गामना लोको मने अहीं क्षुधानी वेदनाथी रक्षण करनारुं भोजन आपशे, अने ते भोजनथी हुं तमोने सुखे जमाडीश. ॥ १८ ॥ एम कहीने जगतने मारवानी बुद्धिवाळो ते तापस गामनी अंदर गयो, अने त्यां ते दुष्टे झेरयुक्त भोजनवाळां पात्रो भर्यां. ॥ १९ ॥ पछी ते रसयुक्त भोजनथी भरेलां पात्रो मस्तके उंचकीने सार्थमां आवीने भोजनमाटे सार्थना लोकोने उठाडवा लाग्यो. ॥ २० ॥ त्यारे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

थिकांगजः ॥ २१ ॥ अद्यास्त्यजीर्णदोषो मे । मा भुग्ध्वं यूयमप्यहो ॥ परिव्राड् जन्मराशिस्थ— शौरिक्रूरोऽयमीक्ष्यतां ॥ २२ ॥ मलिनानां मृदो वाचो । विश्वसेन्न कदाचन ॥ दत्ते वृश्चिकवद्दंशं । मधुपो मधुरध्वनिः ॥ २३ ॥ इत्युक्तं रथिना व्यक्तं । नास्मार्षुस्ते बुभुक्षिताः ॥ जैनेंद्रं शासनं काम—रागार्त्ता इव देहिनः ॥ २४ ॥ भोक्तुं पंक्त्या निषण्णाना—मथैषां पर्यवेषयत ॥ हा रथी वंचितो

ते व्यवहारकुशल लोकोए मार्गमां थयेली प्रीतिने लीधे रथमां सुतेला अगलदत्तने भोजनमाटे आमंत्रण कर्याथी ते स्पष्ट रीते बोल्यो के, ॥ २१ ॥ मने तो आजे अजीर्ण थयुं छे, अने तमो पण (आ तापसे लावेलुं) भोजन जमशो नहि, केमके आ तापसने तमारे जन्मराशिमां रहेला शनिसरखो क्रूर जाणवो. ॥ २२ ॥ नीच माणसोनां मीठां वचनोपर कदापि विश्वास करवो नहि, केमके मधुर शब्द करनारो भमरो शुं वींछुनीपेठे डंख आपतो नथी? ॥ २३ ॥ एवी रीते अगलदत्ते प्रगट कह्या छतां पण कामातुर लोको जेम जिनेंद्रशासनने तेम ते क्षुधातुर लोकोए तेनुं कहेवुं कइं गणकार्युं नहि. ॥ २४ ॥ पछी तेओ सघला भोजनमाटे जेवामां हारबंध बेशी गया तेवामां अरे! आ रथवाळाने (अगलदत्तने) तो कर्मेज ठग्योने, एम कहेतोथको ते ताप-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

दैवे—नेति वाक्तापसस्तदा ॥ २५ ॥ पूर्वं दध्योदनास्वाद—सादरत्वेन तेऽखिलाः ॥ शिरांसि घू-
र्णयामासु–र्विषस्यावेशतस्ततः ॥ २६ ॥ लिंगिना भुक्तवंतस्ते । शाखिछायासु शायिताः ॥ क्षणात्
प्राणछिदं मूर्छा । प्रमीलामिव लेभिरे ॥ २७ ॥ तस्माधारादथाकृष्य । कृपाणं निःकृपोऽक्षुनात् ॥ यो-
गी युगंधरीशीर्ष–लावं तेषां शिरांसि सः ॥ २८ ॥ करात्तरुधिरार्द्रासि—दंडः स रथिनंप्रति ॥ अ-
धावतोर्ध्वलांगूलो । भल्लूक इव भीषण ॥ २९ ॥ आगछन् रथिकेनायं । निहतस्तरवारिणा ॥

सं तेउने पीरसवा लाग्यो. ॥ २५ ॥ प्रथम तो दहींभातना स्वादमां रस लागवाथी तेउ सघळा
(खुशी थइने) पोतानां मस्तको धुणाववा लाग्या, तथा पछी झेर चम्वाथी तेउ तेम करवा
लाग्या. ॥ २६ ॥ भोजनबाद तापसे तेउने वृक्षनी छायामां सुवाड्या, तथा क्षणवारमां तो तेउ
प्राणोने नाश करनारी प्रमीलासरखी मूर्छा पाम्या. ॥ २७ ॥ पछी ते निर्दय तापसे झोळीमांथी त-
लवार कहाडीने तेथी जुवारना डुंडांनी काप्णीनीपेठे तेउनां मस्तको कापी नाख्यां. ॥ २८ ॥
पछी रुधिरथी खरडायेली तलवार हाथमां लेइने ते तापस उंची करेली पुंछडीवाळा रींछनीपेठे
भयंकर थयोथको अगलदत्तप्रते दोड्यो. ॥ २९ ॥ पछी दुस्तर जलवाळो वरसाद जेम एकदम वृ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

बलाद् बलाहकेनेव । तरुर्डुस्तरवारिणा ॥ ३० ॥ ततो भग्न इव स्तंभो । भूमौ भ्रष्टोऽन्यधत्त सः ॥
चौरोऽस्मि धनपुंजोऽहं । धनपुंजार्जनोर्जितः ॥ ३१ ॥ योऽहं जिग्ये पुरा शूरैः । केसरीव न केश्च-
न ॥ त्वं तु तं कृतदुष्टाप—दष्टापद इवाजयः ॥ ३२ ॥ किंचास्मात्पर्वतादर्वाक् । परतः सरितः पुनः
॥ चौराणां तीर्थवद्देव—कुलमस्त्येकमुन्नतं ॥ ३३ ॥ पृष्टतस्तिष्टतस्तस्य । शिला दृक्पथमेति या ॥
विवरं दृश्यते घोरं । रयादुध्धृतया तया ॥ ३४ ॥ तदंतः संति मे दारा । स्फाराश्च धनकोटयः ॥

दाने तोडी पाडे तेम अगलदत्ते तेने आवतोथकोज तलवारथी कापी नाख्यो. ॥ ३० ॥ त्यारे भांगेला स्तंभनीपेठे पृथ्वीपर पडेलो ते तापस बोल्यो के, हुं धननो समुह मेलववामां तैयार थयेलो धनपुंज नामे चोर छुं. ॥ ३१ ॥ पूर्वे केसरी सिंहनीपेठे हुं कोइ पण शूरवीरोथी जीतायो नथी, अने करेल छे दुष्टोने दुःख जेणे एवा तें तो मने अष्टापदनीपेठे जीत्यो छे. ॥ ३२ ॥ वळी आ पर्वतनी पाछळ नदीने पहेले पार चोरोना तीर्थसरखुं एक उंचुं देवमंदिर छे. ॥ ३३ ॥ तेनी पाछळ जतां जे शिला नजरे पडे तेने खेसववाथी त्यां एक भोंयरुं देखाशे. ॥ ३४ ॥ तेमां मारी स्त्री अने क्रोडोगमे मनोहर धन छे, ते सघळुं मधमाखोए एकठुं करेलुं मध जेम वाघ तेम

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तद्गृहाणाखिलं व्याघ्र । इव क्षुद्रार्जितं मधु ॥ ३५ ॥ दद्या उदारदारूणि । व्यापन्नस्य पुनर्मम ॥
एवं वदत एवास्य । प्राणाः पथिकवँद्ययुः ॥ ३६ ॥ सोऽपि बंधुरिवाशंकं । ज्वालयामास तद्वपुः ॥ न
परप्रार्थनाभंगं । क्वचित्कुर्वंति तादृशाः ॥ ३७ ॥ स्नातः सरिज्जले देव—कुलं सोऽगान्निराकुलं ॥
बली शिलां समुध्धृत्य । ददर्श विवरं पुरः ॥ ३८ ॥ दृष्ट्वा तदंतरा दांत—रतिरूपां स्त्रियं रथी ॥
स्निह्यन् स भ्रुकुटीभंग—मवादि श्यामदत्तया ॥ ३९ ॥ त्वत्कृते तत्यजे बंधु—वेश्मसारं मयाखिलं ॥

तारे लेइ लेवुं. ॥ ३५ ॥ वळी मने मरण पामेलाने तारे सारां काष्टोथी अग्निदाह देवो, एम क-
हेतांथकांज पंथीनीपेठे तेना प्राणो चाल्या गया. ॥ ३६ ॥ पछी तेणे पण बंधुनीपेठे निःशंक थ-
इने तेना शबनो अग्निसंस्कार कर्यो, केमके तेवा सज्जनो परनी प्रार्थनानो भंग करता नथी. ॥
॥ ३७ ॥ पछी ते तळावना जलमां नाहीने व्याकुल थयाविना ते देवमंदिरमां गयो, पछी ते ब-
ळवाने जेवी ते शिला उपाडी के तेवुं त्यां भोंयरुं जोयुं. ॥ ३८ ॥ वळी त्यां मनोहर रतिसरखा
रूपवाळी स्त्रीने जोइने ज्यारे अगलदत्त तेणीतरफ स्नेहथी जोवा लाग्यो, त्यारे श्यामदत्ताए भ्रु-
कुटी चडावीने कह्युं के, ॥ ३९ ॥ तारेमाटे तो में मारा बंधुजनने तथा घरनी सर्व मिल्कतने छो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

त्वं त्वस्यां रज्यसेऽलज्ज । धिक्पुंसां चपलं मनः ॥ ४० ॥ चौरस्य पत्नी चौर्येव । स्यादेत्तीत्यल्प-
धीरपि ॥ तस्यां हताश विश्वास—मागो धिक्तव चातुरीं ॥ ४१ ॥ अपत्रपिष्णुरित्युक्त्या । त्यक्त्वा
रामां रमां च तां ॥ प्रवृत्तः स पुरो गंतु—माससाद महाटवीं ॥ ४२ ॥ पिशाच्यो यत्र खेलंति ।
वेश्मनीव पितुः स्त्रियः ॥ चरंति राक्षसाः शून्य—ग्रामसीम्नीव तस्कराः ॥ ४३ ॥ यत्र नानाध्वकुंजे-
षु । निलीनं स्तेनवत्तमः ॥ सूरस्यापि दुराकर्षं । करैस्तीव्रतरैरपि ॥ ४४ ॥ गुहासु क्ष्माभृतां ध्वांत-

---

मी छे, अने हे निर्लज्ज! तुं तो आ स्त्रीमां मोहित थाय छे, माटे पुरुषोना चपल मनने धिक्कार छे. ॥ ४० ॥ वळी चोरनी स्त्री चोरज होय एम एक मूर्ख पण जाणी शके, अने एवी स्त्रीमां पण हे हताश! तें विश्वास कर्यो, माटे तारी चतुराइने धिक्कार छे. ॥ ४१ ॥ तेणीना ते वचनथी लज्जातुर थइने ते स्त्री तथा ते लक्ष्मीने छोडीने ते आगळ चालवा लाग्यो, तथा एक महोटी अटवीमां आवी पड्यो. ॥ ४२ ॥ पिताना घरमां जेम स्त्रीओ तेम पिशाचीओ ज्यां खेली रही छे, तथा उज्जड गामनी सीममां जेम तेम ज्यां चोरो फर्या करे छे, ॥ ४३ ॥ वळी ज्यां विविध मार्गमां रहेला निकुंजोमां सूर्यनां अति आकरां किरणोथी पण दूर न करी शकाय एवो अंधकार

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

खनीषु रजनीधिया ॥ दिवापि जज्ञिरे यत्र । वाचाटाः करटारयः ॥ ४५ ॥ अन्नादिन्नारिभिन्नेभ—
कुंभभूमौक्तिकोत्करः ॥ यत्र तीव्रकरत्रस्त—तारकौघ इवागतः ॥ ४६ ॥ बिले बिले सदर्पाणां । स-
र्पाणां स्फारफूत्कृतैः ॥ वायुं विनाप्यदीप्यंत । यस्यां दवहविर्भुजः ॥ ४७ ॥ निर्द्वैर्बध्यमानेषु ।
पांथेषु सकृपा इव ॥ रुदंति निर्झरव्याजा—द्यस्यां पर्वतपंक्तयः ॥ ४८ ॥ मूर्त्तैः पापैरिव श्यामै—र-
भसा वन्यसैरिभैः ॥ यत्र प्रेर्यापनीयंते । पांथाः स्वस्वामिनं पुरः ॥ ४९ ॥ भूरिमायकुलाकीर्णा ।

चोरनीपेठे छुपाइ रहेलो छे, ॥ ४४ ॥ वळी ज्यां अंधकारनी खाणसरखी पर्वतनी गुफाओमां रात्री
जाणीने दिवसे पण घुवडो घूत्कार शब्द करी रह्या छे, ॥ ४५ ॥ वळी ज्यां सूर्यथी डरीने ताराओ-
नो समुह जाणे आव्यो होय नहि तेम सिंहे मारेला हाथीओनां कुंभस्थलमांथी निकळेलो मो-
तीओनो समुह शोभतो हतो. ॥ ४६ ॥ वळी ज्यां दरेक बिलोमां रहेला भयंकर सर्पोना जबरा फुं-
फाडाओथी वायुविना पण दावानल जोरथी सळगी रहेलो छे, ॥ ४७ ॥ निर्दयोए बांधवाथी काला-
वाला करता एवा पंथीओप्रते जाणे दयालु थया होय नहि तेम ज्यां पर्वतनी हारो झरणाओना
मिषथी रड्या करे छे. ॥ ४८ ॥ वळी ज्यां मूर्तिवंत पापसरखा जंगली श्याम पाडाओ पंथीओने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

श्रोतः पूरबिभीषणां ॥ क्षुद्रोपद्रवभूयिष्ठां । सर्वतोद्भिन्नकंदलां ॥ ५० ॥ यत्नात् स तां वनीं क्रामन् । भवस्थ इव संसृतिं ॥ ददर्श पतितं दंड—कुंभिकोपानहादिकं ॥ ५१ ॥ श्यामां सोऽभिदधे चिह्नै-रेभिर्जानामि भामिनि ॥ पलायतेस्म कोऽप्यत्र । सार्थो व्याघ्रभिया पुरा ॥ ५२ ॥ अनीर्नीवार्त-या कंप—मानां मृद्वलतामिव ॥ मा भैरिति रथी श्याम—धामधीस्तामधीरयत ॥ ५३ ॥ साशंकं

पाछल पमीने तेउने पोताना स्वामी यमपासे लेइ जाय छे, अर्थात् मारी नाखे छे. ॥ ४९ ॥ शियाळोना समुहथी भरेली, फरणाउना समुहथी भयंकर थयेली, घणा क्षुद्र उपद्रवोवाळी तथा सर्व जगोपर फुटेला अंकुराउवाळी ॥ ५० ॥ एवी ते अटवीने संसारी माणस जेम संसारने तेम उलंगतांथकां ते अगलदत्ते त्यां पडेलां दंड, कुंभी तथा पगरखां आदिक जोयां. ॥ ५१ ॥ त्यारे ते श्यामदत्ताने कहेवा लाग्यो के हे स्त्री! आ चिन्होथी हुं जाणुं छुं के हाथीना भयथी अगाडी कोइक सार्थ भागी छुट्यो छे. ॥ ५२ ॥ एवी रीते भयनी वातथी कोमळ वेलडीनीपेठे कंपती एवी ते श्यामदत्ताने निर्भय तथा बल अने तेजस्वी बुद्धिवाळा अगलदत्ते धीरज आपी के, हे प्रिये! तुं जरा पण डर नहि. ॥ ५३ ॥ एवामां शंकासहित चालता एवा ते अगलदत्तनी सामे जं-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

चलतस्तस्य । सानुमानिव जंगमः ॥ दार्ढ्यं गतस्तमःपूर—इव प्रादुरभूद्द्विपः ॥ ५४ ॥ प्रसारयन्मु-
खं भीष्म—मंधकूपसहोदरं ॥ शुंडां तांडवयन् दंड—धरदोर्दंडवद्दिवि ॥ ५५ ॥ रुष्यन् वायोरपि
स्पर्शे—ऽप्यमृष्यंस्तुंगतां तरोः ॥ पत्रेऽपि पतिते कुप्य—न्निजछायामपि द्विषन् ॥ ५६ ॥ लता मृद्नं-
स्तरून् भंजन् । भूतग्रामं च भापयन् ॥ दृष्टमात्रोऽप्यसौ रथ्य—हयत्रासमजीजनत् ॥ ५७ ॥ अप्र-
मत्तः स्फुरत्सत्व—स्तस्य कुंभं बिभेद सः ॥ इषुभिस्तिसृभिर्मोहं । निर्ग्रंथ इव गुप्तिभिः ॥ ५८ ॥

गम पर्वतसरखो तथा जाणे अंधकारनो समुह घाटो थइने पड्यो होय नहि एवो एक हाथी प्र-
कट थयो. ॥ ५४ ॥ अंधारा कुवासरखुं भयंकर मुख फाडतो, यमना भुजादंडसरखी सुंढने आका-
शमां नचावतो, ॥ ५५ ॥ वायुनो स्पर्श थतां पण क्रोधायमान थतो, वृक्षनी उंचाइने सहन न-
हि करतो, पांदडुं पडवाथी पण कोप पामतो, पोतानी छायाप्रते पण क्रोधातुर थतो, ॥ ५६ ॥ वे-
लडीओने कचरतो, वृक्षोने भांगतो तथा जंतुओना समुहने डरावतो एवो ते हाथी नजरे पड्यो
थको पण रथना घोडाने त्रास पमाडवा लाग्यो. ॥ ५७ ॥ त्यारे स्फुरायमान पराक्रमवाळा ते अ-
गलदत्त साधु गुप्तिओवडे जेम मोहने तेम त्रण बाणोथी ते हाथीनुं कुंभस्थल भेदी नाख्युं. ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

गिरिशृंग इव भ्रष्टे । कुंजरे घातजर्जरे ॥ श्यामदत्तावदत्तारं । जय वीरव्रतिन्निति ॥ ५८ ॥ अथो पुरश्चरन् सर्प–मन्यायांतमवैक्षत ॥ फणच्छलाधृतच्छत्र—मिव हिंस्रेषु जंतुषु ॥ ५९ ॥ महोदरो मनोहत्य । पीत्वा यः पवनं वने ॥ तनोतिस्म तदुद्गारान् । स्फारफूत्कारदंभतः ॥ ६० ॥ अर्द्धचंद्रशरेणास्य । लुलाव फणमंडलं ॥ योधाधिपो वधूवेणी–स्पर्द्धयेवापराधिनः ॥ ६१ ॥ लोलोल्लालित-

---

॥ ५८ ॥ अने तेथी घायल थयेलो हाथी ज्यारे पर्वतना शिखरनीपेठे नीचे त्रुटी पड्यो त्यारे श्यामदत्ता मोटेथी बोली के हे वीरव्रती! तुं जय पाम? ॥ ५८ ॥ पछी आगळ चालतां तेणे फणाना मिषथी हिंसक प्राणिओमां जाणे छत्र धारण कर्युं होय नहि एवा एक सर्पने तेणे सामो आवतो जोयो. ॥ ५९ ॥ ते सर्प छेक कंठसुधी वननो पवन पीने मोटा उदरवाळो थयोथको जबरा फुंफाडाओना मिषथी तेना उद्गारो कहाडवा लाग्यो. ॥ ६० ॥ त्यारे ते वीरशिरोमणिए (पोतानी) स्त्रीना चोटलानी स्पर्धा करवाथी जाणे अपराधी थयो होय नहि एवा ते सर्पनी फणा अर्धचंद्राकार बाणथी कापी नाखी. ॥६१॥ पछी आगल चालतां चपल अने लपलपायमान जिह्वाना अग्र भागवाळा, तपावेलां त्रांबासरखी आंखोवाळा, पर्वतनी गुफाओमांथी निकलता पडघा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

जिह्वाग्रं । ज्वलदाताम्रलोचनं ॥ पुष्टीकृतरवं ग्राव—गुहाभ्यः प्रतिशब्दितैः ॥ ६२ ॥ प्रस्फुरत्केसरा-
टोपं । सोऽपश्यद् द्वीपिनं पुरः ॥ दंडप्रचंमलांगूलं । द्वैतीयिकमिवांतकं ॥ ६३ ॥ युग्मं ॥ वीरस्तू-
णीरतां नीत्वा । तस्यास्यं पंचभिः शरैः ॥ सुचरं स चिरं चक्रे । मार्गमारण्यकांगिनां ॥ ६४ ॥ क्रा-
मन्नथाटवीं श्यामा—न्निःस्नेहस्फटितत्वचः ॥ तुमुलोत्तालवदना—न्नीलनेपथ्यधारिणः ॥ ६५ ॥ पृष्ठतो
बद्धतूणीरान् । कराकुंचितकार्मुकान् ॥ शैलादुत्तरतो भिल्लान् । निरैक्षत स लक्षशः ॥ ६६ ॥ युग्मं

जवडे पुष्ट थता शब्दोवाळा, ॥ ६२ ॥ फरकती केशवाळीना आडंबरवाळा तथा दंडसरखा भयंकर पुंछडांवाळा बीजा यमसरखा ते सिंहने तेणे जोयो. ॥ ६३ ॥ त्यारे ते शूरवीर अगलदत्ते पांच बाणोवडे तेना मुखने भाथांसरखुं बनावीने जंगलना प्राणीओमाटे घणा काळसुधी ते मार्ग सुगम करी दीधो. ॥ ६४ ॥ पछी ते अटवीमां आगळ चालतां तेणे श्याम रंगना, कठोर अने फाटेली चामडीवाळा, कोलाहलयुक्त मुखवाळा, श्याम वस्त्र पहेरनारा, ॥ ६५ ॥ पाछळ बांधेल भाथांवाळा तथा हाथथी खेंचेल कामठांवाळा एवा लाखोगमे भिल्लोने तेणे पर्वतपरथी उतरता जोया. ॥६६॥ पछी पतंगीयांओ जेम दीपकने तेम तेजना एक स्थानसरखा ते अगलदत्तने पोताना पक्षथी गर्व-

॥ आश्रयस्तेजसामेकः । स्वपक्षबलगर्वितैः ॥ अवेष्ट्यत क्षणादेष । तैर्दीपः शलभैरिव ॥ ६७ ॥
तेभ्योऽतिबिभ्यती श्यामा । परिरेभे दृढं प्रियं ॥ अनन्यशरणामुष्य ॥ विवक्षुरिव वर्ष्मणि ॥ ६८ ॥
चेटानिव यमस्यामू–नहं श्यामे यमालयं ॥ क्षणान्नेष्यामि तन्मा भै–रभ्यधत्तेति तां रथी ॥ ६९ ॥
सोऽथ सन्नाहमाधाय । प्रियां पृष्टे विधाय च ॥ भिल्लानामभ्यमित्रोऽभू—दभूमिः स द्विषद्भियां ॥
॥ ७० ॥ कुंडलीकृतकोदंडः । कांडश्रेणीरथामुचत् ॥ प्रावृषः परिवेषीव । वारिधारा दिवाकरः ॥७१॥

युक्त थयेला ते भिल्लोए क्षणवारमां घेरी लीधो. ॥ ६७ ॥ ते भिल्लोथी अत्यंत डरती एवी ते श्यामदत्ता बीजो आधार न मलवाथी जाणे तेना शरीरमां पेशी जवानी इछावाली होय नहि तेम पोताना भर्तारने मजबूत आलिंगन करीने रही. ॥ ६८ ॥ त्यारे अगलदत्ते तेणीने कह्युं के यमना दाससरखा आ भिल्लोने क्षणवारमां यमने घेर पहोंचाडी देइश, माटे तुं डर नहि. ॥६९॥ पछी बखतर पहेरीने तथा पोतानी स्त्रीने पाछल राखीने शत्रुजनना भयने नहि गणकारतो एवो ते अगलदत्त ते भिल्लोसाथे लडवा लाग्यो. ॥ ७० ॥ धनुष खेंचीने वर्षाथी घेरायेलो सूर्य जेम जलधाराने तेम ते बाणोनी श्रेणि मुकवा लाग्यो. ॥ ७१ ॥ तेना शरपातथी डरेला ते भिल्लो त्यां-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

किरातास्तच्छरापाता—द्वीरवः प्रपलायिताः ॥ धनलाभार्थिनस्ते हि । न पुनर्निधनार्थिनः ॥ १२ ॥
अथाविरभवच्चौर-सेनानीरर्जुनाभिधः ॥ वैरिकुंभिभिदे सिंह-समः समरकौतुकी ॥ १३ ॥ नश्यतः
स निजान् सैन्यान् । संग्रामायोदसाहयत ॥ नाट्याय भरताचार्य । इव रंगच्युतान्नटान् ॥ १४ ॥ र-
णरागात्तमभ्यागा—द्वीरोऽसौ सोऽप्यमुं ततः ॥ व्यधत्तां द्वंद्वयुद्धं तौ । हरिप्रतिहरी इव ॥ १५ ॥
वंचनात्परघातानां—मन्योऽन्यं प्रजिहीर्षतो ॥ तयोर्जयश्रिया चक्रे । कं वृणोमीति संशयः ॥ १६ ॥

थी पलायन करी गया, केमके तेउ धन लेवानी इच्छावाला हता, कइं मरण पामवानी इच्छावा-
ला नहोता. ॥ १२ ॥ एवामां वैरीउरूपी हाथीउने मारवामां सिंहसरखो अने लडवानो कौतुकी
एवो अर्जुन नामनो चोरनो सेनापति त्यां प्रगट थयो. ॥ १३ ॥ निरुत्साही थयेला नटोने नाट-
कमाटे जेम सूत्रधार तेम ते पोताना नाशता सुभटोने संग्राममाटे उत्साहित करवा लाग्यो. ॥
॥ १४ ॥ लडवाना रसथी ते शूरवीर अगलदत्त तेनी सामे आव्यो, अने ते अर्जुन पण तेनी
सन्मुख आव्यो, पछी तेउ बन्ने वासुदेव तथा प्रतिवासुदेवनीपेठे द्वंद्वयुद्ध करवा लाग्या. ॥ १५ ॥
परनो घा छटकावीने एकबीजाने मारवानी इच्छावाला तेउ बन्नेने जोइने आ बन्नेमांथी मारे को-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

इच्छमानौ युध्यमानौ । खड्गाखड्गिशराशरी ॥ विदधाते किरातेषु । चिरं तौ नयनोत्सवं ॥ ७७ ॥
शक्यसाध्यं रिपुं मत्वा । विजिगीषुश्छलेन तं ॥ धीमान्निवेशयामास । श्याममग्रे रथे रथी ॥७८॥
भूरिभूषणदीप्तांगी-मङ्गिभंगविलासिनीं ॥ श्लथीकृतोपसंव्यानां । लावण्यरसवाहिनीं ॥ ७९ ॥ चिरं
चरटचक्री तां । ग्रामीण इव नागरीं ॥ मुक्त्वा समरसंरंभं । स्फारिताक्षो निरैक्षत ॥ ८० ॥ युग्मं ॥
तया विक्षितयाऽस्त्रस्य-न्नस्य शस्त्राणि पाणितः ॥ दलान्युदितयेव द्रु-शाखतः शिशिरश्रिया ॥८१॥

ने वरवुं ? एम जयलक्ष्मी संशयमां पडी गइ. ॥ ७६ ॥ वधी वधीने तलवारथी तथा बाणोथी युद्ध करता एवा तेओ बन्ने घणा काळसुधी भिल्लोनी आंखोने आनंद आपवा लाग्या. ॥ ७७ ॥ हवे शत्रुने बळथी जीतवो अशक्य जाणीने तेने छलथी जीतवानी इच्छावाळा ते बुद्धिवान अगलदत्त रथमां श्यामदत्ताने आगळ बेसाडी. ॥ ७८ ॥ घणां आभुषणोथी देदीप्यमान शरीरवाळी, कटाक्षोना विलासवाळी, ढीली करेली साडीवाळी तथा लावण्यरूपी रसनी नदीसरखी एवी तेणीने जोइने ॥ ७९ ॥ गामडीयो जेम नगरनी स्त्रीने तेम ते चोरोनो सरदार रणसंग्रामनो संरंभ तजीने एकीनजरे तेणीनेज जोवा लाग्यो. ॥८०॥ पछी शिशिरऋतु आववाथी वृक्षनी डाळीमांथी जे-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

अन्यचित्तं परिज्ञाय । बाणेनारामुखेन तं ॥ रथिको हृदि विव्याध । स्पर्द्धयेव मनोभुवः ॥ ८२ ॥
स ततः पतितः पृथ्व्यां । शीर्णस्कंध इव द्रुमः ॥ जितं मयेति माद्यंत-मुवाच रथिकांगजं ॥ ८३ ॥
मा द्राप्सीः शूर यच्चौर-सेनानीर्निहतो मया ॥ हतोऽहं स्मरवीरेण । पूर्वं पश्चात्त्वया पुनः ॥ ८४ ॥
विधिना वंचितः सोऽहं । यदायोधनसंकटे ॥ सितायामिव शुक्लांत-र्दयितायां मनो न्यधां ॥ ८५ ॥
मदाढ्यो भूरिपद्मोऽपि । प्रकटोप्युन्नतोऽपि च ॥ वारीभिरिव नारीभिः । पुंनागः श्वेव बध्यते ॥ ८६ ॥

म पांदडां तेम तेणीने जोतांज तेना हाथमांथी शस्त्रो पडी गयां. ॥ ८१ ॥ एवी रीते तेने अन्यचित्तवाळो जाणीने कामदेवनी स्पर्धाथी जेम तेम अगलदत्ते अणीदार बाणथी तेने हृदयमां वींधी नाख्यो, ॥ ८२ ॥ अने तेथी ते सडेला थडवाला वृक्षनीपेठे पृथ्वीपर पड्यो, पछी में आने जीत्यो एम गर्व करता ते अगलदत्तने अर्जुने कह्युं के, ॥ ८३ ॥ हे शूरवीर! तुं गर्व नहि करजे के में चोरोना सेनापतिने मार्यो छे, केमके प्रथम तो मने कामदेवरूपी सुभटे मार्यो छे, अने तें तो त्यारपछी मार्यो छे. ॥ ८४ ॥ वळी मने तो कर्मेज ठग्यो छे, केमके लडाइना संकटवखते पण में साकरनीपेठे स्त्रीमां मन जोडयुं. ॥ ८५ ॥ मदथी भरेलो, घणी लक्ष्मीवाळो, प्रसिद्ध

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

कांतारसंगतः प्राणी । प्राणैरपि विमुच्यते ॥ निःकृपस्मरलुंटाक—विलुप्ताखिलधीधनः ॥ ८७ ॥ वद-
तोऽस्येति निर्वाणाः । प्राणा निःस्नेहदीपवत् ॥ चौराश्चादृश्यतां जग्मु–स्तस्यांशव इव स्वयं ॥८८॥
एवं भुजबलेनाप–ल्लहरीः समतीत्य सः ॥ सुखेन प्रांतरप्रांत–माप पारमिवोदधेः ॥ ८९ ॥ मार्गशे-
षमतिक्रम्य । गतोवंतीं पुरीं रथी ॥ प्रियाया दर्शयन् पौरीं । श्रियमागात् स्वमंदिरं ॥ ९० ॥ स-

अने उंचो एवो पण पुरुषरूपी हाथी कुतरानीपेठे बंधनसरखी स्त्रीउंथी बंधाइ जाय छे. ॥ ८६ ॥
स्त्रीना रसमां लीन थयेलो (अरण्यमां गयेलो) प्राणी निर्दय कामदेवरूपी लुंटाराथी सघलुं बु-
द्धिरूपी धन लुंटाइ जवाथी प्राणोथी पण रहित थाय छे. ॥ ८७ ॥ एम बोलतांथकांज तेलविना-
ना दीवानीपेठे तेना प्राणो नष्ट थया, अने तेना भागोनीपेठे चोरो पण सघळा पोतानी मेळेज
अदृश्य थइ गया. ॥ ८८ ॥ एवी रीते पोताना भुजाबलथी दुःखरूपी मोजांउने उलंगीने समु-
द्रना किनारानीपेठे सुखेथी ते विकट अटवीनो पार पाम्यो. ॥ ८९ ॥ पछी ते बाकीनो मार्ग उ-
लंगीने अवंती नगरीमां पहोंच्यो, तथा त्यां पोतानी प्रियाने शहेरनी शोभा देखाडतोथको ते पो-
ताने घेर आव्यो. ॥ ९० ॥ तेने आवेलो जाणीने कपटविनानी यशोमती उगता चंद्रनी सामे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

मायातममाया त–मवगम्य यशोमती ।। अन्यागाद्वार्द्धिवेलेव । सुधाकरमुदित्वरं ।।८१।। वमंतीमश्रु- दंभेन । दुःखं पुत्रवियोगजं ।। मातरं जातरंगोऽय–मनमच्चरणौ स्पृशन् ।। ८२ ।। समुत्थाय तमा- शीर्भि–रनंद्याालिंग्य सा चिरं ।। शिरस्याघ्राय सस्नेहं । गेहस्यांतरवीविशत् ।। ८३ ।। श्यामापि स्यं- दनोत्तीर्णा । श्वश्रूपादाववंदत ।। सास्यै भुंक्ष्व समं भर्त्रा । सुखमाशिषमित्यदात ।। ८४ ।। वैदेशि- कं व्यतिकरं । पृच्छंत्या मातुरादरात् ।। श्रवः कुंडे निजं वृत्तं । सुधापूरयतिस्म सः ।। ८५ ।। स्वजनौ

जेम समुद्रनी वेळा तेम तेनी सामे आवी. ।। ८१ ।। आंसुना मिषथी पुत्रना वियोगथी थ- येलां दुःखने वमती एवी पोतानी ते माताना चरणोने स्पर्श करतोथको ते अगलदत्त हर्षथी ते- णीने नम्यो. ।। ८२ ।। त्यारे ते यशोमतीए तेने उठाडीने, आशीर्वचनोथी खुश करीने, तथा खूब भेटीने, अने स्नेहपूर्वक तेनुं मस्तक सुंघीने घरमां प्रवेश कराव्यो. ।। ८३ ।। पछी ते श्याम- दत्ता पण रथमांथी उतरीने सासुने पगे पडी, त्यारे तेणीए पण आशीष आपी के तुं तारा भ- र्तारसाथे सुख भोगव ? ।। ८४ ।। पछी विदेशसंबंधी वृत्तांत माताए पूछवाथी तेणे आदरपूर्वक पो- ताना वृत्तांतरूपी अमृतथी तेणीनो कर्णरूपी कुंभ भरी दीधो. ।। ८५ ।। पछी घणे काळे मळवा

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

घं स्वजनेष । चिरान्मिलितुमागतं ॥ व्याहारैरमृताहारै-रिवारंजयदंजसा ॥ ९६ ॥ परेद्युरात्तालंकारः । स्वल्पसारपरिछदः ॥ सोपदः संसदासीनं । स ननाम नरेश्वरं ॥ ९७ ॥ गुणानामिव वासौको । युवासौ को निगद्यतां ॥ राज्ञेत्युक्ता जगुगौर—मुखन्नासः सन्नासदः ॥ ९८ ॥ स्वामिन्नगलदत्ताख्यः । सूनुस्त्वत्सारथेरयं ॥ दूरादात्तकलः प्राप्त—र्भाम्नो वणिगिवागतः ॥ ९९ ॥ पृथ्वीपतिरथ प्रीतः । पत्तेस्तस्मै पदं ददौ ॥ द्विगुणं तुष्टिदानं च । कः कलासु न रज्यति ॥ २००० ॥ कृषिः फल

आवेला पोताना सगांउने नेटीने तेणे अमृतनोजनसरखा पोताना वृत्तांतथी खुशी कर्या. ॥ ॥ ९६ ॥ पछी बीजे दिवसे ते आभूषणो पहेरीने स्वल्प परिवारसहित नेटणासाथे सनामां बेठेला राजाने नम्यो. ॥ ९७ ॥ कहो के गुणोना निवासस्थानसरखो वळी आ युवान कोण छे? एम राजाए कहेवाथी मुखनी श्वेत कांतिवाला सनासदो बोल्या के, ॥ ९८ ॥ हे स्वामी! आपना सारथिनो आ अगलदत्त नामनो पुत्र छे, अने ते धन कमायेला वणिकनीपेठे दूरदेशथी कलाउ मेळवीने अहीं आवेलो छे. ॥ ९९ ॥ त्यारे राजाए खुशी थइने तेने जमादारनी पदवी आपी, तथा बमणुं तुष्टिदान आप्युं, केमके कलाउथी कोण खुश थतुं नथी? ॥ २००० ॥ खेती काळे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

ति कालेन । कालेन फलति द्रुमः ॥ काले सेवा वणिजोऽपि । सद्यः फलति सत्कला ॥ १ ॥ नृ-
पादाप्ताऽविसंवादि—प्रसादः सादरप्रियः ॥ यातोऽपि दिवसान् देवो । दिवीव न विवेद सः ॥ २ ॥
द्रुमान् दवाग्निना दग्धा—नपि पल्लवयन् वने ॥ प्रावर्तत वसंतर्तु—र्मनोभूमित्रमन्यदा ॥ ३ ॥
चिक्रीडिषौ वनक्रोडं । प्राप्ते सांतःपुरे नृपे ॥ न ययुर्नागराः के के । देवाः केलिप्रिया इव ॥ ४ ॥
ययावगलदत्तोऽपि । सहितः श्यामदत्तया ॥ भाग्यभागिति सानंद—मीक्ष्यमाणः पुरीजनैः ॥

फळे छे, वृक्ष पण समये फळे छे, अने वणिकनी सेवा पण अवसरे फळे छे, परंतु उत्तम कला तुरत फळे छे. ॥ १ ॥ राजा तरफथी थयेली विघ्नरहित कृपाथी तथा आदरवाळी स्त्री मलवाथी ते अगलदत्त देवलोकमां रहेला देवनीपेठे जता दिवसोने पण न जाणवा लाग्यो. ॥ २ ॥

हवे एक वखते त्यां वनमां दावानलथी बळेलां वृक्षोने पण नवपल्लव करनारी अने कामदेवना मित्रसरखी वसंत ऋतु आवी. ॥ ३ ॥ ते वखते क्रीडा करवानी इच्छाथी जनानासहित राजा ज्यारे वनमां गयो त्यारे क्रीडामां प्रीतिवाळा देवोनीपेठे कया कया नगरना लोको पण त्यां न गया? ॥ ४ ॥ अहो! आ केवो भाग्यशाली छे! एम नगरना लोकोवडे आनंदथी जोवातो

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ५ ॥ तत्र प्रियोच्चितैः पुष्पैः । केऽपि कंठावलंबिभिः ॥ बाणैः कुसुमबाणस्य । विद्धा इव विरे-
जिरे ॥ ६ ॥ कैश्चित्सरसि फुल्लाब्जे । लसद्भिर्हंसलीलया ॥ उड्डीयान्यत्सरो भेजे । हंसैर्जातभ्रमै-
रिव ॥ ७ ॥ कामिनो मृदुवृत्तेषु । रंभास्तंभेषु केचन ॥ ददिरे निजकांतोरु-भ्रांत्या तीक्ष्णशिखा-
नखान् ॥ ८ ॥ ददृशुः केऽपि संगीतं । गेयं केचन शुश्रुवुः ॥ केचिद्दोलासु चिक्रीडु—र्भ्रेमुरन्ये
यदृच्छया ॥ ९ ॥ लसन्नगलदत्तोऽपि । वने विविधकेलिभिः ॥ पत्न्या सह व्यतीयाय । वासरं वा

एवो अगलदत्त पण श्यामदत्तासहित वनमां गयो. ॥ ५ ॥ त्यां स्त्रीउंए वीणेलां अने कंठमां प-
हेरेलां पुष्पोथी केटलाक पुरुषो जाणे कामदेवना बाणोथी वींधाया होय नहि तेम शोभवा ला-
ग्या. ॥ ६ ॥ वळी प्रफुल्लित कमलोवाळां तलावमां ज्यारे केटलाक हंसोनीपेठे क्रीडा करवा ला-
ग्या त्यारे जाणे भ्रांतिमां पडेला होय नहि तेम हंसो उडीने बीजा तळावमां गया. ॥ ७ ॥ व-
ळी केटलाक कामी पुरुषो कोमल अने गोळाकारवाला केळना स्तंभोने पोतानी स्त्रीउंना साथळ
जाणीने तेउंमां तीक्ष्ण अणीदार नखोरीयां मारवा लाग्या. ॥ ८ ॥ केटलाक संगीत जोवा ला-
ग्या, केटलाक गायन सांभळवा लाग्या, केटलाक हिंचोळा खावा लाग्या, तथा बीजा केटलाक

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

सवोपमः ॥ १० ॥ पौरैः सह महीनाथे । सायं याते पुरांतरा ॥ यावन्निजगृहं गंतुं । रथी रथमस-
ज्जयत् ॥ ११ ॥ तावदांदोलनासक्ता । माधवीवल्लिमंडपे ॥ पस्पृशे कामुकेनेव । श्यामा काकोदरा-
हिना ॥ १२ ॥ अनिझंतीव सा पाणि—पंकजे परिधुन्वती ॥ पपात पत्युरुत्संगे । रक्ष रक्षेति वा-
षिणी ॥ १३ ॥ परिरभ्य स तां बाढं । मा भैस्तन्वि वदन्निति ॥ प्रैषीन्निजं परीवार—मातुरं मातुरं-
तिके ॥ १४ ॥ वायुनास्य विषावेशो । मार्गे मास्म भृशायत ॥ इति संनिहिते देव—कुले बालां

मरजीमुजब रमवा लाग्या. ॥ ए ॥ हवे ते इंद्रसरखा अगलदत्ते पण स्त्रीसहित विविध क्रीडापू-
र्वक वननी अंदर दिवस व्यतीत कर्यो. ॥ १० ॥ पछी संध्याकाळे नगरना लोकोसहित राजा ज्या-
रे नगरमां गयो त्यारे अगलदत्त पण जेवो घेर जवामाटे रथ तैयार करे छे, ॥ ११ ॥ तेवामां मा-
धवीलताना मंडपमां हींचोळा खाती श्यामदत्ताने कामुकनीपेठे सर्पे मंख मार्यो. ॥ १२ ॥ त्यारे
जाणे इछती न होय नहि तेम पोताना हस्तकमलने कंपावतीथकी मने बचावो बचावो एम बो-
लीने ते पोताना स्वामिना खोळामां पडी. ॥ १३ ॥ त्यारे अगलदत्त तेणीने खूब भेटीने बोल्यो
के हे तन्वि! तुं डर नहि, एम कहीने पोताना दुःखी परिवारने तेणे पोतानी मातापासे मोकली

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

निनाय सः ॥ १५ ॥ व्यापन्नामिव निश्चेष्टां । विषविध्वस्तचेतनां ॥ पत्नीं पश्यन् स तत्याज । धैर्य-धामापि धीरतां ॥ १६ ॥ अस्त्यस्या अगदंकारः । क्वापि कोऽपीति वीक्षितुं ॥ अत्युत्सुक इव द्वी-पां—तरं भानुस्तदा ययौ ॥ १७ ॥ हृद्दुःखेनैव रथिन—स्तमसा जग्रसे जगत् ॥ तदास्य इव धि-क्कारै—स्तारैर्व्योम्नि व्यजृंभ्यत ॥ १८ ॥ पंथा न पंथा सार्थेना—ह्युलोके म्लानदृष्टिना ॥ श्यामाया

दीधो. ॥ १४ ॥ मार्गमां वायुथी आने विशेष झेर न चडे तो ठीक एम विचारीने तेणीने ते ए-क नजीकना देवमंदिरमां लेइ गयो. ॥ १५ ॥ ते वखते जाणे मरी गइ होय नहि तेम चेष्टा-विनानी तथा झेरथी बेभान थयेली पोतानी ते स्त्रीने जोइने अति धैर्यतावाळा पण ते अगल-दत्ते धीरज छोडी दीधी. ॥ १६ ॥ हवे आने माटे क्यांय कोइ पण वैद्य छे के केम? तेनी तपा-समाटे जाणे अति उत्सुक थयो होय नहि तेम सूर्य पण ते वखते द्वीपांतरमां गयो. ॥ १७ ॥ त्यारे ते अगलदत्तनुं हृदय जेम दुःखथी तेम जगत् अंधकारथी व्याप्त थयुं, तथा आकाशमां जेम ताराओ तेम तेना मुखमांथी धिक्कारो प्रकट थवा लाग्या. ॥ १८ ॥ वळी ते श्यामदत्ताने जीवाड-वाना उपायमाटे मूढ बनेला अने म्लान दृष्टिवाला एवा ते अगलदत्ते तेज प्रयोजनमां लीन

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

जीवनोपाय । इव मूढधियामुना ॥ १९ ॥ तौ दंपती निरीक्ष्येव । कोकद्वंद्वैर्व्यघट्यत ॥ सरस्सु मी-
लितं पद्मै—रनयोर्नयनैरिव ॥ २० ॥ क्रोडीकृत्य प्रियां देव—कुलद्वारे निशान्तरे ॥ रुरोद रथिक-
स्तार—मश्रुधाराः किरन् दृशोः ॥ २१ ॥ गुणाभिरामे हा रामे—श्वरि श्यामे समाशये ॥ बहुदुः-
खसाह्ये त्वं । किं प्रेयसि न भाषसे ॥ २२ ॥ असंस्तुतेऽप्युपेत्य त्वं । मय्यरज्यस्तदा मुदा ॥ संप्र-
ति प्रीतिपात्रं मां । किं प्रेयसि न भाषसे ॥ २३ ॥ धनाच्च जीविताच्चाहं । विशिष्टां त्वामजीगणं ॥

थइने मार्गतरफ पण दृष्टि करी नहि. ॥ १९ ॥ ते बन्ने स्त्रीभरतारने जोवाथीज जाणे कोकपक्षि-
ओनां जोडलां वियोगी थयां, अने तेओ बन्नेनी आंखोनीपेठे तलावोमां कमलो बीडाइ गयां. ॥
॥ २० ॥ हवे रात्रिए देवमंदिरना दरवाजामां ते अगलदत्त पोतानी प्रियाने आलिंगन देइने
आंखोमांथी आंसुनी धारा कहाडतोथको मोटेथी रडवा लाग्यो. ॥ २१ ॥ हे गुणियल! हे जी-
वितेश्वरी! हे श्यामा! हे शुभ आशयवाळी! तथा हे घणा दुःखोमां सहायभूत एवी प्राणप्यारी!
तुं केम बोलती नथी? ॥ २२ ॥ ते वखते परिचयविना पण तुं मारीपासे आवीने मारामां अनु-
रागवाळी थइ हती, परंतु हे प्रियतमा! हाल तुं मने प्रीतिपात्रने पण केम बोलावती नथी? ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

चेटबुद्ध्यापि मामद्य । किं प्रेयसि न जाषसे ॥ २४ ॥ यो जिगाय पथि व्याल—व्याघ्रचौरादिकान् सुखं ॥ सोऽहं हतोऽस्मि दैवेन । हरता जीवितेश्वरीं ॥ २५ ॥ एष वच्मि हितं हंहो । शृणुतोद्यानदेवताः ॥ माद्यदद्य वनस्यास्य । रक्ष्यतां स्त्रीवधाद्यशः ॥ २६ ॥ कापि नागदमन्यस्ति । यदि युष्मासु रे लताः ॥ तदाविरस्तु सा जावी । नेदृशोऽवसरः पुनः ॥ २७ ॥ कापि रात्रिबलात्कृत्वा । हे रात्रिमटपक्षिणः ॥ वीक्षध्वं भेषजं यूयं । ध्वांतध्वस्तदृगस्म्यहं ॥ २८ ॥ एवं तदा तदाक्रंदं । खे च-

॥ २३ ॥ हुं तने धनथी तथा जीवितथी पण अधिक मानतो हतो, तो आजे हे प्यारी! मने दासनी बुद्धिए पण केम बोलावती नथी? ॥ २४ ॥ मार्गमां हाथी, वाघ तथा चोर आदिकने जेणे सुखेथी जीत्या हता, एवा मनेज मारी प्राणप्यारीने हरता एवा दैवे आजे हणी नाख्यो छे. ॥ २५ ॥ अरे उद्यानदेवीज! आ हुं तमोने हितवचन कहुं छुं ते सांजळो? स्त्रीवधथी थता अपयशथी तमो आ वननुं रक्षण करो? ॥ २६ ॥ अरे लताउ! तमारामां जो कोइ नागदमनी नामनी लता हो तो ते प्रगट थाउ? केमके फरीने आवो अवसर नहि आवे. ॥ २७ ॥ अरे निशाचर पक्षिउ! रात्रिना बळथी तमो क्यांक जइने औषधनी तपास करो? केमके हुं तो अंधका-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

रत् खेचरद्वयं ॥ निश्चलीभूय शुश्राव । धैर्यप्राणप्रमाथिनं ॥ २९ ॥ सविवेकस्तयोरकः । परार्थर-
सिकः खगः ॥ पत्न्येव कृपया नुन्नो—ऽवातरत्तत्र कानने ॥ ३० ॥ किं रोदिषीति तेनोक्ते—ऽग-
लदत्तो गलन्मदः ॥ तां व्यालगरलग्रस्त—चैतन्यां समदर्शयत् ॥ ३१ ॥ उत्तिष्ठ भद्रे निस्तंद्र—
मित्युदित्वाथ खेचरः ॥ तां चक्रे निर्विषां स्पृष्ट्वा । पाणिनामृतवर्षिणा ॥ ३२ ॥ रथिकोऽपि निशी-
थेऽपि । प्राप्तः प्रीतिमयं महः ॥ स्तौतिस्म विस्मितः खेटं । प्रणम्य रचितांजलिः ॥ ३३ ॥ जय त्वं

रने लीधे नष्टदृष्टिवाळो थयो छुं. ॥ २८ ॥ एवी रीते धैर्यरूपी प्राणनो नाश करनारो ते वखतनो तेनो विलाप आकाशमां चालता बे विद्याधरोए निश्चल थइने सांभल्यो. ॥ २९ ॥ तेउ बन्ने-मांथी एक परोपकारी विद्याधर पत्नीथी जेम तेम दयाथी प्रेरायोथको त्यां वनमां उतर्यो. ॥३०॥ तथा तेणे अगलदत्तने पूछ्युं के तुं केम रडे छे? त्यारे रांकडाजेवा बनेला अगलदत्ते पण सर्पना फेरथी नष्टचैतन्यवाळी पोतानी ते स्त्री बतावी. ॥ ३१ ॥ त्यारे ते विद्याधरे तेणीने कह्युं के हे भद्रे! तुं निस्तंद्र थइने उठ? एम कहीने अमृत वर्षता एवा पोताना हाथथी स्पर्श करीने तेणे तेणीने फेररहित करी. ॥ ३२ ॥ हवे मध्यरात्रीए पण प्रीतिमय तेजने पामीने ते अगलदत्त

खेचराधीश । जय त्वं करुणाकर ॥ जय त्वं दुःखिनां बंधो । जय त्वं जीवितप्रद ॥ ३४ ॥ भूयां-
सोऽपीह वीक्ष्यंते । कारणेनोपकारिणः ॥ निष्कारणोपकारित्वं । त्वध्यगीष्ट कुतो भवान् ॥ ३५ ॥
कुर्वंति घ्नंति वा कार्यं । ये प्रस्तावबहिर्मुखाः ॥ तेषां हीनाथ दीनाना–मपि दक्षोपमा त्वयि ॥३६॥
प्राणेभ्योऽपि प्रियतमा—मिमां जीवयतः प्रियां ॥ प्राणैरपि निजैर्दत्तै–र्नाहं स्यामनृणस्तव ॥ ३७॥
खगो जगौ रथिन्मा मां । भारय स्तुतिभिर्भृशं ॥ यतो ममास्ति गंतव्यं । दूरेऽद्यापि नभोऽध्वना

पण विस्मित थयोथको हाथ जोडी नमीने ते विद्याधरनी स्तुति करवा लाग्यो के, ॥ ३३ ॥ हे
खेचरेश्वर! हे करुणाना भंडार! हे दुःखीजनना बंधु! हे जीवितदान देनार! तुं जय पाम? ॥३४॥
आ जगतमां कारणने लेइने तो घणा उपकारीओ देखाय छे, परंतु कारणविना उपकार करवानुं
तुं आ क्यांथी शीख्यो छुं? ॥ ३५ ॥ वली हे दक्ष! जेओ प्रस्तावथी बहिर्मुख थयाथका कार्य क-
रे छे अथवा हणे छे, एवा दीन मनुष्योनी उपमा पण तने आपवी ए लायक नथी. ॥ ३६ ॥
प्राणोथी पण अत्यंत वहाली एवी आ मारी स्त्रीने जीवाडनारा एवा तने हुं मारा प्राण आपवाथी
पण तारा करजथी मुक्त थइ शकुं नहि. ॥ ३७ ॥ त्यारे विद्याधर बोल्यो के हे अगलदत्त! तुं म-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ३८ ॥ गतेऽथ खेटे नीता सा । मध्ये देवकुलं जगौ ॥ ध्वांतांजनसमुद्रेऽत्र । वसंतीश बिभे-
म्यहं ॥ ३९ ॥ तयादिष्टस्ततो वह्नि—मानेतुं प्राचलद्रथी ॥ पुरंदरनिदेशेना—भियोगिक इवा-
मरः ॥ ४० ॥ चितेः समुच्चिते वह्नि—वह्नाय ववले रथी ॥ माभूदेकाकिनी श्यामा । श्यामास्येति
विचिंतयन् ॥ ४१ ॥ यस्याः करोषि दासत्वं । तद्वृत्तं द्रक्ष्यसि स्वयं ॥ वह्निर्घटीस्थितोऽहासी—दि-
ति द्युतिमिषेण तं ॥ ४२ ॥ आगच्छन्नयमालोक्या—लोकं देवकुलांतरा ॥ अप्राक्षीदायताक्षीं ता-

---

ने आवी स्तुतिथी हवे वधारे बोजावाळो न कर? केमके हजु मारे आकाशमार्गे दूर जवानुं
छे. ॥ ३८ ॥ पछी ते विद्याधर गयाबाद तेणीने अगलदत्त देवमंदिरनी अंदर लेइ गयो, त्यारे ते
बोली के हे स्वामी! अंधकाररूपी अंजनना डाबडासरखा आ देवमंदिरमां रहेवाथी हुं डरुं छुं. ॥
॥ ३९ ॥ पछी इंद्रना हुकमथी जेम आभियोगिक देव तेम तेणीए कह्याथी अगलदत्त अग्नि ले-
वा चाल्यो. ॥ ४० ॥ मारी त्यां एकली रहेली श्यामदत्ता गभराय नहि तो ठीक, एम विचारीने
अगलदत्त कोइक चितामांथी अग्नि लेइने त्यांथी तुरत पाछो वळ्यो. ॥ ४१ ॥ जेणीनुं तुं दासप-
णुं करे छे तेणीनुं आचरण तुं पोतेज जोइश, एम माटलीमां रहेलो अग्नि कांतिना मिषथी ते

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मंतर्ज्योतिः किमीक्षितं ॥ ४३ ॥ सहसा स्माह सा माया—मयी किं प्रिय पृच्छते ॥ योऽग्निस्त्वया-
हृतस्तस्यै—तत्तेजः प्रतिबिंबितं ॥ ४४ ॥ ततः खड्गं समर्प्यास्या । वह्निं सोऽदीपयत् स्वयं ॥ प्रिया-
प्रयासभीरुर्भू—न्यस्तजानुरवाङ्मुखः ॥ ४५ ॥ करवालं करात्तस्याः । सहसा पतितं पुरः ॥ विलोक्य
व्याकुलोऽपृच्छत् । किमेतदिति स प्रियां ॥ ४६ ॥ सावदद्युज्यते देव । तद्दूरे न स्त्रियः करे ॥ त-

अगलदत्तनी हांसी करवा लाग्यो. ॥ ४२ ॥ हवे तेणे आवतांथकां देवमंदिरनी अंदर प्रकाश जो-
इने विस्तीर्ण नेत्रवाली पोतानी स्त्रीने तेणे पूछ्युं के अंदरना भागमां मने प्रकाश केम देखा-
यो? ॥ ४३ ॥ त्यारे ते कपटी श्यामदत्ता एकदम बोली उठी के हे प्रिय! एमां ते शुं पूछो छो?
जे आ तमो अग्नि लाव्या छो, तेना तेजनुं प्रतिबिंब पड्युं होशे. ॥ ४४ ॥ पछी अगलदत्त मा-
री प्रियाने तस्दी आपवी ठीक नहि एम विचारी तेणीने खड्ग आपी पोते पृथ्वीपर घुंटण राखी
नीचे मुखे अग्नि फुंकवा लाग्यो. ॥ ४५ ॥ एटलामां तेणीना हाथमांथी अचानक तलवार पडी
गइ, ते जोइ व्याकुल थयेला अगलदत्ते तेणीने पूछ्युं के आ शुं थयुं? ॥ ४६ ॥ त्यारे ते बो-
ली के हे स्वामी! आ तलवार तो आपना हाथमांज रहेवी जोइये, स्त्रीना हाथमां रहेवी न जो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

न्ममायं जन्मभीरोः । कृपाणः पाणितश्च्युतः ॥४७॥ असूषुपदथ स्वेन । यामिकत्वं प्रपद्य सः ॥ ज्व-
लितज्वलनाचांत-ध्वांते देवकुले प्रियां ॥ ४८ ॥ उदिते भास्वति श्यामा-शुद्धिजिज्ञासया ततः ॥
॥ आगतस्वजनस्याग्रे । निशावृत्तं जगाद सः ॥ ४९ ॥ पत्नीं न्यस्य रथे रूप—सपत्नीकृतमन्मथः॥
पौरैः श्लाघितभाग्यश्री-र्निजं धाम जगाम सः ॥ ५० ॥ भुंजानः सततं साकं । तया सांसारिकं सु-
खं ॥ सोऽन्यदा नृपतेर्देशा—द्ययौ दशपुरं पुरं ॥ ५१ ॥ राजकार्यं निवेद्यारि-दमनस्य नरेशितुः

छये, केमके जन्मथीज बीकण एवी जे हुं तेना हाथमांथी आ तलवार पडी गइ. ॥ ४७ ॥ पछी अगलदत्ते पोते जागता रहीने सळगावेल अग्निथी दूर थयेल अंधकारवाला ते देवमंदिरमां पोतानी ते प्रियाने सुवाडी. ॥ ४८ ॥ हवे सूर्योदय थयाबाद श्यामदत्तानी खबरअंतर जाणवामाटे आवेला स्वजनोपासे अगलदत्ते रात्रिनो वृत्तांत कही संभलाव्यो. ॥ ४९ ॥ पछी रूपथी कामदेवसरखो तथा नगरना लोकोथी वखणाती भाग्यलक्ष्मीवाळो ते अगलदत्त पोतानी स्त्रीने रथमां बेसाडीने पोताने घेर गयो. ॥ ५० ॥ त्यां हमेशां तेणीनी साथे सांसारिक सुख भोगववा लाग्यो. पछी एक दिवसे ते राजाना हुकमथी दशपुर नामना नगरमां गयो. ॥ ५१ ॥ त्यांना अरि-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ अहानि कतिचित्तत्र । तस्थौ सौधे तदर्पिते ॥ ५२ ॥ एकदा तस्य मध्याह्ने । भुक्त्वा धाम्नि निषेदुषः ॥ आगाऽगागादिविद्वेषि–विश्लेषिश्रमणद्वयं ॥ ५३ ॥ यन्मलक्लेदमप्यंगे । गंधधूलिधिया दधौ ॥ विवेद स्वेदबिंदूंश्चा—मुक्तमौक्तिकमंमनं ॥ ५४ ॥ दिव्यांशुकाधिकामास्थां । ययौ जीर्णेऽपि वाससि ॥ यत्पामरमुखाक्रोशा—नपि मेने स्तवानिव ॥ ५५ ॥ समस्तवस्तुसौंदर्य—ध्वंसने पिशुनोचिते ॥ वैरिणीव शरीरेऽपि । नानुबंधं बबंध यत ॥ ५६ ॥ तन्मुक्तमानमानम्य । सम्यग्भावनया

दमन राजाने पोताना राजानुं कार्य निवेदन करीने ते तेणे आपेला महेलमां त्यां केटलाक दिवसोसुधी रह्यो. ॥ ५२ ॥ हवे एक दिवसे मध्याह्नसमये भोजनबाद जेवामां ते घरमां बेठो छे, तेवामां रागआदिक शत्रुउने दूर करनारा बे मुनिउ त्यां आव्या. ॥ ५३ ॥ तेउना शरीरपर रहेला मलना खरेटा पण कस्तूरीसरखा सुगंधी लागता हता, तथा पसीनाना बिंदुउ मोतीना आभूषणसरखा देखाता हता. ॥ ५४ ॥ वळी जेउ जीर्ण वस्त्रमां पण दिव्य वस्त्रथी अधिक आनंद मानता हता, तथा नीच लोकोना मुखना अश्लील शब्दोने पण तेउ स्तुतितरीके मानता हता. ॥ ५५ ॥ सघळी वस्तुउनी सुंदरतानो नाश करनारा पिशुनसरखा शरीरमां पण वैरीनीपेठे तेउ

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

रथी ॥ भक्तपानं महाभक्ति—रदत्तोदात्तमानसः ॥ ५७ ॥ तस्मिन्निवृत्ते तद्रूप—साधुसंघाटकोऽपरः ॥ तत्राययौ सोऽपि तेन । तथैवं प्रत्यलाभ्यत ॥ ५८ ॥ तस्मिन्नपि गते साधु—द्वंद्वमागात्तृतीयकं ॥ तदपि प्रतिलाभ्य्य । मनीषी विममर्श सः ॥ ५९ ॥ किं पुरेऽत्रास्ति दुर्भिक्षं । किं वा लोको मितंपचः ॥ रथ्या वा गहना येना-यातावेतौ पुनः पुनः ॥ ६० ॥ सोऽथ पप्रच्छ तौ नत्वा । साधू

ममता राखता नहोता. ॥ ५६ ॥ एवा ते मानरहित मुनिना जोमलांने नमीने उत्तम भावनाथी अत्यंत भक्ति लावीने उदार मनथी अगलदत्ते भातपाणी आप्यां. ॥ ५७ ॥ हवे ते साधुउ गयाबाद तेनाज सरखा रूपवाळा बीजा बे साधुउ त्यां आव्या, त्यारे तेउने पण तेणे एवीज रीते प्रतिलाभ्या. ॥ ५८ ॥ पछी तेउ पण गयाबाद तेना जेवुंज त्रीजुं साधुनुं जोमलुं आव्युं, तेने पण प्रतिलाभीने ते बुद्धिवान अगलदत्ते विचार्युं के, ॥ ५९ ॥ शुं आ नगरमां दुष्काळ पड्यो छे? अथवा अहींना लोको शुं कृपण छे? अथवा शुं शेरीउ भीमाभीडवाळी छे, के जेथी आ बन्ने साधुउ फरी फरीने अहीं आव्या! ॥ ६० ॥ पछी तेणे तेउने नमीने पूछ्युं के हे मुनिउ! आप क्यां उतर्या छो? अमो वनमां उतर्या छीये, एम कहीने तेउ बन्ने साधुउ पण वनमां गया.

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

क युवयोः स्थितिः ॥ आवां वने स्थ इत्युक्त्वा । तावप्युद्यानमीयतुः ॥ ६१ ॥ मत्वा वेलानुमाना-
त्तौ । कृताहारौ मुनीश्वरौ ॥ ययौ स योगिसंचार-पावनं वनमेककः ॥ ६२ ॥
तत्र प्रणेमिरे तुल्य-रूपाः षण्मुनयोऽमुना ॥ श्रीजैनधर्मराजस्य । मूर्त्तिमंतो गुणा इव ॥६३॥
स दध्यौ किममून् वेधा । बिंबेनैकेन निर्ममे ॥ येनाहमपि संदेह-दोलारूढ इवाभवं ॥ ६४ ॥ तां
वंदे जननीं यस्याः । कुक्षिमेते प्रपेदिरे ॥ यां स्वपादैः स्पृशंत्येते । सावनी लोकपावनी ॥ ६५ ॥

॥ ६१ ॥ पछी काळना अनुमानथी तेओने आहारथी निवृत्त थयेला जाणीने ते अगलदत्त एका-
की मुनिना संचारथी पवित्र थयेला ते वनमां गयो. ॥ ६२ ॥
त्यां ते श्रीजैनधर्मरूपी राजाना जाणे मूर्तिवंत छ गुणो होय नहि एवा तुल्य रूपवाळा छ
मुनिओने नम्यो. ॥ ६३ ॥ पछी तेणे विचार्युं के शुं आ सघळाओने विधाताए एकज बिंबथी ब-
नाव्या होशे? के जेथी हुं पण संदेहरूपी हींचोळापर चडेलाजेवो थइ गयो. ॥ ६४ ॥ जेणीनी
कुक्षिमां आ जन्मेला छे, एवी तेओनी माताने हुं वंदन करुं छुं, तेमज आ मुनिओ जे पृथ्वीने
पोताना चरणोथी स्पर्श करे छे, ते पृथ्वी पण लोकोने पवित्र करनारी जाणवी. ॥ ६५ ॥ जेम

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

यथा कृषन् परक्षेत्रं । भाग्यात्कोऽप्यश्नुते निधिं ॥ तथाहं राजकार्येण—गतोऽत्र मुनिदर्शनं ॥६६॥
अथो रहस्यं धर्मस्य । पृष्टस्तेनादिमो मुनिः ॥ जगाद शारदांभोद—नादसोदरया गिरा ॥ ६७ ॥
शृणु सौम्य दयापुण्यं । प्राज्ञैः पुण्येषु वर्ण्यते ॥ दृक्तेज इव तेजस्सु । बलेष्विव भुजाबलं ॥ ६८ ॥
मौनमूनोदरत्वं वा । ज्ञानं दानं जपस्तपः ॥ मोघं दयां विना सर्व—मेतत्कृषिरिवांबुदं ॥ ६९ ॥ का-
पि धर्मक्रिया सिद्धिं । नाश्नुते जीवितं विना ॥ तस्माज्जीवितदानेन । किं पुण्यमुपमीयतां ॥७०॥

कोइ परनुं खेतर खेडतोथको भाग्यथी निधान पामे तेम राजाना कार्यमाटे आवेला एवा मने अहीं मुनिजनुं दर्शन थयुं छे. ॥ ६६ ॥ हवे तेणे धर्मनुं रहस्य पूछवाथी पहेला मुनि शरद ऋतुना मेघनी गर्जना सरखी वाणीथी बोल्या के, ॥ ६७ ॥ हे सौम्य! तुं सांभळ? जेम सर्व तेजोमां आंखोनुं तेज, तथा सर्व बलोमां जेम भुजाबल तेम सर्व पुण्योमां दयापुण्यने पंडितो वखाणे छे. ॥ ६८ ॥ जेम वरसादविना खेती तेम दयाविना मौन, ऊनोदरपणुं, ज्ञान, दान, जप अने तप, ए सघळुं वृथा छे. ॥ ६९ ॥ कोइ पण धर्मक्रिया जीवितविना साधी शकाती नथी, माटे जीवितदानसाथे कया पुण्यनी उपमा आपी शकाय! ॥ ७० ॥ जो अग्नि तृषा मटाडे, अने फेरथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वह्निस्तृडपनोदाय । जीवनाय हलाहलं ॥ यदि स्यात्तर्हि हिंसापि । पुण्याय परिकल्प्यतां ॥ ११ ॥ निर्मंतून् घ्नंति ये जंतू—नंतकाः खलु ते नराः ॥ उपालभंते दिक्पालं । दाक्षिणात्यं मुधा बुधाः ॥ १२ ॥ न मेदिनीमणिस्वर्ण—श्रेणिविश्राणनेऽपि तत् ॥ यत्पुण्यं जायते जंता—वेकस्मिन्नपि रक्षिते ॥ १३ ॥ सा च जीवदया सम्य—ग्मुनींद्रैः परिपाल्यते ॥ उपासकैस्तदंह्रीणां । लेशेन गृहमेधिभिः ॥ १४ ॥ न जीवहिंसा नाऽसत्य—भाषा न स्तैन्यमैथुने ॥ न परिग्रहवैयग्र्यं । येषां ते मुनि-

---

जीवित मळे, तोज हिंसाथी पण पुण्य थइ शके. ॥ ११ ॥ जे पुरुषो निरपराधी प्राणीओने मारे छे तेज खरेखर यम छे, दक्षिण दिशाना दिक्पालने तो पंडितो फोकट उपालंभ आपे छे. ॥१२॥ एक जंतुनुं रक्षण करवाथी पण जे पुण्य थाय छे, ते पुण्य पृथ्वी, मणि के स्वर्णनी श्रेणि आप्याथी पण थतुं नथी. ॥ १३ ॥ ते जीवदया संपूर्ण रीते तो मुनीश्वरोज पाली शके छे, अने ते मुनिओना चरणने सेवनारा गृहस्थीओ तो लेशमात्र पाळी शके छे. ॥ १४ ॥ जेओ जीवहिंसा करता नथी, असत्य भाषा बोलता नथी, चोरी करता नथी, मैथुन सेवता नथी, तथा परिग्रहमां लोलुप थता नथी, तेज खरा मुनींद्रो छे. ॥ १५ ॥ क्यां सूर्य अने क्यां पतंगीओं? क्यां मेरु अने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

पुंगवाः ॥ १५ ॥ क्व तिग्मांशुः क्व खद्योतः । क्व मेरुः क्व च सर्षपः ॥ क्व नाकौकः क्व नानाकुः । क्व साधुः क्व पुनर्गृही ॥ १६ ॥ एवं मुनिपतेः श्रुत्वा । धर्मतत्वं दधन्मुदं ॥ रथी तमेव पप्रच्छ । पुनरुद्भूतकौतुकः ॥ १७ ॥ भवंतो भगवंस्तुल्या—काराः षडपि साधवः ॥ कुतो वैराग्यतो भेजु—स्तारुण्येऽपि महातपः ॥ १८ ॥ निरस्तमन्मथो वाच—मथोवाच महामुनिः ॥ उद्वेलबोधिपाथोधि-स्फारफेनानुकारिणीं ॥ १९ ॥ तत्किं यन्न भवे वत्स । भवे वैराग्यकारणं ॥ समं हि नैकमप्यंगं । कुसंस्थानमये मये ॥ ८० ॥ तत्र कस्यापि केनापि । हेतुना बोधिरेधते ॥ एक एव हि नानेहा ।

क्यां सरसव? क्यां देवविमान अने क्यां बिल? तेम क्यां साधु अने क्यां गृहस्थ? ॥ १६ ॥ एवी रीते ते मुनीश्वरपासेथी धर्मनुं तत्व सांभळीने हर्ष धरनारा अगलदत्ते आश्चर्य उत्पन्न थवाथी फरीने तेज मुनिने पूछ्युं के, ॥ १७ ॥ हे भगवन्! तुल्य आकारवाळा आपे छए मुनिओए आ युवावस्थामां पण शाथी वैराग्य पामीने दीक्षा लीधी छे? ॥ १८ ॥ दूर करेल छे कामदेव जेणे एवा ते महामुनिराज ज्ञानरूपी उछळेला समुद्रना विस्तीर्ण फीणसरखी वाणी बोल्या के, ॥१९॥ हे वत्स! आ संसारमां एवी कइ वस्तु छे? के जे वैराग्यना कारणरूप न थाय, केमके कुत्सित

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

दृष्टः सर्वान्नसिद्धये ॥ ८१ ॥ शृणु नः कारणं बोधे । विंध्यनामास्ति भूधरः ॥ यत्र द्विपाश्चलशैलीलायितं दधुः ॥ ८२ ॥ प्रवालीकृतगुंजानां । गजमुक्तास्रगंतरा ॥ पुलिंडीणां प्रिया पल्ली । तत्रास्त्यमृतसुंदरा ॥ ८३ ॥ स्नेहो वसाशनं मांसं । वासः कृत्तिर्गुहा गृहाः ॥ कृत्यं हिंसा कला चौर्य । प्रायशो यन्निवासिनां ॥ ८४ ॥ यदोकस्सु द्विपरदैः । स्थूणाः कुड्यानि कीकसैः ॥ गोकर्णै-

संस्थानवाळा शरीरमां एक पण अंग सीधुं होतुं नथी. ॥ ८० ॥ माटे त्यां कोइने कोइ पण कारणथी वैराग्य थाय छे, केमके सघळी जातना अनाजना पाकमाटे कइं एकज समय होतो नथी. ॥ ८१ ॥ हवे तुं अमोने बोध थवानुं कारण सांभळ? विंध्याचल नामे एक पर्वत छे, के ज्यां हाथीओ नाना जंगम पर्वतोनी शोभाने धारण करता हता. ॥ ८२ ॥ हाथीओना मोतीओनी माळानी अंदर प्रवालांरूप करेल छे चणोठीओ जेणे एवी भिलडीओने वहाली तथा देवलोकजेवी सुंदर एक पल्ली छे. ॥ ८३ ॥ ते पल्लीमां रहेनारा भिल्लोने प्रायें करीने चरबीनी चीकाशवाळुं मांसनुं भोजन, चर्मरूपी कपडां, गुफाओरूपी घर, हिंसारूप कार्य तथा चोरीरूप कला छे. ॥ ८४ ॥ जेओना घरोमां हाथीदांतोना थंभाओ, हाडकांओनी भींतो, गायोना कानोनां तोरणो तथा चित-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

स्तोरणाश्चंडो—दयाश्चित्रकचर्मभिः ॥ ८५ ॥ क्षात्रवंश्योऽर्जुनस्तत्र । स्तेनसेनाधिपोऽजनि ॥ यस्तेने सह शार्दूलै—र्बर्कैरिव बर्करं ॥ ८६ ॥ चलत्वं कपिभिः क्रौर्यं । व्यालैः काठिन्यमस्मभिः ॥ शैलाधिपस्य शैलस्थै—र्यस्य दंभपदे ददे ॥ ८७ ॥ न स कश्चन भूपोऽभू—न्न स मंत्री न वा भटः ॥ एतं सौदामिनीदाम—धामधाम जिगाय यः ॥ ८८ ॥ उपपल्ल्यन्यदा कोऽपि । सप्रियः संचरन् भटः ॥ रथस्थो रुरुधे तेन । सेतुनेव पयःप्लवः ॥८९॥ शिबिरस्थान् रथी तस्य । शबरानवधूय सः

राना चामडांउना चंद्रवा छे. ॥ ८५ ॥ त्यां क्षात्रीवंशमां उत्पन्न थयेलो अर्जुन नामे चोरोनो सेनापति रहेतो हतो, के जे सिंहोने पण बकरासमान जाणीने तेउनी साथे लडतो हतो. ॥८६॥ पर्वतना स्वामी एवा ते अर्जुनने पर्वतमां रहेता वांदराउए पोतानुं चपलपणुं दंभतरीके आप्युं हतुं, सर्पोए पोतानी क्रूरता आपी हती, तथा पथ्थरोए पोतानी कठोरता आपी हती. ॥ ८७ ॥ एवो कोइ पण राजा मंत्री के सुभट नहोतो के जे बीजळीनी श्रेणिना तेजसरखा तेजवाळा एवा ते अर्जुनने जीती शके. ॥ ८८ ॥ एक दिवसे ते पल्लीपासेथी स्त्रीसहित रथमां बेशीने कोइक सुभट जतो हतो, एवामां बंध जेम जलना प्रवाहने तेम ते अर्जुने तेने रोक्यो. ॥ ८९ ॥ तेनी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ हरिणेव हरिस्तेन । सह योध्धुं प्रचक्रमे ॥ ८० ॥ अजय्यं तं परिज्ञाय । स्वशस्त्रैश्चतुरो रथी ॥ संज्ञीप्सुर्विषमास्त्रेण । रथाग्रेऽस्थापयत्स्त्रियां ॥ ८१ ॥ तस्यां लावण्यवाहिन्या—मस्य मीनीनवद्दृशः ॥ तीक्ष्णधीस्तीक्ष्णबाणेन । विव्याध हृदयं रथी ॥ ८२ ॥ बंधौ ज्यायसि कीनाश—पुरीपांथत्वमीयुषि ॥ अनेशाम वयं तस्या–नुजाः षमपि कातराः ॥ ८३ ॥ ततः प्राप्ता गृहं नासा–रूढश्वासाः कथंचन ॥ अबाधिष्महि दुर्वाचा—कंबया वयमंबया ॥ ८४ ॥ रे निर्लज्जा निजभ्रातु—र्घातकेऽ-

लावणीमां रहेला भिल्लोने हरावीने ते सुभट सिंहसाथे जेम सिंह तेम ते अर्जुनसाथे लडवा लाग्यो. ॥ ८० ॥ पछी पोताना शस्त्रोथी ते अर्जुनने जीतवो मुश्केल जाणीने ते सुभटे तेने कामदेवना शस्त्रथी जीतवानी इछाथी पोतानी स्त्रीने रथना अगाडी भागमां बेसाडी. ॥ ८१ ॥ लावण्यनी नदीसरखी एवी ते स्त्रीमां ज्यारे ते अर्जुननी आंखो मत्स्यजेवी थइ गइ, त्यारे ते तीक्ष्ण बुद्धिवाळा सुभटे तीक्ष्ण बाणथी तेनुं हृदय वींधी नाख्युं. ॥ ८२ ॥ एवी रीते अमारो मोटो भाइ ज्यारे यमपुरीने मार्गे पड्यो त्यारे अमो तेना छए नाना भाइओ मरीने त्यांथी नाशी गया. ॥ ८३ ॥ पछी छेक नाके चडेला श्वासवाळा अमो केटलीक मुश्केलीए घेर पहोंच्या, त्यां

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

प्यप्रतिक्रियैः ॥ त्वद्भिर्वीरसूनाम । मम सूनामनीयत ॥ ८५ ॥ यल्लोके वारिणावारि । कृशानोरक्ष शापि ताः ॥ तल्लोषयति वारीशं । तद्धंधुर्वम्वानलः ॥ ८६ ॥ यो मित्रामित्रयोः शक्तो । नोपकाराप कारयोः ॥ धत्ते तस्याऽयशोवल्लि-बीजतां दीर्घजीविता ॥ ८७ ॥ एवं निःकृपया मात्रा । प्रजाव त्यापि तर्जिताः ॥ प्रास्थिष्महि प्रतिज्ञाय । वयं वैरिवधं गृहात् ॥८८॥ ततो रथानुसारेण । गता उ ज्जयिनीं पुरीं ॥ डुष्टव्यंतरवन्नित्यं । छिडाण्यद्राक्ष वैरिणः ॥ ८९ ॥ सोऽन्यदा सहितः पत्न्या । स-

---

अमारी माता अमोने दुर्वचनोरूपी सोटीथी मारवा लागी के, ॥ ८४ ॥ अरे निर्लज्जो! पोताना भाइने मारनारनुं वेर लीधाविना तमोए अहीं आवीने मारुं वीरमातानुं नाम नष्ट कर्युं छे. ॥८५॥ आ दुनियामां जले अग्निना अतिशय तेजने पण जे निवार्युं छे, तेथी तेना बंधु वडवानले जलना स्वामी समुद्रने शोषी नाख्यो छे. ॥ ८६ ॥ जे माणस मित्र अने शत्रुपर उपकार अने अपकार करवाने समर्थ नथी, तेनुं लांबा काळसुधीनुं जीवन अपयशरूपी वेलडीना बीजपणाने धारण करे छे. ॥ ८७ ॥ एवी रीते संतानवाळी निर्दय माताए तर्जेला एवा अमो वैरीना वधमाटे प्रतिज्ञा करीने घेरथी निकळ्या. ॥ ८८ ॥ पछी अमो ते रथने अनुसारे उज्जयिनी नगरीमां ग-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

रतिस्मरसुंदरः ॥ पुरः परिसरोद्यानं । वसंतसमये ययौ ॥ २१०० ॥ विजनेऽत्र वने क्रीड—न्नेष घातिष्यते सुखं ॥ इति गूढधियः सर्वे । वयमन्वगमाम तं ॥ १ ॥ विसृष्टस्वजनो दृष्ट्वा । दष्टां दुष्टाहिना प्रियां ॥ सायं सुशोकसो द्वारि । स्थितस्तारं रुरोद सः ॥ २ ॥ सोऽहमेव न किं येन । जातं सर्वमिदं मम ॥ ध्यायन्निति रथी प्रोचे । ततः किं किं मुनीश्वर ॥ ३ ॥ खेटः कोऽपि तदा श्रुत्वा ।

या, तथा त्यां दुष्ट व्यंतरनीपेठे हमेशां ते वैरीनां छिद्रो जोवा लाग्या. ॥ ९९ ॥ हवे एक दिवसे रतिसहित कामदेवसरखो सुंदर ते सुभट पोतानी स्त्रीसाथे वसंत ऋतुमां नगरबहार उद्यानमां गयो. ॥ २१०० ॥ आ उज्जड वनमां क्रीडा करता एवा आ सुभटने आपणे सहेलथी मारी शकीशुं, एवी रीते गुप्त विचार करीने अमो सघला तेनी पाछळ गया. ॥ १ ॥ एवामां दुष्ट सर्पे डंखेली पोतानी प्रियाने जोइने ते सुभट स्वजनोने विसर्जन करी पोते संध्याकाळे एक देवमंदिरना द्वारमां आवीने मोटेथी रोवा लाग्यो. ॥ २ ॥ अरे! ते तो आ हुं पोतेज केम न होउं? केमके आ तो सघळुं मनेज लागु पडे छे, एम विचारतोथको ते अगलदत्त बोल्यो के, हे मुनीश्वर! पछी शुं शुं थयुं? ॥ ३ ॥ एवामां कोइक विद्याधरे तेनो विलाप सांभळीने दयाथी प्रेराइने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

विलापान् कृपयेरितः ॥ एत्य स्वपाणिस्पर्शेन । तस्य जायामजीवयत ॥ ४ ॥ गते खेटे समं वध्वा
। स विवेशामरालयं ॥ चचाल चाग्नये प्रोक्तो । ध्वांताकुलितया तया ॥ ५ ॥ मञ्जातायं च तत्रा-
ग्नि—समुद्गमुदघाटयत् ॥ प्रकाशे प्रसृते वह्ने—स्तत्प्रियामुं निरैक्षत ॥ ६ ॥ नारीहृत्कार्मणेनास्य ।
रूपेण क्षुभिताशया ॥ सौम्य कोऽसि त्वमत्रेति । सा मृदूक्त्यामुमालपत् ॥ ७ ॥ भ्रातृवैरात्तव धवं ।
हत्वा त्वं गृह्यसे मया ॥ इत्यस्य वचसा तस्याः । कर्णयोरमृतायितं ॥ ८ ॥ सावादीद्देव यद्येवं ।

त्यां आवी पोताना हाथना स्पर्शथी तेनी स्त्रीने जीवाडी. ॥ ४ ॥ पछी ते विद्याधर गयाबाद स्त्री-
सहित ते सुभट देवमंदिरमां गयो, परंतु अंधकारथी व्याकुल थयेली ते स्त्रीना कहेवाथी ते अ-
ग्नि लेवामाटे चाल्यो. ॥ ५ ॥ एवामां आ मारा भाइए अग्निनो डाबडो एटले चोरफानस उघा-
डयुं, एटले अग्निनो प्रकाश फेलावाथी ते सुभटनी स्त्रीए आ मारा भाइने जोयो. ॥ ६ ॥ स्त्रीनी
आंखोने कामणसमान एवा तेना रूपथी मोहित थयेली ते स्त्रीए तेने कोमळ वचनथी बोला-
व्यो के हे सौम्य! तुं वळी अहीं कोण छे? ॥ ७ ॥ मारा भाइना वेरथी तारा भर्तारने मारीने हुं
तने लेइ जइश, एवी रीतनुं तेनुं वचन तेणीने पोताना कानमां अमृतसरखुं लाग्युं. ॥ ८ ॥ प-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

तदीक्षस्व समाहितः ॥ सुखेन जातविश्वासं । हनिष्याम्यहमेव तं ॥ ९ ॥ यतस्ते स भटः कुर्यात् । प्रतिघातं कदापि चेत् ॥ शुष्कस्तदुदयन्नेव । मन्मनोरथपादपः ॥ १० ॥ तत्प्रियोऽथ द्रुतं तत्रा-गबदात्तहुताशनः ॥ अपृच्छच्च प्रियामत्र । मया ज्योतिः किमैक्ष्यत ॥ ११ ॥ एतत्तेजस्त्वानीत—वह्वेरेवेति भाषिणः ॥ सोऽदात्खड्गं कलत्रस्य । वनौकस इवोल्मुकं ॥ १२ ॥ स्वयं चादीपयद्वह्निं । न्यग्मुखः स्फारफूत्कृतैः ॥ रहो दास्यं हि दासीना—मपि कुर्वंति कामिनः ॥ १३ ॥ अथ कृत्येव तं

छी ते बोली के हे स्वामी! जो एम छे तो तुं सुखे जोया कर? केमके हुंज ते मारा विश्वासु स्वामीने सहेलाइथी मारी शकीश. ॥ ९ ॥ केमके तेने मारता एवा तने कदाच ते सुभट सामो घा करे तो मारो आ मनोरथरूपी वृक्ष तो उग्यानेळोज सूकाइ जवाजेवुं थाय. ॥ १० ॥ हवे एवामां तेनो स्वामी पण अग्नि लेइने त्यां तुरत आव्यो, अने तेणे पोतानी स्त्रीने पूछ्युं के अहीं मने प्रकाश केम जोवामां आव्यो? ॥ ११ ॥ ए प्रकाश तो तमोए लावेला अग्निनोज हतो, एम कहेती एवी पोतानी स्त्रीना हाथमां वांदराना हाथमां जेम मसाल तेम तेणे तलवार आपी. ॥ ॥ १२ ॥ पछी ते सुभट पोते नीचुं जोइने खूब फुंकीने अग्नि सळगाववा लाग्यो, केमके कामी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

हंतुं । सा कृपाणमसज्जायत ॥ तद् दृष्ट्वा स्त्रीविरक्तांत—ष्करणो दध्यवानसौ ॥ १४ ॥ धिक् धिक्
धाष्टर्यं पुरंध्रीणा—मीदृशं स्नेहभाजनं ॥ जनं जनकहंतार—मिव हा प्रहरंति याः ॥ १५ ॥ सुरू-
पे सुभगे स्निग्धे । यारज्यन्नात्र भर्त्तरि ॥ लप्स्यते सा मयि स्थैर्यं । कः श्रद्धत्ते सुधीरिदं ॥ १६ ॥
येन स्नेहेन वर्ध्यंते । येन देहोऽपि दीयते ॥ रुज इवाप्तप्रसरा—स्तमपि घ्नंति योषितः ॥ १७ ॥
ईदृशं कृशधीरेषा । पुरुषं विषयाशया ॥ ही विद्वेष्टि भवोरत्नं । घूकीव ध्वांतकाम्यया ॥ १८ ॥ रस-

---

माणसो गुप्तपणे दासीओनी पण नोकरी बजावे छे. ॥ १३ ॥ पछी राक्षसीनीपेठे तेने मारवाने तेणीए तलवार उगामी, ते जोइने स्त्रीथी विरक्त हृदयवाळा आ मारा भाइए विचार्युं के, ॥१४॥ अरे! स्त्रीओनी धिठाइने धिक्कार छे, के जेओ आवा स्नेही माणसने पण पोताना बापने मारनार-नीपेठे मारी नाखे छे. ॥ १५ ॥ मनोहर रूपवाळा, सौभाग्यवाळा तथा स्नेहवाळा आ भर्तारमां प-ण जे रंजित थइ नहि, ते मारामां स्थिरता धरशे, एवी श्रद्धा कयो बुद्धिवान माणस राखे? ॥ ॥ १६ ॥ पुरुषो के जेओ स्नेहथी स्त्रीओनुं पोषण करे छे, तथा पोतानुं शरीर पण तेणीने सोंपी दे छे, एवी पण स्त्रीओ रोगनीपेठे विस्तार पामीने (बहेकी जइने) तेज पुरुषोने मारे छे. ॥१७॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ईरौषधरसै । रसेंद्रः स्थैर्यमाप्यते ॥ निश्चलः क्रियते शाखा—मृगो रज्जुनियंत्रणैः ॥ १७ ॥ कंपः
प्रकंपनस्यापि । धृत्या वृत्त्यापनीयते ॥ न तु केनापि चापल्यं । त्याज्यते कामिनीमनः ॥ २० ॥
ध्यात्वेति तस्या आहत्या—पहस्तेन स सत्कृपः ॥ वातेन कदलीकांम्—मिव बाहुमधूनयत् ॥२१॥
तस्या विश्वस्तघातिन्या । अन्यायोद्यतचेतसः ॥ अनिछन्निव संस्पर्शं । कृपाणः पाणितोऽपतत् ॥
॥ २२ ॥ आः स्वं पतिमहं हंतुं । कुस्त्रीसंगात् प्रचक्रमे ॥ इत्यात्मकृत्यदुःखार्त्त । इव खङ्गोऽब्रुठद्

नीच बुद्धिवाळी आ स्त्री घुवमी जेम अंधकारनी इछाथी सूर्यनो तेम विषयनी इछाथी आवा पु-
रुषनो पण द्वेष करे छे. ॥ १८ ॥ धातुवादीओ औषधना रसथी पाराने स्थिर करी शके छे, तथा
दोरीथी बांधवाथी वांदराने पण निश्चल करी शकाय छे, ॥ १७ ॥ वायुनो वेग पण धीरजथी वा-
डवडे दूर करी शकाय छे, परंतु स्त्रीना मननी चपलता कोइथी पण छोडावी शकाती नथी. ॥२०॥
एम विचारीने मारा आ दयालु भाइए वायुथी जेम केळना थंभने तेम पोताना माबा हाथथी ते-
णीनो हाथ खूब कंपाव्यो. ॥ २१ ॥ ते वखते विश्वासघात करनारी तथा अन्यायमां उद्यमवंत म-
नवाळी एवी ते स्त्रीना स्पर्शने जाणे न इछती होय नहि तेम तेणीना हाथमांथी तलवार पडी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

भुवि ॥ २३ ॥ किमेतदिति स स्वस्थः । पृच्छन् शठधिया तया ॥ भयेनायं च्युतः खड्ग । इत्युदि-
त्वा परीप्सितः ॥ २४ ॥ आप्तोक्ताविव तद्वाचि । स विश्रंभं दधत्ततः ॥ निनाय नायकाभुक्तः । सु-
खं तत्र विभावरीं ॥ २५ ॥ देवप्रतिमया छेक—श्छन्नमूर्तिरसावपि ॥ तत्र तस्थौ बृहद्भांड—निगूढ
इव मूषकः ॥ २६ ॥ प्रगे स्वसद्मगे तस्मिन् । निशावृत्तेऽमुनोदिते ॥ विवेकचक्षुर्वैराग्यां—जनेनो-

---

गइ. ॥ २२ ॥ अरे नीच स्त्रीना संगथी हुं मारा स्वामीने पण मारवाने तैयार थइ! एवा पोताना दुष्कार्यना दुःखथी जाणे खेदित थइ होय नहि तेम ते तलवार पृथ्वीपर लोटवा लागी. ॥२३॥ अरे! आ शुं थयुं? एम ते सुभटे पूछवाथी ते लुच्चीए भयने लीधे आ खड्ग मारा हाथमांथी पडी गयुं, एम कहीने वात उडावी दीधी. ॥ २४ ॥ त्यारे सर्वज्ञना वचननीपेठे तेणीना वचनमां विश्वास राखीने ते सुभटे त्यां सुखे ते स्त्रीसहित रात्री व्यतीत करी. ॥ २५ ॥ आ मारो हुशियार भाइ पण मोटा घडामां छुपायेला उंदरनीपेठे ते वखते त्यां देवप्रतिमानी पाछळ छुपाइने बेशी रह्यो. ॥ २६ ॥ पछी प्रभाते ते सुभट पोताने घेर गयाबाद रात्रिनुं सघळुं वृत्तांत अमारा आ भाइए अमोने कहेवाथी वैराग्यरूपी अंजनथी अमारां विवेकरूपी चक्षुओ खुल्ली गयां. ॥ २७ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

द्घटिष्ट नः ॥ २७ ॥ दध्यवांसश्च नो गेहं । गंतुं युक्तमतः परं ॥ कः पाशान्निर्गतः पाशे । पुनः
पित्सति सन्मतिः ॥ २८ ॥ निहंतुमहितं भ्रातु–रातुरा मातुराज्ञया ॥ निर्गता मोहमारादीन् । पूर्वं
हन्मः स्ववैरिणः ॥ २९ ॥ उपक्रामंति बाह्यारीन् । जेतुं जगति जन्मिनः ॥ कामाद्यैर्हृतसर्वस्वं । न
स्वं जानंति बालिशाः ॥ ३० ॥ बंधवो बंधनं योषा । सदोषा विषया विषं ॥ जानंतोऽपीत्यनार्या ही
। स्वकार्याय पराङ्मुखाः ॥ ३१ ॥ न प्रेमधामवनिता न नितांतपुष्टा । लक्ष्म्यो न लक्षणलसद्वपु-

---

तेथी आपणे विचार्युं के हवे तो आपणे घेर जवुं युक्त नथी, केमके पाशमांथी निकळेलो कयो
सद्बुद्धि माणस पाछो पाशमां पडवानी इच्छा करे? ॥ २८ ॥ मातानी आज्ञाथी नाइना शत्रुने
मारवाने आतुर थइ निकळेला एवा आपणे प्रथम मोह तथा काम आदिक आपणा शत्रुओने
मारवा जोइये. ॥ २९ ॥ आ जगतमां प्राणीओ बाह्य शत्रुओने जीतवाने प्रयत्न करे छे, परंतु का-
मआदिक शत्रुओ पोतानी जे सर्व मिल्कत लुंटी ले छे तेने तो ते मूर्खो जाणी शकता नथी. ॥
॥ ३० ॥ बंधुओ बंधनसरखा छे, स्त्रीओ दोषोवाळी छे तथा विषयो विषसमान छे, एम जाणतांथकां
पण मूर्ख लोको आत्मकार्यमाटे बेदरकार रहे छे. ॥ ३१ ॥ नरकरूपी अंध कुवामां पडता प्राणी-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

षस्तनूजाः ॥ नो वा निरंतरहृदः सुहृदः कदाचि—दालंबनं निपततां नरकांधकूपे ॥ ३२ ॥ एवं संसारवैराग्यात् । प्रचेलिमो वयं ततः ॥ विषवल्लीमिव त्यक्त्वा । पल्लीं दूरे दिशैकया ॥ ३३ ॥ तीर्थं कंचन याचंतः । पापप्रक्षालनक्षमं । वयं ददृशिमः क्वापि । दृढव्रतयतिं गुरुं ॥ ३४ ॥ श्रुत्वा तद्देशनां दीक्षा—मादिष्महि ततो वयं ॥ चिंतामणिमिवांभोधे—र्भाग्यहीनैर्दुरासदं ॥ ३५ ॥ दृढधर्मो धर्मरुचि—र्धर्मदासश्च सुव्रतः ॥ दृढव्रतो धर्मप्रिय । इत्याख्या नो ददौ गुरुः ॥ ३६ ॥ विहरामस्ततो-

---

तुने प्रेमाळ स्त्रीओ, खूब एकठी करेली लक्ष्मी, लक्षणयुक्त शरीरवाळा पुत्रो तथा अंतररहित हृदयवाळा मित्रो पण कोइ पण वखते आलंबनरूप थता नथी. ॥ ३२ ॥ एवी रीते संसारपरथी वैराग्य थवाथी अमो विषवल्लीनीपेठे ते पल्ली दूर छोडीने त्यांथी एक दिशातरफ चालवा लाग्या. ॥ ३३ ॥ पापोने धोवामां समर्थ एवा कोइक तीर्थनी शोध करतांथकां अमोए एक जगोए दृढव्रती नामना गुरुने जोया. ॥ ३४ ॥ तेमनी देशना सांभळीने भाग्यहीनोने दुर्लभ एवुं चिंतामणि रत्न जेम समुद्रमांथी तेम अमोए तेमनी पासेथी दीक्षा लीधी. ॥ ३५ ॥ पछी ते गुरुमहाराजे अमारां अनुक्रमे दृढधर्म, धर्मरुचि, धर्मदास, सुव्रत, दृढव्रत तथा धर्मप्रिय एम नामो आप्यां. ॥३६॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ऽवन्या-मन्योऽन्यं संहिता वयं ॥ अस्मद्वैराग्यवृक्षस्य । बीजमेवं मृगेक्षणा ॥ ३७ ॥ इति श्रुत्वा भ
वाद्भिन्न-पथीभूतमना रथी ॥ बभाषे भगवंस्तं मां । विद्धि स्वभ्रातृघातकं ॥ ३८ ॥ अहं पत्न्यास्तव
गिरा-ज्ञासिषं गूढमायितां ॥ ग्राम्यो नागरिकस्योक्त्या । मणेः कृत्रिमतामिव ॥ ३९ ॥ भाग्यवान
स्मि नूनं य—न्न हन्येस्म तदा तया ॥ नो चेदार्त्तवशो मृत्वा—ऽभविष्यं नरकाध्वगः ॥ ४० ॥
सरितः सिकता बिंदू-नब्धेर्व्योम्नि च तारकाः ॥ संख्यातुमीशते दक्षा । न दोषान् योषितां पुनः ॥

त्यारथी अमो परस्पर मदद करताथका पृथ्वीपर विहार करीये छीये, एवी रीते अमारां वैराग्यरूपी वृक्षनुं बीज स्त्री छे. ॥ ३७ ॥ ते सांभळीने संसारथी विरक्त मनवाळो अगलदत्त बोल्यो के हे भगवन्! तमारा भाइने मारनार तरीके आपे मनेज जाणवो. ॥ ३८ ॥ वळी एक गामडीओ नगरना लोकना वचनथी जेम मणीनुं बनावटीपणुं जाणे तेम आपना वचनथी में मारी स्त्रीनुं गूढ कपटीपणुं जाण्युं छे. ॥ ३९ ॥ खरेखर हुं भाग्यवान छुं के ते वखते स्त्रीथी मरायो नहि, नहितर आर्तध्यानपूर्वक मरीने मारे नरकमां जवुं पडत. ॥ ४० ॥ विद्वानो नदीनी वेळू, समुद्रना बिंदु तथा आकाशमां रहेला ताराओनी पण संख्या करी शके छे, परंतु स्त्रीना दोषोने गणी शकता न-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ४१ ॥ मायाखानिर्मृषासत्रं । वैरस्योत्पत्तिभूमिका ॥ कुसंगरंगो दुर्बुद्धि-सीमा सीमंतिनीजनः ॥
॥ ४२ ॥ आद्रियंते जना एव । योषितः सुखवांछया ॥ हुताशनाशया गुंजाः । शीतार्त्ता इव वान-
राः ॥ ४३ ॥ महिलास्नेहमग्नानां । मक्षिकाणामिवांगिनां ॥ सत्पक्षबलहीनानां । मृत्युः संनिहितो
ध्रुवं ॥ ४४ ॥ प्रभो वैषयिकं मोहं । मम त्वत्संगमोऽधुना ॥ नुनोद कतकक्षोद । इव कालुष्यमं-
भसः ॥ ४५ ॥ तत्प्रसीद भवांभोधौ । निमज्जंतमिमं जनं ॥ चारित्रचारुपोतेन । निर्माय इव ता-

थी. ॥ ४१ ॥ वळी ते स्त्रीओ कपटनी खाणसरखी, जूठाइनी दानशाळासरखी, वैरनी जन्मभूमीतु-
ल्य, कुसंगना रंगवाळी तथा दुर्बुद्धिनी हदसरखी छे. ॥ ४२ ॥ जेम ठंडीथी पीडाता वांदराओ अ-
ग्निनी इछाथी चणोठीओ एकठी करे छे, तेम मूर्ख माणसोज सुखनी इछाथी स्त्रीओने ग्रहण करे
छे. ॥ ४३ ॥ घृतमां पडेली माखोनीपेठे स्त्रीना स्नेहमां आसक्त थयेला तथा उत्तम पक्षना बल-
थी रहित थयेला पुरुषोनुं मोत नजदीक आवे छे. ॥ ४४ ॥ हे भगवन्! कतकफलनुं चूर्ण जेम
जलनो मेल दूर करे छे, तेम आपना संगमे हाल मारा विषयसंबंधी मोहने दूर कर्यो छे. ॥४५॥
माटे भवसमुद्रमां डुबता एवा आ प्राणीपर आप कृपा करो? तथा निर्यामकनीपेठे चारित्ररूपी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

रय ॥ ४६ ॥ ततो भवविरक्तं तं । ज्यायानृषिरदीक्षयत् ॥ अशिक्षयच्च निःशेषं । साध्वाचारं महोद्यमः ॥ ४७ ॥ राजकार्यं समुत्सृज्य । स्वकार्यं कर्तुमुद्यतं ॥ तमेवागलदत्तं मां । विद्धि धार्मिकधम्मिल ॥ ४८ ॥ इयं भ्रांतिरयं मोहो । मांद्यमेतदयं भ्रमः ॥ कदाग्रहोऽयं यत्स्त्रीणा—मंगीकारः सुखाशया ॥ ४९ ॥ योषित्पराभूतिभवं निशम्य । सोढं मया कष्टकदंबमेवं ॥ भूयाद्भवानप्यनिशं महेला—विलासभल्लीभिरभेद्यधैर्यः ॥ ५० ॥

मनोहर वहाणवडे तारो? ॥ ४६ ॥ पछी संसारथी विरक्त थयेला एवा ते अगलदत्तने मोटा मुनिए दीक्षा आपी, तथा खूब महेनत लेइने तेने सघळो साधुनो आचार शिखव्यो. ॥ ४७ ॥ हे धार्मिक धम्मिल! एवी रीते राजकार्यने छोडीने आत्मकार्य करवामां उद्यमवंत थयेला एवा मनेज तारे ते अगलदत्त जाणवो. ॥ ४८ ॥ सुखनी आशाथी स्त्रीजनो जे स्वीकार करवो ते भ्रांति, मोह, मूर्खाइ, भ्रम तथा कदाग्रहरूप छे. ॥ ४९ ॥ एवी रीते में कष्टोनो समुह सहन कर्यो छे, माटे हे धम्मिल! तुं पण स्त्रीना पराभवथी थता कष्टने सांभळीने हमेशां स्त्रीजना विलासरूपी भालांओथी न भेदी शकाय एवा धैर्यवाळो था? ॥ ५० ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

एवं मुनिमुखाद्योषा—दोषानाकर्ण्य दुःखितः ॥ अद्याप्यक्षीणभोगेच्छः । प्रत्यभाषत धम्मिल्लः ॥ ५१ ॥ महात्मन्नेकरूपाः स्युः । किं समस्ता अपि स्त्रियः ॥ समाः समग्रा नांगुल्यो-ऽपि हि पाणौ नृणां यतः ॥ ५२ ॥ यासां कुक्षीमुरीचक्रु—र्जिनचक्रधरादयः ॥ जंगमा रत्नखनय—स्ता निंद्याः किमु योषितः ॥ ५३ ॥ विषवृक्ष इवापास्यो । भ्रष्टशीलः पुमानपि ॥ कल्पवल्ल्य इवोपास्याः सुशीला महिला अपि ॥ ५४ ॥ कुशीलयैकया नार्या । नाऽर्याः किं सकला अपि ॥ लवणोद-

---

एवी रीते मुनिना मुखथी स्त्रीना दोषो सांभळीने दुःखी थयेलो धम्मिल्ल हजु पण भोगोनी इच्छा क्षीण न थवाथी बोल्यो के, ॥ ५१ ॥ हे महात्मन्! शुं सघळी स्त्रीओ एकसरखी होय छे? केमके माणसोना हाथनी आंगळीओ पण सघळी एकसरखी होती नथी. ॥ ५२ ॥ जेओनी कुक्षिओमां जिनो तथा चक्रवर्तीआदिको उत्पन्न थया छे, एवी जंगम रत्नोनी खाणसरखी ते स्त्रीओ केम निंदनीक होइ शके? ॥ ५३ ॥ शीलथी भ्रष्ट थयेला पुरुषने पण झेरी वृक्षनीपेठे दूर तजवो जोइये, तथा शीलवंती स्त्रीओने पण कल्पवल्लीओनीपेठे उपासना करवी जोइये. ॥ ५४ ॥ एक कोइ कुशील स्त्रीथी शुं सघळी स्त्रीओ कुशील होइ शके? केमके लवणसमुद्रनुं जल खारुं

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

जले द्वारे । न द्वारमखिलं जलं ॥ ५५ ॥ स्नानाशनादिकं सौख्यं । धर्मो देवार्चनादिकं ॥ गृहं विना गृहस्थस्य । स्याद्यथावसरं कथं ॥ ५६ ॥ शिवशब्दो हरश्रेयो—मोक्षमुख्यार्थनागपि ॥ विना कुंडलिनीं शक्तिं । प्रयाति शवरूपतां ॥ ५७ ॥ बहुप्रियाः स्त्रियो नैव । दृश्यंते पुरुषा यथा ॥ मृतप्रियाः पुनः पाणि-ग्रहं पुंवन्न कुर्वते ॥ ५८ ॥ नरा हि नरकं यांति । सप्तमं न पुनः स्त्रियः ॥ जन्मयेषामपि प्रोक्तः । श्रुते मोक्षगमः समः ॥ ५९ ॥ सलज्जाः संवृतांगाश्च । मृदुचित्ता मृदूक्तयः

होवाथी शुं सघलुं जल खारुं होइ शके? ॥ ५५ ॥ स्नान भोजन आदिक सुख तथा देवपूजादिक धर्म घरविना गृहस्थीने योग्य अवसरे केम थइ शके? ॥ ५६ ॥ ‘ शिव ’ शब्द महादेव, कल्याण तथा मोक्ष आदिक अर्थवाळो होवा छतां पण इस्वइविना शबरूप थइ जाय छे. ॥ ५७ ॥ जेम पुरुषो घणी स्त्रीओवाळा देखाय छे, तेम स्त्रीओ घणा पुरुषोवाळी देखाती नथी, वळी ते स्त्रीओ भर्तारना मृत्युबाद पुरुषनीपेठे पुनर्लग्न पण करती नथी. ॥ ५८ ॥ वळी सातमी नरके पण पुरुषो जाय छे, पण स्त्रीओ जती नथी, अने मोक्षे जवानुं तो बन्नेने शास्त्रमां तुल्य कह्युं छे. ॥ ५९ ॥ लज्जावाळी, गोपवेलां अंगोवाळी, कोमल हृदयवाळी, मृदु वचनोवाळी तथा पुरुषोथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

॥ धर्मकर्त्र्योऽधिकं पुंभ्यः । किं निंद्यंते त्वया स्त्रियः ॥ ६० ॥ सतीनां चरितं हृद्यं । लोके बुधजना अपि ॥ वीक्ष्य धुन्वंति मूर्धानं । दृष्टांतेन धनश्रियः ॥ ६१ ॥ तथाहि—

समस्तवस्तुविस्तार—सारसद्मसमन्विता ॥ विशालास्ति पुरी ख्याता—ऽवंतिमंडलमंडनं ॥६२॥ जितारिस्तत्र नृपोऽभू—द्यस्य जीवितकारणं ॥ आज्ञां शिरसि नृपाला । मौलिमुत्सृज्य बिभ्रति ॥ ॥ ६२ ॥ श्रेष्ठी सागरदत्तोऽत्रा—ऽभवद् भुवनविश्रुतः ॥ धनेशधनितागर्व—सर्वंकषधनोच्चयः ॥६३॥

अधिक धर्म करनारी एवी स्त्रीओने आप शामाटे निंदो छो? ॥६०॥ आ दुनियामां सतीओनुं मनोहर चरित्र जोइने धनश्रीना दृष्टांतथी पंडितो पण पोतानां मस्तक धुणावे छे. ॥ ६१ ॥ ते धनश्रीनुं दृष्टांत कहे छे—

सघळी वस्तुओनां विस्तारवाळां मनोहर घरोवाळी तथा अवंतीदेशने शोभावनारी विशाला नामनी एक प्रख्यात नगरी छे. ॥ ६२ ॥ त्यां जितारी नामनो राजा हतो, के जेनी आज्ञाने जीवितना कारणरूप मानीने राजाओ मस्तकपर मुकुट पण तजीने धारण करता हता. ॥ ६२ ॥ ते नगरमां कुबेरना धनवानपणाना गर्वने दूर करनारा धनना समुहवाळो अने जगतमां प्रख्यात सा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

चंद्रश्रीरित्यभूत्तस्य । रूपरत्नखनिः प्रिया ॥ यद्देहदुर्गमालंब्य । कामो विश्वं जिगीषति ॥ ६४ ॥
तत्कुक्षिकंदरक्रोड—केसरी वरविक्रमः ॥ समुद्रचंद्र इत्याख्यां । दधानस्तनयोऽजनि ॥ ६५ ॥ मते
भागवते बद्धा—नुरागः सागरः सदा ॥ उपस्त्वभवनं कंचित् । परिव्राजमतिष्ठपत् ॥ ६६ ॥ पठन्नि-
तरशालासु । भ्रश्येन्मैष स्वधर्मतः ॥ इति तेन परिव्राजा । श्रेष्ठी पुत्रमपीपठत् ॥ ६७ ॥ पठन् कदा-
प्यसौ प्रातः । प्रातराशविधित्सया ॥ प्राविशत्पट्टिकां मोक्तुं । मठस्यांतः शठेतरः ॥ ६८ ॥ स तत्र

गरदत्त नामे शेठ वसतो हतो. ॥ ६३ ॥ तेने रूपरूपी रत्ननी खाण सरखी चंद्रश्री नामे स्त्री ह-
ती, के जेणीना शरीररूपी किल्लानो आधार लेइने कामदेव जगतने जीतवानी इच्छा राखतो ह-
तो. ॥ ६४ ॥ तेणीनी कुक्षिरूपी गुफाना मध्य भागमां केसरीसिंहसरखो महापराक्रमी समुद्रचंद्र
नामे पुत्र थयो. ॥ ६५ ॥ भागवत मतना अनुरागी एवा ते सागरदत्त शेठे पोताना घरपासे को-
इक तापसने राख्यो हतो. ॥ ६६ ॥ बीजी निशाळोमां भणवाथी आ पोताना धर्मथी भ्रष्ट न थाय
तो ठीक एम विचारीने शेठ ते तापसपासे पोताना पुत्रने भणाववा लाग्यो. ॥ ६७ ॥ एक दि-
वसे ते चालाक समुद्रचंद्र प्रभातमां भणतोथको शीरावबानी इच्छाथी पोतानी पाटी मुकवाने (ते

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

लिंगिनानेन । सममब्रह्म सेविनीं ॥ अंबां ददर्श बब्बूल-द्रुमलग्नां लतामिव ॥ ६९ ॥ व्यावृत्तोऽथ
दृणं वज्रा—हतवज्जातवेदनः ॥ शिलयेव ह्रियाक्रांतो । विवेकी विममर्श सः ॥ ७० ॥ अहो नी-
चरता नार्यो । मक्षिकासख्यमिग्रति ॥ चंदनद्रवमुत्सृज्य । श्लेष्मणे स्पृहयंति याः ॥ ७१ ॥ गुण-
ग्रामजवे विश्व—व्यापके सद्यशःपटे ॥ उत्पादयति मालिन्यं । नृणां शशिमुखी मषी ॥ ७२ ॥ तुं-
गं स्थिरं विशालं च । कुलं ग्रंसयति दृणात् ॥ महिला मुक्तमर्यादा । वार्द्धिवेलेव पर्वतं ॥ ७३ ॥

तापसना) मठमां दाखल थयो. ॥ ६८ ॥ त्यां तेणे बावळना वृक्षने वळगेली वेलडीनीपेठे ते तापससाथे मैथुन सेवती एवी पोतानी माताने जोइ. ॥ ६९ ॥ त्यारे ते त्यांथी पाछो वळीने जाणे वज्रथी हणायो होय नहि तेम दुःखित थयोथको जाणे शिलाथी तेम लज्जाथी दबाइने ते विवेकी विचारवा लाग्यो के, ॥ ७० ॥ अहो! नीचमां आसक्त थयेली स्त्रीउ मक्षिकाउनुं तुल्यपणुं धारण करे छे, केमके तेउ चंदनरस तजीने श्लेष्मने इछे छे. ॥ ७१ ॥ चंद्रसरखा मुखवाळी स्त्री मषीनीपेठे पुरुषोना गुणोना (दोशना) समुहथी उत्पन्न थयेला तथा जगतमां प्रसरेला उत्तम यशरूपी कपडामां मलीनता उत्पन्न करे छे. ॥ ७२ ॥ समुद्रनो वेळा जेम पर्वतने तेम स्त्री

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

अस्य व्याजपरिव्राजः । पाखंडं खंडशोऽस्तु ही ॥ विनाशं स्वाश्रयस्यैव । विदधाति शिखीव यः ॥
॥ १४ ॥ बोधयिष्यत्यसौ किं नः । स्वयं मोहवशं गतः ॥ सरित्पूरे स्वयं मग्नः—स्तारयत्यपरं कथं ॥
॥ १५ ॥ अयं गुरुरियं माता । मम पूज्यावुभावपि ॥ अनयोरनयो वक्तुं । जनकस्यापि नार्हति
॥ १६ ॥ असाविव दुराचारा । मन्ये सर्वा अपि स्त्रियः ॥ यथैकाब्धेश्चला वीचिः । शेषा अप्य-
खिलास्तथा ॥ १७ ॥ विद्याविवेकवैशद्य—दारकं दारकर्म तत ॥ करिष्ये नाहमेवं स । निश्चिका-

---

पण मर्यादा छोडीने उंचां स्थिर तथा विशाल कुलने पण क्षणवारमां तोडी पाडे छे. ॥ १३ ॥
आ कपटी तापसनुं पाखंड पण टुकडे टुकडा थइ जाओ? केमके ते अग्निनीपेठे पोताना आश्र-
यनोज विनाश करे छे. ॥ १४ ॥ पोतेज मोहने वश थयेलो आ तापस अमोने शुं प्रतिबोध
आपी शकशे! केमके पोतेज नदीना पुरमां बुडतो माणस बीजाने शीरीते तारी शके? ॥१५ ॥
आ गुरु छे, अने आ माता छे, एम ए बन्ने मने तो पूज्य छे, माटे आ बन्नेनो अन्याय पिताने
कहेवो ते पण युक्त नथी. ॥ १६ ॥ आनीपेठे हुं सर्व स्त्रीओने दुराचारीज मानुं छुं, केमके समु-
द्रनुं एक मोजुं ज्यारे चंचल होय त्यारे बीजा मोजां पण शुं स्थिर होइ शके? ॥ १७ ॥ माटे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

य तदा हृदा ॥ ७८ ॥ उद्यौवनोऽथ योगीव । गुणरत्नखनीः कनीः ॥ अन्वेषयंतं जनकं । वयस्यैः
स न्यषेधयत् ॥ ७९ ॥ सोऽपि तं स्माह वत्स त्वां । पितृभक्त्यंबुपल्वलं ॥ कदा कदाग्रहग्राहः । प्र-
विश्यायमदूषयत् ॥ ८० ॥ पुत्रमुत्पाद्य संवर्ध्य । समध्याप्य विवाह्य च ॥ यांत्यनृण्यं पूर्वजानां । म-
नुजा नान्यथा पुनः ॥ ८१ ॥ त्वं सुपुत्रोऽसि भक्तोऽसि । पितॄणान्मां विमोचय ॥ मन्यस्व व्रति-

---

विद्या अने विवेकना माहात्म्यने नाश करनारो विवाह हुं करीश नहि एम तेणे पोताना हृदय-
मां निश्चय कर्यो. ॥ ७८ ॥ हवे ज्यारे ते यौवनवयनो थयो त्यारे तेनामाटे गुणोरूपी रत्नोनी
खाणसरखी कन्याओनी शोध करता एवा पोताना पिताने तेणे मित्रोमारफते ना कहेवरावी. ॥
॥ ७९ ॥ त्यारे तेना पिताए तेने कह्युं के हे वत्स! पितानी भक्तिरूपी जलना तळावसरखो एवो
जे तुं तेमां कदाग्रहरूपी मगरमछे प्रवेश करीने तने क्यारे दूषित कर्यो छे? ॥ ८० ॥ माणसो पु-
त्रने उत्पन्न करीने, पोषीने, भणावीने तथा परणावीने पूर्वजोना करजथी रहित थाय छे, बीजी
रीते थता नथी. ॥ ८१ ॥ वळी तुं तो भक्तिवान सुपुत्र छो, माटे मने पितृओना करजथी मुक्त
कर? अने मानी जा? केमके विवाह तो मुनिओनेज लज्जा करनारो छे. ॥ ८२ ॥ त्यारे तेणे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

नामेव । व्रीडाकृत्पाणिपीडनं ॥ ७२ ॥ प्रत्यूचे सोऽपि वीवाहा—द्यदस्म्येष पराङ्मुखः ॥ तत्ताता-
त्तश्रुताभ्यास—रसान्न तु कदाग्रहात् ॥ ७३ ॥ श्रुतान्याशु विलीयंते । वशाभ्यासंगतो नृणां ॥ यथा
रंभाफलान्येला—चूर्णादभ्यर्णवर्त्तिनः ॥ ७४ ॥ किंच वैषयिके भावे । तात ते प्रेरणा वृथा ॥ न
हि नीचैर्व्रजद्वारि । शिक्षां कस्याप्यपेक्षते ॥ ७५ ॥ निरुत्तरीकृतः पुत्रे—णैवं दुःखं वहन् हृदि ॥
सागरस्तद्विवाहार्थं । बंधुवर्गमशिक्षयत् ॥ ७६ ॥ तदभ्यर्थनयाप्यस्मिन् । स्वनिश्चयमनुज्झति ॥ घना-

---

कहुं के हे पिताजी! विवाहमाटे जे हुं निषेध करुं छुं ते फक्त शास्त्राभ्यासना रसथी करुं छुं, परंतु कदाग्रहथी करतो नथी. ॥ ७३ ॥ जेम नजीक रहेल एलचीना चूर्णथी केळनां फळो तेम स्त्रीना संगथी माणसोनो शास्त्राभ्यास नाश पामे छे. ॥ ७४ ॥ वळी हे पिताजी! वैषयिक सुखमाटे आपनी प्रेरणा फोकट छे, केमके नीचे जतुं जळ कंइ कोइनी शिखामणनी अपेक्षा राखतुं नथी. ॥ ७५ ॥ एवी रीते पुत्रे निरुत्तर करेलो ते सागरदत्त हृदयमां दुःख धारण करतोथको तेने विवाहमाटे बंधुवर्गमारफत समजाववा लाग्यो. ॥ ७६ ॥ ते बंधुवर्गनी प्रार्थनाथी पण ज्यारे तेणे पोतानो निश्चय छोड्यो नहि त्यारे ते सागरदत्त शेठ एक वखते घणो लाभ मेळववानी इच्छाथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

यन् व्यवसायेना—न्यदा प्रास्थित सागरः ॥ ८७ ॥ वार्धिसंवर्धितश्रीकं । सुराष्ट्रमंडलं गतः ॥
चिरं गिरिपुरे स्थित्वा । व्यवसायं परं गतः ॥ ८८ ॥ धनेन श्रेष्ठिना सत्रा । तत्राभूदस्य सौहृदं ॥
सौरभ्यमिव कस्तूर्या । यज्जीर्यति कदापि न ॥ ८० ॥ भव्यो नरभवात्पुण्य—मिवोपार्ज्य घनं धनं
॥ व्यावृत्तः स ततः प्रोचे । प्रीतिवल्लीघनं धनं ॥ ८१ ॥ एकस्थानस्थयोरत्र । निर्व्यूढा प्रीतिरावयोः
॥ अथ भिन्नाधिकरणा । निर्वोढा सा कथं सखे ॥ ८२ ॥ परं लभेत यद्येषा—ऽपत्यसंबंधबंधनं ॥

देशांतरप्रते चाल्यो. ॥ ८७ ॥ समुद्रथी वृद्धि पामेल लक्ष्मीवाळा सुराष्ट्रदेशमां ते गयो, तथा त्यां गिरिपुरमां लांबो वखत रहीने घणो व्यापार करवा लाग्यो. ॥ ८८ ॥ त्यां तेने एक धन नामना शेठसाथे मित्राइ थइ, के जे मित्राइ कस्तूरीनी सुगंधीनीपेठे कदापि पण कमी थइ नहि. ॥ ॥ ८० ॥ पछी भव्य माणस मनुष्यभवमांथी जेम पुण्यने तेम ते घणुं धन मेलवीने त्यांथी ज्यारे ते पाछो वळ्यो त्यारे तेणे ते धनश्रेष्ठिने प्रीतिरूपी वेलने वरसादसरखुं वचन कह्युं के, ॥८१॥ अहीं एक जगोए रहेता एवा आपण बन्नेनी प्रीति तो सारी रीते चाली छे, परंतु हे मित्र! हवे आपण बन्ने ज्यारे जूदा पडशुं त्यारे ते प्रीति शीरीते टकी शकशे? ॥ ८२ ॥ परंतु जो आ प्री-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तदाश्नुवीत स्थेमान—मालानस्थेव हस्तिनी ॥ ७३ ॥ अनीकिनीव कामस्य । कनीयं यत्त्वया धन ॥ धनश्रीर्मे तनूजेन । समुद्रेण विवाह्यतां ॥ ७४ ॥ शल्योद्धारमिवामंस्त । मुदितस्तद्वचो धनः ॥ को नानुमन्यते योगं । माणिक्यस्वर्णमुद्रयोः ॥ ७५ ॥ सागरोऽभिदधे तर्हि । मया गृहगतेन सः ॥ किंचित्कार्यमिषं कृत्वा । समित्रोऽत्र प्रहिष्यते ॥ ७६ ॥ आतिथ्यदंभादाकार्य । विवाह्यः स रह-स्त्वया ॥ यत्सोऽस्ति कातरः शस्त्री—ष्विव स्त्रीषु पराङ्मुखः ॥ ७७ ॥

ति आपणा संतानोना संबंधरूपी बंधनवाळी थाय, तो स्तंभमां बांधेली हाथणीनीपेठे ते स्थिर थाय. ॥ ७३ ॥ माटे कामदेवनी सेनासरखी तारी धनश्री नामनी पुत्रीने मारा समुद्रदत्त नामना पुत्रनी साथे परणाव? ॥ ७४ ॥ त्यारे जाणे पोतानुं शल्य निकळी गयुं होय नहि तेम खुशी थइने धनश्रेष्ठीए तेनुं वचन स्वीकार्युं, केमके माणिक्य अने स्वर्णनी वींटीनो संयोग कोण सारो माने नहि? ॥ ७५ ॥ पछी सागरदत्त बोल्यो के त्यारे हवे हुं घेर जइने कइंक कार्यना मिषथी हुं ते मारा पुत्रने अहीं तेना मित्रो सहित मोकलीश. ॥ ७६ ॥ परोणागतना मिषथी तारे तेने बोलावीने गुप्त रीते परणावी देवो, केमके ते शस्त्रोथी जेम तेम स्त्रीओथी कायर थयेलो छे. ॥ ७७ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

इति निःशेषतः शिक्षा—सावधाने धने स्थिते ॥ ययावुज्जयिनीं श्रेष्टी । प्रयाणैरविलंबितैः ॥ ९८ ॥ स तत्रोत्कंठयायातैः । स्वजनैर्जातसंगमः ॥ व्याजज्ञो व्याजहारेति । पुत्रं द्वित्रिदिनात्यये ॥ ९९ ॥ अहं गिरिपुरे किंचि—न्मुक्त्वा पण्यमिहागमं ॥ विक्रीणंते विना लाभं । वस्तु जातु न वाणिजः ॥ ११०० ॥ तद्विक्रेतुं व्रजांस्तत्र । वत्स गछत्वतुछधीः ॥ संप्रति प्राप्तकालो य—द्वस्तुनस्तस्य विक्रयः ॥ १ ॥ समुद्रः पितुरादेशा—दचलद्भक्तिनिश्चलः ॥ श्रेष्टिज्ञापितवीवाह—वृत्तैर्मित्रैः प-

---

एवी रीते सर्व शिक्षाथी ते धनश्रेष्टी सावधान रह्ये छते सागरदत्त शेठ विलंबरहित प्रयाणोथी उज्जयिनीमां गयो. ॥ ९८ ॥ त्यां ते उत्कंठाथी आवेला स्वजनो साथे मळ्यो, पछी बे त्रण दिवसो गयाबाद मिषना जाणनारा ते शेठे पुत्रने कह्युं के, ॥ ९९ ॥ हुं गिरिपुरमां थोडुंक करीयाणुं बाकी मेलीने आवेलो छुं, केमके व्यापारीओ लाभविना वस्तु कदापि पण वेचता नथी. ॥ ११०० ॥ माटे हे वत्स! ते वस्तु वेचवामाटे उत्तम बुद्धिवाळो तुं त्यां जा? केमके हवे ते वस्तु वेचवानो अवसर छे. ॥ १ ॥ पछी शेठे जणावेल छे विवाहनुं वृत्तांत जेओने एवा मित्रोसहित भक्तिमां निश्चल समुद्रदत्त पिताना हुकमथी त्यांथी चाल्यो. ॥ २ ॥ पछी मधुर अवाजवा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

रिस्कृतः ॥ २ ॥ क्रमाद्गिरिपुरं प्राप्तो । मित्रैरूचे धनाय सः ॥ वसंतो वनमायातो । मृदुध्वानैः पि-
कैरिव ॥३॥ कृत्वा विवाहसामग्रीं । प्रपंचचतुरो धनः ॥ न्यमंत्रयत तं भोक्तुं । समित्रं स्वगृहे नि-
शि ॥ ४ ॥ धनांगजा त्रियामाया—मायातं स्वसुहृद्युतं ॥ वीक्ष्याऽहृष्यच्चकोरीव । मृगांकमुडुमध्यगं
॥ ५ ॥ भोजयामास तं भक्त्या । रंजयामास सद्गिरा ॥ धनः सागरजातत्वा—ज्जीवितादपि वल्लभं
॥ ६ ॥ भुक्तोत्थितो धनेनासौ । बलात्पुत्रीं व्यवाह्यत ॥ असंस्तुतत्वात्तद्वाचं । व्यावर्त्तयितुमक्षमः ॥

ळी कोयलो जेम वनमां आवेला वसंत ऋतुने जणावे छे, तेम मित्रोए धनश्रेष्ठिप्रते तेने अनु-
क्रमे गिरिपुरमां आवेलो जणाव्यो. ॥ ३ ॥ त्यारे प्रपंचमां हुशियार धनश्रेष्ठिए विवाहनी सामग्री
करीने तेने रात्रिए भोजनमाटे मित्रसहित पोताने घेर बोलाव्यो. ॥ ४ ॥ त्यारे पोताना मित्रस-
हित रात्रिए आवेला तेने जोइने धनश्रेष्ठीनी पुत्री ताराउ वच्चे रहेला चंद्रने जोइने चकोरीनी
पेठे खुशी थइ. ॥ ५ ॥ पछी धनश्रेष्ठीए सागरदत्तनो पुत्र होवाथी जीवितथी पण वल्लभ एवा ते
समुद्रदत्तने भक्तिथी जमाड्यो, तथा उत्तम वचनथी खुशी कर्यो. ॥ ६ ॥ जमीने उठ्याबाद ध-
नशेठे बलात्कारे तेने पोतानी पुत्री परणावी, परिचय न होवाथी तेनुं वचन ते फेरवी शक्यो

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ७ ॥ सवधूकः स वासौकः । सवयीभिरनीयत ॥ बलेनागस्करः कारा—गारमारक्षकैरिव ॥ ८ ॥
योगीव जाग्रदेवासौ । वासौकसि निशि स्थितः ॥ विषलिप्तामिव वधूं । नास्पृशत्पाणिनापि तां ॥
॥ ९ ॥ निद्रामुद्रितनेत्राब्जां । जनीं नीरजिनीमिव ॥ मुक्त्वा निशीथे शेतेस्म । मित्रमध्यमुपेत्य
सः ॥ १० ॥ अपश्यंती प्रियं तल्पे । प्रभाते धननंदिनी ॥ दिनेशेऽभ्युदिते शोक—तमसा जग्रसेऽ-
द्भुतं ॥ ११ ॥ अवलोक्य च खे खेलत् । प्रभाते मित्रमंडलं ॥ ययौ वनं वियन्नीलं । रंतुं तन्मि-

नहि. ॥ ७ ॥ पछी पोलीस बलात्कारे गुन्हेगारने जेम केदखानामां तेम मित्रो तेने वहुसहित
वासभुवनमां लेइ गया. ॥ ८ ॥ त्यां वासभुवनमां ते योगीनीपेठे रात्रिए जागतोज रह्यो, परंतु
जाणे फेरथी लींपायेली होय नहि तेम तेणे ते धनश्रीने हाथथी पण स्पर्श कर्यो नहि. ॥ ९ ॥
पछी कमलिनीनीपेठे निद्राथी मींचायेली आंखोवाळी ते धनश्रीने छोडीने मध्यरात्रिए ते पोता-
ना मित्रोपासे आवीने सूइ रह्यो. ॥ १० ॥ पछी प्रभाते बिछानामां पोताना स्वामीने नहि जोती
एवी ते धनश्री आश्चर्य छे के सूर्योदय थया छतां पण शोकरूपी अंधकारथी व्याप्त थइ. ॥ ११ ॥
पछी प्रभाते सूर्यमंडलने आकाशमां क्रीडा करतुं जोइने ते मित्रमंडल पण आकाशसरखा नी-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

त्रमंडलं ॥ १२ ॥ नूनं दृष्टव्यलीकासु । न रज्ये रमणीष्वहं ॥ बलादप्यबलासंगं । कर्त्तारो माममी
पुनः ॥ १३ ॥ व्याजेनाजनि यद्येवं । मां विवाहयिता पिता ॥ तन्मे गृहमपि त्यक्त्वा । गंतव्यं क्व-
चिदन्यतः ॥ १४ ॥ ध्यात्वेति काननक्रीडा—व्याकुले सुहृदां कुले ॥ समुद्रोऽनश्यदन्याऽन्य—वृ-
क्षवीक्षणदंभतः ॥ १५ ॥ आयांतः पृष्टतोऽप्येतत्—सुहृदः स्नेहसुंदराः ॥ अनीक्ष्य तमजायंत । वी-
क्षापन्नाः क्षणादपि ॥ १६ ॥ वयस्यैर्वीक्षितोऽप्येष । नाधिजग्मे यदा तदा ॥ पुरो धनस्य पूत्क्रे ।

ला वनमां क्रीडा करवा गयुं. ॥ १२ ॥ त्यां समुद्रदत्ते विचार्युं के दीठेला छे दोषो जेणीना एवी
स्त्रीओमां हुं खरेखर राग धरतो नथी, अने आ मित्रो मने बलात्कारे पण स्त्रीनो संग करावशे.
॥ १३ ॥ ज्यारे मारा पिताए बहानुं कहाडीने आवी रीते मने परणाव्यो छे, त्यारे मारे हवे घर
पण छोडीने क्यांक अन्य स्थले जवुं. ॥ १४ ॥ एम विचारीने मित्रोनो समुह ज्यारे वनक्रीडा
करवामां रोकायो हतो, त्यारे ते समुद्रदत्त बीजां बीजां वृक्षो जोवाना मिषथी त्यांथी नाशी गयो.
॥ १५ ॥ पछी तेना स्नेही मित्रो जो के तेनी पाछळ आव्या, परंतु तेने न जोवाथी क्षणवारमां
तेओ वीलखा पडी गया. ॥ १६ ॥ पछी तेओए शोध कर्या छतां पण ज्यारे ते न मळ्यो त्यारे चो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

राज्ञो हृतधनैरिव ॥ १७ ॥ सपौरुषैः स पुरुषै—र्धनोऽपि तमशोधयत् ॥ क्वापि नापत्पुनः पाथो—नाथांतश्च्युतरत्नवत् ॥ १८ ॥ सापि बाला शुचोत्ताला । विलपंती वियोगतः ॥ वर्ष्म ग्रीष्मस्य वासाय । वर्षाणां चाक्षिणी ददौ ॥ १९ ॥ हृदि संक्रांतदुःखौ तौ । पितरौ तामवोचतां ॥ धत्से वत्सेऽव्यवच्छेदं । किं खेदं चेति चिंतया ॥ २० ॥ निबद्धं प्राग्भवे कर्म । जंतुना यच्छुभाशुभं ॥ प्रभूयंति निरोध्धुं त—द्विपाकं नाकिनोऽपि न ॥ २१ ॥ प्राग्भवोपार्जितं कर्म । ददातीह भवे फलं ॥ ग·

रायेला धनवाळा जेम राजापासे तेम तेणे धनशेठनीपासे पोकार कर्यो. ॥ १७ ॥ त्यारे हिमतवान पुरुषो मारफते धनश्रेष्टिए तेनी शोध करावी, परंतु समुद्रनी अंदर पडेलां रत्ननीपेठे ते क्यांय पण हाथ लाग्यो नहि. ॥ १८ ॥ शोकथी व्याकुल थयेली ते धनश्रीए पण भर्तारना वियोगथी विलाप करतांथकां ग्रीष्म ऋतुने वसवामाटे पोतानुं शरीर तथा वर्षा ऋतुने वसवामाटे पोतानी आंखो आपी. ॥ १९ ॥ त्यारे हृदयमां दुःखी थयेला तेणीना मातपिता तेणीने कहेवा लाग्या के हे वत्स! तुं आवी रीतनी चिंताथी शामाटे अत्यंत खेद धारण करे छे. ॥ २० ॥ पूर्व भवमां प्राणीए जे शुभ अथवा अशुभ कर्म बांध्युं छे तेना विपाकने रोकवाने देवो पण समर्थ थ·

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.	Jun Gun Aaradhak Trust

र्जितो जलदः शीत–काले वर्षासु वर्षति ॥ २२ ॥ भुंजते स्वकृतं कर्म । विश्वे विश्वेऽपि जंतवः ॥
शोभामात्रफला ह्येते । पितृभ्रातृसुतादयः ॥ २३ ॥ तत्त्वं पितृपदोपांते । स्थिता पुण्यानि संचय ॥
पुण्यैः कदापि क्षीयेत । कर्म भोगांतरायकं ॥ २४ ॥ सा पित्रोरनुशिष्टयेति । यष्ट्येवात्तावलंबना ॥
स्वं बाह्यशोकजंबालात् । कथंचिदुददीधरत् ॥ २५ ॥ ननाश सागरन्यासः । पाणितो नः प्रमादतः
॥ इतीव लज्जाभारेण । पादैर्मंदप्रपातिभिः ॥ २६ ॥ व्यावृत्त्याथ वयस्यास्ते । प्रापुरुज्जयिनीं पुरीं

ता नथी. ॥ २१ ॥ पूर्व भवमां उपार्जन करेलुं कर्म आ भवमां फल आपे छे, केमके शियाला-
मां गर्जित थयेलो वरसाद वर्षाऋतुमां वरसे छे. ॥ २२ ॥ आ दुनियामां सर्व प्राणीओ पोतानुं क-
रेलुं कर्म भोगवे छे, अने आ पिता, भाइ, तथा पुत्र आदिको तो शोभामात्र फलवाळा छे. ॥
॥ २३ ॥ माटे तुं अहीं मातपिताना चरणोपासे रहीने पुण्योनो संचय कर? केमके कदाच पु-
ण्योथी तारुं भोगांतराय कर्म क्षीण पण थशे. ॥ २४ ॥ हवे एवी रीतनी पोताना मातपितानी
शिखामणरूपी लाकडीनुं अवलंबन लेइने केटलेक प्रयासे तेणीए बहारना शोकरूपी कादवमांथी
पोताना आत्मानो उद्धार कर्यो. ॥ २५ ॥ अरे! आपणी गफलतीथी सागरशेठनी थापण आप-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ हत्याकारा इव म्लाना: । शप्ता इव निरौजसः ॥ २७ ॥ युग्मं ॥ सदारं दारकं नूनं । दृक्ष्यावो- ऽथाचिरादपि ॥ ध्यावोः पित्रोः समुद्रस्य । तस्थुस्ते साश्रवः पुरः ॥ २८ ॥ समुद्रोऽस्ति शुभंयुः कि —मित्यौत्सुक्येन पृष्ठतोः ॥ तयोस्तनुरुहः शुद्धिं । ते जगुः स्खलदक्षरं ॥ २९ ॥ हा नौ स्पृहय- तोर्लाभं । मूलक्षतिरभूदिति ॥ लपंतौ तौ शुचाशैला—क्रांताविव बभूवतुः ॥ ३० ॥

णा हाथमांथी गुम थइ, एम विचारीने जाणे लज्जाना भारथी होय नहि तेम मंद पग्लतां पग- लांउथी ॥ २६ ॥ ते मित्रो त्यांथी पाछा वळीने हत्या करनाराउनीपेठे म्लान थयेला तथा श्रा- प पामेलानीपेठे निस्तेज थयाथका उज्जयिनी नगरीमां आव्या. ॥ २७ ॥ आपणे हवे तुरतज आपणा पुत्रने वहुसहित जोइशुं, एम समुद्रदत्तना मातपिता विचारते छते ते मित्रो आंसुसहित तेनीपासे आवी उभा. ॥ २८ ॥ शुं समुद्रदत्त खुशीमां तो छे नी? एम तेउए आतुरताथी पूछ्या- थी ते मित्रोए लथमता अक्षरोथी तेना पुत्रना समाचार कह्या. ॥ २९ ॥ अरेरे! अमोने तो लाभनी इछा करतां उलटी मूलनी पण हानि थइ, एम बोलताथका तेउ शोकरूपी पर्वतथी द- बायेलानीपेठे थइ गया. ॥ ३० ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

अथ पंजरनिर्मुक्तः । पक्षीव सकलामिलां ॥ समुद्रो भ्राम्यदन्यान्य—नेपथ्यग्रहणाग्रहः ॥
॥ ३१ ॥ वर्षाणि द्वादशातीत्य । स कार्पटिकवेषभृत ॥ जिज्ञासुः स्वप्रियावृत्तं । पुनस्तत्पुरमाययौ ॥
॥ ३२ ॥ धनस्य सोऽमिलत्तेन । किं त्वं वेत्सीत्यभाष्यत ॥ सर्वं वेद्मीत्यनेनोक्ते । प्रत्युवाच धनः
पुनः ॥ ३३ ॥ उदारांग मदाराम—द्रुमांस्तर्हि विवर्ध्दय ॥ एकैकं रूपकं दास्ये । कर्मभर्मणि तेऽ-
न्वहं ॥ ३४ ॥ प्रसत्तिस्तव यद्यस्ति । रूपकैस्तदलं मम ॥ इति तस्य प्रियालापैः । समाधत्ताधिकं

हवे पांजरामांथी बुटा थयेला पक्षीनीपेठे समुद्रदत्त जूदा जूदा वेषो लेइने समस्त पृथ्वीपर भमवा लाग्यो. ॥ ३१ ॥ एवी रीते बार वर्षो वीत्याबाद ते समुद्रदत्त कापमीनो वेष लेइने पोतानी स्त्रीनी हकीकत जाणवामाटे फरीने ते नगरमां आव्यो. ॥ ३२ ॥ पछी त्यां ते धनश्रेष्टीने मल्यो, तेणे तेने पूछ्युं के तुं शुं जाणे छे? त्यारे समुद्रदत्त बोल्यो के हुं सघळुं जाणुं छुं, त्यारे वळी ते धनश्रेष्टी बोल्यो के, ॥ ३३ ॥ हे मनोहर शरीरवाळा! त्यारे तुं मारा बगीचाना वृक्षोनुं पोषण कर? अने ते कार्यमाटे तने हमेशां एकेक रुपीउं हुं आपीश. ॥ ३४ ॥ जो आपनी कृपा छे तो मारे रुपीयानी कइं जरुर नथी, एवी रीतनां तेनां प्रिय वचनोथी ते धनशेठ अधिक खु-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

धनः ॥ ३५ ॥ समानयोनी वनवृक्षवासिनौ । सितच्छवी व्योमगती उभावपि ॥ तथापि दुर्वागिति निंदितो जनैः—र्ध्वांक्षः पिकस्तु प्रियवागिति स्तुतः ॥ ३६ ॥ वृक्षायुर्वेदवित्सोऽथ । तथाराममपालयत् ॥ गां गोपस्तनयं वप्ता । दलं तांबुलिको यथा ॥ ३७ ॥ सुराज्ञीव प्रजास्तस्मिन् । पालके विपिनद्रुमाः ॥ बभूवुः सततं भूरि-फलपुष्पादिसंपदः ॥ ३८ ॥ मधुकर्यो वनस्यास्य । दृष्ट्वा नवमिवोध्रुवं ॥ जगुर्मंगलकारिण्य । इव झंकारदंभतः ॥ ३९ ॥ दृष्ट्वा पुष्पफलश्रीणां । वनं सत्वमिव ध्रुवं ॥

शी थयो. ॥ ३५ ॥ समान जातिवाळा, वनवृक्षोपर रहेनारा, काळा रंगना, तथा आकाशमां गमन करनारा एवा काग अने कोयल बन्ने सरखा छे, तो पण कागडाने दुर्वचनवाळो जाणीने लोकोए निंदेलो छे, तथा कोयलने प्रियवचनवाळी जाणीने तेनी प्रशंसा करेली छे. ॥ ३६ ॥ हवे गोवाळ जेम गायनी, पिता जेम पुत्रनी, तथा तंबोली जेम पाननी तेम वृक्षोसंबंधी आयुर्वेदने जाणनारा ते समुद्रदत्ते ते बगीचानी मावजत करवा मांडी. ॥ ३७ ॥ उत्तम राजा जेम प्रजानुं तेम ते समुद्रदत्त तेनुं पोषण करते छते ते बगीचानां वृक्षो जत्थाबंध फलपुष्पादिक आपनारां थयां. ॥ ३८ ॥ ते वननी एवी रीतनी नवी संपत्ति जोइने झंकारना मिषथी भमरीओ मंगलपाठकनीपेठे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

द्विजा न मुमुचुः पार्श्वं । लोकाः कोलाहलाकुलाः ॥ ४० ॥ विकाशिकुसुमाकीर्णं । स्निग्धसांद्रह-रिद्द्रुमं ॥ तेने तारकितव्योम—भ्रमं तद्वनमह्न्यपि ॥ ४१ ॥ सद्रसास्वादनफला । सच्छायाशुक-विप्रिया ॥ दृष्टा धनं धिनोतिस्म । वाटिका नाटिकेव सा ॥ ४३ ॥ जीयास्तां वृक्षजीवातू । कला-कर करौ तव ॥ एवं निःस्पृहबंदीव । तं स्तौतिस्म मुहुर्मुहुः ॥ ४४ ॥ श्रयमुच्चैः कलासद्म । कर्म

गायन करवा लागी. ॥ ३९ ॥ पुष्पो अने फलोनी संपत्तिनी दानशाळासरखा ते बगीचाने जो-इने कोलाहल करताथका ब्राह्मणोए (कागडाउए) तेउनुं पासखुं छोड्युं नहि. ॥ ४० ॥ विकस्व-र पुष्पोथी भरेलो तथा घाटां लीलां वृक्षोवाळो ते बगीचो दिवसे पण ताराउवाळा आकाशनो भ्रम उपजावतो हतो. ॥ ४१ ॥ मनोहर रसना स्वादरूपी फलवाळी उत्तम छायावाळी तथा शुक-पक्षिउने (शीघ्र कविउने) प्रिय एवी ते वाडी नाटिकानीपेठे धनश्रेष्ठिने खुश करवा लागी. ॥ ४३ ॥ हे कलाकर! वृक्षोने पुष्ट करनारा तारा बन्ने हाथो जय पामो? एवी रीते लालचविना-ना बंदीनीपेठे धनश्रेष्ठी तेनी वारंवार स्तुति करवा लाग्यो. ॥ ४४ ॥ आ उंचा प्रकारनी कलावा-ळो माणस नीच कार्य करवाने लायक नथी, एम विचारीने धनश्रेष्ठिए तेने बगीचामांथी दूर क-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

नीचैर्न चार्हति ॥ ध्यात्वेति तं वनाद्दूरी—कृत्य स्वाट्टे न्यवेशयत् ॥ ४५ ॥ जग्राह ग्राहकादेष । मृदुवाग्दानतो धनं ॥ अकोपनो गोप इव । धेनुर्दुग्धं तृणार्पणात् ॥ ४६ ॥ कलावत्युदिते नित्यं । तस्मिन्नमृतवर्षिणि ॥ मुखमुद्रान्यवद्धेष—हट्टेषु कुमुदेष्विव ॥ ४७ ॥ महर्घ्यमपि तस्याट्टाद्—ग्राहका वस्तु गृह्णते ॥ पुनर्मुधापि नान्येभ्यः । प्रजारागो हि दुर्लभः ॥४८॥ श्रुत्योर्नस्त्वं निजं नामो—त्तंसयेत्यर्थितो जनैः ॥ स स्वस्याकलयन्नाम । विनीत इति सान्वयं ॥ ४९ ॥ कलाकौशलतः

रीने पोतानी दुकाने बेसाड्यो. ॥ ४५ ॥ गुस्सो नहि करनारो गोवाळ गायने घास आपीने जेम दूध ग्रहण करे तेम ते त्यां मिष्ट वचनो आपीने ग्राहकोपासेथी धन लेवा लाग्यो. ॥ ४६ ॥ एवी रीते अमृत वर्षनारो ते कलावान समुद्रदत्त हमेशां उदय पामवाथी कुमुदोनीपेठे बाकीनी दुकानोपर मुखमुद्रा थइ एटले ग्राहकोविना तालां देवाइ गयां. ॥ ४७ ॥ मोंघी मळवा छतां पण ग्राहको तेनी दुकानेथी वस्तु लेवा लाग्या, अने बीजी दुकानेथी तो मफत पण लेता नहि, केमके प्रजाराग दुर्लभ होय छे. ॥ ४८ ॥ तारा नामथी अमारा कर्णो शोभाव? एम लोकोए प्रार्थना कर्याथी तेणे पोतानुं विनीत एवुं सार्थक नाम आप्युं. ॥ ४९ ॥ कलाकौशलथी ख्याति पा

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

ख्यातं । मा महीशो ग्रहीदमुं ॥ इति स्वसद्मनि धनः । कोशाध्यक्षं व्यधत्त तं ॥ ५० ॥ विनीतो नीतिमानेष । यदादिशति किंचन ॥ तन्मान्यमितरैरेवं । सोऽन्वशात् स्वं परिच्छदं ॥ ५१ ॥ सोऽपि दानेन मानेना-ऽप्रीणात्परिजनं तथा ॥ यथा सर्वोऽपि तद्दत्त-मेवादत्त दशावधि ॥ ५२ ॥ धनश्रि-यो विशेषेण । तेनानुववृते मनः ॥ अपि चेटोचितं कर्म । स्वयं तस्या विनिर्ममे ॥ ५३ ॥ तस्याः प्रभोरिवादेशं । न ललंघे मनागपि ॥ विदधेऽभिदधे तच्च । यत्तस्या एव रोचते ॥ ५४ ॥ एवं स्व-

मेला आ विनीतने जो राजा न लेइ ले तो ठीक, एम विचारीने धनश्रेष्ठीए तेने पोताना घरमां भंडारी बनाव्यो. ॥ ५० ॥ आ नीतिवान विनीत जे कइं हुकम करे ते बीजाए मानवो, एम ते-णे पोताना परिवारने फरमाव्युं. ॥ ५१ ॥ पछी ते विनीत पण दान अने मानथी ते परिवारने एवो तो खुश करवा लाग्यो के जेथी तेओ सघळा ठेक दोरासुधी तेणेज आपेलुं लेवा लाग्या. ॥ ५२ ॥ वळी ते विनीत पण धनश्रीना मनने विशेष प्रकारे अनुसरवा लाग्यो, तथा तेणीनुं दासोचित कार्य पण पोते करवा लाग्यो. ॥ ५३ ॥ वळी शेठना हुकमनीपेठे तेणीना हुकमनो [illegible] जरा पण अनादर करतो नहि, तथा तेणीनेज जे गमे तेज ते करतो तथा कहेतो हतो. ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

रूपदिनैः सोऽभूत् । तस्या विश्वासभाजनं ॥ हृदयायैव सा तस्मै । रहस्यमपि नाह्नुत ॥ ५५ ॥ वेश्मनः सप्तभौमस्यो—परि वातायनस्थिता ॥ सा किंचिच्चर्वितरसं । तांबूलं मुमुचेऽन्यदा ॥ ५६ ॥
तांबूलः काकतालीय-न्यायेनाधः पपात सः ॥ व्रजतः पथि दुर्वार—स्तलारक्षस्य मूर्द्धनि ॥ ५७ ॥
धौतधूपितवस्त्रोऽसौ । नव्यदिव्यांगरागभृत् ॥ पुष्पापूरितधम्मिल्लो । विवाहार्थमिवोद्यतः ॥ ५८ ॥
किमियं विट्विहंगस्ये-त्यूर्ध्वं पश्यन्निरैक्षत ॥ पाथोदपथपाथोज—भ्रांतिदायि तदाननं ॥ ५९ ॥

॥ ५४ ॥ एवी रीते थोडा दिवसोमांज ते तेणीनो विश्वासपात्र थइ पड्यो, अने तेथी पोताना हृदयनीपेठे तेणी तेनाथी गुप्त वात पण छुपावती नहि. ॥ ५५ ॥ एक दिवसे घरनी सातमी भोंए झरुखामां बेठेली एवी ते धनश्रीए थोमांक चावेलां तांबूलनो रस थुंक्यो. ॥ ५६ ॥ हवे न अटकावी शकाय एवो ते तांबूलनो रस काकतालीय न्यायथी नीचे मार्गमां चालता कोटवाळना मस्तकपर पड्यो. ॥ ५७ ॥ ते वखते ते जाणे परणवामाटे जतो होय नहि तेम धोएलां अने धूपेलां वस्त्रोवाळो, नवां अने दिव्य अंगविलेपनवाळो तथा पुष्पोथी गुंथेला केशोवाळो हतो. ॥ ॥ ५८ ॥ शुं आ कोइ पक्षीनी विट पमी? एम विचारी उंचुं जोतांथकां तेणे आकाशकमलनी

दध्यौ चास्या मुखौपम्य-मिंदुनापि कदापि न ॥ यतो याते ममोन्मेष—मक्षरं चक्षुरंबुजे ॥ ६० ॥
अहो नेत्रे श्रियः पात्रे । अहो पद्मसखं मुखं ॥ अहो स्तनौ पीनघनौ । अहो शोभायुजौ भुजौ
॥ ६१ ॥ तांबूलो मूर्ध्नि मे लग्नो । रंगश्च ववृधे हृदि ॥ तदिदं भोजिते चैत्रे । मैत्रस्योदरपूरणं ॥
॥ ६२ ॥ तस्य तां पश्यतो मोहं । कृत्वाथ स्मरदांभिकः ॥ वसत्यपि पुरे यत्नं । धृतिरत्नमचूचुरत्
॥ ६३ ॥ भविता संगमोऽस्या मे । श्यामेतररुचः कथं ॥ विमृशन्निति सोऽपश्य—द्विनीतं तं तदं-

भ्रांति आपनारुं तेणीनुं मुख जोयुं. ॥ ५९ ॥ त्यारे तेणे विचार्युं के आना मुखनी उपमा कोइ पण दिवसे चंद्रने पण आपी शकाय तेम नथी, केमके आने जोवाथी मारां चक्षुरूपी कमल कइं पण अटकावविना उलटां विकसीत थयां छे. ॥ ६० ॥ अहो! आ स्त्रीनां चक्षुउ लक्ष्मीना पात्ररूप छे, मुख कमलसरखुं छे, स्तनो पुष्ट अने कठण छे, तथा हाथो शोभावाळा छे. ॥ ६१ ॥ तांबूलनो रस तो मारा मस्तकपर लाग्यो, परंतु रंग तो मारा हृदयमां वृद्धि पाम्यो, माटे आ तो चैत्रे भोजन कर्याथी मैत्रनुं उदर भरवाजेवुं थयुं! ॥ ६२ ॥ हवे मोहथी तेणीने जोतांथकां कामदेवरूपी कपटी चोरे नगरनी भरचक वस्तीवच्चे पण तेनुं धैर्यरूपी रत्न चोरी लीधुं. ॥ ६३ ॥ हृ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तिके ॥ ६४ ॥ ध्रुवं धनगृहे मान्यो । विनीतो विनयावनिः ॥ तदुपायोऽनपायोऽय—मेव लब्धुं ध-
नश्रियं ॥ ६५ ॥ इति जातमतिस्तं स । समानीय स्ववेश्मनि ॥ कुलदैवतवद्वस्त्र—भूषणाद्यैरपू पु-
जत् ॥ ६६ ॥ लोकेऽत्र दानमेकं हि । वश्यकर्मणि कार्मणं ॥ मातंगमपि सेवंते । दानसक्तं सदा-
लयः ॥ ६७ ॥ नत्वा क्रमद्वयं तस्य । स बद्धांजलिरब्रवीत् ॥ वयस्य चेत्प्रसन्नोऽसि । तन्मेलय ध-

---

वे मने आ श्वेत कांतिवाळी स्त्रीनो संग शीरीते थशे? एम विचारतांथकां तेणे तेणीनीपासे उ
भेला विनीतने जोयो. ॥ ६४ ॥ खरेखर आ विनयी विनीत धनशेठना घरमां मानीतो माणस
छे, माटे धनश्रीने मेलववामाटे तेज निर्विघ्न उपायरूप छे. ॥ ६५ ॥ एवी रीतनी बुद्धि थवाथी
ते कोठवाळे ते विनीतने पोताने घेर बोलावीने कुलदेवीनीपेठे तेनी वस्त्र तथा आभूषणआदि-
कोथी पूजा करी. ॥ ६६ ॥ आ जगतमां खरेखर एक दानज वश करवामां कामणसमान छे, के-
मके दान (मद) आपनार मातंगने (हाथीने) पण विद्वानोनी श्रेणि (भमरा) हमेशां से-
वे छे. ॥ ६७ ॥ पछी तेना बन्ने चरणोने नमीने ते हाथ जोडीने बोल्यो के हे मित्र! जो तुं मा-
रापर प्रसन्न थयो होय तो धनश्रीनो मेलाप कराव? ॥ ६८ ॥ ठीक छे एम कहीने ते सघळो वृ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

नश्रियं ॥ ६८ ॥ तमित्युक्त्वा रहोऽवादीत् । तत्सर्वं स धनश्रियः ॥ सान्यथाद्भृकुटीभीष्म—भाला
ज्वालाकिरं गिरं ॥ ६७ ॥ कोऽप्यन्यो वक्ति यद्येवं । तं कृतांतालये नये ॥ मान्यत्वात्त्वं तु मुक्तो-
ऽसि । तन्मा पुनरिदं ब्रवीः ॥ ७० ॥ निषिद्धोऽपि तयावार्थे । पृष्ठत्यारक्षके पुनः ॥ असिद्धमपि
सिद्धं तत् । कार्यं तस्मै जगाद सः ॥ ७१ ॥ सोऽथावसथमागत्य । विमना मलिनाननः ॥ भग्नपो-
त इव स्तेन—गृहीत इव तस्थिवान् ॥ ७२ ॥ तदवस्थं तमालोक्य । बभाषे धननंदिनी ॥ चिन्ते

त्यां तेणे गुप्त रीते धनश्रीने कह्यो, त्यारे भृकुटीथी भयंकर ललाटवाळी ते धनश्रीए तेने अग्नि-
नी ज्वालासरखुं वचन कह्युं के, ॥ ६७ ॥ जो कोइ बीजो मने आवी रीते कहे तो तेने तो य-
मने घेर मोकली आपुं, परंतु तुं मारे माननीक होवाथी हुं तने छोडी देउं छुं, माटे फरीने आ-
वुं न बोलजे. ॥ ७० ॥ एवी रीते तेणीए ते कार्यमाटे निषेध कर्या छतां पण पाछुं ज्यारे कोट-
वाळे तेने पूछ्युं त्यारे कार्य पार पड्या विना पण तेणे तेने कह्युं के तारुं कार्य में पार पाडी आ-
प्युं छे. ॥ ७१ ॥ पछी ते विनीत घेर आवीने विलखां मुखवाळो बेचेन थइने जाणे पोतानुं वहा-
ण भांगी गयुं होय नहि तेम जाणे चोरोए लुंटी लीधो होय नहि तेम ते बेठो. ॥ ७२ ॥ हवे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

षि न्नोः किमारब्धा—त्वं नेको भुजगादिव ॥ १३ ॥ एवमेवेति तेनोक्ते । सुधाक्तं सामुचद्वचः ॥
मिलितव्यं त्वया नातः—परं तस्य गुणाकर ॥ १४ ॥ ततोऽतीत्य दिनान् स त्रि—चतुरांश्चतुराश-
यः ॥ पुनर्विषादविन्नाय—मुखोऽवादि धनश्रिया ॥ १५ ॥ जानामि कामिना तेन । मत्कृते दूय-
सेतरां ॥ ततोऽशोकवनीमेतु । सोऽद्य सोद्यममानसः ॥ १६ ॥ त्वं च पर्यंकमास्तृत्य । ततो मैरे-
यमानयेः ॥ श्रुत्वेति दध्यिवानेष । धिग्योषिज्जनचापलं ॥ १७ ॥ न स्यान्नारीषु सौशील्यं । स्याद्वा

एवी अवस्थावाळा तेने जोइने धनश्री बोली के अरे! सर्पथी जेम देडकुं तेम शुं तुं कोटवालथी
डरे छे? ॥१३॥ एमज छे, एम तेणे कह्याथी ते अमृतसरखुं वचन बोली के, हे गुणाकर! आज
पछी तारे तेने मलवुं नहि. ॥ १४ ॥ पछी त्रण चार दिवसो गयाबाद ते चतुर आशयवालो वि-
नीत फरीने ज्यारे पाछो शोकथी विलखा मुखवाळो थइने बेठो त्यारे धनश्रीए तेने कह्युं के, ॥
॥ १५ ॥ हुं धारुं छुं के ते कामी कोटवाळ मारेमाटे तने कष्ट आपे छे, माटे आजे ते कोटवाळ
भले तैयार थइने अशोकवाटिकामां आवे. ॥ १६ ॥ अने तारे त्यां पलंग बिछावीने दारु लाव-
वो, ते सांभलीने तेणे विचार्युं के धिक्कार छे स्त्रीनी चपलताने. ॥ १७ ॥ स्त्रीओमां सुशीलपणुं हो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तन्न चिरस्थिति ॥ आमेष्टिककृतौकोव—न्मुंडमौलिस्थपुष्पवत् ॥ ७७ ॥ अपश्यं चतुरो वर्णा—नभ्रमं भूयसीं भुवं ॥ पुनः सर्वत्र नारीषु । दृष्टिष्विव कुशीलता ॥ ७७ ॥ वाग्मार्दवं सुरूपत्वं । लीला-सुभगता यथा ॥ तथा स्थैर्यमपि स्त्रीषु । धातस्तात न किं कृतं ॥ ८० ॥ ध्यात्वेत्युपवने धाम्नः । शय्यां सज्जीचकार सः ॥ नवमासवमानीया—जुहावारक्षकं ततः ॥ ८१ ॥ अथारक्षः कृतस्नानः । सर्वालंकारभासुरः ॥ श्वशुरोक इवाशोक—वनिकामार मारभूः ॥ ८२ ॥ तदावदातशृंगारा । तत्रा

तुं नथी, अने कदाच होय तो पण ते काची इंटोथी बनावेलां घरनीपेठे तथा मुंमनां मस्तकपर रहेलां पुष्पनीपेठे घणो काळ टकतुं नथी. ॥ ७७ ॥ में चारे वर्णो जोया, तथा घणी भूमीपर हुं भम्यो, परंतु सर्व जगोए खेरुतोनीपेठे स्त्रीओमां तो कुशीलपणुंज (कोशज) जोयुं. ॥ ७७ ॥ हे विधातारूप पिताजी! स्त्रीओमां जेम तें वचनोनी कोमळता, सुरूपपणुं, लीला तथा सौभाग्यपणुं बनाव्युं छे, तेम तेओमां तें स्थिरपणुं शामाटे न बनाव्युं? ॥ ८० ॥ एम विचारीने तेणे घरना बगीचामां शय्या तैयार करी, तथा पछी तेणे नवो दारु लावीने कोटवालने त्यां बोलाव्यो. ॥८१॥ हवे ते कोटवाल पण स्नान करी सर्व आभूषणोथी शोभितो तथा कामातुर थइने जेम ससराने

याता धनांगजा ॥ इंदुलेखेव तच्चेतो—वार्द्धिमुन्नृंखलं व्यधात् ॥ ८३ ॥ प्रत्यक्षवनदेवीव । सा प-
र्यंके निषेदुषी ॥ मद्यं मृदूक्तिरभ्यर्थ्य । पाययामास सा द्रुतं ॥ ८४ ॥ प्रथमं मदनेनासौ । पश्चा-
न्मदनयानया ॥ गतजीव इवारक्ष—श्चैतन्यभ्रंशमाप सः ॥ ८५ ॥ अथ तस्यैव खड्गेन । शिरस्त-
स्य लुलाव सा ॥ साहसिक्यो ध्रुवं प्राण—दानग्रहणयोः स्त्रियः ॥ ८६ ॥ स्व एवासिर्विनाशाय ।
तस्याजायत सांप्रतं ॥ धाटी स्वघोटकैरेव । यतः पतति दुर्धियं ॥ ८७ ॥ सा तमेव तलारक्ष—कं-

घेर तेम अशोकवाटिकामां गयो. ॥ ८२ ॥ ते वखते मनोहर शृंगारवाली धनश्री पण त्यां आवी,
तथा चंद्रनी कळानीपेठे तेणीए तेना चित्तरूपी समुद्रने उछळेलो कर्यो. ॥ ८३ ॥ पछी प्रत्यक्ष
वनदेवीनीपेठे तेणीए पलंगपर बेशीने मिष्ट वचनोथी प्रार्थनापूर्वक जलदी तेने मदिरापान क-
राव्युं. ॥ ८४ ॥ हवे प्रथम कामदेवथी तथा पछी आ मदिराथी जाणे निर्जीव थयो होय नहि
तेम ते कोटवाल चैतन्यरहित थयो. ॥ ८५ ॥ पछी तेणीए तेनीज तलवारथी तेनुं मस्तक छेदी
नाख्युं, केमके स्त्रीओ खरेखर प्राणो देवामां तथा लेवामां साहसीक होय छे. ॥ ८६ ॥ एवी रीते
ते समये तेनी पोतानीज तलवार तेनो नाश करनारी थइ, केमके दुर्बुद्धिमाणसपर तेना पोता-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ठकर्त्तननिःकृपं ॥ चंम्किकेवासिमुद्गीर्य । विनीतं प्रत्यधावत ॥ ८८ ॥ सोऽपि प्रस्तावविचत्तस्याः । प्र-
पेदे शरणं पदौ ॥ कृपाणं सह कोपेन । संवृत्याथ जगाद सा ॥ ८९ ॥ मुमुर्षुरसि रे मूर्ख । य-
न्मामीदृशकर्मणि ॥ अप्रेरयः पयःपूर । इव तृणामधोऽध्वनि ॥ ९० ॥ श्रितो मनोविनोदाय । म-
या त्वं पाप्मनेऽभवः ॥ भवनज्वालनायेव । दीपो दीप्तिकृते कृतः ॥ ९१ ॥ शीलं स्त्रिया ययात्या-

नाज़ घोमाजथी धाम पडे छे. ॥ ८७ ॥ पछी ते कोटवालनो कंठ कापवामां निर्दय एवी तेज त-
लवार उगामीने चंम्कीनीपेठे विनीतप्रते दोडी. ॥ ८८ ॥ त्यारे समय जाणनारो ते विनीत पण
तेणीनाज चरणोने शरणे गयो, त्यारे धनश्री पण कोपनी साथे तलवारने पण म्यानमां नाखी-
ने बोलली के, ॥ ८९ ॥ अरे मूर्ख! शुं तने मरवानी इछा थइ छे? के जलनुं पूर होडीने जेम
नीचे मार्गे लेइ जाय छे, तेम तें मने आवां कार्यमाटे प्रेरणा करी! ॥ ९० ॥ में फक्त मनना
विनोदमाटे तारो आश्रय कर्यो हतो, अने तुं तो पापी नीवड्यो, अने आ तो अजवाळांमाटे क-
रेलो दीवो जेम उलटो घरने बाळे तेनाजेवुं थयुं. ॥ ९१ ॥ जे स्त्रीए पोतांना अनुपम आभूष-
णसमान शील तजेलुं छे, ते माटी अने पत्थररूप सुवर्ण तथा मणिओनो भार शामाटे धारण क-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

जि । निर्व्याजं वर्ष्मभूषणं ॥ सा मृत्प्रस्तरयोर्हेम—मणीनां विभर्त्ति किं ॥ ७२ ॥ आस्तामयं सुरेंद्रोऽपि । मम शीलमहामणिं ॥ हर्त्तुं हृदयमंजूषा—मध्यस्थं न प्रभूयते ॥ ७३ ॥ एवं तन्निश्चयं साक्षा—द्वीक्ष्यालं स चमत्कृतः ॥ तदादेशात्तलारकं । न्यधान्निधिमिव क्षितौ ॥ ७४ ॥ अन्यदा तेन को भर्त्ता । तवेत्युक्ताभ्यधत्त सा ॥ अवंतीस्थो ममोढोढा । समुद्रः सागरांगभूः ॥ ७५ ॥ आपाणिपीडनदिना—त्परमेष क्वचिद्ययौ ॥ अनाहार्यैरभाग्यैर्मे । चातकस्येव वारिदः ॥ ७६ ॥ दि-

रे छे? ॥ ७२ ॥ अरे! आ कोटवाल तो एक बाजु रह्यो, परंतु देवेंद्र पण मारां हृदयरूपी पेटीमां रहेला शीलरूपी महामणिने हरवाने समर्थ नथी. ॥ ७३ ॥ एवी रीते साक्षात तेणीनो निश्चय जोइने ते अत्यंत आश्चर्य पाम्यो, तथा तेणीना हुकमथी तेणे निधाननीपेठे कोटवालने जमीनमां दाटी दीधो. ॥ ७४ ॥ पछी एक दिवसे ते विनीते तेणीने पूछ्युं के तारो भर्तार कोण छे? त्यारे ते बोली के अवंती नगरीनो रहेवासी सागरदत्त शेठनो समुद्रदत्त नामे पुत्र मने परण्यो छे. ॥ ७५ ॥ परंतु विवाहना दिवसथी मांमीने मारां अतिशय अभाग्योने लीधे चातकप्रते जेम मेघ तेम ते क्यांक चाल्यो गयो छे. ॥ ७६ ॥ अने त्यारथी वनमां उगेली मालतीनीपेठे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वसान् दैववैवश्यात् । पूरयामि ततः परं ॥ अरण्ये मालतीवाह—मुपभोगपराङ्मुखी ॥ ९७ ॥ त-
तो दृगंबुभिः कृप्त—कुल्या शल्यायितप्रिया ॥ तेन सावादि कारुण्य—कोमलीभूतचेतसा ॥ ९८ ॥
यद्यादिशसि तद्भद्रे । भ्रांत्वा देशांतरादपि ॥ आनयामि विवोढारं । तत्र वायुरिवांबुदं ॥ ९९ ॥
सा प्रत्युवाच यद्येवं । करोषि करुणापर ॥ तत्कस्त्वत्तोऽपरः प्राण—प्रदानप्रवणो मम ॥ २३०० ॥ वि-
सृष्टोऽथ तया मंक्षु । गत्वावंतीं ननाम सः ॥ कथास्मृतिपथानीत—तनुजौ पितरौ निजौ ॥ १ ॥

उपभोगरहित थइथकी कर्मना विपरीतपणाथी हुं मारा दिवसो पूरा करुं छुं. ॥ ९७ ॥ एम कही-
ने ते शल्यरूप भर्तारवाली धनश्री अश्रुजलनी नीक चलाववा लागी, त्यारे दयाथी कोमल थयेला चित्तवाळा विनीते तेणीने कह्युं के, ॥ ९८ ॥ हे भद्र! जो तुं कहे तो वायु जेम वरसादने तेम देशांतरमां भमीने पण हुं तारा भर्तारने शोधी लावुं. ॥ ९९ ॥ त्यारे तेणीए प्रत्युत्तर आप्यो के हे दयालु विनीत! जो तुं एम करीश तो पछी ताराशिवाय बीजो मने प्राणो देवामां प्रवीण कोण थइ शके? ॥ २३०० ॥ पछी तेणीए रजा आपवाथी ते जलदी अवंतीमां जइने (पोताना आगमनना) समाचारथी याद करावेल छे पुत्र जेउने एवा पोताना मातपिताने न-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तं वीक्ष्य सहसा पित्रो–र्यो व्यवर्धत संमदः ॥ तत्प्रथिम्णः पुरः पाथो–नाथोऽप्यचुलुकायत ॥ २ ॥
तस्यागमं गिरिपुरे । पितृभ्यां बोधितो धनः ॥ पक्षती अपि कृत्वा तं । दृष्टुमायुत्सुकं दधौ ॥ ३ ॥
अथाह्वयन्नरैराप्तैः । स जामातुरनातुरः ॥ पुरस्कृतसखः सोऽपि । तत्र पित्रेरितो ययौ ॥ ४ ॥ मयूरी-
मिव वर्षर्तौ । कोकीमिव दिनोदये ॥ नृत्यंतीमुररीचक्रे । गौरवात्स धनश्रियं ॥ ५ ॥ यदन्नद्रोग-
दुर्भिक्षं । तस्या द्वादशवार्षिकं ॥ धाराधर इवाशेषं । तल्लुलोप स लोलुपः ॥ ६ ॥ हेतोः कुतोऽ-

---

म्यो. ॥ १ ॥ तेने अचानक आवेलो जोइने तेना मातपितानो जे हर्ष वृद्धि पाम्यो, तेना वि-
स्तार आगळ समुद्र पण एक अंजलिसरखो थइ गयो. ॥२॥ पछी तेना माबापे तेनुं आववुं गि-
रिपुरमां रहेला धनश्रेष्ठीने जणाव्युं, त्यारे ते धनश्रेष्ठी पांखो करीने पण (त्यां जइ) तेने मळ-
वाने उत्सुक थयो. ॥ ३ ॥ पछी तेणे हर्षित थइने पोताना मुनिमोने मोकली जमाइने बोला-
व्यो, त्यारे पिताए प्रेरणा कर्याथी समुद्रदत्त पण पोताना मित्रोने अगाडी करीने त्यां गयो. ॥४॥
वर्षाऋतुमां जेम मयूरी तथा दिनोदयसमये जेम कोकी तेम अत्यंत खुशी थयेली धनश्रीने ते-
णे आदरपूर्वक स्वीकारी. ॥ ५ ॥ हवे तेणीने जे बार वर्षासुधी भोगोनो दुकाळ पड्यो हतो, ते

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

पि सान्येद्यु–र्दधाना दुर्मनायितं ॥ निदानं तेन दुःखस्य । पृष्टा स्पष्टमभाषत ॥ ७ ॥ नाथ प्राग-
तिथीभूते । दुस्सहे विरहे तव ॥ ममामिलत्पुमानेको । विवेको मूर्त्तिमानिव ॥ ८ ॥ स शीलशा-
लिकेदारो । विनीत इति विश्रुतः ॥ मनो विनोदयामास । चिरं त्वद्विरहातुरं ॥ ९ ॥ कियंतमपि
कालं स । स्थित्वा सूक्तसुधानिधिः ॥ त्वदानयनदंभेन । क्वापि न ज्ञायते गतः ॥ १० ॥ तवावा-

सघला दुकाळने वरसादनीपेठे तल्लीन थयेला समुद्रदत्ते दूर कर्यो. ॥ ६ ॥ पछी एक दिवसे कइं-
क कारणथी तेणीनुं मन ज्यारे दुभावा लाग्युं त्यारे समुद्रदत्ते दुःखनुं कारण पूछवाथी तेणीए
प्रगट रीते कह्युं के, ॥ ७ ॥ हे स्वामी! ज्यारे आपनो दुस्सह विरह मने थयो हतो त्यारे मने
मूर्तिवंत विवेकसरखो एक पुरुष मळ्यो हतो. ॥ ८ ॥ शीलरूपी डांगरना क्यारा सरखा ते विनीत
नामना पुरुषे आपना विरहथी आतुर थयेला मारा मनने घणा वखतसुधि खुशी कर्युं हतुं. ॥९॥
उत्तम वचनरूपी अमृतना निधानसरखो ते माणस केटलोक काळ रहीने आपने शोधी लाववा-
ना मिषथी कोण जाणे क्यां गयो छे, ते जणातुं नथी. ॥ १० ॥ माटे आपना मेळापना हर्षथी
अने तेना विरहनी पीडाथी एकी वखते प्रकाश अने अंधकारथी व्याप्त थयेली संध्यानीपेठे हुं

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

त्रिमुदा तस्य । विरहव्यथयाप्यहं ॥ शश्वत्तेजस्तमिस्राभ्यां । संध्येवास्मि विडंबिता ॥ ११ ॥ विना
तेन विनीतेन । कलाकुमुदिनींदुना ॥ वैधुर्यध्वांतविध्वस्ता-ऽऽलोका रात्रिरिवाभवं ॥ १२ ॥ हसि-
त्वाथ समुद्रोऽव—क्कः शोकस्तत्कृते प्रिये ॥ यो निःशूक श्वारक्षं । चिक्षेप क्ष्मातले तदा ॥ १३ ॥
ततस्त्रपाभरेणेव । सा भृशं नमितानना ॥ स्ववृत्तशंसनात्तेन । समतोषि विशेषतः ॥ १४ ॥ धन-
श्रियं समादाय । धनश्रियमिवांगिनीं ॥ समुद्रोऽपि ततस्तुष्ट—हृदियाय पितुर्गृहं ॥ १५ ॥ तौ पर-

---

विडंबना पामी छुं. ॥ ११ ॥ कलारूपी कुमुदिनीने चंद्रसरखा एवा ते विनीतविना अधीराइरूपी
अंधकारथी नाश पामेला प्रकाशवाळी रात्रिसरखी हुं थइ गइ छुं. ॥ १२ ॥ त्यारे समुद्रदत्त हसी-
ने बोल्यो के हे प्रिये! जेणे निर्दयनीपेठे ते वखते कोटवालने जमीनमां दाटी दीधो तेनेमाटे
तारे शामाटे शोक करवो जोइये? ॥ १३ ॥ त्यारे जाणे लज्जाना भारथी होय नहि तेम अत्यं-
त नमेला मुखवाळी एवी ते धनश्रीने तेणे पोतानुं वृत्तांत कहीने वधारे खुशी करी. ॥ १४ ॥
पछी देहधारी महान लक्ष्मीसरखी धनश्रीने लेइने आनंदित मनवाळो समुद्रदत्त पण पोताना पि-
ताने घेर गयो. ॥ १५ ॥ पछी अत्यंत प्रीतिरसथी भरेला मनवाळा फक्त आकारथीज भिन्न तथा

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

प्रेमसर्वस्व—रससंपूर्णमानसौ ॥ मूर्त्यैव भिन्नौ चित्तैक्य—भाजौ जन्म व्यतीयतुः ॥ १६ ॥
सतीरत्नं यथा साधो । सा धनश्रीरुदाहृता ॥ तथा भवंति चेदन्या । अपि तत्को निषेधकः ॥१७॥
सदसत्त्वं हि कस्यापि । वस्तुनो नास्ति वास्तवं ॥ सदसत्त्वाधिरोपस्तु । रागद्वेषकृतः पुनः ॥ १८ ॥
विरक्तो मन्यसे सर्वा । योषा दोषाकरा इति ॥ संसारसारभूतास्ता । मन्येऽहं रागवान् पुनः ॥१९॥
निग्रहीतुमहं दुःखं । क्षमोऽस्मीति प्रजल्पता ॥ यत्त्वयास्ति प्रतिज्ञातं । तत्स्मारय मुनीश्वर ॥ २० ॥

मननी ऐक्यतावाळा एवा तेज बन्ने पोतानो जन्म व्यतीत करवा लाग्या. ॥ १६ ॥

एवी रीते हे मुनि! जेम सतीजमां रत्नसरखी धनश्रीनुं उदाहरण आप्युं तेम जो कोइ बीजी स्त्री पण होय तो तेनो कोण निषेध करी शके? ॥ १७ ॥ मुख्यत्वे करीने कोइ पण वस्तुनुं सत् असतपणुं नथी, सत् असत्पणानो जे आरोप मुकाय छे ते तो रागद्वेषथी थाय छे. ॥ १८ ॥ वळी हे मुनि! आप तो विरक्त होवाथी सर्व स्त्रीजने दोषोनी खाणसमान गणो छो, परंतु हुं तो रागी होवाथी ते स्त्रीजने संसारमां सारभूत मानुं छुं. ॥ १९ ॥ वळी हे मुनीश्वर! हुं दुःख दूर करवाने समर्थ छुं, एम कहीने आपे जे प्रतिज्ञा करेली छे, ते आप याद करो? ॥ २० ॥ हजु मा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

क्षीणा नाद्यापि भोगेच्छा । मनोऽद्यापि धनीयति ॥ तत्त्वामभ्यर्थये प्रीति—निचितं रचितांजलिः ॥
॥ २१ ॥ तथा कुरु यथात्रैव । यथा स्यां भोगभागहं ॥ न मंत्रसाधकस्येव । मम दूरफले स्पृहा ॥
॥ २२ ॥ तत्कालं न फलं दत्ते । यः स्वामीव निषेवितः ॥ कथं कालविलंबेन । धर्मः स च फलि-
ष्यति ॥ २३ ॥ एवं धम्मिल्लमालोक्य । सांदृष्टिकफलार्थिनं ॥ कृपारसलसच्चित्तो-ऽगलदत्तोऽब्रवीदि-
ति ॥ २४ ॥ सौम्य सद्भावसत्तायां । धर्मः फलति सत्वरं ॥ ईप्सितोदकमेदिन्यो-र्योगेनाम्रतरुर्यथा

री भोगोनी इच्छा क्षीण थइ नथी, तेम मारुं मन हजु धन मेलववानी इच्छावाळुं छे, अने तेथी
हुं हाथ जोडीने प्रीतिपूर्वक आपनी प्रार्थना करुं छुं. ॥ २१ ॥ माटे आप एम करो के जेथी हुं
आ भवमांज भोगोवाळो थउं, अने मंत्र साधनारनीपेठे मारी इच्छा दूर फलवाळी न थाउ. ॥
॥ २२ ॥ जे धर्म सेवेला शेठनीपेठे तुरत फल आपतो नथी, ते धर्म घणे काळे शारीते फल
आपशे? ॥ २३ ॥ एवी रीते धम्मिल्लने तुरत फल मेळववानो अर्थी जोइने कृपारसथी उल्लसा-
यमान हृदयवाळा अगलदत्तमुनि बोल्या के, ॥ २४ ॥ हे सौम्य! जेम योग्य जल तथा पृथ्वीना
संयोगथी आम्रवृक्ष तुरत फले छे, तेम उत्तम भाव राखवाथी धर्म पण तुरत फले छे. ॥ २५ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ २५ ॥ चूतोऽपि तादृगंभोभू–सामग्रीं लभते न चेत् ॥ न फलेत सविलंबं वा । फलेद्धर्मस्तथैव च ॥ २६ ॥ अथाचाम्लतपो वत्स । वत्सरार्धं विधास्यसि ॥ सत्वात्त्वं साधुनेपथ्य—स्तदिष्टां लप्स्यसे श्रियं ॥ २७ ॥ वह्नितापः श्रिये हेम्नो । ग्रीष्मोष्मा घनवृष्टये ॥ क्षारो वस्त्रस्य शुद्ध्यर्थं । पाटवायौषधं कटु ॥ २८ ॥ टंको बिंबस्य पूजार्थं । पृथ्व्याः शस्याय दारणं ॥ कारणं दारुणमपि । तपः कष्टं तथा श्रियः ॥ २९ ॥ भोगार्थं धम्मिलः साधो–र्भेजेऽथ व्रतमित्वरं ॥ पृथुकार्थमिव क्षेत्रं । शा-

---

वळी आम्रवृक्ष पण जो तेवां जल अने पृथ्वीनी सामग्री न पामे तो ते फले नहि, अथवा घणे काळे फले, माटे धर्मना संबंधमां पण तेमज जाणवुं. ॥ २६ ॥ माटे हे वत्स! साधुनो वेष लेइने जो तुं अरधां वर्षसुधी हिम्मत राखीने आंबेलनो तप करीश तो मनोवांछित लक्ष्मी पामीश. ॥ २७ ॥ अग्निनो ताप स्वर्णनी शोभा वधारे छे, उनाळानी गरमी वरसादने लावे छे, खारो कपडांनो मेल दूर करे छे, तथा कडवुं औषध रोग मटाडे छे. ॥ २८ ॥ टांकणुं मूर्त्तिनी पूजा करावे छे, तथा जमीनने खेडवाथी धान्य नीपजे छे, तेम आकरुं तपकष्ट पण लक्ष्मी आपनारुं थाय छे. ॥ २९ ॥ हवे लक्ष्मीनो समुह करनारा भांगरना क्षेत्रने जेम पोंखमाटे सेववामां आवे छे, ते-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ल्लेः श्रीनरकारणं ॥ ३० ॥ उपात्तसाधुनेपथ्यः । प्रस्थितः स ततो द्रुतं । ययौ भ्रमन् भ्रमन् किं-
चि—दनीक्षितवरं पुरं ॥ ३१ ॥ तस्माद्बहिः क्वचिद्भूत—गृहेऽसौ निःपरिग्रहः ॥ अन्यो भूत इवो-
द्भूत—कुवेलत्वादवस्थितः ॥ ३२ ॥ जलयुक्तेन भक्तेन । मुष्टिमानेन सर्वदा ॥ स्वस्य सोऽकल-
यद् वृत्तिं । निरपेक्ष इवासुषु ॥ ३३ ॥ विना स्नानं समुद्भूत–प्रभूतस्वेदपिच्छला ॥ अनुचक्रे तनु-
स्तस्य । सेवालितशिलातलं ॥ ३४ ॥ सर्वार्थसाधकतया । प्रत्याख्यातमिवेह सः ॥ मनागप्यमुच-

म धम्मिल्ले पण अमुक वखतसुधि भोगोमाटे साधुनुं व्रत अंगीकार कर्युं. ॥ ३० ॥ पछी ते साधु-
नो वेष लेइने त्यांथी तुरत चालवा लाग्यो, तथा भमतो भमतो कोइक अजाण्या नगरपासे ग-
यो, ॥ ३१ ॥ तथा रात्री थवाथी ते नगरनी बहार कोइक भूतना मंदिरमां बीजा भूतनीपेठे ते
परिग्रहविनानो धम्मिल्ल रह्यो. ॥ ३२ ॥ वळी जाणे प्राणोनी अपेक्षाविनानो होय नहि तेम ते
हमेशां जलसहित मुठीभर अनाजथी पोतानुं गुजरान चलावतो हतो. ॥ ३३ ॥ स्नानविना अति-
शय पसीनाथी चीकासवाळुं तेनुं शरीर सेवालथी भरेली शीलासरखुं देखावा लाग्युं. ॥ ३४ ॥
सर्व प्रयोजन साधनारुं जाणीने जाणे तेणे प्रत्याख्यान कर्युं होय नहि तेम तेणे जरुरी प्रयोज-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

न्मौनं । न प्राज्येऽपि प्रयोजने ॥ ३५ ॥ यूकामत्कुणदंशादि—क्षुद्रजंतुसमुद्भवां ॥ सेहे देहेन नि-
र्ग्रंथो । निर्वाणार्थीव स व्यथां ॥ ३६ ॥ एवं द्रव्यव्रतस्थेन । षण्मासास्तेन निन्यिरे ॥ तदंते च
दिवो दैवी । वाणी प्रादुरभूदिति ॥ ३७ ॥ भव धम्मिल्ल विश्वस्त—स्त्वं भोगान् भोक्ष्यसे भृशं ॥
विद्याधरनृपेभ्यानां । प्राप्य द्वात्रिंशतं कनीः ॥ ३८ ॥ व्योमजा वारिधारेव । सा तच्चित्तकानने
॥ तपस्याफलसंदेह—दहनं निरवापयत् ॥ ३९ ॥ तपस्वीव कृताहारः । क्षयीवाप्तरसायनः ॥ दवा-

नमाटे पण जरा पण मौन छोड्युं नहि. ॥ ३५ ॥ मोक्षार्थी साधुनीपेठे ते जु, मांकण तथा डांस
आदिक क्षुद्र जंतुओथी शरीरमां उत्पन्न थयेली व्यथाने सहन करवा लाग्यो. ॥ ३६ ॥ एवी रीते
द्रव्य व्रतमां रहीने तेणे छ मासो व्यतीत कर्या, त्यारे आकाशमांथी एवी दिव्य वाणी प्रगट थइ
के, ॥ ३७ ॥ हे धम्मिल्ल! तुं विश्वास राख? तुं विद्याधर राजा तथा शाहुकारोनी बत्रीस कन्याओ
मेळवीने घणा भोगो भोगवीश. ॥ ३८ ॥ एवी रीते आकाशमांथी उत्पन्न थयेली जळधारासरखी
ते वाणीए तेना चित्तरूपी वनमां उत्पन्न थयेला तपस्याना फळना संदेहरूपी अग्निने बुझावी ना-
ख्यो. ॥ ३९ ॥ पछी भोजन करेला तपस्वीनीपेठे, रसायण खाधेला क्षयरोगीनीपेठे तथा वरसा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ग्निस्पृष्टशाखीव । जलवाहजलोक्षितः ॥ ४० ॥ निशि दिव्यगिरा यावत् । तुष्टस्तिष्ठति धम्मिलः ॥
तावत्कात्यायिनी कापि । तन्मठद्वारमाययौ ॥ ४१ ॥ अत्र किं धम्मिलोऽस्तीति । तया पृष्टे कृशध्व-
निः ॥ धम्मिलोऽत्राहमस्मीति । प्रत्युत्तरयतिस्म तां ॥ ४२ ॥ एह्येहि रथमारोह । चल चंपां पुरीं प्र-
ति ॥ तयेत्युक्ते क्षणं चित्तो-दधौ स तिमितां दधौ ॥ ४३ ॥ केयं वेत्ति कथं नाम । ममाह्वयति
किं च मां ॥ इयं निशाचरी मा्नू—द्यद्वालं चिंतयानया ॥ ४४ ॥ तस्या एवाधुना चिंता । दे-

दना जलथी सींचायेला दवदग्ध वृक्षनीपेठे ॥ ४० ॥ ते दिव्य वाणीथी खुश थइने रात्रीए जे-
वामां ते बेठो छे, एवामां कोइक तापसी ते मठना द्वारपासे आवी. ॥ ४१ ॥ अहीं शुं धम्मिल
छे? एम तेणीए धीमे अवाजे पूछवाथी तेणे तेणीने प्रत्युत्तर आप्यो के आ हुं धम्मिल अहीं
बेठो छुं. ॥ ४२ ॥ त्यारे चाल चाल? रथपर चड? अने चंपा नगरीप्रते चाल? एम तेणीए क-
हेवाथी धम्मिल क्षणवार तो पोताना चित्तरूपी समुद्रमां मत्स्यजेवो थइ गयो. ॥ ४३ ॥ (तथा
विचारवा लाग्यो के) आ तापसी कोण हशे? मारुं नाम केम जाणती हशे? मने केम बोला-
वे छे? आ राक्षसी तो नहि होय! अथवा आ चिंताथी सर्युं. ॥ ४४ ॥ केमके जे देवीए आ क-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

न्याः कृतमिदं यथा ॥ न हि सा कार्यमारभ्य । निर्वाहे विघटिष्यते ॥ ४५ ॥
अथ भूतमठं कारा—मिव मुक्त्वा कृशोऽपि सः ॥ पुष्टांग इव फालेना—रोहत्तं लीलया रथं ॥ ४६ ॥ ऋषिवेषः स निःशेष—सिद्धेऽर्थे तेन तत्यजे ॥ यद्वा विदलिते व्याधा—वौषधं नोपयुज्यते ॥ ४७ ॥ पूर्वारूढा रथे तेन । ददृशे कापि कन्यका ॥ वस्त्रेणाथ सुश्लिष्टेन । छादिताशेषविग्रहा ॥ ४८ ॥ स रथे सारथीभूय । शठस्ताभ्यामलक्षितः ॥ रथ्यामालंब्य चंपाया । रथ्यावश्वाववा-

---

र्युं छे, तेनेज हवे मारी चिंता छे, केमके ते कार्यनो प्रारंभ करीने तेनो निर्वाह करवामाटे कंइ पाछी पानी भरशे नहि. ॥ ४५ ॥

हवे ते धम्मिल्ल दुबळो छतां पण बलवाननीपेठे केदखानासरखा ते भूतना मठने छोडीने ठेक मारीने लीलामात्रथी ते रथपर चडी बेठो. ॥ ४६ ॥ पछी एवी रीते सघळुं कार्य सिद्ध थयाथी तेणे मुनिनो वेष पण छोडी दीधो, केमके रोग गयाबाद औषधनी कंइ जरुर रहेती नथी. ॥ ॥ ४७ ॥ हवे त्यां प्रथमथीज रथमां बेठेली तथा मजबूत वस्त्रथी ढांकेल छे सर्व शरीर जेणीए एवी कोइक कन्याने तेणे दीठी. ॥ ४८ ॥ हवे तेज बन्नेमांथी कोइए नहि ओळखेलो एवो ते

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

हयत् ॥ ४९ ॥ असावेवन्निशो वृद्धिं । जानन्निव वपुःस्थितिं ॥ दिदृक्षुस्तस्य रूपं सा । भ्रंशं नृप-
कनी पुनः ॥ ५० ॥ आत्तं यस्यानया नाम । सोऽन्यः कश्चन धम्मिलः ॥ न हि कस्यापि नाम्नः
स्या-देक एव विभुर्भुवि ॥ ५१ ॥ अहं स्वनामश्रवणात् । सार्थे लग्नोऽनयोर्वृथा ॥ मद्रूपं नन्विमे
प्रात—र्वीक्ष्य द्वेषं गमिष्यतः ॥ ५२ ॥ एवं चिंतयतस्तस्य । पथि पर्यगलन्निशा ॥ तदा च ध्वस्त-
तिमिरः । सहस्रकर उद्ययौ ॥ ५३ ॥ उपायनीकृतानेक-प्रफुल्लांभोजसौरभां ॥ असौ निरैक्षत न-

हांक्यो धम्मिल सारथी थइने चंपा नगरीने मार्गे रथना घोडाउने हंकारवा लाग्यो. ॥ ४९ ॥ ह-
वे ते धम्मिल पोताना शरीरनी स्थिति जोइने रात्रीनी वृद्धि इछवा लाग्यो, तथा ते राजकन्या
तेनुं रूप जोवामाटे रात्रिना नाशने इछवा लागी. ॥ ५० ॥ आ तापसी (ते वखते) जेनुं ना-
म बोली छे ते कोइ बीजोज धम्मिल होवो जोइये, केमके कोइ पण नामनो आ जगतमां को-
इ एकज माणस कइं मालिक होतो नथी. ॥ ५१ ॥ वळी हुं मारुं पोतानुं नाम सांजळीने फोकट
आ बन्नेनी साथे चाल्यो छुं, खरेखर आ बन्ने प्रजाते मारुं रूप जोइने गुस्से थशे. ॥ ५२ ॥ एम
ज्यारे ते चिंतवतो हतो त्यारे मार्गमांज रात्री संपूर्ण थइ, अने ते वखते अंधकारने नाश कर-

दीं । नदीनहृदयः पुरः ॥ ५४ ॥ युक्तिज्ञो योक्त्रमुत्तार्य । तटे तस्या अनातुरः ॥ तुरगौ वारि तृ-
ड्वारि । सोऽध्वश्रांतावपीप्यत ॥ ५५ ॥ स पद्मस्पर्धया प्रात—र्जातलोचनपाटवः ॥ कन्याममेय-
लावण्यां । तां दृष्ट्वा मुमुदे भृशं ॥ ५६ ॥ अंतराले वर्तमानं । मुनिगार्हस्थ्यवेषयोः ॥ सा तु तं
भीषणाकारं । वीक्ष्य खिन्नेत्यवोचत ॥ ५७ ॥ अर्धोद्गतस्थूलकेशो । निम्नीभूताक्षिगोलकः ॥ लंब-
ग्रीवः कृशः क्लीवः । सूर्पाकारनखक्रमः ॥ ५८ ॥ क्षुधा दामोदरः क्षीण—कटीभ्रस्यत्पटच्चरः ॥ निर्मा-

---

नारो सूर्य उदय पाम्यो. ॥ ५३ ॥ एवामां आनंदित हृदयवाळा ते धम्मिल्ले भेट करेल छे अनेक विकस्वर कमलोनी सुगंध जेणे एवी एक नदीने आगामीना भागमां दीठी. ॥ ५४ ॥ पछी युक्तिने जाणनारा ते गंभीर धम्मिल्ले ते नदीने किनारे जोतर छोडीने मार्गमां चालवाथी थाकेला घोडाउने तृषा निवारनारुं जल पायुं. ॥ ५५ ॥ हवे कमलनी स्पर्धाथी प्रभाते आंखो खुल्याबाद ते धम्मिल अत्यंत लावण्यवाळी ते कन्याने जोइने घणो खुशी थयो. ॥ ५६ ॥ पछी मुनि अने गृहस्थना वेषनी वच्चे रहेला भयंकर आकारवाळा ते धम्मिलने जोइने खेद पामेली ते कन्या बोली के, ॥ ५७ ॥ अरे माता! अरधा उगेला जाडा केशवाळो, नीचा थयेला आंखोना मोळावा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

सशोणितं देह—मस्थिकूटमयं दधत् ॥ ५९ ॥ दुर्दशादयिताश्लिष्टो । दुर्भिक्षस्येव सेवकः ॥ रंकोऽयं को हहा मातः । स्वसार्थे गृहितस्त्वया ॥ ६० ॥ मन्ये भूतगृहात्तस्मा—द्भूतोऽयं कोऽपि निर्गतः ॥ यदीदृग्भीषणाकारो । मनुष्यः क्वापि नेक्षितः ॥ ६१ ॥ यदि वा न हि भूतोऽयं । न पिशाचो न राक्षसः ॥ किंतु मूर्त्तमिदं पापं । मम लग्नं पुराकृतं ॥ ६२ ॥ ददृशे यो मया पूर्वं । नेत्रांभोज-

ळो, लांबी डोकवाळो, दुबळो, निर्बल, सुपडाजेवा नखपगवाळो, ॥ ५८ ॥ क्षुधाथी खाली उदरवाळो, दुबळी केडपरथी खसी जतां वस्त्रवाळो, मांस अने रुधिरविनाना फक्त हाडपिंजरजेवां शरीरने धारण करनारो, ॥ ५९ ॥ दरिद्रतारूपी स्त्रीथी आलिंगित थयेलो, तथा दुकाळना सेवकसरखो एवो कयो माणस तें आपणी साथे लीधो छे? ॥ ६० ॥ हुं तो धारुं छुं के ते भूतघरमांथी आ कोइक भूतज निकली आव्यो छे, केमके आवा भयंकर आकारवाळो माणस तो क्यांय पण जोवामां आव्यो नथी. ॥ ६१ ॥ अथवा आ भूत पिशाच के राक्षस नथी, परंतु आ तो पूर्वे करेलुं मारुं पापज मूर्तिवंत थइने मारी पाछळ लागेलुं छे. ॥ ६२ ॥ मारां नेत्रोरूपी कमलोने सूर्यसरखो जे धम्मिल पूर्वे में जोयो छे, ते तो आ नथीज, आ तो हे माता! खरेखर मारां नेत्रोरूपी कमलोने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

दिनोदयः ॥ न सोऽयं निश्चितं मात—र्नैवांभोजनिशोदयः ॥ ६३ ॥ कृपया पापयाभूतां । तदा
मे गदिते दृशौ ॥ रथोपरि समारोढु—मस्य नादास्यमन्यथा ॥ ६४ ॥ यदि धम्मिल्लनामा स्या—त्त-
थाप्येष न मे प्रियः ॥ हरिनाम्नि समानेऽपि । किं श्रीः श्रयति दर्दुरं ॥ ६५ ॥ चेदासेचनको भ-
र्त्ता । न मातः समगंस्त मे ॥ अलं तदग्रतो गत्वा । पश्चाद्यास्याम्यहं पुनः ॥ ६६ ॥ धात्री स्माह
गता पश्चा—द्वत्से लाघवमाप्स्यसि ॥ प्रयाहि चंपां तत्तत्र । कुर्याद्यत्तेऽभिरोचते ॥ ६७ ॥ श्रुताम-

चंद्रसरखो छे. ॥ ६३ ॥ ते वखते आ दुष्ट रात्रीए मारां नेत्रो आच्छादित कर्यां हतां, नहितर हुं र-
थपर चडवा पण न आपत. ॥ ६४ ॥ कदाच आनुं नाम धम्मिल्ल हशे, तो पण ते मने प्रिय था-
य तेम नथी, केमके तुल्य हरिनामवाळा पण देडकानो शुं लक्ष्मी आश्रय करे छे! ॥ ६५ ॥ हे
माता! जो म्हारो प्रियतम भर्तार मने मळ्यो नथी तो हवे आगल जवाथी सर्युं, हुं तो हवे पा-
छी जइश. ॥ ६६ ॥ त्यारे ते धावमाता बोली के हे वत्से! जो तुं पाछी जइश तो तारी हलका-
इ थशे, माटे हाल तो तुं चंपापुरीमां चाल? पछी त्यां तारी इच्छामुजब करजे. ॥ ६७ ॥ एवी री-
तनी तेउनी कथा सांभळ्या छतां पण जाणे बहेरो थइ गयो होय नहि तेम ते धम्मिल्ले पोता-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

प्यश्रुतां कुर्व—स्तयोरेवं मिथः कथां ॥ रथे सोऽध्ययुनग्वाहौ । धाष्टर्यं ध्यायन्निजे हृदि ॥ ६९ ॥
धम्मिल्लो रथमारोढुं । यावच्चक्रे ददौ पदं ॥ तावत्प्राचीचलद्बाला । सारथीभूय सा रथं ॥ ७० ॥ रथं
हस्तादमुंचंतं । पूपखंममिवार्भकं ॥ अनुदन्निर्दया नृप—कन्या प्रवयसेन तं ॥ ७१ ॥ कुरूप रंक
निर्लज्ज । मुंच रे मामकं रथं ॥ लेष्टूनिवानन्नुक्रोशा—क्रोशानिति जगाद सा ॥ ७२ ॥ आस-
न्नाभ्यस्तसंन्यस्त-संस्कारादिव नात्यजत् ॥ असौ क्षमां च मौनं च । मान्यपि स्वार्थसिद्धये ॥७३॥

ना मनमां बुद्धिइ वापरीने घोडाउने रथमां जोड्या. ॥ ६९ ॥ पछी रथपर चमवामाटे जेवामां
धम्मिल्ले चक्रपर पग दीधो, तेवामां ते कन्याएज सारथी थइने रथ चलाव्यो. ॥ ७० ॥ हवे बा-
ळक जेम मीठाइना टुकडाने तेम हाथमांथी रथने नहि छोडता एवा ते धम्मिल्लने ते निर्दय रा-
जकन्या चाबुक मारवा लागी. ॥ ७१ ॥ तथा अरे कुरूप! रंक! निर्लज्ज! तुं मारा रथने छोड?
एवी रीते अत्यंत आक्रोशवाळां वचनो कहेवा लागी. ॥७२ ॥ नजीकमां अभ्यस्त करेला सन्या-
सीपणाना संस्कारथी जाणे होय नहि तेम मानी छतां पण तेणे स्वार्थसिद्धिमाटे क्षमा अने
मौन तज्यां नहि. ॥ ७३ ॥ हवे ते कमलमुखी कन्याए मार्गे चालतांथकां भोजनवखते थाक उ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

भोजनावसरे भोज—नयना पथि गच्छती ॥ श्रमं निराकर्तुकामा । स्थापयामास सा रथं ॥ ७३ ॥
प्रवेष्टुमक्षमे मध्ये । ग्रामं योषित्स्वभावतः ॥ अन्यागत्येंगितज्ञान—प्रवीणो धम्मिल्लो जगौ ॥
॥ ७४ ॥ विभ्राये मास्म जायेथां । युवामत्रैव तिष्ठतां ॥ गत्वा भोजनसामग्री—मानयामि द्रुतं त्व-
हं ॥ ७५ ॥ अथावस्थाप्य ते तत्र । ग्राममध्यमसौ गतः ॥ युक्तमस्तोकलोकेन । ग्रामस्वामिनमैक्ष-
त ॥ ७६ ॥ तुरंगं लोकमध्यस्थं ॥ दर्शं दर्शं विषादिनं ॥ प्रणिपत्य तमप्राक्षीत् । स विषादस्य का-
रणं ॥ ७७ ॥ ग्रामाधीशोऽवदद्भद्र । किशोरो मे सलक्षणः ॥ हेतोः कुतोऽप्यनुदिनं । क्षीयते क्ष-

---

तारवा माटे रथ उभो राख्यो. ॥ ७३ ॥ हवे इंगितज्ञानमां हुशियार एवा ते धम्मिल्ले तेउने स्त्री-
स्वभावथी गाममां जवाने असमर्थ जाणीने सामे आवीने कह्युं के, ॥ ७४ ॥ तमो मुंझाउमां,
अने अहींज रहो, अने हुं गाममां जइने जलदी भोजननी सामग्री लावुं छुं. ॥ ७५ ॥ पछी ते-
उने त्यां राखीने धम्मिल्ल गामनी अंदर गयो, त्यां तेणे घणा माणसोथी युक्त थयेला ते गाम-
ना ठाकोरने जोयो. ॥ ७६ ॥ त्यां माणसोनी वच्चे रहेला एक घोडाने जोइ जोइने खेद पामता
एवा ते ठाकोरने नमीने तेणे खेदनुं कारण पूछ्युं. ॥ ७७ ॥ त्यारे ठाकोरे कह्युं के हे भद्र! मा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

यरोगिवत् ॥ ७८ ॥ अस्य विदधिरे वैद्यै–रुपचारा अनेकशः ॥ गिराविव शरास्तेऽपि । सर्वे वैयर्थ्य-
मीयिरे ॥ ७९ ॥ मम जीवितसर्वस्वं । अश्वो विश्वोत्तराकृतिः ॥ अनुपायात्परञ्जवं । गंता तेनास्मि
दुःखितः ॥ ८० ॥ धम्मिल्लोऽभिदधे धीम–न्नहं जानामि चेष्टितैः ॥ प्रच्छन्नं पापकर्मैव । शल्यं देहे-
ऽस्ति किंचन ॥ ८१ ॥ ततः स चतुरो मृत्स्ना । सलिलक्लिन्नया तदा ॥ तुरंगस्य तनुं भित्तिं । सु-
धावल्लेपयत्ययं ॥ ८२ ॥ छायास्थे तुरगे पूर्व–मशुष्यद्यत्र मृत्तिका ॥ तस्मिन्नवयवे शल्य—मंतःस्थं

रो आ उत्तम लक्षणवाळो वछेरो कोण जाणे शा कारणथी हमेशां क्षयरोगीनीपेठे क्षीण थतो
जाय छे. ॥ ७८ ॥ आने माटे वैद्योए अनेक उपायो कर्या, परंतु पर्वतप्रते जेम बाणो तेम ते
सघला फोकट गया छे. ॥ ७९ ॥ मारा प्राणसरखो तथा जगतमां अनुपम आकृतिवाळो मारो आ
घोडो नाइलाजे मरण पामशे, अने तेथी हुं खेद पामुं छुं. ॥ ८० ॥ त्यारे धम्मिल्ल बोल्यो के हे
बुद्धिवान् ठाकोर! हुं आनी चेष्टाथी धारुं छुं के गुप्त पापकार्यनीपेठे आना शरीरमां कइंक शल्य
छे. ॥ ८१ ॥ पछी ते चतुर धम्मिल्ले तेज वखते भींतपर जेम चुनो तेम पाणीथी भींजवेली मा-
टीवडे ते घोडाना शरीरपर लेप कर्यो. ॥ ८२ ॥ हवे ते घोडाने छायामां राख्याथी तेना शरीरना

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

निश्चिकाय सः ॥ ८३ ॥ तुरंगस्य छविच्छेदा—त्ततः शल्ये निराकृते ॥ स व्रणं व्रणरोहिण्या—रो-
हयामास सत्वरं ॥ ८४ ॥ हये निरामये जाते । जानन् पुण्यविशालिनं ॥ आललाप कलापात्रं ।
ग्रामेशस्तं ससौहृदं ॥ ८५ ॥ रूपांतरितनाकौकः । कलाप्राप्तसरस्वति ॥ वद कौतस्कुतोऽसि त्वं ।
कियांस्तव परिच्छदः ॥ ८६ ॥ सोऽवक्कुशाग्रनगरा—दहमायासिषं सखे ॥ ग्रामसीम्नि च रामाया ।
ममास्ति स्थापितो रथः ॥ ८७ ॥

जे भागपर प्रथम ते माटी सुकाइ गइ, ते भागमां अंदर कइंक शल्य छे एम तेणे निश्चय कर्यो.
॥ ८३ ॥ पछी तेणे ते घोडाना शरीरमां ते जगोए वाढकाप करीने तेमांथी शल्य कहाडी नाख्युं,
तथा ते जखमने व्रणरोहिणी नामनी औषधीथी तेणे तुरत रुझावी नाख्यो. ॥ ८४ ॥ एवी रीते
घोडो ज्यारे नीरोगी थयो त्यारे ते कलावान धम्मिल्लने पुण्यशाली जाणीने राजाए मित्रतापूर्वक
बोलाव्यो के, ॥ ८५ ॥ हे रूपांतर देव! तथा कलाथी प्राप्त करेली छे सरस्वती जेणे एवो तुं क-
हे के क्यांथी आवे छे? तथा तारो केटलो परिवार छे? ॥ ८६ ॥ त्यारे धम्मिल्ल बोल्यो के हे मि-
त्र! हुं कुशाग्रनगरथी आवुं छुं, तथा गामनी सीममां में मारो रथ राख्यो छे. ॥ ८७ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

अथो रथं युतं ताभ्यां । ग्रामेशो ग्रामसीमतः ॥ कलाक्रीत इव प्रेष्यो । गत्वा ग्रामांतरानयत् ॥ ८८ ॥ तस्मै सरमणीकाय । स सिद्ध इव चेटकः ॥ स्थानस्नाननिवसना—शनादिकमपूरयत् ॥ ॥ ८९ ॥ स्वस्थानादधिकं मानं । दूरेऽपि लभते गुणी ॥ यथा विदेशे न तथा । महर्घ्यो मणिरंबुधौ ॥ ९० ॥ स ग्रामेशाग्रहात्तत्रै—वातिचक्राम धामवान् ॥ दिनापरार्धं तत्सार्द्धं । ग्रामलोकैर्विनोदतः ॥ ९१ ॥ मनःप्रियप्रियाप्राप्ति—पश्चात्तापेन पूरिता ॥ सर्वेभ्यः प्रथमं सायं । सुष्वाप क्षाप-

---

पछी ते ठाकोर तेनी कलाथी खरीदायेला चाकरनीपेठे त्यां जइने गामनी सीममांथी ते बन्ने स्त्रीओसहित रथने गामनी अंदर लाव्यो. ॥ ८८ ॥ तथा ते स्त्रीओसहित धम्मिल्लने तेणे सिद्ध नोकरनीपेठे मकान, स्नान, वस्त्र तथा भोजनआदिक पूरां पाड्यां. ॥ ८९ ॥ गुणी माणस पोताना स्थानथी दूर देशमां गयोथको अधिक मान पामे छे, केमके अमूल्य मणिनी जेवी परदेशमां किमत थाय छे, तेवी तेनी समुद्रमां पण रहेतां थती नथी. ॥ ९० ॥ पछी ते पराक्रमी धम्मिल्ले ते ठाकोरना आग्रहथी गामना लोकोसाथे विनोद करतांथकां त्यांज दिवसनो बाकीनो अरधो भाग व्यतीत कर्यो. ॥ ९१ ॥ मनने प्रिय एवो प्रियतम न मलवाथी पश्चात्तापमां पडेली ते रा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

नंदिनी ॥ ८२ ॥ तस्यां निद्रामुद्रिताक्ष्यां । विसृष्टे ग्रामनेतरि ॥ कात्यायिनीं मनाक्सौम्य—मुखीं प्रोवाच धम्मिलः ॥ ८३ ॥ के युवां चलिते कस्मा—दकस्माच्छब्दितोऽस्मीति ॥ शब्दितश्चेत्तदेषा किं । बाला व्यालायते मयि ॥ ८४ ॥ स्वच्छभावाथ सावादी—द्वात्सल्यविशदं वचः ॥ आकर्णय सकर्ण त्व—मस्मच्चरितमादितः ॥ ८५ ॥ अस्ति हस्तिहयव्रात—जातशोभमहापथं ॥ पुरं सारश्रियां सीमा । श्रीमागधपुरं पुरं ॥ ८६ ॥ तत्रारिदमनो नाम । नामयन्नरिभूभुजः ॥ भुजदंभात्तभूचक्र—

जपुत्री संध्याकाळे सर्वथी पहेलां निद्रावश थइ. ॥ ८२ ॥ हवे तेणीनी आंखो निद्राथी बीडाइ गयाबाद तथा ठाकोरना पण गयाबाद जरा शांत मुखवाळी ते तापसीने धम्मिल्ले पूछ्युं के, ॥८३॥ तमो बन्ने कोण छो? शामाटे निकली छो? तथा मने शामाटे अचानक बोलाव्यो? अने जो बोलाव्यो तो पछी आ कन्या माराप्रते सर्पनीपेठे शामाटे आचरण करे छे? ॥ ८४ ॥ त्यारे निर्मल अंतःकरणवाळी ते तापसी स्नेहयुक्त वचन बोली के, हे चतुर! तुं अमारुं वृत्तांत मूळथी सांभळ? ॥ ८५ ॥ हाथीघोमाउना समुहथी थयेली शोभावाळा राजमार्गवाळुं तथा उत्तम लक्ष्मीनी सीमासरखुं मागधपुर नामनुं नगर छे. ॥ ८६ ॥ त्यां शत्रु राजाउने नमाडनारो तथा भुजदंडपर

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

श्चक्रवर्त्तीव नृपतिः ॥ ८७ ॥ तस्येयं दुहिता नाम्ना । कमला कमलानना ॥ मामस्या एव जानीहि । धात्रीं तु विमलाभिधां ॥ ८८ ॥ प्राणेभ्योऽपि प्रियामेना—मध्यापयदिलाप्रियः ॥ कला उपकलाचार्यं । सकला ललनोचिताः ॥ ८९ ॥ इयमुद्भिन्नतारुण्या । पूर्वासीत् कर्मदोषतः ॥ घातकेष्विव तातस्य । पुरुषेषु पराङ्मुखी ॥ ९९ ॥ अमी स्वकार्यरसिका । निःकृपाश्चलचेतसः ॥ परार्थभेदका ये च । निनिंदेयं नरानिति ॥ २४०० ॥ यदा कदाचिदद्राक्षी—देषा कंचिन्नरं पुरे ॥

पृथ्वीचक्रने धरनारो चक्रवर्तीसरखो अरिदमन नामे राजा छे. ॥ ८७ ॥ तेनी आ कमलसरखां मुखवाळी कमला नामनी पुत्री छे, अने मने तेनी विमला नामनी धाव जाणवी. ॥ ८८ ॥ पोताना प्राणोथी पण वहाली एवी आ पुत्रीने राजाए कलाचार्यपासे स्त्रीने लायक सघली कलाओ भणावी छे. ॥ ८९ ॥ ज्यारे आ युवान थइ त्यारे प्रथम कर्मोना दोषथी पोताना पिताना घातकोनीपेठे पुरुषोप्रते द्वेषवाळी हती. ॥ ९९ ॥ आ पुरुषो स्वार्थी, दयावगरना, चलचित्तवाळा अने परकार्यने भांगनारा छे एम तेणी तेओनी निंदा करती हती. ॥ २४०० ॥ जे कोइ वखते ते नगरमां कोइ पुरुषने जोती त्यारे खार चोपडेला गुमडांथी जाणे पीडाइ होय नहि तेम ते वधा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

क्षिप्तक्षारव्रणार्त्तेव । विशेषेण व्यषीदत ॥ १ ॥ ये कुलीनाः कलावंतो । युवानः क्षत्रियोत्तमाः ॥ एषा तेष्वपि नारज्यत् । क्षीणक्षुन्मोदकेष्विव ॥ २ ॥ अन्यदाहं व्यमार्क्षं किं । गुणज्ञेयं सुता मम ॥ नृंश्चक्षुष्यानपि द्वेष्टि । चंद्रांशूनिव पद्मिनी ॥ ३ ॥ अचिंतयं च चेदेषा । मुच्येतोपचतुष्पथं ॥ तत्कंचिन्नरमालोक्य । स्यादस्या जातु निर्वृतिः ॥ ३ ॥ अथ विज्ञप्य राजानं । विमान इव भूमिगे ॥ अस्थापयमहं धाम्नि । पृथुनि श्रीपथांतिके ॥ ४ ॥ तत्र वातायनस्थेयं । योषिन्मात्रपरिच्छदा ॥

रे दुःख पामती. ॥ १ ॥ जेम क्षुधाविनाना माणसने लाडुमां रुचि न थाय तेम कुलीन कलावान तथा युवान उत्तम क्षत्रिओप्रते पण आ कन्या रागवाळी थइ नहि. ॥ २ ॥ पछी एक दिवसे में विचार्यु के कमलिनी जेम चंद्रना किरणोप्रते तेम मारी आ गुणज्ञ पुत्री मनोहर पुरुषोप्रते पण शामाटे द्वेष करती हशे? ॥ ३ ॥ जो आने चहुटामां मुकवामां आवे तो कदाच ते कोइक पुरुषने जोइने रागवाळी थाय. ॥ ३ ॥ पछी में राजाने विनंति करीने चहुटामां पृथ्वीपर रहेला विमानसरखा एक विशाल मकानमां तेणीने राखी. ॥ ४ ॥ त्यां फक्त स्त्रीजनाज परिवारवाळी ते राजपुत्री झरुखामां बेठीथकी लीलापूर्वक पोतानी चपल दृष्टि नगरमां चारे बाजु फेंकवा लागी.

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

चक्षुश्चिक्षेप लीलाग्नि-मंथरं परितः पुरे ॥ ५ ॥ रुरोचयिषवोऽमुष्यै । स्वमिभ्यक्षत्रसूनवः ॥ युवानः कृतशृंगाराः । समभ्येयुरनेकशः ॥ ६ ॥ कथं भ्रमंत्यमी काम-पिशाचछलिता इव ॥ इति प्रत्युत्तरशेषा—नेषा तानकरोद्भृशं ॥ ७ ॥ सौरभ्योल्लसदुन्निद्र-पुष्पोत्तंसितमस्तकः ॥ सर्वांगसंगिशृंगार-ज्योतिर्द्योतितदिङ्मुखः ॥ ८ ॥ दिव्यांबराक्तसौरभ्य—संवासितपुरोदरः ॥ श्रीपथे मन्मथो मूर्त्त इव कोऽप्यचलद्युवा ॥ ९ ॥ युग्मं ॥ तद्दर्शनेन पुंद्वेषः । सहसास्याः शमं ययौ ॥ घनांबुना जग-

---

॥ ५ ॥ त्यां तेणीने पोताप्रते मोहित करवामाटे शाहुकारोना तथा क्षत्रिओना अनेक युवान पुत्रो बनीठनीने आववा लाग्या. ॥ ६ ॥ कामरूपी पिशाचथी गांडा बनेलानीपेठे आ जुवानीआओ अहीं शामाटे भटक्या करे छे? एटलोज फक्त प्रत्युत्तर तेओने ते आपती हती. ॥ ७ ॥ एवामां सुगंधथी उल्लसायमान अने प्रफुल्लित पुष्पोना मुकुटयुक्त मस्तकवाळो, सर्व शरीरपर रहेलां आभूषणोनी कांतिथी दिशाओना मुखोने तेजस्वी करनारो ॥ ८ ॥ दिव्य वस्त्रोमां छांटेली सुगंधिथी नगरना मध्यभागने सुगंधी करनारो तथा मूर्तिवंत कामदेवसरखो कोइक युवान ते राजमार्गेथी चालवा लाग्यो. ॥ ९ ॥ जगतने नाश करनारो दावानलनो अग्नि जेम वरसादना जलथी शांत

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ध्वंसी । इव दाहो दवोद्भवः ॥ १० ॥ इंदौ कैरविणी रवौ कमलिनी धाराधरे बर्हिणी । हंसी त-
द्विगमे महोदधिजले मत्सी मृगीव स्थले ॥ श्रीदेवी भजंते मुदं जलशये गौरी गिरीशे तथा ।
स्वछंदं रमते विचित्ररुचिकं चेतः क्वचित्कस्यचित् ॥ ११ ॥ एषा मामभ्यधान्मातः । कोऽयं गछति
भो युवा ॥ अस्य दर्शनमात्रान्मे । सुधासिक्तमभूद्वपुः ॥ १२ ॥ तथा कुरु यथा मंक्षु । मामेष प्र-
तिपद्यते ॥ नह्यहं व्रजतः प्राणा—नीशे धर्तुं विनामुना ॥ १३ ॥ अथाहं दध्युषी कार्य—मेतद्

थइ जाय तेम ते युवान पुरुषने जोइने तेणीनो पुरुषप्रतेनो द्वेष एकदम शांत थइ गयो. ॥१०॥
जेम चंद्रमां कैरविणी, सूर्यमां कमलिनी, वरसादमां मयूरी, वरसादना नाशमां हंसी, महासागरना
जलमां माछली, जमीनपर हरिणी, विष्णुमां लक्ष्मी तथा महादेवमां जेम पार्वती तेम विचित्र रु-
चिवाळुं कोइ कोइनुं चित्त कोइ कोइ वस्तुमां स्वछंदपणे रमे छे. ॥ ११ ॥ पछी तेणीए मने क-
ह्युं के हे माताजी! आ युवान पुरुष कोण जाय छे? आने फक्त जोवाथीज मारुं शरीर अमृतथी
सींचायाजेवुं थयुं छे. ॥ १२ ॥ माटे हवे तुं एम कर? के जेथी मने ते जलदी अंगीकार करे,
केमके तेनाविना हुं मारा जता प्राणोने धारी शकुं तेम नथी. ॥ १३ ॥ हवे में विचार्युं के आ

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ऽगेव साध्यते ॥ पुनर्न्नावपरावर्त्ती । मास्यान्नूच्चलचेतसः ॥ १४ ॥ ज्वमुक्त्वाहं गता तत्र । पुरुषं तमन्नाणिषं ॥ रूपश्रीकेश कोऽसि त्वं । कस्य वा तनयो वद ॥ १५ ॥ सद्दृहस्यकुंदकलिका—कलिकारिदोऽवदत् ॥ पुत्रः समुद्रदत्तस्य । श्रेष्ठिनो धम्मिल्लोऽस्म्यहं ॥ १६ ॥ ञ्चहं पुनरवोचं तं । वत्स त्वं पुण्यवानसि ॥ यदेषा नृषु सद्वेषा । त्वय्यरज्यन्नृपांगजा ॥ १७ ॥ सौन्नागिनेय तदिमा—मुदूह्य स्नेहनिर्न्नरां ॥ न्नुंपस्व विश्वविश्वस्थ—पुंसां सुन्नगतामदं ॥ १० ॥ ततः सोऽन्निदधे मात—

कार्य जल्दी साधी लेवुं जोइये, केमके ञ्चा मारी पुत्रीनुं चपल चित्त पाछुं फरी न जाय तो सारुं. ॥ १४ ॥ एम विचारी ठीक छे एम कहीने में ते पुरुषपासे जइने तेने कह्युं के हे रूपश्रीप्रते विष्णुसरखा! तुं कोण छे? तथा कोनो पुत्र छे? ते कहे? ॥ १५ ॥ मनोहर डोलरनी कळीञ्चने पण जीतनारा दांतोवाळो ते पुरुष बोल्यो के हुं समुद्रदत्तशेठनो धम्मिल्ल नामे पुत्र छुं. ॥ १६ ॥ त्यारे फरीने में तेने कह्युं के हे वत्स! तुं पुण्यवान छो, केमके पुरुषोप्रते द्वेषवाळी एवी पण ञ्चा राजकन्या ताराप्रते रागवाळी थयेली छे. ॥ १७ ॥ माटे हे सौन्नाग्यवान! स्नेहथी न्नरेली ञ्चा राजकन्याने परणीने तुं समस्त जगतना पुरुषोना सौन्नाग्यपणानो मद दूर कर? ॥ १० ॥ त्यारे ते

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

रेतत्कस्मै न रोचते ॥ परिणेया परं राज–कन्या मे वणिजः कथं ॥ १९ ॥ क्व कल्पवल्ली क्व तृणं
। क्व मणिः क्व च कर्करः ॥ क्व राजहंसी क्व बकः । क्व करेणुः क्व बर्करः ॥ २० ॥ क्व पद्मिनी क्व
मंडूकः । क्व लक्ष्मीः क्व च दुर्गतः ॥ क्व सा पृथ्वीपतेः पुत्री । क्व चाहं प्राकृतो भुवि ॥ २१ ॥ म-
योचे वत्स कोऽयं ते । विचारश्चतुरोचितः ॥ कः कामधेनुमायांती–मयोग्योऽस्मीति दूरयेत् ॥ २२ ॥
अवदद्धम्मिल्लो मात—र्युक्तमुक्तमिदं त्वया ॥ किंतु स्वपितरौ पृष्ट्वा । दारकर्मोचितं मम ॥ २३ ॥

बोल्यो के हे माताजी! आ वात कोने न रुचे? परंतु हुं वणिकपुत्र राजकन्याने शीरीते परणी शकुं? ॥ १९ ॥ केमके क्यां कल्पवेली अने क्यां घास? क्यां मणि अने क्यां कांकरो? क्यां राजहंसी अने क्यां बगलो? क्यां हाथणी अने क्यां बकरो? ॥ २० ॥ क्यां कमलिनी अने क्यां देडको? क्यां लक्ष्मी अने क्यां दरिद्री? तेम क्यां राजानी पुत्री अने क्यां हुं आ पृथ्वीपरनो पामर मनुष्य? ॥ २१ ॥ त्यारे में तेने कह्युं के हे वत्स! तुं वळी आ म्हापणमायानीपेठे शुं विचार करे छे? केमके हुं अयोग्य छुं एम कही आवती कामधेनुने कोण निवारे? ॥ २२ ॥ त्यारे धम्मिल बोल्यो के हे माताजी! तमो आ युक्तज कहो छो, परंतु मारा मातपिताने पूछीने मारे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

आगछेमक्षु पितरं । पृष्ट्वेत्यनुमतो मया ॥ यातः स पुनरायातः । क्षणादेवेत्यवोचत ॥ २४॥ आ
पृष्टो मातरत्रार्थे । तातो मामन्वशादिति ॥ दृष्ट्वा राजांगजारागं । वत्स गछसि किं मुदं ॥ २५ ॥
द्राक्षालतामिव मयः । कस्तूरीमिव सैरिभः ॥ मुक्तावलीमिवारिष्ट—स्त्वमेनां प्राप्तुमर्हसि ॥ २६ ॥
स्वाधिकैः सह संबंधं । न बध्नंति सुबुध्धयः ॥ पल्वलं विपुलश्रोतः–श्रोतसा दीर्यते न किं ॥ २७ ॥
वत्स त्वदुचिताः कन्याः । संपत्स्यंते परा अपि ॥ दास्यस्य स्पृहयाक्षुश्चे—त्तदेतामुररीकुरु ॥ २८ ॥

परणवुं उचित छे. ॥ २३ ॥ तारा मातपिताने पूछीने तुं जलदी आवजे, एम में अनुमति आप्याथी ते जइने क्षणवारमां पाछो आवी बोल्यो के, ॥ २४ ॥ हे माताजी! आमाटे पूछवाथी मारा पिताए मने कह्युं के, हे वत्स! राजपुत्रीनो राग जोइने तुं शामाटे खुश थाय छे? ॥ २५ ॥ उंट जेम द्राक्षवल्लीने, पाडो जेम कस्तूरीने, दरिद्री जेम मोतीउनी माळाने तेम तुं आ राजकन्याने मेलववाने लायक छो. ॥ २६ ॥ सुबुद्धि माणसो पोताथी अधिक मनुष्योसाथे संबंध बांधता नथी, केमके विशाल झरणाना प्रवाहथी शुं नानुं तळाव फाटी जतुं नथी? ॥ २७ ॥ वली हे वत्स! तारा लायक बीजी कन्याउ पण मलशे, माटे जो तने दासपणानी इछा होय तो आ राजपुत्री

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.　　Jun Gun Aaradhak Trust

निषेधितोऽपि पित्रैव–मुपयच्छेयं चेदिमां ॥ निषिद्धकारी गेहेऽह–मुपतिष्ठेयं तत्कथं ॥ २७ ॥ परं चंपापुरे मात–र्मातुलोऽस्ति ममातुलः ॥ तत्तत्र परिणीयेमां । तिष्ठामि यदि मन्यसे ॥ ३० ॥ मयाप्यूचे महाभाग । साधु साधु मतिस्तव ॥ का न्यूनता विदेशेऽपि । यद्यूढा राजकन्यका ॥ ३१ ॥ राजकन्या समानेया । सायं द्यूतगृहे त्वया ॥ इति प्रदत्तसंकेतः । स जगामान्यतस्ततः ॥ ३२ ॥ प्रायेण वणिजि स्नेहो । राजपुत्र्यास्त्रपाकरः ॥ इति व्यतिकरं पुत्र्या । नाहं नृपमजिज्ञपं ॥ ३३ ॥

स्वीकार? ॥ २७ ॥ एवी रीते पिताए निषेध्या छतां पण जो हुं आ राजपुत्रीने परणुं तो तेमनी आज्ञानो अनादर करनारो हुं घरमां केम रही शकुं? ॥ २७ ॥ परंतु हे माताजी! मारो एक अनुपम मामो चंपा नगरीमां रहे छे, माटे जो तुं कहे तो आने परणीने त्यां रहुं. ॥ ३० ॥ त्यारे हुं पण बोली के हे महाभागी! तने ठीक बुद्धि सूजी, केमके ज्यारे तें राजकन्या परणी त्यारे परदेशमां पण तने शुं उणाश रहेवानी छे? ॥ ३१ ॥ हवे संध्याकाळे तारे द्यूतघरमां आ राजकन्याने लाववी, एम संकेत देइने ते त्यांथी अन्य जगोए चाल्यो गयो. ॥ ३२ ॥ प्रायें करीने वणिकप्रते राजपुत्रीनो स्नेह लज्जा करनारो छे, एवो आ मारी पुत्रीनो वृत्तांत में राजाने जणाव्यो

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

आरोह्येमां रथे रात्रौ । तत्रागां द्यूतमंदिरे ॥ आहूते धम्मिल्ले तस्माद् । भवान् भद्रक निर्ययौ ॥
॥ ३४ ॥ धातुवस्तुविपर्यासं । क्वापि कुर्वंति वाणिजः ॥ नरभेदस्तु तत्रत्यै—र्द्यूतैर्यदि पुनः कृतः ॥
॥ ३५ ॥ स्त्रिह्यति सा कथं रूपा—कूपारे तत्र रागिणी ॥ त्वयि ग्रामश्रोतसीव । हंसी मानसवासि-
नी ॥ ३६ ॥ वत्स त्वमपि विश्वस्तो । वद स्वं वृत्तमादितः ॥ सौहृदं स्वपरोदंत—कथनप्रश्नसार्थकं
॥ ३७ ॥ सोऽप्यूचे शृणु हे मातः । कुशाग्रपुरवासिनः ॥ सूनुः सुरेंद्रदत्तस्य । श्रेष्टिनो धम्मिल्लोऽ-

नहि. ॥ ३३ ॥ पछी आ राजपुत्रीने रथमां बेशाडीने हुं रात्रीए ते द्यूतमंदिरमां आवी, अने ध-
म्मिल्लने बोलाव्याथी हे भद्रक! तेमांथी तो तुं निकळी पड्यो! ॥ ३४ ॥ वणिको धातुविगेरे व-
स्तुओनो क्यांक फेरफार करी नाखे छे, परंतु त्यां रहेला जूतोए तो मनुष्यनो पण फेरफार करी
नाख्यो! ॥ ३५ ॥ रूपना समुद्रसरखा एवा ते पुरुषमां रागवाळी थयेली ते मानसरोवरमां रहेना-
री हंसी जेम गामनी गटरमां तेम तारामां शीरीते रागवाळी थाय? ॥ ३६ ॥ वळी हे वत्स तुं पण
विश्वासी थइने प्रथमथी पोतानुं वृत्तांत कहे, केमके मित्राइ तो पोतानुं अने परनुं वृत्तांत कहेवा-
थी तथा पूछवाथीज सार्थक थाय छे. ॥ ३७ ॥ त्यारे ते पण बोल्यो के हे माताजी! तमो सांभ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स्म्यहं ॥ ३८ ॥ वेश्याव्यसनतः क्षीण—वेश्मवित्तपरिच्छदः ॥ आश्वासितोऽहमुद्याने । मर्तुकामो महर्षिणा ॥ ३९ ॥ भोगाभिलाषुकस्तस्मा—दुपात्तद्रव्यसंयमः ॥ भ्राम्यन् भूतमठे तत्र । तपस्तेपेऽर्धवत्सरं ॥ ४० ॥ तदंतर्दिव्यया वाचा । यावत्सप्रत्ययोऽभवं ॥ त्वमाजुहाविथ द्वारे । तावत्संकेतितेव मां ॥ ४१ ॥ साधोचे वत्स भाग्यैर्न—स्त्वं यः कश्चिदुपागतः ॥ स एवासि प्रमाणं किं । निष्फलैः परिदेवनैः ॥ ४२ ॥ तथा ब्रूयास्तथा कुर्या । दद्या काचुष्यभागपि ॥ इयं त्वयि प्रसन्ना स्या—

लो? कुशाग्रपुरमां रहेनारा सुरेंद्रदत्त शेठनो हुं धम्मिल नामनो पुत्र छुं. ॥ ३८ ॥ वेश्याना व्यसनथी मारुं घर धन तथा परिवार नाश पाम्यां छे, अने तेथी हुं आपघात करवानी इच्छाथी वनमां गयो हतो, अने त्यां एक महर्षिए मने शांत पाड्यो हतो. ॥ ३९ ॥ पछी भोगोना अभिलाषथी हुं द्रव्य संयम लेइने भमतोथको ते भूतमठमां आव्यो, अने त्यां हुं अरधा वर्षसुधी तप तप्यो. ॥ ४० ॥ पछी त्यां दिव्य वाणीथी जेवामां मने खातरी थइ तेवामां संकेत करेलीनीपेठे तें मने बारणेथी बोलाव्यो. ॥ ४१ ॥ त्यारे तेणीए कह्युं के हे वत्स! अमारां भाग्योथी तुंज जे कोइ मळी आव्यो तेज अमारे प्रमाणभूत छे, हवे फोकट पश्चात्ताप करवाथी शुं थवानुं छे? ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

श्वरदीव नदी यथा ॥ ४३ ॥ धम्मिल्लः स्माह सेत्स्यंति । मम सर्वे मनोरथाः ॥ सत्कर्मपरिणत्येव ।
त्वया मातः प्रसन्नया ॥ ४४ ॥ एवं मिथः कथाक्षिप्त—हृद्भ्यां ताभ्यां तमस्विनी ॥ क्षीणैव ददृशे
साकं । कमलायाः प्रमीलया ॥ ४५ ॥ ग्रामाधिपमथापृच्छ्य । प्रातस्ताभ्यामधिष्टितं ॥ रथं सोऽचाल-
यच्चंपा–ध्वनि ध्वनितभूतलं ॥ ४६ ॥ उत्तालतालहिंतालं । स्फुरद्बंबरमंबरं ॥ दारुणोदारभूदार—
मनेकानेकपाकुलं ॥ ४७ ॥ निःशूकदंदशूकाली—कालीकृतमहीतलं ॥ प्रभूतभूतसंचारं । कांतारं

॥ ४२ ॥ माटे हे दक्ष! हवे तुं एवी रीते बोलजे तथा करजे के जेथी आ दुभायेली एवी पण
मारी पुत्री शरदऋतुमां नदीनीपेठे ताराप्रते प्रसन्न थाय. ॥ ४३ ॥ त्यारे धम्मिल्ल बोल्यो के हे मा-
ताजी! सत्कर्मनी परिणतिनीपेठे जो तमो मारापर प्रसन्न थशो तो मारा सर्व मनोरथो सिद्ध थ-
शे. ॥ ४४ ॥ एवी रीते परस्पर कथामांज लीन थयेला मनवाळा एवा तेउ बन्नेए रात्रिने क्षय
पामेली जोइ, अने ते साथे कमलानी निद्रा पण नष्ट थइ. ॥ ४५ ॥ पछी ते गामना ठाकोरनी
रजा लेइने प्रभाते तेउ बन्नेथी अधिष्टित थयेला रथने पृथ्वीने शब्दवाळी करतोथको चंपा नग-
रीने मार्गे चलाववा लाग्यो. ॥ ४६ ॥ पछी ते उंचां ताल अने हिंतालनां वृक्षोवाळां, कुदता सा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

प्रविवेश सः ॥ ४८ ॥ युग्मं ॥ तत्रायमभिसर्पंतं । सर्पं दर्पमिवांगिनं ॥ उत्सारिणीनिर्विद्याभिः । दूरे रज्जुमिव व्यधात् ॥ ४९ ॥ अग्रतोऽसौ गतोऽमान—मानुषामिषलोलुपं ॥ मूर्त्यंतरमिव प्रेत—पतेर्व्याघ्रं निरैक्षत ॥ ५० ॥ उद्भूतकेसरसटं । तं व्यात्तवदनोदरं ॥ मंत्रैः स मृगतां निन्ये । सुखे क्लेशं करोति कः ॥ ५१ ॥ पुरश्चरन्निरैक्षिष्ट । प्रवहन्मदनिर्भरं ॥ गजं स जंगमं शैल—मिव

बरोना आम्बरवाळा, भयंकर मोटा घोरखोदांवाळा, अनेक हाथीउथी व्याकुल थयेला, ॥ ४७ ॥ निर्दय सर्पोनी श्रेणिथी श्याम थयेला पृथ्वीतलवाळा तथा घणा भूतोना संचारवाळा एवा वनमां ते दाखल थयो. ॥ ४८ ॥ त्यां देहधारी अहंकारसरखा सामे थता सर्पने उत्सारिणी विद्याथी दोरीनीपेठे तेणे दूर फेंकी दीधो. ॥ ४९ ॥ पछी आगामी चालतां तेणे घणा मनुष्योना मांसना लोलुपी तथा यमनी जाणे बीजी मूर्तिज होय नहि एवा एक वाघने तेणे जोयो. ॥ ५० ॥ ऊंची करेली केशवाळीवाळा तथा विस्तारेल मुखवाळा एवा ते वाघने तेणे मंत्रोथीज हरिणसरखो बनावी दीधो, केमके सुखसाध्य कार्यमाटे वळी कोण क्लेश उठावे? ॥ ५१ ॥ पछी आगळ चालतां तेणे झरता मदना समुहवाळा, जंगम पर्वतसरखा अने मोटा दांतोवाळा एक हाथीने जो-

प्रबलदंतकं ॥ ५२ ॥ उत्तालं व्यालमालोक्य । भीते एते उभे अपि ॥ स स्माह साहसी क्रीडा-
रसो मम निरीक्ष्यतां ॥ ५३ ॥ सज्जांगोऽथ समुत्तीर्य । रथतः स महाभटः ॥ मल्लोमल्लमिवाह्वास्त ।
कुंजरं नरकुंजरः ॥ ५४ ॥ क्रुधाभिधावतस्तस्य । पुरतः स निचिक्षिपे ॥ संव्यानं मस्तकारोहा—
त्सापराधमिव स्वकं ॥ ५५ ॥ सिंधुरे शत्रुवत्तत्र । शुंमां कुंमलयत्यसौ ॥ दतोर्दत्तपदः स्कंधं । त-
स्यारोहन्नृकेसरी ॥ ५६ ॥ योगिनीव स्थिरीभूय । तस्मिन् पृष्टमधिष्टिते ॥ उल्ललन्नारटन् धावं-श्चिरं

यो. ॥ ५२ ॥ एवा उंचा हाथीने जोइने ते बन्ने स्त्रीउ डरी गइ, त्यारे ते हिंमती धम्मिल्ले ते-
उने कह्युं के तमो मारी रमतनो रस तो जुउ. ॥ ५३ ॥ पछी ते पुरुषोमां हाथीसरखो सुभट स-
ज्ज थइ रथथी नीचे उतरीने एक मल्ल जेम बीजा मल्लने तेम ते हाथीने पडकारवा लाग्यो. ॥
॥ ५४ ॥ पछी ज्यारे क्रोधथी ते हाथी तेनी सामे दोड्यो त्यारे धम्मिले मस्तकपरथी जाणे अ-
पराधी होय नहि तेम पोतानो फेंटो ते हाथीनी सामे फेंक्यो. ॥ ५५ ॥ त्यारे हाथी शत्रुनीपेठे
ज्यारे पोतानी सुंढ ते फेंटापर वींटाळवा लाग्यो त्यारे माणसोमां केसरीसिंहसमान धम्मिल्ल तेना
बन्ने दांतोपर पग मुकीने तेना मस्तकपर चडी गयो. ॥ ५६ ॥ पछी योगीनीपेठे स्थिर थइने ज्या-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तस्थौ मतंगजः ॥ ५७ ॥ वृथा व्यापारयामास । तस्मिन् क्रूरः करं करी ॥ मालारूढमिव क्ष्मास्थो । न तु शक्तोऽप्यवाप तं ॥ ५८ ॥ स चिरं खेदयित्वैवं । दैवदुष्टमिव द्विपं ॥ मुक्त्वा च स्वरथं व्रेजे । गजः सोऽपि पलायितः ॥ ५९ ॥ पुरः संचरतस्तस्य । प्रादुरासीद्दुराशयः ॥ गवलः कवलोपात्त—हरिणस्तृणलीलया ॥ ६० ॥ तं वीक्ष्य रोषरक्ताक्षं । वाजिनौ यमवाहनं ॥ तस्य त्रसितुमुत्कर्णौ । बद्धावपि बभूवतुः ॥ ६१ ॥ अवमुक्तरथः पश्चाद् । भूत्वास्य तुरगद्विषः ॥ सिंहनादं तनोति-

रे ते तेनी पीठपर बेठो त्यारे ते मदोन्मत्त हाथी घणा वखतसुधी कुदवा बूमो मारवा तथा दोडवा लाग्यो. ॥ ५७ ॥ वळी ते क्रूर हाथी तेनाप्रते फोकट पोतानी सुंढ उछाळवा लाग्यो, परंतु मजलापर चडेला माणसने जेम जमीनपर रहेलो माणस तेम ते तेने पहोंची शक्यो नहि. ॥ ॥ ५८ ॥ एवी रीते ते दुर्भागी हाथीने घणो वखत खेद आपीने तथा पछी तेने छोडीने धम्मिल पोताना रथमां बेठो, अने ते हाथी पण त्यांथी नाशी गयो. ॥ ५९ ॥ पछी आगळ चालतां दुष्ट आशयवाळो तथा घासनीपेठे कोळीयातरीके उपाडेल छे हरिण जेणे एवो एक पाडो प्रगट थयो. ॥ ६० ॥ रोषथी लाल आंखोवाळा ते यमना वाहन पाडाने जोइने तेने डरावावामाटे बां-

स । स तथा सिंहविक्रमः ॥ ६२ ॥ अकस्मात्प्राप्तपारींद्र—शंकया स रजस्वलः ॥ यथा नाजीगण- न्नश्यन्न । गर्त्तावर्त्तादिकं हि सः ॥ ६३ ॥ दुष्टानप्युरगद्वीपि—मातंगमहिषानसौ ॥ न जघान समर्थोऽपि । जैनाः प्रायेण सदयाः ॥ ६४ ॥

ततः स पुरतो गच्छ—न्नतुच्छायुधशालिनः ॥ चौरानापततोऽनेका—न्निजाल्यैवं व्यचारयत् ॥ ॥ ६५ ॥ किमुच्छिता भुवं भित्वा । किं वा व्योम्नश्च्युता अमी ॥ किं वा संमूर्छिमा ह्येते । तावंतो

घेला घोमा पण ऊंचा कानवाळा थया. ॥ ६१ ॥ हवे सिंहसरखा पराक्रमवाळा ते धम्मिल्ले रथप- रथी उतरी ते पाडानी पाछल पमीने एवो तो सिंहनाद कर्यो के, ॥ ६२ ॥ अकस्मात आवेला सिंहनी शंकाथी ते दुष्ट पाडो एवी रीते तो नाग्यो के नाशतांथकां तेणे खामा तथा जमरीया- आदिकनी पण दरकार करी नहि. ॥ ६३ ॥ दुष्ट एवा पण सर्प, वाघ, हाथी तथा पामाने पोते समर्थ बतां पण तेणे मार्या नहि, केमके जैन लोको प्राये करीने दयाळु होय छे. ॥ ६४ ॥

पछी ते आगल चालतोथको मोटां हथियारोथी शोजता अनेक चोरोने सामा आवता जो- इने विचारवा लाग्यो के, ॥ ६५ ॥ शुं आ पृथ्वीने नेदीने निकळ्या छे? अथवा आकाशमांथी

गर्ब्भजाः कथं ॥ ६६ ॥ जातिहीनैरनात्मज्ञै–र्भषद्भिर्विरसस्वरं ॥ सर्वतोऽवेष्ट्यत स तै—र्वराह इव कुक्कुरैः ॥ ६७ ॥ रथोत्तीर्णः स विस्तीर्ण—यमदंडानुकारिणा ॥ आहत्य लगुडेनैकं । मलिम्लुच मपातयत् ॥ ६८ ॥ तमेव भ्रमयन् दंडं । स चौरानितरानपि ॥ त्रासयामास काकोला—निव को लाहलाकुलान् ॥ ६९ ॥ नश्यंतस्ते जहुर्वर्म—धर्मशक्तिशरादिकं ॥ व्याधेनाकुलिताः पिछ—गुछं सर्पाशना इव ॥ ७० ॥ स बभ्रे त्रसितस्तेन—मुक्तैः स्वरथमायुधैः ॥ धुतवल्लीच्युतैः पुष्पैः । करंड-

---

थयो छे? अथवा संमूर्छिमो छे? केमके गर्भज तो आटला क्यांथी होय? ॥ ६६ ॥ पछी कुतराज जेम डुक्करने तेम हीनजातिवाळा बुद्धिविनाना अने कटु शब्दो बोलनारा एवा ते चोरोए तेने चारे कोरथी घेरी लीधो. ॥ ६७ ॥ त्यारे ते धम्मिल्ले रथपरथी उतरीने विस्तीर्ण यमदंडसरखी डां गवडे एक चोरने मारीने नीचे पाडी नाख्यो. ॥ ६८ ॥ पछी तेज दंडने भमावतोथको कागडा उनीपेठे कोलाहल करता बीजा चोरोने पण त्रास आपवा लाग्यो. ॥ ६९ ॥ त्यारे पारधीथी व्याकुल थयेला मयूरो जेम पींछाउना गुछाने तेम ते नाशता चोरो (पोतानां) बखतर, धनुष, भालां तथा बाणआदिक (त्यां) छोडी गया. ॥ ७० ॥ पछी ते डरेला चोरोए छोडी दीधेलां ते

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मिव मालिकः ॥ ७१ ॥ उदायुधस्तदा चौर—सेनाप्रभुरभूत्पुरः ॥ किरातव्रातमातंक—युक्तमुत्साह-
यन् युधे ॥ ७२ ॥ अमुं गृह्णीत गृह्णीत । मा मा नश्यत रे भटाः ॥ मयि जीवति को युष्मान् ।
जेष्यतीति प्रलापिनः ॥ ७३ ॥ तस्य वक्षो महाशक्तिः । शक्त्यस्त्रेण बिभेद सः ॥ द्विरदः स्वरदेने-
व । विपक्षपुरगोपुरं ॥ ७४ ॥ युग्मं ॥ सेनान्यां वियुजि प्राणै—रप्राणैः शबरैर्गतं ॥ छिन्ने हि म-

हथियारोथी माळी जेम कंपावेली वेलमांथी खरेलां पुष्पोथी करमीज तेम तेणे पोतानो रथ
भर्यो. ॥ ७१ ॥ एवामां भयभीत थयेला ते भिल्लोना समुहने युद्धमाटे उत्साहित करतोथको ते
चोरोनो सेनापति हथियार उगामीने तेनी सामे थयो, ॥ ७२ ॥ अने बोलवा लाग्यो के अरे
सुभटो! तमो आने पकडो पकडो? नाशो नहि, मारा जीवतां तमोने कोण जीती शके तेम छे?
॥ ७३ ॥ एम बोलता ते चोरोना सेनापतिनी छाती हाथी जेम पोताना दांतोथी शत्रुना नगरना
दरवाजाने तेम ते महाशक्तिवान धम्मिले भालांथी भेदी नाखी. ॥ ७४ ॥ एवी रीते ते सेनाप-
ति ज्यारे प्राणरहित थयो त्यारे निरुत्साही थयेला ते सघला भिल्लो त्यांथी नाशी गया, केमके
ज्यारे मस्तक छेदाइ जाय त्यारे बाकीनी इंद्रियो शुं काम करी शके? ॥ ७५ ॥ पछी ते विजयी

स्तके शेषैः । प्रतीकैः का धुरीणता ॥ १५ ॥ सोऽथ स्वं चालयामास । जितकासी पुरो रथं ॥ चक्रे च तद्गुणश्लाघां । विमला कमलांप्रति ॥ १६ ॥ वत्से शौर्यकलैवास्य । वक्ति महाकुलीनतां ॥ प्रभवः कौस्तुभस्य स्या-न्न हि रत्नाकरं विना ॥ १७ ॥ असौ कलाबलान्नूनं । मानं दूरेऽपि लप्स्यते ॥ त्वमत्र द्वेषमापन्ना । स्वं क्लेशयसि केवलं ॥ १८ पौंस्त्वे महाबत्रे लोल-स्वभावे चाल्नोद्यते ॥ वल्लीव नंदत्यबला । निराधारा कियच्चिरं ॥ १९ ॥ अभर्तृभाजनाधारां । राध्दं भक्तमिव

धम्मिले पोतानो रथ आगळ चलाव्यो, त्यारे विमला कमलाप्रते तेना गुणोनी प्रशंसा करवा लागी के, ॥ १६ ॥ हे वत्स! आनी आ शूरतानी कलाज आनुं महाकुलीनपणुं जणावे छे, केमके रत्नाकरविना कौस्तुभमणिनी उत्पत्ति संभवे नहि. ॥ १७ ॥ खरेखर आ धम्मिल पोतानी कळाना बळथी आगल पण मान मेलवशे, अने तुं जो तेनाप्रते द्वेष राखीश तो केवल तुं पोताना आत्माने क्लेशमां नाखीश. ॥ १८ ॥ चपल स्वभाववाळो कामरूपी वायु ज्यारे चलाववा मांडे त्यारे वल्लीनीपेठे निराधार अबला केटलोक काळ नभी शके? ॥ १९ ॥ वळी हे पुत्री! भर्तारूपी भाजनना आधारविनानी रांधेलां अन्नसरखी स्त्रीने दुःखे अटकावी शकाय एवा लफंगारूपी

स्त्रियं ॥ कदर्थयंति दुर्वाराः । पुत्रि पल्लविकद्विकाः ॥ ७० ॥ तत्त्वं पुत्रि समर्थापि । पुंसः स्वीकार-
मर्हसि ॥ अपेक्षते जात्यमणि—रपि स्वर्णपरिग्रहं ॥ ७१ ॥ त्वयैक्षि धम्मिल्लो यः स । रूपवानेव
केवलं ॥ चेद्गुणेष्वनुरक्तासि । गुणज्ञे तदमुं वृणु ॥ ७२ ॥ इत्यस्या वचनैः स्वादु—शीतलैः स-
लिलैरिव ॥ श्रवःप्रविष्टैर्मूर्द्धानं । धुन्वती कमला जगौ ॥ ७३ ॥ मन्ये विस्मृतशीलासि । मातरास-
न्नवार्धका ॥ अस्य नाम निषिद्धापि । यत् श्रावयसि मां सदा ॥ ७४ ॥ किं वच्मि पुण्यहीनाहं ।

कागमात्र कदर्थना करे छे. ॥ ७० ॥ माटे हे पुत्रि तुं समर्थ छतां पण तारे पुरुषनो स्वीकार क-
रवो लायक छे, केमके उमदुं मणि पण स्वर्णना स्वीकारनी अपेक्षा राखे छे. ॥ ७१ ॥ वळी तें
जे धम्मिल्लने जोयो छे ते केवल रूपवानज छे, माटे हे गुणज्ञ! जो तुं गुणोमां रागवाळी हो तो
आ धम्मिल्लने वर? ॥ ७२ ॥ एवी रीतना तेणीना स्वादिष्ट अने जलसरखां शीतल वचनो कर्ण-
मां जवाथी मस्तक धुणावती कमला बोली के, ॥ ७३ ॥ हे माता! हुं धारुं छुं के घडपण नजीक
आव्याथी तुं शीलने विसरी गइ छुं, केमके तने निषेध कर्या छतां तुं मने आनुं नाम हमेशां
संभळाव्या करे छे. ॥ ७४ ॥ हुं शुं कहुं? खरेखर हुं पुण्यहीन छुं, केमके दैवे मने कल्पवृक्ष दे-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

यास्मि दैवेन वंचिता ॥ प्रदर्श्य सुमनःशालं । ददता कलिपादपं ॥ ८५ ॥ सुपात्रे वा कुपात्रे वा । निर्विशेषाग्रहा हहा ॥ रसज्ञा न हि किं तूर्वी । दर्वी जिह्वा मुखे तव ॥ ८६ ॥ नामाप्यस्य न मे प्रीति—कारि दूरेऽस्तु दर्शनं ॥ धूमोऽप्युद्वेजको वह्ने—रस्त्वालिंगनमंगिनां ॥ ८७ ॥ गर्हास्थानं हि गार्हस्थ्यं । मातः कुपुरुषैः सह ॥ कंटकैरेव विध्यंते । बब्बूलद्रुममाश्रिताः ॥ ८८ ॥ सर्न्तृका अपि परै–र्धृष्याः स्युरधरस्त्रियः ॥ सेव्यंते तरुणालीढा । अपि भृंगैर्लता न किं ॥ ८९ ॥ नैकाकि-

---

खाडीने क्लेशरूपी वृक्ष आपीने ठगी छे. ॥ ८५ ॥ अरेरे! सुपात्र अथवा कुपात्रना तफावतने न-हि जाणनारी आ तारा मुखमां रहेली जीभ रस जाणनारी नथी, परंतु फक्त चाटवी (कडछी) सरखी छे. ॥ ८६ ॥ आ धम्मिलनुं नाम पण मने प्रीति करनारुं नथी, त्यारे तेनुं दर्शन तो दूर रह्युं. केमके अग्निनो धूमाडो पण प्राणीओने ज्यारे कंटाळो आपनारो छे, त्यारे तेना स्पर्शनी तो वातज शुं करवी? ॥ ८७ ॥ माटे हे माता! कुपुरुषोसाथे करेलो गृहस्थावास निंदवालायक छे, केमके जेओ बावळना वृक्षनो आश्रय करे छे तेओ कांटाओथीज वींधाय छे. ॥ ८८ ॥ भर्तारवाळी एवी पण बीजी नादान स्त्रीओने परपुरुषो हेरान करे छे, केमके वृक्षने वळगेली वेलडीने पण शुं

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

न्यपि जीयेत । सात्त्विकी स्त्री कचित्पुनः ॥ एकापि श्वापदौघेन । व्याघ्री जेघीयतेऽपि किं ॥९०॥
शीलवत्या महासत्या । मातश्चिंतय साहसं ॥ क्रूरानपि नृपादीन् या । रंकवन्निरजर्त्सयत् ॥ ९१ ॥
द्वीपेऽत्र भरते क्षेत्रे । मध्यमंमलमंडनं ॥ लक्ष्मीनिवासमित्यस्ति । नगरं प्रीतनागरं ॥९२॥ स्था-
नं हारिविहाराग्रे । प्राप्य प्रमुदिता इव ॥ ननृतुः किंकिणीनादा—नुगं यत्रानिशं ध्वजाः ॥ ९३ ॥
राजारिमर्दनस्तत्र । सुत्रामेव त्रिविष्टपे ॥ छेकः परबलोछेदे । चक्रे राजन्वतीः प्रजाः ॥ ९४ ॥ का-

---

जमराज सेवता नथी? ॥ ८९ ॥ परंतु हिमतवान स्त्रीने एकली छतां पण परपुरुषो हेरान करी शकता नथी, केमके एकली वाघण पण शुं पशुजना समुहथी जीताय छे? ॥ ९० ॥ वळी हे माता! तुं महासती शीलवतीनी हिमतनो विचार कर? के जेणीए क्रूर एवा राजाआदिकोने पण निर्भ्रछी नाख्या छे. ॥ ९१ ॥

आ जंबूद्वीपमां भरतक्षेत्रमां मध्यमंमलने शोभावनारुं अने खुश थयेला पुरजनवाळुं लक्ष्मीनिवास नामे नगर छे. ॥ ९२ ॥ मनोहर मंदिरोना अग्रभागमां स्थान मेलवीने जाणे खुश थइ होय नहि तेम ज्यां हमेशां ध्वजाओ घुघरीओना नादने अनुसरतुं नृत्य करती हती. ॥ ९३ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मं पूरयता विश्व–कामितान्यमितौजसा ॥ निराशो नवरं तेन । तेने स्तेनासतीगणः ॥ ९५ ॥ इ
भ्यः सागरदत्तोऽत्र–त्तत्र श्रीद इव श्रिया ॥ संख्यानं तानवं निन्ये । परार्ध्यमपि यद्धनैः ॥ ९६ ॥
विनयश्रीरिति ख्याता । नयश्रीरिव देहिनी ॥ स्थेयसी मेरुचूलेव । प्रेयसी तस्य चाभवत् ॥ ९७ ॥
समुद्र इव गंभीरो । न पुनर्जडिमालयः ॥ समुद्रदत्त इत्यासी–त्तयोः पुत्रः पवित्रधीः ॥ ९८ ॥
शशिनः स्पर्धया वर्ध—मानः प्राप्तोऽखिलाः कलाः ॥ अवाप पुष्पचापस्य । सवयः स वयः क्रमात्

देवलोकमां जेम इंद्र तेम त्यां अरिमर्दन नामे राजा हतो, के जेणे हुशियारीथी शत्रुना लश्कर-नो नाश करीने प्रजाने जाहोजलालीवाळी करी हती. ॥ ९४ ॥ ते महाप्रतापी राजाए जगतना मनोवांछितो सारी रीते संपूर्ण कर्यां हतां, परंतु एटलुं विशेष के तेणे चोरो तथा कुलटा स्त्रीओना समुहने निराश कर्या हता. ॥ ९५ ॥ त्यां लक्ष्मीथी कुबेरसरखो सागरदत्त नामे शेठ हतो, के जेना धने परार्धनी संख्याने पण सूक्ष्म करी नाखी हती. ॥ ९६ ॥ तेने देहधारी नयलक्ष्मीसरखी तथा मेरुनी शिखरपेठे स्थिर एवी विनयश्री नामनी प्रख्यात स्त्री हती. ॥ ९७ ॥ समुद्रनीपेठे गंभीर, परंतु जडताना स्थानविनानो एवो तेओने पवित्र बुद्धिवाळो समुद्रदत्त नामे पुत्र हतो. ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ९९ ॥ भोगयोग्योऽथ तातेन । महोत्सवपुरस्सरं ॥ पर्यणायींद्रदत्तेभ्य—पुत्रीं शीलवतीति सः
॥ २५०० ॥ पितुः प्रसादान्निश्चिंतः । सततं स तया सह ॥ तृतीयपुरुषार्थस्य । रसनिःस्यंदमन्वभूत्
॥ १ ॥ अथ तस्य पिता पश्यन् । जरामासेदुषीमिति ॥ अधीतविस्मृतमिवा—वसाने व्यमृशन्निशः
॥ २ ॥ अहो सुरक्षितमपि । क्षीयमाणं क्षणे क्षणे ॥ अंजलिस्थं जलमिव । निष्टमायुरियाय मे
॥ ३ ॥ इदं कृतमिदं कृत्य—मिति ध्यायंत एव हि ॥ आक्रांताः स्मः कथं वैरि—धाट्येव जरयानया

॥ ९८ ॥ ते वृद्धि पामतोथको चंद्रनी स्पर्धाथी सर्व कलाउ मेलवीने अनुक्रमे कामदेवनी मित्रसरखी वयने प्राप्त थयो. ॥ ९९ ॥ त्यारे तेने भोगोने योग्य जाणीने पिताए महोत्सवपूर्वक इंद्रदत्त शेठनी शीलवती नामनी पुत्रीसाथे परणाव्यो. ॥ २५०० ॥ पछी पितानी कृपाथी ते निश्चिंत थइने हमेशां तेणीनी साथे त्रीजा पुरुषार्थना रसना झरणने अनुभववा लाग्यो. ॥ १ ॥ हवे तेनो पिता घडपणने नजीक आवतुं जोइने अभ्यासबाद जाणे विसरी गयो होय नहि तेम रात्रिने छेडे विचारवा लाग्यो के, ॥ २ ॥ अहो! सारी रीते रक्षण कर्या छतां पण अंजलिमां रहेलां जलनीपेठे क्षणे क्षणे नाश पामतुं मारुं आयु खलास थवा आव्युं छे. ॥ ३ ॥ अरे! अ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ४ ॥ अस्तं रूपं बलं लुप्तं । रुद्धः कंठो हता रदाः ॥ जरेयताप्यतुष्टा मे । चेतनामपि लिप्सते
॥ ५ ॥ हरित्केशांकुरान् पाक—पांडुरांस्तन्वती जरा ॥ तृष्णां संवर्द्धयत्येव । चैत्रातपसहोदरा ॥
॥ ६ ॥ तदस्ति यावदायुर्मे । पारं तारुण्यवारिधेः ॥ परलोकहितं किंचि—त्तावत्कुर्वे समाहितः ॥
॥ ७ ॥ मया श्रियोऽर्जनाद्भोगा—च्चार्थकामौ कृतार्थितौ ॥ अथैतदूद्रव्यमूलस्य । धर्मस्यावसरो मम

मोए आ कर्युं, हजु आ करवानुं छे, एम हजु ज्यां अमो विचारीये छीये तेवामांज वैरीजनी धाडनीपेठे आ जराए अमोने घेरी लीधा छे. ॥ ४ ॥ मारुं रूप नष्ट कर्युं, बल लोपी नाख्युं, कंठ रोकी दीधो तथा दांतो पाडी नाख्या, एटलाथी पण संतोष न पामीने आ जरा मारी चैतन्यशक्तिने पण लेइ लेवा इच्छे छे. ॥ ५ ॥ चैत्रमासना ताप सरखी आ जरा केशोरूपी लीला अंकुराओने पाकवाथी पांडुर बनावीने उलटी तृष्णाने वधारे छे. ॥ ६ ॥ माटे युवावस्थारूपी समुद्रना किनारासरखुं ज्यांसुधी मारुं आयु छे, त्यांसुधी हुं सुखे समाधे कंइक परलोकनुं हित करुं. ॥ ७ ॥ में लक्ष्मी उपार्जन करीने अर्थ तथा कामने तो कृतार्थ कर्या छे, हवे आ द्रव्यना मूलरूप धर्मकार्य करवानो मारो अवसर छे. ॥ ८ ॥ स्वल्प कालनी मुसाफरीमाटे पण लोको ज्यारे सगवड

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ८ ॥ प्रयाणेऽप्यल्पकालीने । जनाः कुर्वंति सूत्रणां ॥ परलोकप्रयाणे किं । निश्चिंता हंत जंतवः ॥ ९ ॥ सामान्यरिपुभीत्यापि । न निद्रांति सुखं जनाः ॥ नित्यं मृत्युरिपुः पार्श्वे । मूढाः स्वस्थास्तथाप्यहो ॥ १० ॥ तद्यावन्न जराभ्येति । तावन्निजहिते यते ॥ न पालिः शक्यते बध्धुं । पयःपूरे पसर्पति ॥ ११ ॥

इति निश्चित्य स ज्ञाती—नापृच्छ्य तदनुज्ञया ॥ कुटुंबभारं तनवे । धुरंधर इव न्यधात् ॥

करे छे, त्यारे अरेरे! परलोकनी मुसाफरीमाटे प्राणीओ केम बेदरकार रहेता होशे! ॥ ९ ॥ ज्यारे साधारण शत्रुना भयथी पण लोको सुखे निद्रा करी शकता नथी, त्यारे आ मृत्युरूपी शत्रु हमेशां पासे रह्या छतां पण मूर्ख लोको स्वस्थ थइ बेशी रहे छे. ॥ १० ॥ माटे ज्यांसुधीमां आ जरा न आवी पहोंचे त्यांसुधीमां हुं मारा हितमाटे प्रयत्न करुं, केमके जलनुं पूर आव्या पछी पाळ बांधी शकाती नथी. ॥ ११ ॥

एम निश्चय करीने ते शेठे पोताना संबंधिओनी रजा लेइने तेमनी अनुमतिथी वृषभपर जेम तेम पोताना पुत्रप्रते कुटुंबनो भार स्थापन कर्यो. ॥ १२ ॥ पछी ते बुद्धिवान शेठे संसारथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ १२ ॥ स्वयं च भवनिर्वृत्तेः । कर्ममर्माविधं बुधः ॥ सुगुरुभ्यस्तदा दीक्षा—माददे पारमेश्वरीं ॥
॥ १३ ॥ तप्यमानस्तपस्तीव्रं । दूरयन् दुरितानि सः ॥ उपात्तपुण्यपाथेयः । सौधं भेजे सुधाभुजां
॥ १४ ॥ धुरं समुद्रदत्तोऽपि । पैत्रिकीं पितृवद्दधौ ॥ पितुस्तुल्या हि सत्पुत्रा । न बीजादसदृक्फलं
॥ १५ ॥ अथान्येद्युरसौ प्रात—र्जातनिद्रात्ययः श्रियं ॥ समर्जयितुमूर्जस्वि—मना एवमचिंतयत्
॥ १६ ॥ कोटिशोऽस्ति गृहे द्रव्यं । तातपादैरुपार्जितं ॥ मातुः स्तन्यमिवेदानीं । तन्न भोगोचितं

विरक्त थइने सुगुरुपासेथी कर्मोना मर्मस्थानने भेदनारी जैनदीक्षा ग्रहण करी. ॥ १३ ॥ पछी ते तीव्र तप तपतोथको अने पापोने दूर करतोथको पुण्यरूपी भातुं मेळवीने देवलोकमां गयो. ॥ ॥ १४ ॥ हवे समुद्रदत्ते पण पितानीपेठेज पोताना पितानी पदवी धारण करी, केमके उत्तम पुत्रो पितासरखाज होय छे, केमके बीजथी फळ भिन्न पडतुं नथी. ॥ १५ ॥ पछी एक दिवसे प्रभातमां निद्रा उड्याबाद हिमती मनवाळा ते समुद्रदत्ते धन कमावामाटे विचार्युं के, ॥ १६ ॥ घरमां तो मारा पिताजीए उपार्जन करेलुं क्रोडोगमे द्रव्य छे, परंतु माताना स्तन्यनीपेठे हवे मारे ते भोगववालायक नथी. ॥ १७ ॥ वळी पिताए मेळवेली लक्ष्मीना दान अने भोग सहेला छे,

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मम ॥ १७ ॥ सुकरौ दानभोगौ स्तो । जनकोपार्जितश्रियः ॥ न तत्र गर्वं कुर्वंति । स्वबाहुबलशालिनः ॥ १८ ॥ विदेशमपि गत्वा त—दर्जयिष्याम्यहं धनं ॥ गृहहट्टगतायातै–र्भवेदाजीविकैव यत् ॥ १९ ॥ एवं स मांसलोत्साहो । देशांतरयियासया ॥ प्रियां शीलवतीं शील—शालिनीमन्वजिज्ञपत् ॥ २० ॥ ततः शीलवती प्रोचे । दारदश्रुविलोचना ॥ नाथ त्वद्विरहं सोढुं । न समर्थास्मि सर्वथा ॥ २१ ॥ वरं वह्निरसंदेहं । देहं दहति यो द्रुतं ॥ नित्यमंतर्ज्वलंश्छन्नो । न पुनर्विर-

---

परंतु पोताना भुजाबलथी शोभता पुरुषो ते माटे गर्व करता नथी. ॥ १८ ॥ माटे परदेशमां पण जइने हुं धन उपार्जन करीश, केमके घर अने दुकानवच्चे जवा आववाथी तो मात्र आजीविकाज चाले छे. ॥ १९ ॥ एवी रीते ते अत्यंत उत्साही थइने देशांतर जवानी इच्छाथी पोतानी शीलथी शोभिती शीलवती नामनी स्त्रीनी सलाह लेवा लाग्यो. ॥ २० ॥ त्यारे शीलवती आंखोमांथी आंसु पाडतीथकी बोली के, हे नाथ! हुं आपनो वियोग सहन करवाने सर्वथा असमर्थ छुं. ॥ २१ ॥ अग्नि सारो के जे संशयविना शरीरने जलदी बाळी नाखे, परंतु हमेशां अंतःकरणमां गुप्त रीते बळतो एवो विरहरूपी अग्नि सारो नहि. ॥ २२ ॥ छेक विवाहना दिवसथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

हानलः ॥ २२ ॥ आपाणिपीडनात्प्रौढिं । प्राप्तो यः प्रेमपादपः ॥ त्वद्दृष्टिसुधावृष्टिं । विना मंक्षु स शुष्यति ॥ २३ ॥ त्वया समं समेष्यामि । स्वामिन्नहं बलादपि ॥ इत्याग्रहैकवाचालां । समुद्रः प्रत्यवोच तां ॥ २४ ॥ भर्तृचित्तसरोहंसि । प्रत्युत त्वां सहादके ॥ परं शिरीषमृद्वंग्या । विदेशः क्ले शकृत्तव ॥ २५ ॥ पुरुषः परुषः सर्वं । सहते पथि न स्त्रियः ॥ त्रासेऽपि तासां न त्राणं । किंतु चिंतैव केवलं ॥ २६ ॥ ततस्तिष्ट त्वमत्रैव । त्वयि प्रेमवशंवदः ॥ दूरादपि वलिष्येऽहं । पारापत इ

आपणुं जे प्रेमरूपी वृक्ष वृद्धि पाम्युं छे, ते हवे आपनी दृष्टिरूपी अमृतनी वृष्टिविना जलदी सूकाइ जशे. ॥ २३ ॥ माटे हे स्वामी! हुं तो हठथी पण आपनी साथेज आवीश, एवी रीते फक्त आग्रहथीज बोलती एवी ते शीलवतीने समुद्रदत्ते कह्युं के, ॥ २४ ॥ हे भर्तारना चित्तरूपी तळावप्रते हंसीसरखी! जो के तने हुं साथे लेइ जउं, परंतु सरसवना पुष्पसरखी कोमळ शरीरवाळी तुं छे, माटे तने परदेशमां दुःखी थवुं पडशे. ॥ २५ ॥ पुरुष कठिन हृदयनो होवाथी मार्गमां सघळुं सहन करे छे, परंतु स्त्रीओ सहन करी शकती नथी, डर वखते पण तेओने कंइ शरणरूप नथी, केवळ तेओने चिंताज थया करे छे. ॥ २६ ॥ माटे तुं अहींज रहे, हुं तारामां प्रे-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

व ध्रुवं ।। २७ ।। सदा मयि हृदंतस्थे । का ते विरहभीरुता ।। मामकीं मा मुचः शिक्षा–मिमां प्रियसखीमिव ।। २८ ।। कुर्याः प्रेयसि दीनसाध्वतिथिषु स्वस्योचितां सत्क्रियां । दानाद्यैः परितोषयेः परिजनं श्वश्रूं च सम्यग्व्रज ।। नेपथ्यं परिवर्जयेः परमनोधैर्यापनोदक्षमं । प्रायेणावसथे स्व एव निवसेः शीलं परिपालयेः ।। २९ ।। इत्याश्वास्य प्रियां याव—दात्तभांडश्चचाल सः ।। तावत्सदैन्यमेत्योचे । सोमभूतिः सुहृद्द्विजः ।। ३० ।। प्राप्तौ कदाचिदावां नो । वियोगं जन्मतो मिथः ।। अ-

मवाळो होवाथी खरेखर पारापतनीपेठे दूरथी पण पाछो वळीश. ।। २७ ।। वळी तारा हृदयमां हुं हमेशां बेठो छुं, तो पछी तने विरहनो डर शानो छे? वळी प्रिय सखीसरखी आ एक मारी शिखामणने तुं छोडीश नहि. ।। २८ ।। हे प्यारी! तुं दीन, साधु अने अतिथिओप्रते पोताने उचित सत्कार्य करजे, दानआदिकथी परिवारने संतुष्ट करजे, तथा सासुनी सम्यक् प्रकारे सेवा करजे, वळी परना मननी धैर्यतानो नाश करनारां वस्त्राभूषणनो त्याग करजे, तथा प्रायें करीने पोतानाज घरमां रहेजे, अने शील पाळजे. ।। २९ ।। एवी रीते पोतानी स्त्रीने आश्वासन आपीने सरसामान लेइने जेवामां ते चालवा लाग्यो, तेवामां तेनो मित्र सोमभूति नामनो ब्राह्मण तेनी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

धम्मि-
साथे
१४७

धुना त्वं धृतस्नेह—बंधनश्चलितः सखे ॥ ३१ ॥ ह्रद्य यद्यनुजानासि । तत्प्रतिष्ठे त्वया सह ॥ तेने-
त्यालापितः श्रेष्ठी । प्राह स प्रहसन्मुखः ॥ ३२ ॥ सखे दुग्धे सिताखंडं । घृतपूरांतरे घृतं ॥ करं-
भमध्ये कर्पूर—मेलाचूर्णं जलांतरे ॥ ३३ ॥ यथा तथा प्रतिष्ठासौ । मयि तुष्ट्यै त्वदागमः ॥ वि-
देशोऽपि स्वदेशः स्या—द्यन्मे संनिहिते त्वयि ॥ ३४ ॥ एवं समुद्रदत्तेना—भ्यनुज्ञातसहागमः
॥ विप्रः प्रयाणसज्जोऽभू—दहो मैत्र्यमकृत्रिमं ॥ ३५ ॥ प्रमाणयन्निमित्ताद्यं । पश्यन् शकुनसौष्टवं

पासे श्रावी बोल्यो के, ॥ ३० ॥ हे मित्र! श्रेक जन्मथी श्रापण बन्ने परस्पर वियोग पाम्या नथी,
परंतु स्नेहबंधनथी बंधायेलो तुं श्राजे चालतो थाय बे. ॥ ३१ ॥ माटे जो तुं कहे तो हुं पण ता-
रीसाथे चालुं, एवी रीते तेणे कह्याथी शेठ पण हसते चहेरे बोल्या के, ॥ ३२ ॥ हे मित्र! जेम
दूधमां साकर, घेवरमां घी, करंजमां कपूर, तथा जलमां जेम एलचीनुं चूर्ण, ॥ ३३ ॥ तेम मारी
मुसाफरीमां तारुं साथे श्राववुं मने हर्ष करनारुं बे, केमके जो तुं मारी साथे होइश तो परदेश
पण मने स्वदेशजेवोज थइ पडशे. ॥ ३४ ॥ एवी रीते समुद्रदत्ते साथे श्राववानी श्रनुज्ञा देवा-
थी ते ब्राह्मण पण प्रयाणमाटे तैयार थयो, श्रहो! मित्राइ तो स्वाभाविकज होय बे! ॥ ३५ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ प्रयाणं विधिवच्चक्रे । समुद्रः शोभने दिने ॥ ३६ ॥ पद्ममत्र श्रियः सद्म । नालस्य प्रसरं ददत् ॥ आप्रयाणात्ततोऽत्याजि । तेनाप्यालस्यवश्यता ॥ ३७ ॥ अश्रीकमेव स्वपिति । श्रीयुग् जागर्त्ति वारिजं ॥ स वर्त्मनि घनश्रीक । इत्यभून्नित्यजागरः ॥ ३८ ॥ एवं मार्गमतिक्राम—न्नविच्छिन्नैः प्रयाणकैः ॥ ययौ यियासितं स्थानं । श्रेष्ठिसूः सुहृदा सह ॥ ३९ ॥ तत्र वाणिज्यवैयग्र्याद् । व्रजंतो-

---

पछी समुद्रदत्ते निमित्तआदिकने प्रमाणरूप गणीने तथा शुभ शकुन जोइने शुभ दिवसे विधिपूर्वक प्रयाण कर्युं. ॥ ३६ ॥ नालनो विस्तार आपतुं कमल लक्ष्मीना स्थानरूप थाय छे, एम विचारीने तेणे पण प्रयाणना दिवसथी मांडीने आलसना वशपणानो त्याग कर्यो. ॥ ३७ ॥ अश्रीक एटले विकस्वरतारूपी शोभाविनानुंज कमल उंघे छे एटले बीडाइ जाय छे, परंतु श्रीयुक् एटले विकस्वर थयेलुं कमल जागे छे एटले प्रफुल्लित थाय छे, एम जाणीने घणी लक्ष्मीवाळो ते समुद्रदत्त पण मार्गमां हमेशां जागतो रहेतो हतो. ॥ ३८ ॥ एवी रीते अविच्छिन्न प्रयाणथी मार्ग उलंगीने ते श्रेष्ठिपुत्र मित्रसहित मनोवांछित स्थाने पहोंच्यो. ॥ ३९ ॥ जेम देवलोकमां गयेलो प्राणी सुखथी तेम त्यां व्यापारमां लीन थवाथी तेणे जता एवा घणा दिवसो पण जाण्या नहि.

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

ऽपि न जज्ञिरे ॥ भूयांसो दिवसास्तेन । स्वःप्राप्तेन सुखादिव ॥ ४० ॥ निर्व्यापारः पुनर्विप्रः । स-
प्ताष्टदिवसात्यये ॥ स्मरन्निजं परिजनं । विजने श्रेष्ठिनं जगौ ॥ ४१ ॥ स्वस्थानस्य विमुक्तस्य । ब-
भूवुर्बहवो दिनाः ॥ अतो ममाक्षिणी जाते । स्वजनालोकनाकुले ॥ ४२ ॥ अत्र मित्र स्वलोभेन
। घटते ते चिरं स्थितिः ॥ दिवसे दिवसे गच्छ—न्नस्ति मे वत्सरः पुनः ॥ ४३ ॥ तन्मामादिश ये-
नाहं । संगच्छे स्वजनैर्निजैः ॥ ध्यातविंध्यः करीवात्र । न स्थातुं क्षणमुत्सहे ॥ ४४ ॥ श्रेष्ठ्यप्यधा-

॥ ४० ॥ परंतु त्यां कंइ पण व्यापारविना नवरो बेठेलो ते ब्राह्मण सात आठ दिवसो गयाबाद पोतानुं कुटुंब याद आववाथी एकांते शेठने कहेवा लाग्यो के, ॥ ४१ ॥ मने मारुं घर छोडये घणा दिवसो थया छे, माटे हवे तो मारी आंखो मारा कुटुंबने जोवाने आतुर थयेली छे. ॥४२॥ वळी हे मित्र! धनना लोभथी तारे तो अहीं घणा वखतसुधी रहेवानुं लागे छे, परंतु मारे तो दिवसे दिवसे एक वर्ष जवाजेवुं थइ पड्युं छे. ॥ ४३ ॥ माटे मने तुं रजा आप? के जेथी मारा कुटुंबने हुं जइ मळुं, केमके याद आवेल छे विंध्याचल जेने एवा हाथीनीपेठे हुं अहीं क्षणवार पण रहेवाने खुशी नथी. ॥ ४४ ॥ त्यारे शेठ बोल्या के हे मित्र! तुं आ पराया माणसनीपेठे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

द्वयस्यैतत् । किमन्य इव जाषसे ॥ अस्ति कोऽपि बलात्कारः । किं बालसुहृदि त्वयि ॥ ४५ ॥ ति-
ष्ठ वा गछ वा स्वैरं । पृछा कात्र निरर्थका ॥ नेदिष्टो वा दविष्टो वा । त्वं मे हृद्येव वर्त्तसे ॥ ४६ ॥
चेद्यासि तदिमं लेख—मिदमाजरणं हृदः ॥ गृहाण तत्र च गतो । मत्प्रियायाः समर्पयेः ॥ ४७ ॥
वस्तुद्वयं तदादाय । विप्रः क्षिप्रमथाचलत् ॥ सत्वरं स पुरं प्राप्तः । समगंस्त परिछदं ॥ ४८ ॥ ते
लेखाजरणे मित्रा—र्पिते कृत्वा सुसंचिते ॥ स्वयं स्नात्वा च जुक्त्वा च । सौधस्योपरि सोऽस्वपीत्

केम बोले छे? केमके बालमित्र एवो जे तुं, तेनाप्रते शुं कइं मारो बलात्कार छे? ॥ ४५ ॥ ता-
री खुशीमुजब तुं रहे अथवा जा, आ बाबतमां तारे फोकट शामाटे पूछवुं जोइये? तुं नजीक
हो अथवा दूर हो, तोपण तुं मारा हृदयमांज वसी रह्यो छुं. ॥ ४६ ॥ हवे जो तुं जाय छे तो आ
मारो कागल अने मारा हृदयनुं आजूषण तुं ग्रहण कर? अने त्यां जइने ते बन्ने वस्तु मारी प्रा-
णप्रियाने आपजे. ॥ ४७ ॥ पछी ते ब्राह्मण ते बन्ने वस्तुउं लेइने त्यांथी चालतो थयो, तथा तु-
रत पोताना नगरमां जइने कुटुंबने मल्यो. ॥ ४८ ॥ मित्रे आपेला ते कागळ तथा आजूषणने
सारी रीते पेटीमां मूकीने पूपोते स्नान वक जोजन करीने घरने उपले मजले सुतो. ॥ ४९ ॥ ह-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

धम्मि- सार्थं १५१

॥ ४९ ॥ प्रियमित्रं समायातं । श्रुत्वा सा शीलवत्यपि ॥ दयितोदंतजिज्ञासु—स्तस्य मंदिरमाययौ ॥ ५० ॥ क स विप्रवरोऽस्तीति । तयापृष्ठि परिच्छदः ॥ तेनोचे सांप्रतं भुक्त्वा । गृहोर्ध्वं शयितोऽस्त्यसौ ॥ ५१ ॥

॥ इति श्रीधम्मिलचरित्रस्य तृतीयो भागः समाप्तः ॥

वे ते शीलवती पण पोताना भर्तारना मित्रने आवेलो जाणीने तेमनो समाचार जाणवानी इच्छाथी तेने घेर आवी. ॥ ५० ॥ ते उत्तम ब्राह्मण क्यां छे? एम तेणीए तेना परिवारने पूछ्युं, त्यारे परिवारे कह्युं के हमणाज भोजन करीने घरने उपले माळे सुता छे. ॥ ५१ ॥

॥ एवी रीते श्रीधम्मिलचरित्रनो त्रीजो भाग संपूर्ण थयो छे. ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ इति श्रीधम्मिल्लचरित्रस्य भाषांतरोपेतस्य तृतीयो भागः समाप्तः ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust